

Ādažu novada attīstības programma (2010-2021)

1. redakcija

(uz 01.07.2010.)

Ādaži, 2010

Saturs

Ievads	5
1 Esošā situācija un attīstības tendences	8
1.1 Novada vispārējais raksturojums	8
1.2 Novada ekonomiskā attīstība	10
1.2.1 Iedzīvotāji un nodarbinātība	10
1.2.2 Uzņēmējdarbība	11
1.2.3 Pakalpojumi	12
1.2.4 Tūrisms un rekreācija	13
1.2.5 Nekustamā īpašuma tirgus attīstība	17
1.2.6 Investīciju piesaiste	18
1.3 Infrastruktūra	19
1.3.1 Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi	19
1.3.2 Tehniskā infrastruktūra	23
1.4 Pašvaldības resursi	27
1.4.1 Pārvaldes struktūra	27
1.4.2 Pašvaldības budžets	27
1.4.3 Pašvaldības nekustamie īpašumi	30
1.5 Attīstības stiprās un vājās puses, iespējas un draudi (SVID analīze)	32
2 Ādažu novada attīstības perspektīva	37
2.1 Vispārējie mērķi (mērķis)	37
2.2 Vērtības un attīstības principi	37
2.3 Attīstības priekšnoteikumi	38
2.4 Vīzija	39
2.5 Stratēģija	39
2.6 Novada attīstības mērķi un uzdevumi	42
2.7 Vadlīnijas novada teritorijas plānojumam	50
2.8 Attīstības programmas uzdevumu īstenošana un pārraudzība (monitorings)	52
3 Rīcības programma (vismaz uz trīs gadiem)	54
4 Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem	69
5 Ietekmes uz vidi novērtējums	70
5.1 Ievads	70
5.1.1 Vides pārskats ir Ādažu novada attīstības programmas (2010-2021) sastāvdaļa	70
5.2 Informācija par projektu	70
5.2.1 Plānošanas dokumentu galvenie mērķi	71
5.2.2 Īss satura izklāsts	72
5.2.3 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	72
5.3 Vides pārskata sagatavošanas procedūra	73
5.3.1 Izmantotā informācija	73
5.3.2 Iesaistītās institūcijas	74
5.3.3 Sabiedrības līdzdalība	74
5.3.4 Sabiedrības informēšana	75
5.4 Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	76
5.4.1 Vispārīgs raksturojums	76
5.4.2 Vispārīgs dabas apstākļu un resursu raksturojums ⁴	76
5.4.3 Atmosfēras gaisa kvalitāte	76
5.4.4 Virszemes un pazemes ūdensobjektu kvalitāte	79
5.4.5 Dzeramā ūdens kvalitāte	84
5.4.6 Notekūdeņu ietekme uz vidi	85

5.4.7	Atkritumu ietekme uz vidi	88
5.4.8	Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	90
5.4.9	Piesārņojošās darbības	91
5.4.10	Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	93
5.5	Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt 94	
5.5.1	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti	94
5.6	Attīstības programma un ar to saistītās vides problēmas	100
5.7	Vides aizsardzības mērķi	102
5.7.1	Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	102
5.7.2	Nacionālie vides aizsardzības mērķi	104
5.8	Plānošanas dokumenta un tā ietekmes uz vidi novērtējums	108
5.8.1	Tiešās un netiešās ietekmes	108
5.8.2	Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes	111
5.8.3	Summārās ietekmes	112
5.9	Ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumi	112
5.10	Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums	113
5.11	Kompensēšanas pasākumi	113
5.12	Attīstības programmas īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums	114
5.13	Vides pārskata izstrādē pielietotie pamatprincipi un metodes	114
5.14	Attīstības programmas īstenošanas monitorings	115
5.15	Vides pārskata kopsavilkums	117
	Informācijas avoti	119
	Pielikumi	120

Tabulu saraksts

Tabula 1 Galvenie bezdarba rādītāji Latvijā, Rīgas reģionā un Ādažu novadā un 31.12.2009. un 30.04.2010.	11
Tabula 2 Ādažu novada SVID kopsavilkums.....	32
Tabula 3 Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021. gadam mērķi un uzdevumi	42
Tabula 4 Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021. gadam rīcības programma	54
Tabula 5 Svarīgāko informācijas avotu saraksts	73
Tabula 6 Limitētās un faktiskās emisijas Ādažu novada teritorijā 2009.g.	77
Tabula 7 Transportlīdzekļu sadalījums Ādažu novadā pa gadiem	78
Tabula 8 Pārskats par ūdens resursu lietošanu komersantos, kuri atskaitās ar formu „Nr2-Ūdens” 2009.g.....	86
Tabula 9 Notekūdeņu paliekošais piesārņojums 2009.g.....	88
Tabula 10 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas.....	90
Tabula 11 Piesārņojošās darbības.....	92
Tabula 12 Esošais stāvoklis un sekas, ja attīstības programma netiek īstenota.....	93
Tabula 13 Dabiskie meža biotopi	98

Attēlu saraksts

Attēls 1 Ādažu novads Rīgas plānošanas reģionā	8
Attēls 2 Ādažu novads.....	9
Attēls 3 Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaita izmaiņas 2000.-2010. gadam (uz gada sākumu)	10
Attēls 4 Ādažu novada teritorijā deklarēto iedzīvotāju tautības, uz 01.01.2010.	10
Attēls 5 2009. gada budžeta ienākumi.....	28
Attēls 6 2009. gada budžeta izdevumi.....	29
Attēls 7 Ādažu novada domes ieņēmumi un izdevumi 2005.-2010*. gadam	29
Attēls 8 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedzīvotāju.....	30
Attēls 9 Gaujas baseina apgabals	79
Attēls 10 Daugavas baseina apgabals.....	80
Attēls 11 Slodzes Gaujas baseina apgabalā.....	81
Attēls 12 Slodzes Daugavas baseina apgabalā	82
Attēls 13 Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte.....	83
Attēls 14 Vides problēmu teritorijas	101

Ievads

Ādažu novada attīstības programmas (2010-2021) izstrāde uzsākta saskaņā ar Ādažu novada domes 2009. gada 28. jūlija lēmumu Nr. 143 „Par Ādažu novada attīstības programmas izstrādāšanu”, ievērojot Reģionālās attīstības likuma 13.panta prasības par pašvaldības teritorijas attīstības programmas izstrādāšanu un īstenošanu un citus spēkā esošos normatīvos aktus.

Darba uzdevums tika apstiprināts 2009. gada 22. septembrī ar Ādažu novada domes lēmumu Nr. 215 „Par darba uzdevuma apstiprināšanu Ādažu novada attīstības programmas izstrādei”, bet precizētais darba uzdevums – 2009. gada 24. novembrī ar lēmumu Nr. 256 „Par Ādažu novada attīstības programmas izpildes termiņa precizēšanu”. Uz attīstības programmas izstrādes laiku tika izveidotas četras darba grupas:

- Ekonomiskās attīstības darba grupa 16 cilvēku sastāvā (darba grupas vadītāja – Marika Ģederte);
- Izglītības, sporta un kultūras darba grupa 12 cilvēku sastāvā (darba grupas vadītāja – Liāna Pumpure);
- Veselības aprūpes un sociālo jautājumu darba grupa 5 cilvēku sastāvā (darba grupas vadītāja – Ieva Roze);
- Telpiskās attīstības, teritorijas plānošanas un vides darba grupa 17 cilvēku sastāvā (darba grupas vadītāja – Dace Medniece).

Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021. gadam izstrādes ietvaros laika posmā no 09.09.2009. līdz 18.10.2009. tika organizēta iedzīvotāju aptauja. Aptaujas mērķis bija noskaidrot Ādažu novada iedzīvotāju domas par novada attīstības iespējām, problēmām un to iespējamiem risinājumiem, kā arī sagatavot priekšlikumus Ādažu novada teritorijas attīstības programmas izstrādei. Aizpildītās anketas varēja ievietot speciāli tam paredzētās urnās, kuras atradās Ādažu novada domē, Ādažu Būvvaldē, Kadagas pirmsskolas izglītības iestādē un veikalā „Elvi” vai arī sūtīt elektroniski. Anketa bija pieejama Ādažu novada domē, pie urnām, Ādažu noada laikrakstā „Ādažu Vēstis”, kā arī Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv. Aptaujā piedalījās 155 respondenti. Tikšanās ar iedzīvotājiem un aptaujas rezultātu prezentācija notika 2009. gada 2. decembrī.

Izstrādājot attīstības programmu, tika ievēroti šādi principi¹²:

- ilgtspējīgas attīstības princips – tagadējām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi un līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionāli izmanto dabas, cilvēku un materiālos resursus, saglabā un attīsta dabas un kultūras mantojumu;
- interešu saskaņotības princips – saskaņo dažādas intereses un ievēro attīstības plānošanas dokumentu pēctecību, nodrošina, lai tie nedublētos;
- līdzdalības princips – visām ieinteresētajām personām ir iespēja līdzdarboties attīstības plānošanas dokumenta izstrādē;
- sadarbības princips – valsts un pašvaldību institūcijas sadarbojas, tai skaitā izpildot attīstības plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un informējot cita citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu;

¹ Likums „Attīstības plānošanas sistēmas likums”, spēkā no 01.01.2009. (ar grozījumiem līdz 11.03.2010.)

² Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, 28.07.2009.

- finansiālo iespēju princips – izvērtē esošos un vidējā termiņā prognozētos resursus un piedāvā efektīvākos risinājumus attiecībā uz nosprausto mērķu sasniegšanai nepieciešamajām izmaksām;
- atklātības princips – attīstības plānošanas process ir atklāts, un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus;
- uzraudzības un novērtības princips – attīstības plānošanā un attīstības plānošanas dokumentu īstenošanā visos pārvaldes līmeņos tiek nodrošināts to ietekmes izvērtējums, kā arī uzraudzība un pārskatu sniegšana par sasniegtajiem rezultātiem;
- subsidiaritātes princips – politiku īsteno tā valsts vai pašvaldības institūcija, kura atrodas pēc iespējas tuvāk pakalpojuma saņēmējiem, un attiecīgie pasākumi tiek efektīvi īstenoti pēc iespējas zemākā pārvaldes līmenī;
- attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips – politiku plāno pirms normatīvā akta izdošanas, un, izstrādājot normatīvos aktus, ņem vērā attīstības plānošanas dokumentus;
- līdzsvarotas attīstības princips – politiku plāno, sabalansējot atsevišķu valsts teritoriju attīstības līmeņus un tempus;
- stratēģiskā skatījuma princips – attīstības programma balstās uz skaidru teritorijas attīstības vīziju, reāliem mērķiem un prioritātēm ilgtermiņā un vidēja termiņa periodam;
- vienotības princips – mērķi, prioritātes un darbības ir savstarpēji koordinētas un papildinošas;
- koordinācijas un saskaņotības princips – maksimāli iesaista ieinteresētās puses, t.sk., sabiedrisko sektoru, uzņēmējus, zinātniekus un citu jomu pārstāvjus, kas var būtiski sekmēt ekonomikas attīstību, sociālo un vides kvalitāti, tādā veidā apzinot aktuālās nozaru vajadzības, kas pamatotas ar konkrētās teritorijas izaugsmes resursiem un potenciālu. Būtiski ir iesaistīt arī ieinteresētās puses ārpus pašvaldības administratīvajām robežām, ņemot vērā integrētas pieejas telpisko dimensiju;
- koncentrācijas princips – atbalsts koncentrēts uz aktuālāko vajadzību risināšanu.

Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021. gadam izstrādes galvenais **mērķis** ir noteikt vietējās pašvaldības attīstības prioritātes, mērķus un norādīt veicamos uzdevumus, rīcības, projektus pašvaldības ilgtspējīgai un līdzsvarotai sociāli ekonomiskās attīstības veicināšanai.

Attīstības programmas galvenie **uzdevumi**:

- 1 Noskaidrot esošo situāciju un vispārējās attīstības tendences Ādažu novada teritorijā.
- 2 Noteikt Ādažu novada teritorijas attīstības prioritātes, mērķus un uzdevumus.
- 3 Definēt Ādažu novada attīstības rīcības plānu, veicamos pasākumus un projektus.

Atbilstoši Reģionālās attīstības likumam³, attīstības programma ietver:

1. pašreizējās situācijas raksturojumu un analīzi — attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursus;

³ Likums „Reģionālās attīstības likums”, spēkā no 23.04.2002. (ar grozījumiem līdz 25.02.2010.)

2. stratēģisko daļu — vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcības virzienu un uzdevumu kopumu, vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus;
3. rīcības plānu — rīcības un investīciju projektu kopumu ne mazāk kā triju gadu periodam, norādot to sasaisti ar atbildīgajiem izpildītājiem un finanšu resursiem;
4. īstenošanas uzraudzības kārtību — uzraudzības un ziņojuma sagatavošanas periodiskumu, ziņojumā analizējamās uzraudzības rādītājus;
5. pārskatu par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

1 Esošā situācija un attīstības tendences

1.1 Novada vispārējais raksturojums

Ādažu novads atrodas ekonomiski un ģeogrāfiski ļoti izdevīgā vietā – Rīgas plānošanas reģiona teritorijā, Latvijas centrālajā daļā, 25 km attālumā uz ziemeļiem no Rīgas pilsētas.

Attēls 1 Ādažu novads Rīgas plānošanas reģionā

Informācijas avots: www.rpr.gov.lv/pub/

Tagadējās robežas Ādažu novada teritorija ieguva 1992. gadā, sākoties administratīvi teritoriālajai reformai, kad Ādažu ciems pārtapa par pagastu, un no tā teritorijas tika atsevišķi izdalīti Carnikavas un Garkalnes pagasti. Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2006. gadā Ādažu pagasts pārtapa par Ādažu novadu. Ādažu novads robežojas ar Garkalnes, Carnikavas, Saulkrastu, Sējas un Inčukalna novadiem. Novada kopējā teritorija – 162,9 km² un tajā uz 2010. gada 1. janvāri bija deklarēti 9596 iedzīvotāji.

Apmēram 48 % Ādažu novada teritorijas aizņem meži. Teritorijā ir liels skaits ūdenstilpņu, no kuriem lielākie ir Lielais un Mazais Baltezers, Dūņezers, Lilastes ezers, Kadagas ezers, Lieluikas un Mazuikas ezers, Ataru ezers u.c. mazāki, kā arī teritorijai cauri tek Gauja. Galvenā satiksme novada teritorijā notiek pa autoceļu A1 Rīga – Ainaži, kas ir nozīmīgs starptautiskā autoceļa VIA Baltica (E67) posms.

Novads atrodas Piejūras zemienē, kas nosaka teritorijas reljefu un dabas apstākļus. Teritorijā izplatītas pēcledus laikmeta kāpas, kā arī daudzi t.s., lagūnu ezeri. Dažas novada reljefa īpatnības ir radījuši Gauja, kas savā lejtecē tek pa smilšainu grunti un, līdz ar to, bieži līkumojot veidojot attekas un vecupes. Tuvāk Rīgas līcim uz Carnikavas novada pusi atrodami ļoti līdzenie Litorīnas jūras līdzenumi, kas zemākajās vietās pārpurvojušies un tajos, lai pasargātu lauksaimniecības zemes no applūšanas, izveidotas polderu sistēmas. Samazinoties lauksaimnieciskai darbībai, polderu funkcija ir radikāli mainījusies – ja agrāk to uzdevums bija pasargāt lauksaimniecības zemes no applūšanas, tad tagad tie pārsvarā aizsargā apdzīvotās vietas un dzīvojamās teritorijas no applūšanas. Visos polderos vairāk

vai mazāk iezīmējas kopējas problēmas, t.sk., tiem netiek nodrošināta pietiekama ūdens novadīšana, šīs polderu teritorijas ir pārpurvojušās, pastāv augsts applūšanas risks dambju pārraušanas gadījumā.

Ādažu novadu veido 12 ciemi⁴, no kuriem lielākie ir Ādaži, Kadaga, Baltezers, Garkalne un Alderi. Novada administratīvais un galvenais attīstības centrs ir Ādažu ciems.

Attēls 2 Ādažu novads

Informācijas avots: Ādažu novada Būvvalde

Novada teritorijas izmantošanu var iedalīt trīs veidu teritorijās: ciemu (blīvi apdzīvoto vietu) teritorijās, kur zemes izmantošanas veidi galvenokārt ir saistīti ar apbūvi, teritorijās ārpus ciemiem, kur galvenie zemes izmantošanas veidi ir atklāto telpu izbūves teritorijas (meža parki, ūdens baseini utt.), kā arī militāro apmācību teritorijas.

Lielu Ādažu novada teritoriju aizņem Ādažu poligons. Kopš 1999. gada 6652 hektāru un 150 ēkas Ādažu novadā esošās poligona teritorijas atrodas Aizsardzības ministrijas valdījumā un tiek izmantota valsts aizsardzības vajadzībām. Minētajā teritorijā izvietota viena no lielākajām militārajām bāzēm Baltijā ar 4 vienībām: 3. Reģionālā nodrošinājuma centru, sauszemes spēku 2. kājnieku bataljonu un Nesprāgušās muncijas neitralizācijas skolu.

Ādažu novada apdzīvojuma struktūras pamatu veido Gaujas upe un daudzie ezeri, kā arī autoceļš A1 „Rīga – Ainaži”, kas šķērso novadu ziemeļu – dienvidu virzienā. Apdzīvotās vietas pamatā izvietojušās novada centrālajā un dienvidu daļā. Kā jau minēts, novada administratīvais un galvenais attīstības centrs ir Ādažu ciems, kas noteikts kā Pierīgas vietējais apdzīvojuma centrs, kas attīstās ar mazpilsētas iezīmēm. Pārējie ciemi noteikti kā vietējie attīstības centri, kas kopā ar Ādažiem veido kopējo novada apdzīvojuma struktūru.

⁴ Ādažu novada domes 25.08.2009. Saistošie noteikumi Nr. 25 „Ādažu novada pašvaldības nolikums”

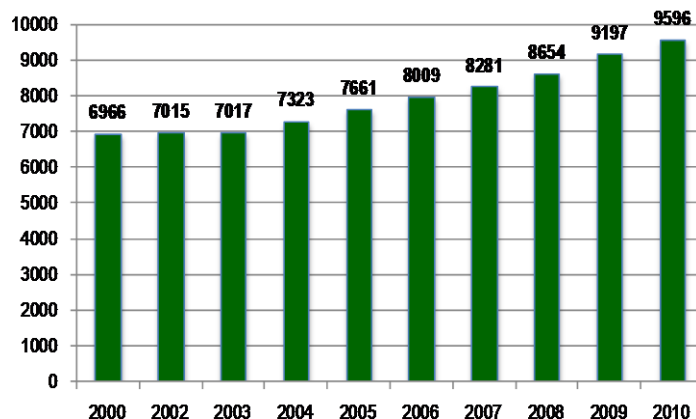

1.2 Novada ekonomiskā attīstība

1.2.1 Iedzīvotāji un nodarbinātība

Ādažu novada teritorijā uz 2010. gada 1. janvāri bija deklarēti 9596 iedzīvotāji. Kā liecina Ādažu novada domes apkopotā informācija, iedzīvotāju skaitam kopš 2000. gada ir tendence pastāvīgi palielināties (vidēji par 3,6 % gadā).

Attēls 3 Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaita izmaiņas 2000.-2010. gadam (uz gada sākumu)

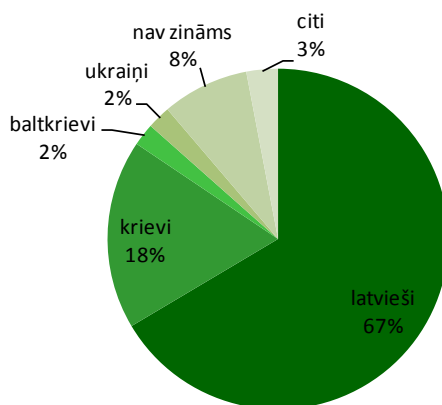

Informācijas avots: Ādažu novada domes Iedzīvotāju uzskaites dienests

53 % no iedzīvotājiem ir sievietes.

Ādažu novada teritorijā 66 % iedzīvotāju ir latvieši, tomēr pārstāvēts ir arī plašs citu tautību loks: krievi, baltkrievi, ukraiņi, poļi, lietuvieši, vācieši, armēņi, ebreji, tatāri, igauņi, agulieši, lībieši u.c., tādējādi radot izaicinājumu pilnīgai novada iedzīvotāju iesaistīšanai pilnvērtīgā sabiedriskajā dzīvē.

Attēls 4 Ādažu novada teritorijā deklarēto iedzīvotāju tautības, uz 01.01.2010.

Informācijas avots: Ādažu novada domes Iedzīvotāju uzskaites dienests

57 % Ādažu novada teritorijā deklarēto iedzīvotāju dzīvo Ādažu ciemā. Otra vairāk apdzīvotā teritorija ir Kadagas ciems, kur uzturas nedaudz vairāk kā 1/5 daļa visu iedzīvotāju. Kā liecina tendences, visos ciemos iedzīvotāju skaits ar katru gadu pastāvīgi palielinās.

Nodarbinātības un darba samaksas rādītāji konkrētajā teritorijā raksturo gan ekonomiskās, gan sociālās jomas attīstību un atspoguļo iedzīvotāju labklājības līmeni. Situāciju Ādažu

novada teritorijā ietekmē Rīgas tuvums. Kā liecina ekonomiskās attīstības tempi Rīgā un Pierīgā, iepriekšējos gados attīstījās jaunas nozares, palielinājās gan strādājošo skaits, gan viņu darba samaksas lielums. Sociālekonomiskās situācijas valstī ietekmēja arī Ādažu novada teritorijas attīstības tempus un situāciju teritorijā.

Novada teritorijā vidējais bezdarba līmenis (bezdarbnieku skaits darbaspējas vecuma iedzīvotāju kopskaitā), ir bijis ievērojami zemāks nekā valstī vai Rīgas reģionā vidēji. Galvenie bezdarba rādītāji uz 2009. gada jūlija beigām, 2010. gada sākumu un uz 2010. gada maija sākumu Ādažu novadā, Rīgas rajonā, Rīgas reģionā un Latvijā kopā salīdzināti 1.tabulā.

Tabula 1 Galvenie bezdarba rādītāji Latvijā, Rīgas reģionā un Ādažu novadā un 31.12.2009. un 30.04.2010.

	Bezdarbnieku skaits			Bezdarba līmenis		
	31.07.2009.	31.12.2009.	30.04.2010.	31.07.2009.	31.12.2009.	30.04.2010.
Ādažu novads	400	525	547	6,2%	8,1%	8,4%
Rīgas rajons	8 938	12 614	-	12,1%	17,1%	-
Rīgas reģions	56 957	74 610	78 608	10,1%	13,2%	13,7%
Latvija	132 519	179 235	189 881	11,8%	16,0%	16,7%

Informācijas avots: Nodarbinātības valsts aģentūra

Ādaži ir izteikts Pierīgas novads un nodarbinātības situācija novadā korelē ar situāciju visā Rīgas reģionā. Arī iepriekšējos gados Ādažu novadā bezdarba rādītājs bija uz pusi mazāks nekā Rīgas rajonā vai valstī kopā.

1.2.2 Uzņēmējdarbība

Ādažu novads ir strauji augošs un aktīvs. Ādaži kā saimnieciski attīstīts apvidus bija pazīstams jau bijis pazīstams daudzus gadus, arī šobrīd uzņēmējdarbība attīstās vairākos virzienos – ir gan ražotāji, gan pakalpojumu sniedzēji, gan liels skaits tirdzniecības uzņēmumu. Ņemot vērā tirgus prasības, ražotnes izveidojušās gan uz privatizēto objektu bāzes, gan dibinot jaunus uzņēmumus.

Laika posmā no 2005. līdz 2010. gadam Ādažos, tāpat kā citās Pierīgas pašvaldību teritorijās ir notikušas būtiskas pārmaiņas ekonomiskajā dzīvē. Šajā laikā ir samazinājušies lauksaimnieciskās ražošanas apjomi, strauji ir palielinājušās apbūvējamo teritoriju platības. Tomēr, līdz ar nekustamā īpašuma tirgus atslābumu 2009.-2010. gados dzīvojamo ēku un ciematu projekti ir pārskatīti vai atlikti uz vēlāku laiku; arī būvniecības tempi pašlaik ievērojami samazinājušies. Neskatoties uz to, joprojām daudzi zemes īpašnieki vēlas transformēt lauksaimniecības un mežu zemes par apbūves zemēm, tā cenšoties palielināt šo zemju potenciālo ekonomisko vērtību.

Neskatoties uz būvniecības darbu apjomu samazināšanos šajos pēdējos gados, zināmas aktivitātes Ādažu novadā ir vērojamas komercobjektu būvniecības sektorā – attīstības stadijā ir vairāki industriālie, loģistikas un tirdzniecības objekti abpus autoceļam A1 (VIA Baltica), jo tur ir izveidota nepieciešamā infrastruktūra un pieejamas piemērotas zemes gabalu platības. Citās vietās novadā nav prognozējama būtiska komercobjektu attīstība – nav piemērotu zemes platību (piemēram Baltezera ciema teritorijā), ir nepietiekama cilvēku plūsma (darba spēks), vai arī infrastruktūra nav izveidojusies pieņemamā līmenī (nav pieejami pieslēgumi komunikāciju tīkliem).

Ādažu novada teritorijā darbojas vairāki lieli ražošanas uzņēmumi. Ražošanas apjomu un nodarbināto skaita ziņā lielākie uzņēmumi novadā ir pārtikas produktu ražotāji (gaļas produktu, alkoholisko un bezalkoholisko dzērienu un maizes izstrādājumu ražošana), asfalta un betona ražotāji, kokogļu ražotāji, kokapstrādes uzņēmumi, plastmasas logu, durvju un stiklu konstrukciju ražotāji, celtniecības firmas. Lielo ražošanas uzņēmumu uzmanības centrā ir produkcijas noieta tirgus meklējumi un investoru piesaistes mēģinājumi jaunu tehnoloģiju ieviešanai, kā arī jaunas, konkurētspējīgas produkcijas apgūšana un esošā sortimenta atjaunināšana.

Novadā ir labi attīstīta transporta nozare. Transporta nozares nozīmīgākie uzņēmumi ir SIA „Ekspres Ādaži” (veic regulāros pasažieru komercpārvadājumus Pierīgas zonā) un vispārējās aviācijas lidlauks „Ādaži” (atrodas Eimuros), ko apsaimnieko SIA „Avio Rīga”. Novada teritorijā darbojas piecas degvielas uzpildes stacijas un vairāki autoservisi.

Ādažu centrs ir nodrošināts ar pietiekami plašu pārtikas lielveikalu veikalu tīklu (Elvi, Superneto, Maxima, Apelsīns). Bet katrā citā blīvāk apdzīvotā vietā ir viens vai vairāki mazie pārtikas veikali. Ādažu centrā darbojas neliels tirgus.

Arī lauksaimniecības nozares saražotās produkcijas apjomam kopējā saražotās produkcijas apjomā Ādažos ir pietiekami liels īpatsvars. Novada teritorijā ir piemēroti klimata, reljefa apstākļi un augsnes resursi lauksaimniecības attīstībai. Tam ir vairākos gadu desmitos uzkrāta pozitīva pieredze. Intensīva lauksaimnieciskā ražošana šajā apvidū bijusi attīstīta pietiekami labi jau 20.g.s.70.-80.gados kolektīvās saimniekošanas sistēmā.

Ādažu novadā pēc stāvokļa uz 2010.gada 1.janvāri ir reģistrētas 70 zemnieku saimniecības. Lielākās un perspektīvākās lopkopības saimniecības ir „Tiltiņi”, „Ziedkalni”, „Eimuri”, „Segliņi”. Ar piena liellopu audzēšanu nodarbojas piemājas saimniecība „Zeltītes”, „Inkuļi” un z/s „Sītlapas”. Ar aītkopību un kazkopību nodarbojas z/s „Lužas” (pamatnodarbošanās veids), ar biškopību – z/s „Jaunlejupe”. Kviešus un rapsi audzē z/s „Austrumi”, bet graudaugus un zaļbarību – z/s „Tiltiņi”. Lielākie kartupeļu audzētāji novadā ir z/s „Laimas”, z/s „Blusas”, z/s „Saulītes” un SIA „Latfood Agro”.

Kā jau tika minēts iepriekš, pēdējo gadu laikā, lauksaimnieciskās ražošanas apjomi ievērojami ir samazinājušies, jo uz kādreizējo lauksaimniecības zemju platību rēķina strauji palielinājušās apbūvējamo teritoriju platības.

Nemot vērā Ādažu novada dabas vidi (pietiekams virszemes ūdensobjektu skaits, jūras tuvums), teritorija ir piemērota zvejniecības nozares darbības veidu attīstībai, t.sk., komercmakšķerēšanai, kā arī zivju apstrādes jomā. Pašreiz lielākais zivju apstrādes uzņēmums Ādažu novadā ir SIA „KH Select” (pārstrādā ievestās lašu sugas zivis).

Kopš 1990.gada Ādažu novada „Sabīņos” ir izveidota un darbojas kokaudzētava „Baltezers”. Tā nodarbojas ar stādu un meža stādāmā materiāla vairošanu, audzēšanu un realizāciju; apmeklētājiem tiek piedāvātas arī ekskursijas. Saimniecība izveidota uz meža kokaudzētavas bāzes, kuras darbība aizsākta jau 1972. gadā kādreizējās Inčukalna MRS sastāvā. Šobrīd kokaudzētavas sortimentā ir vairāk nekā 500 augu nosaukumu, bet tas katru gadu tiek papildināts ar jauniem, Latvijas apstākļiem piemērotiem kokiem un krūmiem.

1.2.3 Pakalpojumi

Veselības aprūpi nodrošina PSIA „Ādažu slimnīca”, kas apkalpo arī Carnikavas un daļēji arī Garkalnes novadu iedzīvotāju, un vairāki ģimenes ārsti. Ādažos darbojas divas aptiekas. Ar sociālo pakalpojumu nodrošināšanu Ādažu novada iedzīvotājiem galvenokārt nodarbojas Ādažu novada domes struktūrvienība – Sociālais dienests, kas tika izveidota

1994. gadā. Sociālā sfēra un tai piederošās prioritātes detalizētāk ir aprakstītas 1.3.1. punktā.

Vairāki uzņēmumi novadā atbild par vides uzturēšanu kārtībā un sniedz iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tomēr apstādījumu ierīkošana un uzturēšana labā stāvoklī novadā ir vāja. Ir problēmas ar to teritoriju uzturēšanu kārtībā (galvenokārt atkritumu savākšanu), kas atrodas ārpus ciemu robežām (piemēram, teritorija starp Kadagu un poligonu, poligona ceļš, kas ved uz Iļķeni un citas lauku teritorijas) un kuras dažādu iemeslu dēļ sezonāli apmeklē daudz cilvēku; piemēram, iecienītākās sēņošanas vietas novadā aktuālās sezonas laikā ik gadu tiek pastiprināti piesārņotas. Ādažu novadā nepieciešams uzlabot atkritumu saimniecības darbību (vākšana, šķirošana un izvešana), nosakot tajā kompleksus pasākumus šķidro un cieto saimniecisko un sadzīves atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai, kā arī izstrādājot novada teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu – vākšanas vietas ciemos un maršrutus.

SIA „Ādažu namsaimnieks” sniedz zāles pļaušanas pakalpojumus daudzdzīvokļu māju teritorijās Ādažu centra un Kadagas ciemos, kā arī pašvaldībai piederošajās teritorijās saskaņā ar domes pasūtījumu. Saskaņā ar domes pasūtījumu tiek veikti arī ceļu, ielu un trotuāru tīrīšanas pakalpojumi. Ādažu novada ceļu uzturēšanas darbus organizē un koordinē Ādažu novada domes ceļu speciālists.

Par sabiedrisko kārtību Ādažu novada teritorijā rūpējas Ādažu un Garkalnes 2. līmeņa policijas iecirknis un SIA „Ādažu glābšanas dienests”. „Ādažu glābšanas dienests” ir operatīva vienība, kura jebkurā diennakts laikā reaģē uz iedzīvotāju sūdzībām un lūgumiem pēc palīdzības. Tā ir organizācija, kurai uzticas pašvaldības iedzīvotāji un kura vienīgā visīsākā laika posmā spēj sniegt iedzīvotājiem nepieciešamo palīdzību. Daudzo izsaukumu skaits un operatīva reaģēšana uz tiem liecina par tās nepieciešamību Ādažu novada iedzīvotājiem.

Finanšu pakalpojumus Ādažu novadā nodrošina „GE Money” bankas filiāle, savukārt apdrošināšanas pakalpojumus – 3 apdrošināšanas akciju sabiedrības.

1.2.4 Tūrisms un rekreācija

Tūrisma infrastruktūra

Domājot par tūrismu Ādažu novadā, jāņem vērā Ādažu novada izdevīgais ekonomiski ģeogrāfiskais stāvoklis un jāattīsta nozares, kas būtu saistītas ar tūristu apkalpošanu. Lai piesaistītu tūristus, jārada interese par vietu. Ādažu novads neizceļas ar nozīmīgiem dabas, vēstures vai kultūras pieminekļiem, tomēr interesi var piesaistīt dabas apstākļi – Gauja un daudzie ezeri, kā arī daudzās pieturvietas uz autoceļa 1A Rīgas-Ainaži. Turklāt Ādažu novads atrodas tuvu Rīgas jūras līcim. Plānojot novada attīstību, šīs priekšrocības būtu jāizmanto, attīstot nozares, kas būtu saistītas ar tūristu apkalpošanu.

Novada teritorijas ģeogrāfiskās priekšrocības, kuras varētu izmantot tūristu piesaistīšanai:

- iespēja apskatīt dažus ģeoloģiskus veidojumus, kas saistīti ar Baltijas jūras attīstības vēsturi (iekšzemes kāpas, lagūnu ezeri, Litorīnas jūras līdzenumi);
- daudzie ezeri, kuru krastos var iekārtot peldvietas un atpūtas vietas – kempingus, moteļus u.c.;
- zvejas vietas gan upēs, gan ezeros;

- Gaujas kā ūdenstūrisma ceļš, ko varētu savienot ar Baltezeru, ja būtu iespējams atjaunot Gaujas – Baltezera kanālu;
- plašās mežu teritorijas un pietiekami daudzveidīgais mežu teritorijas reljefs, kur būtu iespējams izveidot „ārpusceļu” aktīvās atpūtas, skriešanas, nūjošanas, velo u.c. trases;
- aktīvos tūristus Ādažu novadā var ieinteresēt novada teritorijā izveidotais privātais lidlauks.

Novadā tūrisma nozarē pastāv problēma: novadā ir maz tūristu naktsmītņu (Nakšņošanas pakalpojumus Ādažu novadā piedāvā tikai daži viesu nami, un viens motelis), mazs naktsmītņu cenu un ērtības līmeņa diapazons, turklāt pavisam neattīstīta ir lēto naktsmītņu joma: kempingi, treileru parki, kempinga mājiņas u.tml. Ēdināšanas pakalpojumus Ādažu novadā piedāvā vairākas kafējnīcas („Ararats”, „Kukulītis”, „Julata” un „SOL” Ādažu ciemā), bārs („SOL” – Ādažu ciemā) un ēdināšanas iestādes (bistro „Elvi” Ādažu ciemā, kā arī picērija „Čārlijs”, krodziņš „Vanaga ligzda” Baltezerā un kafējnīca „Upe”), kas izveidotas Ādažu un Baltezera ciemos – pārējos ciemos vietu, kur paēst, trūkst.

Novads varētu orientēties uz šādām galvenajām tūristu grupām:

- rīdziniekiem, kas vēlas nedēļas nogalē atpūsties ārpus pilsētas – pie ezera vai upes;
- rīdziniekiem un blakus esošo novadu iedzīvotājiem, kas vēlas izmantot Ādažu novada teritorijā esošo sporta infrastruktūru;
- Rīgas viesiem, kas varētu vēlēties nedaudz lētākas naktsmājas pilsētas tuvumā;
- caur braucošiem ceļotājiem, kas tikai uz mirkli apstātos, lai iegādātos kādu sev vajadzīgu lietu vai paēstu.

Kā jau minēts, Ādažu novada teritorijā ir liels skaits ezeru un ezeriņu. Mazais Baltezers no Rīgas apkārtnes ezeriem ir visdziļākais – 10 m. Pretī Mazajam Baltezeram atrodas Lielais Baltezers (5,85 km²). Ezera piecas salas – Ropažu sala, Liepu sala, Mazā sala, Auzu sala un Briēžu sala – veido botānisko liegumu (13,3 km²), kur aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība. Abus Baltezerus un Gauju savieno Daugavas – Gaujas kanāls, kas šobrīd ir aizaudzis, veidots mākslīgi. To 1901.-1902. gadā izraka Rīgas koktirgotāju sabiedrība, lai Gaujas plosti nebūtu jāpludina uz Rīgu pa jūru. Sakārtojot zemes īpašumtiesību jautājumus un rekonstrējot Daugavas – Gaujas kanālu, Ādažu novadā tiktu veicināta ūdenstūrisma attīstība.

Ādažu novadā nav pietiekoši attīstīta tūrisma infrastruktūra. Informācija par Ādažu novadā apskatāmiem objektiem publicēta Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv (latviešu, angļu, krievu un vācu valodās) un apkopota bukletā „Ādažu novads” (kā latviešu, tā arī angļu valodā). Uz galvenajiem ceļiem un ielām ir uzstādītas norādes par kultūrvēsturisku un citu apskates objektu atrašanās vietu, bet nav izveidoti vienoti tūrisma maršruti, nav tūrisma un informācijas centra. Turklāt pie tūrisma un atpūtas vietām dabā ne visur ir izvietoti soliņi, atkritumu urnas, informācijas stendi utt.

Ādažos īpaši attīstās sporta joma, tāpēc novadā būtu nepieciešams izveidot aktīvās atpūtas un sporta centrus, kuros būtu pieejama velosipēdu, laivu, telšu un guļammaisu, distanču un slaloma slēpju, slīdu un cita inventāra noma, sporta un tūrisma preču veikals, atpūtas un tūrisma informācijas punkts. Šādi centri varētu sekmīgi strādāt, ja Ādažu un citu pašvaldību teritorijās tiktu attīstītas atpūtas iespējas, sakoptas to teritorijas (piem., velomaršrutu izveide novadu teritorijās), papildus izveidojot apmetņu vietas, kurās būtu vietas teltīm, lauku virtuvēm, pirtīm utt. Sākumā būtu svarīgi attīstīt novirzienus, kuri dotu

iespēju nopelnīt papildus līdzekļus, lai tālāk veiktu citus sabiedrībai nepieciešamos projektus pludmaļu, bērnu laukumu utt. izveidei, ierīkošanai.

Ādažu novadā ir izveidotas atsevišķas velomaršrutu trases pa koplīetošanas ceļiem. Nūjošanas, pastaigu, skriešanas un velo trašu izbūve nodrošinātu aktīvāku tūrisma jomas attīstību novadā.

Aktīvā tūrisma piekritējiem nepieciešamo atpūtas bāzi varētu izveidot, izcērtot nevajadzīgos kokus un krūmus, attīrot tuvumā esošos ūdensobjektus, ierīkojot celiņus un trases. Ņemot vērā to, ka Ādažu novada teritorija ir piemērota kvadraciklu un citu transportlīdzekļu aktivitātēm, atsevišķās vietās varētu ierīkot motosporta trases, atpūtas un autotransporta kompleksus. Parkos varētu atrasties dažādu ar sportiskām aktivitātēm saistītu inventāru (velosipēdi, skrituļslidas, elektromobiļi, laivas, bumbas utt.) nomas.

Ādažu novadā ir vairāki viesu nami, tomēr trūkst kempingu un citu lētu naktsmītņu, kā arī tādu viesu namu, kas piedāvā pastāvīgu tūristu uzņemšanu. Varētu attīstīt arī „eko tūrisma”, kas būtu viena no jomām, kur lauku iedzīvotāji varētu pelnīt iztiku (piedāvājot pašu audzētus, ekoloģiski tīrus pārtikas produktus tūristiem, kas apmetušies tuvējās tūristu mītnēs u.tml.).

Ādažos trūkst arī izzinošo izklaides jomu: dabas takas, velomaršruti, kuru maršrutos var iepazīties ar novadā sastopamiem augiem, kokiem, dzīvniekiem un putniem. Ņemot vērā to, ka novadā atrodas Naura 2000 teritorija, kurā sastopamas ļoti daudzas pat retas un citur nesastopamas augu un putnu sugas, vajadzētu radīt iespēju ar šo dabas mantojumu iepazīties ikvienam iedzīvotājam, galvenokārt – jauniešiem. Izglītojošas dabas takas varētu būt apvienotas arī ar fiziskām aktivitātēm atrakciju veidā, lai padarītu „mācīšanos” interesantāku.

Tūrisma objekti

Ādažu novada teritorijā ir 2 dabas liegumi: „Lielā Baltezera salas”, kā arī „Lieluikas un Mazuikas ezeri”.

Lielā Baltezera salu dabas liegums (20 ha) pieder Natura 2000 teritorijām un kā liegums izveidots 1999. gadā. Lieguma teritoriju klāj priežu meži, platlapju (liepu) meži, piekrastē pārmitri melnalkšņu meži, kas ir ES Biotopu direktīvas biotops. Lieguma dabas bagātība ir tā, ka nelielā un samērā izolētā teritorijā konstatēts salīdzinoši liels vaskulāro augu sugu skaits, liegums ir nozīmīga lapu koku praulgraužu aizsardzības vieta.

Dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers” tika izveidots, lai aizsargātu Latvijā ļoti retu ezeru tipu – oligotrofu ezeru ar Dortmaņa lobēlijas audzēm un ļoti reti sastopamām un aizsargājamām ūdensaugu sugām. Dabas liegums ir Natura 2000 teritorija. Mazuikas ezers ir viens no Latvijas 14 ezeriem, kuros saglabājušās bagātīgas un dzīvotspējīgas lobēlijas – ezerenes sabiedrības, kā arī viens no Baltijas valstīs visizcilākajiem lobēlijas – ezerēņu ezeriem. Dortmaņa lobēlija, gludstobru ezerene un sīpoliņu donis ir Latvijas īpaši aizsargājamās augu sugas. Lai novērstu piesārņojumu ezeros un to krastos, atpūtnieki drīkst uzturēties tikai šim mērķim speciāli ierīkotās atpūtas vietās un peldētavās, saskaņojot ar Ādažu poligona administrāciju. Citās vietās atrasties aizliegts. Dabas liegums ir 192 ha liels un ietilpst „Aizsargājamo ainavu apvidū Ādaži” teritorijā.

Ne visas peldvietas uzskatāmi aprīkotas ar atbilstošām norādēm, kā arī trūkst atkritumu savākšanas iespējas šajās teritorijās. Papildus apdraudējums dabas liegumiem ir ezeru apmeklētāju neinformētība par cilvēka lielo ietekmi uz dabas izmaiņām.

Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” (platība 6126 ha) atrodas Ādažu un Sējas novados. Dabas apstākļus te raksturo Piejūras zemiene, ko veido Baltijas jūras dažādu attīstības

stadiju smilts nogulumi. Daudzviet vēja darbības rezultātā, pārvietojot jūras akumulētās smiltis, ir izveidojušās kāpas, kas ir pamatā savdabīgām augu un dzīvnieku sugu dzīves vietām. Aizsargājamo ainavu apvidus izveidots 2004. gadā, lai nodrošinātu vairāku Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzību, kā arī augu un dzīvnieku sugu aizsardzību. Ainavu apvidus teritorija aizņem lielāko daļu no LR Aizsardzības ministrijas valdījumā esošā Nacionālo bruņoto spēku militārā poligona.

Novada teritorijā ir tikai daži dižkoki – daži ozoli, kuru apkārtmērs pārsniedz 6m (pie „Lilavu” mājām, pie „Birzniekiem”, bijušās Muižas centrā), liepa (pie „Birzniekiem”). Dažādi lieli un interesanti koki saistīti ar „Miemju” mājām – ozolu birzs 8 koki, priede, kuras apkārtmērs pārsniedz 3 m, 13 liepu audze.

Apzinot ūdens objektus Ādažu novadā, redzams, ka to krastos vai nu nav vispār, vai arī ir nepietiekošs iekārtotu peldvietu un atpūtas vietu skaits, kur būtu izvietoti soliņi, atkritumu urnas, ģērbtuves, ugunsgrēku vietas u.tml. Neērtības zvejniekiem un atpūtniekiem ezeru krastos rada tas, ka ūdenstilpņu tuvumā nav izvietotas zīmes ar norādēm, kur drīkst/nedrīkst braukt un novietot transportlīdzekļus. Tāpat būtiskas problēmas atpūtniekiem un zvejniekiem sagādā zemes īpašnieku tauvas noteikumu neievērošana pie apbūvētajām novada ūdenskrātuvēm.

Rīgas – Tallinas šosejas 3. kilometrā izvietots Rīgas ūdensapgādes muzejs. Tas darbojas kopš 1988. gada un sniedz informāciju par četrus gadsimtus ilgo Rīgas pilsētas ūdensapgādes sistēmu, vēsturiskām ūdensapgādes sistēmām un iekārtām, un būvēm.

Ādažu novada teritorijā atrodas divi valsts nozīmes kultūras pieminekļi – objekti, kas iekļauti spēkā esošajā kultūras pieminekļu sarakstā:

- valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – Baltezera (Ādažu) luterāņu baznīca;
- valsts nozīmes vēstures piemineklis – Komunistiskā masu terora upuru piemiņas vieta un kapi,

kā arī divi valsts nozīmes mākslas pieminekļi – portāli, kas atrodas Ādažu luterāņu baznīcā.

Ādažu vecākais un nozīmīgākais arhitektūras piemineklis – Ādažu (Baltezera) baznīca atrodas Ādažu novada Baltezerā. Baznīca atrodas gleznainā vietā starp Lielo un Mazo Baltezeru. To no 1772. līdz 1775. gadam cēla meistars Bernhards Joahims no Mazungenas. Baznīcas apveids – vienjoma garenbūve ar poligonālu altārdaļu un frontālu kvadrātveida torni, kam barokāls noslēgums, – atspoguļo baroka arhitektūras principus. Padomju laikā baznīca tika izdemolēta, nopostīts tās interjers, iznīcināts altāris un ērģeles, nojaukts tās tornis. 1994. gadā dievnams tika atdots Ādažu evaņģēliski luteriskai draudzei. Ar laiku tika rekonstruēta visa fasāde, atjaunoti iekšējie mūri.

Baltezera kapos, veco kapu daļā atrodas Brāļu kapu teritorija, komunistiskā terora upuru piemiņas vieta. Pēc dažādas informācijas tur apglabāti 113-130 1941. gada jūnijā, jūlijā nogalinātie valsts drošības komitejas upuri, kas pārapbedīti no nošaušanas vietas Baltezera krastā 1941. gada rudenī. 2008.-2009. gadā komunistiskā terora upuru piemiņas vieta Baltezera kapos tika labiekārtota, t.sk., uzcelts jauns piemineklis „Ciešanu vārti”.

Ādažu poligonu LR Aizsardzības ministra izmanto kaujas šaušanas un taktiskajām mācībām. Ņemot vērā reto un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgo biotopu, kā arī reto un īpaši aizsargājamo sugu sastopamību, poligonam ir izstrādāts dabas aizsardzības zonējums, nodalot divas aizsargājamo dabas teritoriju grupas – stingras aizsardzības un ierobežotas darbības aizsargājamās dabas teritorijas. Stingras aizsardzības dabas teritorijas Ādažu poligonā ir dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers”, 24 meža atslēgas biotopi, 4

neregulēto upju aizsargjoslas un mikro liegums. Savukārt ierobežotas darbības aizsargājamās teritorijas ir 11 mikro liegumi, 15 kāpu biotopi, 5 mežu biotopi, 2 purvu biotopi un 3 regulēto upju aizsargjoslas.

1.2.5 Nekustamā īpašuma tirgus attīstība

Ādažu novada apdzīvojuma struktūra pamatu veido Gaujas upes, Vējupes un Lielā Baltezera, Mazā Baltezera un vairāku citu ezeru piekrastes apbūvētās joslas, kā arī teritorijas abpus valsts autoceļam A1 „Rīga – Ainaži”, kas šķērso novadu ziemeļu – dienvidu virzienā. Gaujas un valsts autoceļa A1 „Rīga-Ainaži” ietekmē vēsturiski ir izveidojušies vairāki dominējošie apdzīvojuma centri – Baltezers, Ādaži (centrs), Garkalne un Kadaga. Kā vēl vienu Ādažu centra kaimiņciemu var nosaukt Alderus (tos atdala tikai Gaujas – Baltezera kanāls). Iepretī Ādažu centram pēdējo 10-20 gadu laikā ir izveidojušie trīs jauni ciemi – Stapriņi, Emuri un Birznieki. Nedaudz nostāk uz Ādažu novada rietumu pusē atrodas nelielais Ataru ciems. Visiem šiem ciemiem ir vairākas kopīgas iezīmes – diezgan vāji attīstīta infrastruktūra un tos no pārējās Ādažu novada teritorijas atdala autoceļš A1, kas apgrūtina komunikāciju ar Ādažu centrālo daļu.

Ādažu novada austrumu pusē atrodas divi no centra attālināti ciemi Ilķene un Āņi, ko vienu no otra atdala Gaujas upe. Infrastruktūra šajās Gaujas krastu apdzīvotajās vietās ir vāji attīstīta. Turpat netālu, tikai tuvāk centram, atrodas vēl viens vēsturiski izveidojies ciems – Garkalne. Infrastruktūra daļēji apmierinoša.

No augstākminētā var secināt, ka Ādažu novada teritorijā apbūve ir nevienmērīga un nodrošinājums ar infrastruktūru ļoti atšķirīgs. Nākotnē būtu jāveido jauns kopējs attīstības un vietējais pakalpojumu atbalsta centrs autoceļa A1 kreisajā pusē, kas no pakalpojumu nodrošinājumu viedokļa nosacīti apvienotu Stapriņus, Eimurus un Birzniekus. Tāpat, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, to sniegšanas vietas būtu jāattīsta Kadagas ciemā.

Lai mazinātu dzīves kvalitātes atšķirības starp apdzīvotajām vietām, turpmāk lielāka uzmanība būtu jāveltī kopējo inženierinfrastruktūras tīklu savienojamībai un detālplānojumu risinājumu kvalitātes uzlabošanai ciematu saskares vietās, kā arī zaļo zonu izveidei (mežaparki, parki, apstādījumu joslas).

Tāpat liela uzmanība jāveltī valsts nozīmes satiksmes infrastruktūras objektu būvniecības procesiem Ādažu novada teritorijas daļā, lai tiktu ievērotas Ādažu novada iedzīvotāju intereses (satiksmes drošība, maģistrālo autoceļu šķērsojumu pietiekamība, trokšņa kaitīgās ietekmes samazināšana līdz normatīvos noteiktajiem līmeņiem utt.).

Jāveltī liela uzmanība Ādažu novada ilgtspējīgai attīstībai, arī rezervējot zemes platības publiskajām vajadzībām (dzeramā ūdens gūtnes, inženierkomunikāciju tīklu un objektu būvniecībai, velosliņiem, rekreācijai u.c.), kā arī regulējot urbanizētās vides pārlieku spiedienu uz dabas vidi.

Izstrādājot turpmāko apdzīvojuma struktūru, jāņem vērā jau esošā apdzīvojuma struktūra, gan prognozes (izvērtējums) iespējamajam iedzīvotāju izvietojuma blīvumam ciemu robežās un optimālajam cilvēku skaitam šajās apdzīvotajās vietās, tā lai saglabātu starp ciemiem un citur nepabūvētas „zaļās” teritorijas ekoloģiska līdzsvara uzturēšanai un rekreācijai.

Tāpat, ir būtiski, vismaz aptuveni, atbilstoši prognozējamajam vidējam iedzīvotāju skaitam ciemos, nākamajos 15-20 gados, noteikt perspektīvo apkārpes objektu iespējamo izvietojumu (bērnudārzi, veikali, sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu objekti,

priekšlikumi jaunu sabiedriskā transporta maršrutu izveidošanai, ieskaitot skolu autobusu maršrūtus un to racionālu izmantošanu u.tml.).

Lielākās apdzīvotās vietas pamatā izvietojušās novada centrālajā un dienvidu daļā. Svarīga nozīme teritorijas kopējā attīstībā ir Ādažu novada blīvi apdzīvoto vietu – ciemu attīstībai. Novada administratīvais un galvenais pakalpojumu atbalsta un attīstības centrs ir Ādažu ciems, kas noteikts kā Pierīgas vietējais apdzīvojamuma centrs un, kas attīstās ar mazpilsētas iezīmēm. Pārējie ciemi noteikti kā novada vietējie attīstības centri, kas kopā ar Ādažu centra ciemu veido kopējo novada apdzīvojamuma struktūru. Ādažu novadā uz 2010. gada sākumu 42% novada iedzīvotāju dzīvoja individuālajās mājās, 58% – daudzdzīvokļu namos. Pašvaldības attīstībā dzīvojamai platībai, respektīvi, mājoklim ir svarīga loma, jo atbilstošs un drošs mājoklis ir viens no galvenajiem iedzīvotāju dzīves kvalitātes rādītājiem konkrētajā vidē.

Lai gan dzīvojamo platību problēmas risināšana pamatā ir pašu iedzīvotāju ziņā, (izņemot sociālo māju veidošanu), pašvaldības teritorijas plānojuma uzdevums ir nodrošināt pietiekošas teritorijas dažāda apbūvei atkarībā no privātmāju un dzīvokļu tirgus vajadzībām, bet ievērojot vides aizsardzības prasības un pašvaldības apbūves noteikumus.

Papildus augstāk minētajiem pasākumiem, vēl būtu jāuzlabo sabiedriskā transporta tīkla plānošana (starp apdzīvotām vietām, kur tas pagaidām dažādu iemeslu dēļ vēl nav nodrošināts), kā arī jāpievērš uzmanība mežu/purvu, „zaļo zonu”, lauksaimniecības zemju un virszemes ūdeņu teritoriju optimālam sadalījumam saistībā ar apbūves teritorijām.

Ādažu novads pēdējo gadu laikā iedzīvotāju skaita ziņā ir kļuvis par vienu no visstraujāk augošajām teritorijām Latvijā. Tur mājvietu atradušas daudzas ģimenes ar maziem bērniem, kuriem nepieciešams nodrošināt drošu vidi, kā arī iespējas bērniem un jauniešiem pulcēties un kopīgi darboties. Iepriekšējo gadu laikā Ādažu novada dome novada teritorijā izveidoja vairākus bērnu rotaļu laukumus gan Ādažos, gan citos lielākajos ciemos. Podnieku ciemā daudzdzīvokļu namu iedzīvotāji vienu bērnu rotaļu laukumu izveidoja arī par saviem līdzekļiem. Tomēr esošie bērnu rotaļu laukumi nenodrošina iespēju visiem Ādažu novada bērniem atpūsties un spēlēties blakus savām dzīves vietām. Tāpēc tur būtu jāuzveido jauni bērnu rotaļu laukumi, t.sk. tos pielāgojot dažāda vecuma bērnu grupām.

Pēdējos gados Ādažu novadā ir izbūvēti un atvērti vairāki jauni tirdzniecības centri (pārtikas un citu preču tirdzniecībai), taču tuvākajā laikā būtiskas situācijas pārmaiņas šajā jomā nav gaidāmas. Nosacīti varētu teikt, ka ir neliels sporta būvju deficīts, kas nepieciešams jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanai.

1.2.6 Investīciju piesaiste

Stabila makroekonomiskā un finansiālā vide, kā arī starptautisko organizāciju pozitīvās atziņas par Latvijas investīciju vidi un optimistiskas attīstības prognozes sekmēja finanšu resursu pieejamību, kas savukārt radīja iespēju īstenot aktīvu investīciju darbību, tā uzlabojot novada infrastruktūru. Novads investīcijas var veikt, ieplānojot tās budžeta izdevumos – uzkrājot nepieciešamo naudas apjomu, vai arī aizņemoties, tādā gadījumā izdevumus ieplānojot (faktisko ieguldījumu veicot) aizņēmuma atmaksas veidā vairāku gadu garumā. Kopš Latvijā ir iespēja apgūt ES piedāvāto finansējumu, arī Ādažu novada dome ir aktīvi strādājusi pie fondu līdzekļu piesaistīšanas, kas būtiski samazina pašvaldības pašas ieguldījumu projektos, lai panāktu pēc iespējas efektīvāku rezultātu. Lai pašvaldība sekmīgi realizētu savus plānus, ir nepieciešama augsta kapacitāte, lai nodrošinātu kvalitatīvu projektu sagatavošanas un īstenošanas procesu.

Tomēr pašvaldības budžeta izdevumi nav vienīgais finanšu avots, kas nodrošina novada attīstību. Plašs pasākumu komplekss, ko īsteno pašvaldība, rada pievilcīgu vidi gan uzņēmējiem, gan iedzīvotājiem. Iedzīvotāju skaita pieaugums ir viens no galvenajiem nosacījumiem, lai novads būtu pievilcīgs uzņēmējdarbībai. Otrs nozīmīgais faktors, jo īpaši iedzīvotājiem, ir infrastruktūra – gan komunālie pakalpojumi, gan pārējie sadzīvē nepieciešamie pakalpojumi, piemēram, sabiedriskā ēdināšana, finanšu pakalpojumi, sabiedriskais transports, tirdzniecības vietas un atpūtas iespējas. Šie faktori ir svarīgs priekšnosacījums gan uzņēmēju, gan iedzīvotāju interesei par novadu, savukārt saimnieciskās aktivitātes un iedzīvotāju pieaugums ir nepieciešams pašvaldības ienākumu bāzes palielināšanai, kas savukārt sekmē iespēju tālākiem uzlabojumiem, tā radot sinerģijas efektu starp iedzīvotājiem, uzņēmējiem un pašvaldību.

Iepriekšējos gadus novada dome ir sekmīgi piedalījusies konkursos un piesaistījusi ne tikai Eiropas Reģionālās attīstības fonda un citu struktūrfondu līdzfinansējumu, bet arī cita veida fondus, piemēram, finansējumu Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta un "Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūras" (EACEA, Beļģija) programmas "Eiropas pilsoņiem" 4. darbības "Aktīvi Eiropas piemiņas pasākumi" ietvaros.

Viens no tuvākajiem sadarbības partneriem ir Aizsardzības ministrija, sadarbībā ar kuru tika īstenoti vairāki projekti, t.sk. pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība, tilta pār Gauju būvniecība un Ādažu vidusskolas stadiona izbūve.

Atsevišķi projekti ir īstenoti ar ziedotāju atbalstu. Bērnu rotaļu laukuma Līgo laukumā labiekārtošana un jaunās Ādažu Brīvās Valdorfa skolas ēkas būvniecība ir vieni no spilgtākajiem paraugiem uzņēmēju un pašvaldības veiksmīgai sadarbībai.

Saistībā ar novada attīstības plāniem un zināmā mērā saistībā ar investīcijām novadā ir jāpiemin arī projekts "Sabiedrība ar dvēseli 2010" un "LEADER" – iniciatīvas, kas palīdz iedzīvotājiem pašiem uzlabot dzīves kvalitāti un labklājību savā teritorijā.

Lielākais Ādažu novada projekts ir "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība", kas tiek realizēts ar mērķi rekonstruēt – uzlabot un modernizēt ūdensapgādes sistēmu novadā. Projekts tiek īstenots vairākos etapos un tā pabeigšana plānota 2011. gadā.

Nākotnē plānotie projekti ir saistīti ar veselības un sociālās aprūpes sistēmas uzlabošanu, tūrisma nozares veicināšanu un pašvaldības pakalpojumu pieejamības uzlabošanu.

1.3 Infrastruktūra

1.3.1 Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi

Izglītības infrastruktūra

Izglītībai Ādažu novada teritorijā ir īpaša nozīme. Par izglītības sekmēšanu un kvalitatīvu apguvi domā gan Ādažu novada dome un tās struktūrvienības, gan privātās personas. Pašvaldībā darbojas Ādažu pirmsskolas izglītības iestāde, Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde (jauna iestāde, kas darbu uzsāka 2009. gadā), Ādažu vidusskola, Ādažu mākslas un mūzikas skola, Pierīgas bērnu un jaunatnes Sporta skola, kā arī Ādažu Brīvā Valdorfa skola, privātā pirmsskolas izglītības iestāde „Pasaku valstība”, privātās izglītības iestādes „PATNIS” pirmsskolas filiāle „Ādaži” un YAMAHA mūzikas skola.

Ādažu pirmsskolas izglītības iestāde ir pašvaldības dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai. Izglītības iestādes mērķis – veidot radošu un brīvu personību, attīstot katra bērna vispārējās spējas,

sniedzot stabilu, vecumam piemērotu zināšanu, prasmju un iemaņu bāzi, kas ļautu sekmīgi turpināt mācības un sagatavotu dzīvei nemitīgi mainīgā vidē.

Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde ir pašvaldības dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai. Šajā izglītības iestādē darbojas astoņas pa vecuma grupām sadalītas grupiņas, kuras apmeklē 176 bērni. Kadagas pirmsskolas izglītības iestādē bērni tiek uzņemti no 1.5 gadu vecuma, līdz ar to, tiek nodrošināta iespēja māmiņām ātrāk sākt strādāt un iesaistīties darba tirgū.

Ādažu vidusskola ir Ādažu pašvaldības dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde, kura īsteno 6 izglītības programmas. Skolā tiek īstenotas arī vairākas interešu izglītības programmas un skolēniem pieejami dažādi interešu izglītības veidi. Ādažu vidusskolas esošo materiālo un tehnisko bāzi (sporta zāli, aktu zāli, stadionu u.c.) izmanto ne tikai jaunieši, bet arī visi novada un blakus esošo pašvaldību iedzīvotāji. Ādažu vidusskolas telpās atrodas arī Ādažu novada bibliotēka un lasītava.

Ādažu mākslas un mūzikas skola ir profesionālās ievirzes izglītības iestāde, kurā tiek īstenotas 12 profesionālās ievirzes izglītības programmas: viena mākslas izglītībā – vizuāli plastiskā māksla un 11 mūzikas izglītībā. Skolas darbības mērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītības procesu, kas nodrošinātu profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības programmās noteikto mērķu sasniegšanu.

Pierīgas bērnu un jaunatnes Sporta skola darbu uzsāka 2010. gadā, lai īstenotu novadā profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu. Sporta skolas darbības mērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītības procesu, kas nodrošinātu profesionālās ievirzes sporta izglītības mērķu sasniegšanu – veselās, fiziski, garīgi un emocionāli attīstītas personības veidošanu, kas ir motivēta aktīvam, kustīgam dzīvesveidam un apzinās sporta pozitīvo ietekmi cilvēka personības veidošanas procesā. Skolā darbojas 4 sekcijas: džudo, orientēšanās sports, mākslas vingrošana, volejbols.

Ādažu novadā darbojas privāta skola – Ādažu Brīvā Valdorfa skola, kura ietver gan vispārējo vidējo, gan pirmsskolas izglītību. Valdorfpedagoģijas pamatā ir vispārēja harmoniska jaunā cilvēka audzināšana. Mācību process veidots, vienlaicīgi attīstot gribu, jūtas un domāšanu un ļaujot uzplaukt bērna individualitātei.

Kopš 2007. gada 1. jūlija Ādažos darbojas privātā pirmsskolas izglītības iestāde „Pasaku valstība”, kas tika veidota, lai bērni vecumā no 1,5 gadiem līdz skolas vecumam, kas ir pamats cilvēka vispārējā attīstībā, saņemtu maksimālo atbalstu un profesionāļu ieteikumus, ņemot vērā katra individualitāti.

Kopš 2008. gada septembra beigām Ādažu novadā darbojas jauna privātā pirmsskolas izglītības iestāde – privātās izglītības iestādes „PATNIS” pirmsskolas filiāle „Ādaži”.

Kopš 2009. gada februāra beigām savu darbību Ādažos ir uzsākusi YAMAHA mūzikas skola, kura piedāvā bērniem vecumā no 4 mēnešiem līdz 4 gadiem apmeklēt muzikālās nodarbības. Nodarbībās tiek ietverta muzicēšana, kustības, runa, praktiskas darbošanās, kas nodrošina bērna vispusīgu attīstību.

Ādažu novadā jāveicina alternatīvas izglītības centru veidošanas, kuros tiktu piedāvāti dažādi pakalpojumi, t.sk., iespēja apmeklēt datorklasi ar interneta pieslēgumu, nodarboties ar akmens kalšanu, māla apstrādi, koka grebšanu, metāla apstrādi, mākslu, aušanu, filcēšanu, adīšanu, tamborēšanu, papīra mākslu, sveču darināšanu utt.

Ādažu novadā jāveicina ne tikai kultūrizglītība, bet arī cilvēku aktivitāte dažādos sporta, mūzikas un interešu izglītības pasākumos. Regulāri jādomā, kā sekmēt jauniešu un

citū iedzīvotāju zināšanu un prasmju līmeni. Sekmīgai mūžizglītības attīstībai Ādažu novada teritorijā būtu nepieciešams izveidot atbilstošu infrastruktūru.

Sporta infrastruktūra

Novadā ir liela aktivitāte sporta jomā. Sporta aktivitātes novada teritorijā pārsvarā koncentrējas Ādažu ciemā: Ādažu sporta centrā, Ādažu vidusskolas stadionā u.c. Bez minētajām organizācijām novadā ar sporta aktivitātēm atbilstoši skolu programmām nodarbojas Ādažu vidusskola un Ādažu Brīvā Valdorfa skola.

Sporta centrā katrs var atrast sev piemērotāko nodarbošanās veidu, jo piedāvāto pakalpojumu klāsts ir plašs: baseins, kur iespējams peldēt gan patstāvīgi, gan arī treneru vadībā, trenāžieru zāle ar pieredzējušu fitnesa treneri, aerobikas zāle, kur pieejami 5 dažādu nodarbību veidi, cīņas zāle, sporta spēļu zāle un galda tenisa zāle, turklāt centra apmeklētājiem pieejama arī sauna, džakuzi un tvaika pirts.

Ādažu novadā aktīvi darbojas 7 sporta sekcijas (basketbols, džudo, sambo, florbols, grieķu-romiešu cīņa, teniss, volejbols) un 2 sporta klubi (futbola, hokeja). Vissenākās tradīcijas Ādažu novadā ir basketbolam un cīņu sportam (grieķu – romiešu cīņai, džudo un sambo). Ādažu basketbols ir ievērojams ar to, ka komandas tiek veidotas no vienas skolas audzēkņiem. Panākumus Rīgas rajona mērogā ir guvusi florbola komanda Ādaži. Daudzi jaunie cīkstoņi veiksmīgas treneru sadarbības rezultātā sekmīgi piedalās dažāda mēroga sacensībās grieķu-romiešu cīņā un džudo, izcīnot godalgotas vietas gan Latvijas, gan Eiropas, gan arī Pasaules mērogā. Ādažu volejbolistes sekmīgi piedalās Latvijas čempionātos. Netālu no Sporta centra atrodas Ādažu tenisa centrs, kur pieredzējušu treneru vadībā trenējas gan lieli, gan mazi sportisti, kas pazīstami jau Latvijas un Eiropas mērogā. 2006. gadā Ādažos nodibināja futbola klubu Ādaži, kur spēles meistarību apgūst 7–18 gadus veci zēni un jaunieši. Futbolu spēlē arī veterānu komanda, kas regulāri piedalās Ziemeļvidzemes futbola līgas čempionātos un iegūst godalgotas vietas. 2007. gadā tika dibināts hokeja klubs „Ādaži”. Ādažos attīstās arī veikbords un motobols.

2005.-2007. gadu laikā tika veikta Ādažu vidusskolas stadiona izbūve. Darbu laikā tika noasfaltēti pievadceļi, izveidoti 2 volejbola laukumi, 2 basketbola laukumi, skrejceļš 10 m platumā ar asfaltbetona segumu, paredzot lietus novadīšanas sistēmas izbūvi apkārt esošajam futbola laukumam, kā arī veikti citi būvdarbi. Tomēr neizbūvēts un neiekārtots palika sporta stadiona laukums, kas nodrošinātu augsni futbola un vieglatlētikas veiksmīgai attīstībai. Neizbūvētais sporta laukums liedz pilnībā nodrošināt pilnvērtīgas fiziskās slodzes nodrošināšanu skolēniem. Ādažu novadā trūkst visām nepieciešamajām prasībām atbilstošu, labiekārtotu futbola laukumu un citu labiekārtotu sporta laukumu.

2008. gada aprīlī Ādažos tika atklāts skeitparks. Skeitborda laukums ir atklāta tipa laukums un pieejams pilnīgi visiem interesentiem. Skeitborda laukumā izbūvētās skrituļošanas rampas ir paredzētas kā individuālai lietošanai, tā arī profesionālu sporta pasākumu rīkošanai.

Ādažu novadā ir neliels sporta būvju deficīts, kas nepieciešams jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanai. Nepieciešami līdzekļi sporta un spēļu laukumu izveidei, „Veselības taku” izveidei, velomaršrutu izveidei, kā arī citu aktivitāšu popularizēšanai un attīstībai. Ziemas periodā būtu jāattīsta ziemas sporta veidi: slidošana, distanču slēpošana. Novada teritorijas mežos būtu jāattīsta kūjošanas, pastaigu un skriešanas trases. Tāpat, pateicoties mežu reljefam, būtu jāattīsta „ārpusceļu” velotrases.

Sociālo pakalpojumu pieejamība

Ar sociālo pakalpojumu nodrošināšanu Ādažu novada iedzīvotājiem galvenokārt nodarbojas Ādažu novada domes iestāde – Sociālais dienests, kas tika izveidota 1994. gadā. Sociālā dienesta galvenais uzdevums ir sociālās palīdzības pakalpojumu sniegšana, veicinot personu pašpalīdzību un iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, kā arī veicināt šo personu atbildības izjūtu pret sevi un savu ģimeni. Sociālie pakalpojumi ietver sociālo aprūpi, kuras mērķis ir nodrošināt dzīves kvalitātes nepazemināšanos personai, kura vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ to nevar nodrošināt pati saviem spēkiem un sociālo rehabilitāciju, kuras mērķis ir novērst vai mazināt invaliditātes, darba nespējas, atkarības un citu faktoru izraisītās negatīvās sociālās sekas personas dzīvē.

Sociālais dienests sniedz sociālās palīdzības pakalpojumus iedzīvotājiem no dažādām sociālām grupām un veic arī šo iedzīvotāju uzskaiti. Uz 01.06.2010. 2010. Ādažu novadā dzīvoja 32 I grupas invalīdi, 125 II grupas invalīdi, 21 bērns – invalīds, 11 bērni – bāreņi, 12 daudz bērnu ģimenes ar 4 un vairāk bērniem, 67 politiski represētās personas, 13 Černobiļas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, 45 vientuļie pensionāri.

Jau 7 gadus Ādažos darbojas Ādažu novada Sociālā dienesta Atbalsta centrs, kurā novada iedzīvotājiem tiek sniegti bezmaksas sociālie pakalpojumi un brīvā laika pavadīšanas iespējas ar mērķi uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Atbalsta centra mērķauditorijā ietilpst pensijas vecuma cilvēki, cilvēki ar īpašām vajadzībām, ģimenes, kuras audzina bērnu ar īpašām vajadzībām, maznodrošinātās, trūcīgās ģimenes un personas, daudz bērnu ģimenes un citi interesenti. Pašvaldības iedzīvotāju problēmu risināšanā tiek veidota sadarbība ar dažādām valsts, pašvaldības institūcijām, nevalstiskām un privātām organizācijām.

Ādažu novada domes Sociālais dienests sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus sociālos pakalpojumus, tomēr vēl nepieciešams veicināt sociālo pakalpojumu attīstību uzlabojot sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Tam nepieciešams uzlabot esošos sociālos pakalpojumus, ieviest jaunus alternatīvus sociālos pakalpojumus – dienas atbalsta centru, sociālo centru dažādām sociālām grupām, aprūpes mājās pakalpojumu paplašināšanu. Jāattīsta pašpalīdzības un atbalsta grupu pakalpojumi novada iedzīvotājiem.

Veselības aprūpes pieejamība

Veselības aprūpi Ādažos nodrošina trīs iestādes: SIA „Ādažu slimnīca”, SIA „Ādažu privātslimnīca” un SIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas klīnika Ādaži”, kā arī vairāki ģimenes ārsti.

Veselības aprūpe Ādažu slimnīcā pēdējos 9 gados sastāvēja no 3 struktūrām – ambulatorā aprūpe (ģimenes ārsti, poliklīnika), dienas stacionārs un stacionārs. Šajā laikā tika saglabāti visi minētie palīdzības veidi, lai iedzīvotājiem būtu iespēja saņemt veselības aprūpes pakalpojumus Ādažos – tuvāk dzīvesvietai. Neskatoties uz to, ka izmaksas slimnīcas uzturēšanai ir vairākkārt palielinājušās, savukārt finansējums no valsts puses ir bijis ar izteiktu mīnus zīmi, iestāde ir strādājusi, nodrošinot pakalpojumu pieejamību poliklīnikā, dienas stacionārā, stacionārā.

Izvērtējot finansiālās iespējas 2009.gadā, tika pieņemts lēmums saglabāt ambulatoro aprūpi (poliklīnikā) un dienas stacionāru (medicīnas darbības virzieni: terapija, ķirurģija, ginekoloģija). Dienakts stacionārs nedarbojas kopš 2009.gada 1.aprīļa – pacienti nevar palikt pa nakti, nav pieejams dežūrārsts, kā arī nedarbojas traumpunkts. Ādažu novada un citu pašvaldību iedzīvotāji var saņemt medikamentozo palīdzību, procedūras, ārstu speciālistu konsultācijas, kā arī ķirurģiskas un ginekoloģiskas operācijas dienas stacionārā.

1.3.2 Tehniskā infrastruktūra

Transports

Liela nozīme Ādažu novada teritorijas attīstībai, kā arī iedzīvotāju labklājības celšanā ir transportam un labi attīstītam ceļu tīklam. Pieaugot automobilizācijas līmenim, liela loma ir kā racionālam ielu un ceļu tīklam, tā arī kvalitātei un satiksmes drošībai. Ādažu novads atrodas kaimiņos Rīgai, novadu šķērso autoceļš Rīga – Ainaži.

Turpinot racionāli plānot pārējo ceļu un maģistrālo ielu tīklu Ādažu novada teritorijā, būtu iespējams samazināt transporta izraisīto ietekmi uz vidi, optimizēt transporta pārbraucienu attālumus un, līdz ar to, samazināt arī transporta līdzekļu radīto vides piesārņojumu. Pilnveidotas transporta shēmas izveide ir svarīga sastāvdaļa novada telpiskās struktūras pilnveidošanai, sasaistot to ar apdzīvojuma struktūras optimizāciju, „zaļo” zonu izveidi un jaunu ražošanas zonu attīstību.

Šajā sakarībā kā svarīgs pasākums jāmin 2007. gadā atklātais jaunais tilts pār Gauju, kas pa īsāko ceļu savieno Ādažus un Kadagu. Jaunais tilts uzbūvēts iepriekšējā, savu laiku nokalpojušā dzelzs tilta vietā. Tagad jādombā par vēl viena jauna tilta būvniecību pāri Gaujas upei starp apdzīvotām vietām Āņi un Iļķene vietā, kur senāk bijusi pārceltuve. Tas pavērtu attīstību novada pašreiz nomaļajam nostūrim – Iļķenei, savienojot šo teritoriju ar autoceļu A2.

Ādažu novadā ir salīdzinoši labi attīstīta sabiedriskā transporta satiksme, kas sasaista Ādažu novada apdzīvotās vietas ar Rīgu, kaimiņu pašvaldībām, kā arī apdzīvotās vietas savā starpā un galveno apkalpes centru Ādažu ciemu. Vietējie pasažieru pārvadājumi tiek veikti ar SIA „Ekspress Ādaži” autobusiem. Ādažu vidusskolas skolēniem tiek izsniegtas bezmaksas kartiņas, ar kurām tie var nokļūt uz skolu un atpakaļ mājās, tomēr būtu nepieciešams izveidot skolas autobusa maršrutu, jo pašreizējie autobusi, kuri iet pēc noteikta maršruta, nav saskaņoti ar mācību procesu. Novada teritoriju šķērso arī tālsatiksmes (ir pieturvietas) un starptautisko līniju autobusi. Galvenā satiksme novada teritorijā notiek pa autoceļu A1 Rīga-Ainaži.

Ādažu novada ceļu un ielu kopējais garums 2008. gadā bija 160,35 km, t.sk., ielas – 39,81 km; ceļi kopā – 120,12 km. Pēc seguma veida: 56,0 km – asfaltbetons, 71,4 km – cietais segums. Valsts un pašvaldības autoceļu un ielu remonta un rekonstrukcijas darbi notiek pieejamā finansējuma robežās. Gan valsts, gan pašvaldības ceļu stāvoklis ir apmierinošs, taču atsevišķas pašvaldības ielas un ciemu savienojošie ceļi ir neapmierinošā stāvoklī, tos nepieciešams uzlabot.

Aktuāla ir veloceļu trašu izbūve. Līdz 2010. gadam Ādažu novada teritorijā nebija izbūvēts neviens veloceļš, ir tikai ieceres (Pa Ādažu novada teritoriju ir izstrādāti trīs ieteicamie velomaršruti ar norādēm. Tie izveidoti caur mežiem un apkārt Lielajam un Mazajam Baltezeram). Novada teritorijas plānojuma kartē ir attēlota (iezīmēta) arī perspektīvā Via Baltica (EiroVelo-10) veloceļu trase, kā arī reģionālas nozīmes perspektīvā veloceļu trase projekta „Tūrisma taka – zelta ceļš caur Gaujas senleju un Vidzemes jūrmalu” ietvaros, šķērsojot Ādažu novada teritoriju. Iepriekšējos gados veloceļš Eiro-Velo 10 ir ticis izbūvēts pa Garkalnes novada teritoriju gar autoceļu A1 Rīga – Ainaži līdz Ādažu / Garkalnes pašvaldību robežai.

Ādažu novada teritorijas visblīvāk apdzīvotās vietas vēsturiski ir izveidojušās gar autoceļu A1 piegulošajām teritorijām, Baltezerā un Ādažu centrā, kā arī ap Ādažu – Podnieku ceļu, Alderos un daļēji Kadagā. Papildus tam, pēdējo gadu laikā, tāpat kā visā Pierīgā, Ādažu

novadā īstenoti daudzi jauni savrupmāju apbūves projekti ar jaunām ielām, kurās vietām nav uzbūvētas gājēju ietves un veloceliņi. Nepietiekami un nedroši ir gājēju šķērsojuma vietas pāri valsts autoceļam A1 citiem valsts autoceļiem novada teritorijā un maģistrālajām ielām. Līdz ar to aktuāli ir satiksmes drošības jautājumi. Lai uzlabotu gājēju drošību, ir jārisina dažāda veida ar satiksmes drošības uzlabošanu saistītas darbības (jaunu gājēju ietvju izbūve, īpaši starp apdzīvotām vietām; ieprojektēt un īstenot drošības pasākumus, rekonstruējot autoceļa A1 posmu Ādaži-Lilaste /no 6,3km līdz 21,05km/; jaunu luksoforu un ceļu zīmju uzstādīšana, intensīvāko gājēju pāreju izgaismošana; satiksmes drošības sakārtošana Kadagas ciema centra daļā).

Ūdensapgāde un kanalizācija

Centralizētā ūdensapgādes sistēma un centralizētā notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēma veido inženiertehniskās apgādes tīklus. Šo tīklu būvniecība un rekonstrukcija visu laiku atrodas attīstībā. Ādažu novada teritorijā ūdensapgādes un kanalizācijas savākšanas tīklus veido vairākas atsevišķas, savstarpēji nesavienotas sistēmas, kuras apkalpo SIA „Ādažu Ūdens”. Ādažu novada iedzīvotāji no centralizētās ūdensapgādes tīkla ik gadus saņem vairāk kā 230 tūkst. m³ ūdens. SIA „Ādažu Ūdens” ir noslēgusi ūdensapgādes līgumus ar 1972 pieslēgumiem. Blakus pastāv arī individuālās ūdens apgādes ietaises un lokāla notekūdeņu novadīšana. Lielākā daļa Ādažu novadā esošo uzņēmējdarbību izmanto publiskā ūdensvada un kanalizācijas pakalpojumu. Taču lielie pārtikas ražošanas uzņēmumi paši nodrošina savas vajadzības pēc tiem nepieciešamā ūdens daudzuma. SIA „Latfood” pieder 2 urbumi, SIA „Berlat” – 5 urbumi SIA „BLC” – 2 urbumi un SIA „EDEN” („Kimmel”) – 2 urbumi.

2008. gadā tika uzsākts projekts „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos”, kura mērķis ir būtiski uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti, nodrošināt attīrīta un kvalitatīva dzeramā ūdens padevi iedzīvotājiem, un nodrošināt apkārtējās vides aizsardzību pret piesārņojumu, ko radītu neattīrītu vai nepietiekami attīrītu notekūdeņu nonākšana vidē. Projekta ietvaros Ādažu centrālajā ciemā tiek paplašināts notekūdeņu savākšanas tīkls, izbūvējot jaunus notekūdens savākšanas kolektorus pa Podnieku, Draudzības, Ķiršu, Pirmā, Depo, Ziedu, Gaujas ielām, kā arī pa Rīgas gatvi. Rīgas gatvē paralēli notekūdeņu kolektoram tiks izbūvēts arī ūdens apgādes tīkls. Realizējoties projektam (~2011.gadā) centralizētajai kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai būs pieslēgtas 70% no ciemata mājsaimniecībām. Šī paša projekta ietvaros tiks uzbūvēts ūdensapgādei nepieciešamā otrā pacēluma sūkņu stacija ar sagatavotā ūdens krājrezervuāriem, kas būtiski uzlabos Ādažu ciema ūdensapgādes sistēmas darbību. Projekts paredz arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtas „Centrs” rekonstrukciju, kas sevī ietver jaunu NAI būvniecību ar dūņu atūdeņošanas iekārtu uzstādīšanu, kā arī esošo kanalizācijas sūkņu staciju rekonstrukciju, kura paredz esošās KSS ēkas demontēt un to vietā izbūvēt pazemes tipa KSS. 2013.-2015. gadā plānots paplašināt kanalizācijas savākšanas un ūdens apgādes sistēmas teritoriju nodrošinot pieslēgumu palielinājumu līdz 95% no ciemata mājsaimniecībām.

Kadagas ciema centralizētās kanalizācijas sistēmā savāktie sadzīves notekūdeņi tiek savākti un attīrīti Kadagas NAI ar attīrīto notekūdeņu izvadīšanu meliorācijas grāvī. To stāvoklis ir apmierinošs, lai gan nav priekš attīrīšanas. 2007.gadā tika uzsākta šo NAI modernizācija, taču finansējuma nepietiekamības dēļ tā netika pabeigta.

Garkalnes ciema centralizētās kanalizācijas sistēmā savāktie sadzīves notekūdeņi tiek savākti un attīrīti Garkalnes NAI ar attīrīto notekūdeņu izvadīšanu Gaujas vecupē. Šīs bioloģiskās attīrīšanas ietaise tika uzbūvēta 2006.gadā.

Stapriņu ciema (Luksti) centralizētās kanalizācijas sistēmā savāktie sadzīves notekūdeņi tiek savākti un attīrīti Viršu ielas NAI ar attīrīto notekūdeņu novadīšanu meliorācijas novadgrāvī. Viršu ielas NAI ir uzbūvēta 2007.gadā.

Baltezera ciemā ar centralizētu kanalizāciju ir nodrošināta tikai Baltezera sūkņu stacijas ciemata mājas. Šo māju notekūdeņi tiek attīrīti nelielās SIA „Rīgas ūdens” piederošajās attīrīšanas ietaisēs. Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas sistēmā.

Siltumapgāde

Novadā ir 4 centrālapkures katlu mājas, kā arī Ādažu vidusskolas un Ādažu slimnīcas katlumājas. 90.-to gadu vidū tika rekonstruēta Ādažu ciema siltumapgādes sistēma. Tika izbūvētas jaunas siltumtrases 3 km garumā, jauna centrālā katlu māja un 22 daudzdzīvokļu namos iebūvēti siltummezgli. Siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija ir nepieciešama Kadagas ciemā, jo esošā ir fiziski un morāli novecojusi. Sava centralizētās siltumapgādes sistēma ir Garkalnes ciemā, kas apkalpo 2 daudzdzīvokļu namus.

Bez augstākminētajām katlumājām, novada teritorijā atrodas arī citām juridiskām personām piederošas katlumājas un siltumtīkli, kā, piemēram, SIA „WESSEMAN” Podniekos un Aizsardzības īpašumu Valsts aģentūrai Kadagas ciemā. Ādažu centra un Kadagas ciemu privatizētajiem daudzdzīvokļu namiem centralizēto siltumapgādi nodrošina PSIA „Ādažu Namsaimnieks”. Ar SIA „BaltEnEko” noslēgts līgums par siltuma ražošanu. Kā kurināmais tiek izmantota dabasgāze. SIA „BaltEnEko” Ādažu centra ciemā 1997.gadā uzstādīja vienu no pirmajām divām Latvijā pasaules standartiem atbilstošu dabas gāzes iekšdedzes dzinēja kooģenerācijas sistēmu.

Elektroapgāde

Elektroapgādi lielākajā Ādažu novada daļā nodrošina AS „Sadales tīkli” Centrālais reģions pa 110kV, 20kV un 0,4kV elektroapgādes līniju tīklu, tomēr atsevišķas novada teritorijas nav nodrošinātas ar elektroapgādi. Nereti ir vērojami elektroenerģijas traucējumi nepietiekamu energoresursu dēļ. Tādēļ būtu nepieciešams nodrošināt elektroapgādi vietās, kur tās nav, kā arī sekmēt alternatīvos energoresursu iegūšanas viedus, piemēram, vēja vai saules ģeneratorus. Ādažu novada teritorijas plānojumā līdz 2012. gada iekļauti elektroapgādes sistēmas lietotāju paplašinājumi ar jaunu lietotāju slodzi. SIA „Ādažu Namsaimnieks” ir līgums par koplietošanas elektroapgādi privatizētajām daudzdzīvokļu mājām un ielu apgaismojumu. Apkalpošanas darbus veic SIA „Elektriķis”.

Gāzes apgāde

Gāzes apgādi Ādažu novadā nodrošina AS „Latvijas Gāze”. Novada teritorijā ir īstenoti gāzes apgādes projekti (augstā un zemā spiediena gāzes vadi, gāzes regulēšanas punkti) no gāzes regulēšanas punkta „Vangaži” patērētāju apgādei Alderos, Podniekos, Jaunkūlās, Ādažos, Kadagā un Ataros. PSIA „Ādažu namsaimnieks”, ir gāzes piegādes līgums ar AS „Latvijas Gāze” par dabas gāzes piegādi skolai un bērnu dārzam. Gāzes patēriņu apmaksā Ādažu novada dome. Pašreizējā laika periodā par pašvaldības līdzekļiem jaunu centralizētās siltumapgādes objektu būvniecība nav paredzēta. Atbilstoši AS „Latvijas Gāze” informācijai daudzi esošie zemspiediena gāzes vadi nespēj nodrošināt papildus gāzes apgādi. Lai veiktu jaunus papildus pieslēgumus, nepieciešama ēku iekšējo un, iespējams, arī ārējo gāzes vadu rekonstrukciju un nomaiņu uz lielāka diametra cauruļvadiem. Šie darbi būtu jāveic par pasūtītāja līdzekļiem.

Sakaru infrastruktūra

Telekomunikāciju pakalpojumi Ādažu novadā nodrošina SIA „Lattelekom” u.c. telekomunikāciju operatori (pakalpojumu sniedzēji). Novadā ir divas automātiskās telefonu

centrāles, telefona abonentus nodrošina telekomunikāciju kabeļu tīkls. Novada teritoriju šķērso maģistrālā kabeļu līnija Rīga – Saulkrasti, kas trasēta paralēli autoceļam A1 Rīga – Ainaži. Lielākajā novada daļā ir attīstīti kabeļtelevīzijas un interneta pieslēgumu tīkli, ko piedāvā dažādi pakalpojumu sniedzēji.

Atkritumu saimniecība

Atkritumu apsaimniekošana Ādažu novadā tiek organizēta saskaņā ar pašvaldības 2009.gada 22.novembra saistošajiem noteikumiem Nr.31 „Saistošie noteikumi par vides sakoptības uzturēšanu un atkritumu apsaimniekošanu Ādažu novada teritorijā”. Visiem Ādažu novadā dzīvojošajiem un darbojošies uzņēmumiem ir obligāti jāpasūta atkritumu vākšanas un izvešanas operācijas, kā pakalpojumi atbilstošā apjomā.

Ādažu novada teritorijā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu privatizēto daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem, pašvaldības iestādēm un organizācijām un atsevišķām juridiskām personām organizē SIA „Ādažu Namsaimnieks”, līgums par atkritumu izvešanu noslēgts ar SIA „L&T”. SIA „Ādažu Namsaimnieks” apkalpotie 10 konteineru laukumi atrodas Ādažu centra, Kadagas, Garkalnes un Alderu ciemos un Baltezera kapos. Atkritumu izvešanu no daudzdzīvokļu un individuālajām mājām veic SIA „L&T” un SIA „Vidzemes serviss”. Atkritumi tiek vesti uz Getliņu izgāztuvi.

Ādažu novada teritorijā nav darbojošās sadzīves atkritumu izgāztuves. 2007. gadā tika pilnībā pārtraukta atkritumu pieņemšana kādreizējā izgāztuvē „Utupurvs”. Ņemot vērā to, ka stikla atkritumu transportēšana uz pārstrādes rūpnīcām ir kļuvusi nerentabla, sākot ar 2009. gada 1. martu Ādažu novadā ir likvidēti stikla šķirošanas konteineri. Ādažu novadā nepieciešams izstrādāt jaunu projektu atkritumu saimniecības uzlabošanai, nosakot tajā kompleksus pasākumus šķidro un cieto saimniecisko un sadzīves atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai, kā arī izstrādājot novada teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu – vākšanas vietas ciemos un maršrūtus. Būtu nepieciešama arī labāka iedzīvotāju informēšana par atkritumu šķirošanu.

Polderi, meliorācijas sistēma

Ādažu novada teritorijas topogrāfiskās augstuma atzīmes pārsvarā ir līdz 5.0 m virs Baltijas jūras ūdens līmeņa. Lai izvērtētu toreizējā Ādažu pagasta teritorijas applūšanas varbūtību un pretplūdu pasākumu plānošanu, 2004.gadā institūts „Meliorprojekts” veica Gaujas un ezeru ūdens līmeņu izpēti Ādažu pagasta teritorijā. Saskaņā ar šo izpēti 1.0% applūdums skar 2866 ha lielu Ādažu novada platību. Šo platību daļējai aizsardzībai pret applūšanu jau 20. gs 70-tajos un 90-tajos gados tika izbūvēti Laveru un Centra polderi.

Laveru poldera sūkņu stacija atrodas Carnikavas novada teritorijā, tā uzņem ūdeņus no apmēram 900 ha lielas Ādažu novada platības. 2007. gadā sūkņu stacijā tika veikta rekonstrukcija un tā šobrīd ir apmierinošā stāvoklī. Poldera darbības nodrošināšanai poldera platībās regulāri jāpārtīra maģistrālie un nosusināšanas grāvji.

Centra poldera aptvertā platība ir apmēram 400 ha. Izbūvējot Centra polderi, būvdarbi pilnībā pabeigti netika. Tika pabeigta sūkņu stacijas būve un ierīkota drenāža. Dambis netika uzbērts projektētajā augstumā. Šobrīd nepieciešama dambja rekonstrukcija: dambja uzbēršana, paaugstinot dambja augstumu no 4.60m pie Siguļu tilta līdz 6.60 m pie Kadagas tilta. Dambja paaugstināšanai nepieciešami apmēram 33000 m³ grunts. Nepieciešama arī poldera maģistrālā kanāla rekonstrukcija: jānovāc apaugums no nogāzēm un jāpārtīra gultne. Šobrīd esošajā augstumā dambis nespēj pasargāt Ādažu ciematu no applūšanas.

Ādažu novada teritorija līdz 1990.gadam tika gandrīz pilnībā nosusināta ar drenāžu un vaļējiem grāvjiem. Nenosusinātas palika platības, kuru nosusināšana ar drenāžu vai

vaļējiem grāvjiem nebija iespējama bez polderu izbūves. Tādas platības bija Pārgaujā no Kadagas tilta līdz „Abzaļu”, „Zābaku” un „Lipstu” mājām. Par pilnībā nosusinātām nevar uzskatīt arī platības Pārgaujā ap „Ceru” un „Zeduļu” mājām. Drenāža gan ir izbūvēta, taču polderis netika ierīkots, tādēļ šīs platības ik gadu tiek pakļautas applūšanai. Ciemata „Saulesplavas” pasargāšanai no applūšanas tika izbūvēts mini polderis ar sūkņu staciju, taču tas netiek ekspluatēts un mitruma režīms ciematā ir tikai pasliktinājies.

Drenāžas sistēmas, pārsvarā no māla drenu caurulēm, izbūvētas 1960.-1990. gados. Drenāžas iebūves dziļums svārstās no 1.0 līdz 2.0 metriem. Sakarā ar to, ka Ādažu novadā gruntsūdeņos ir liels daudzums dzelzs savienojumu, drenāžas tīkls ir piesērējis, tā darbības nodrošināšanai būtu jāveic drenāžas skalošana.

1.4 Pašvaldības resursi

1.4.1 Pārvaldes struktūra

Ādažu novada dome ir vietējā pašvaldība, kas pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu.

Lai īstenotu pašvaldības funkcijas, Ādažu novada domē darbojas vairākas struktūrvienības: kanceleja, Grāmatvedības un finanšu daļa, Juridiskā un nekustamā īpašuma daļa, Iepirkumu daļa, Saimniecības daļa, Iedzīvotāju uzskaites dienests, Būvvalde, kā arī Attīstības un informācijas daļa. Struktūrvienību darbu ikdienā uzrauga izpilddirektors. Ādažu pašvaldība ir dibinājusi 4 komercsabiedrības (SIA „Ādažu slimnīca”, SIA „Ādažu glābšanas dienests”, SIA „Ādažu Namsaimnieks” un SIA „Ādažu Ūdens”), kā arī vairākas citas struktūrvienības un iestādes (Bāriņtiesa, Ādažu sporta centrs, Dzimtsarakstu nodaļa, Sociālais dienests, Bibliotēka, Kultūras un radošās izglītības centrs, Ādažu vidusskola, Ādažu pirmsskolas izglītības iestāde, Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde, Ādažu mākslas un mūzikas skola, Pierīgas bērnu un jaunatnes Sporta skola). Pašvaldības komercsabiedrības un izglītības iestādes ir tieši pakļautas domes priekšsēdētājam.

Ādažu novada domes struktūra pievienota 1. pielikumā.

1.4.2 Pašvaldības budžets

Pašvaldības budžeta pamatprincipi.

Pašvaldībai ir tiesības pastāvīgi veidot un apstiprināt savu budžetu. Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kāds līdzekļu apjoms nepieciešams pašvaldības funkciju un uzdevumu veikšanai, kā arī novada attīstības nodrošināšanai periodā, kuram šie līdzekļi ir paredzēti. Kārtību, kādā budžets jāveido, jāapstiprina un jāpilda nosaka likums "Par budžetu un finanšu vadību" un likums "Par pašvaldību budžetiem". Pašvaldības budžetu sagatavo un apstiprina vienam saimnieciskajam gadam, kas sākas 1. janvārī un beidzas 31. decembrī. Pašvaldību budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta.

Pamatbudžetu veido:

- nodokļu ienākumi, t.sk. iedzīvotāju ienākumu nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis;
- nenodokļu ienākumi, t.sk. pašvaldības nodevas un maksājumi, ieņēmumi par īpašuma iznomāšanu, maksas pakalpojumi, sodi un sankcijas, u.c.;

- saņemtie maksājumi, t.sk. norēķini ar citu pašvaldību budžetiem, mērķdotācijas pedagoģisko darbinieku darba samaksai, u.c.

Speciālo budžetu veido līdzekļi, kas tiek piešķirti no valsts īpašiem mērķiem (privatizācijas fonds, dabas resursu nodoklis, autoceļu fonds, u.c.).

Lai precīzāk analizētu datus par pašvaldības ieņēmumiem un izdevumiem, šie dati tiek atspoguļoti pēc naudas plūsmas principa.

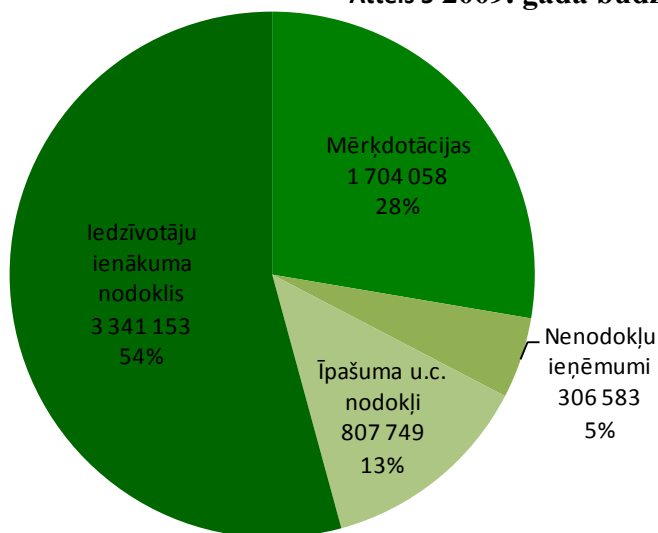
Situācijas raksturojums

Ādažu novada budžeta ienākumi līdz 2008. gadam pieauga, kaut arī pieauguma temps 2008. gadā salīdzinot ar 2007. gadu būtiski samazinājās, sasniedzot vien 2%, kas liecināja par nepieciešamību piesardzīgāk plānot ilgtermiņa aktivitātes un investīciju projektus.

Par finansiāli vissarežģītāko var uzskatīt 2009. gadu, kad ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un attiecīgi arī kopējie budžeta ienākumi samazinājās par aptuveni 1 milj. latu, jeb par aptuveni 15%. Šāds kritums prasīja ārkārtējus izdevumu samazināšanas pasākumus, t.sk. darba algu fonda samazinājumu. 2009. gadā pašvaldība rada iespēju pabeigt uzsāktos investīciju projektus un palielināja darba vietu skaitu, piemēram, darbu uzsāka jauna pirmsskolas izglītības iestāde Kadagā ar 39 darbiniekiem.

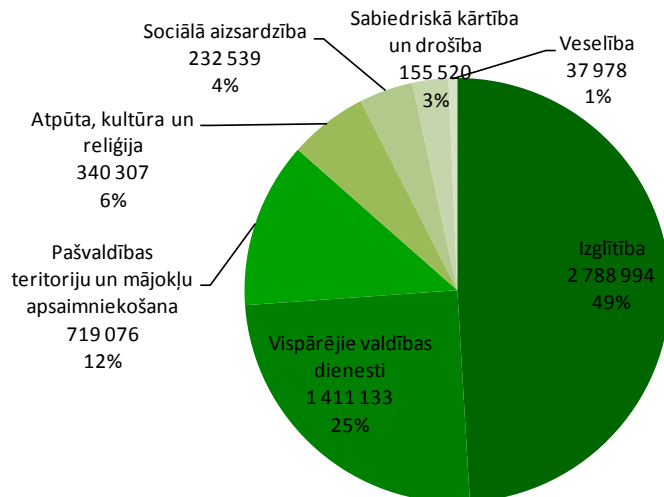
Ņemot vērā, ka iepriekšējos gados intensīvi tika īstenota lielākā daļa no plānotajiem attīstības un investīciju projektiem, šajā nolūkā piesaistot aizņēmumus, turpmākajos periodos lielu budžeta izdevumu daļu veidos aizņēmumu pamatsummas un procentu maksājumi, ko var uzskatīt par pašvaldības ieguldījumiem šajos projektos. Jāatzīmē, ka, uzkrājot līdzekļus un neveicot aizņēmumus, attīstības plāni tiktu realizēti daudzus gadus vēlāk, kas liegtu iedzīvotājiem iespēju gūt labumu un izmantot šobrīd pieejamos pakalpojumus.

Attēls 5 2009. gada budžeta ienākumi

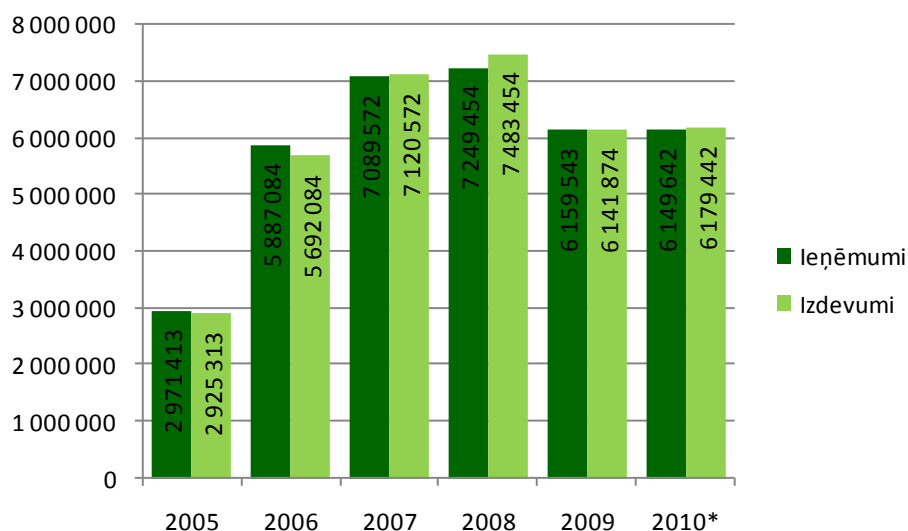
Attēls 6 2009. gada budžeta izdevumi

Kopumā 2009. gadā izdevumi tika samazināti vairāk kā par 25% praktiski visās jomās. Mazākas izmaiņas skāra izglītības un sociālās aizsardzības jomas, kas tradicionāli ir pašvaldības prioritāte. Budžeta izdevumu posteņu analīze tiek veikta pamatojoties uz pastāvīgajiem izdevumiem, jo vienreizēju investīciju iekļaušana būtiski palielina kopsummu, tomēr neatbilst patieso situāciju. Koriģētu budžeta izdevumu analīze novērš nepamatoti lielas svārstības salīdzināmajos datos un dod skaidrāku priekšstatu par pašvaldības īstenoto politiku.

2010. gada budžets kopumā ir optimistiskāks par 2009. gada budžetu, jo tiek plānots ar nelielu iedzīvotāju ienākuma nodokļa pieaugumu, kas ļauj arī izdevumus saglabāt iepriekšējā gada līmenī. Tanī pat laikā pašvaldība plāno veikt papildus taupības pasākumus, kas atbrīvotu resursus attīstības projektiem, t.sk. līdzfinansējuma nodrošināšanai ES struktūrfondu projektiem, kas tiek uzskatīti par prioritāriem.

Attēls 7 Ādažu novada domes ieņēmumi un izdevumi 2005.-2010*. gadam

Tiek plānots, ka 2010. gadā palielināsies izdevumi kultūras sfērai (galvenokārt uz Mākslas un mūzikas skolas kā arī Kultūras un radošās izglītības centra jauno telpu īres rēķina), savukārt samazināsies izdevumi, kas saistīti ar mājokļu uzturēšanu, jo pašvaldības mērķis

ir pastāvīga šo izdevumu samazināšana, jeb komunālās saimniecības darbības rentabilitātes palielināšana.

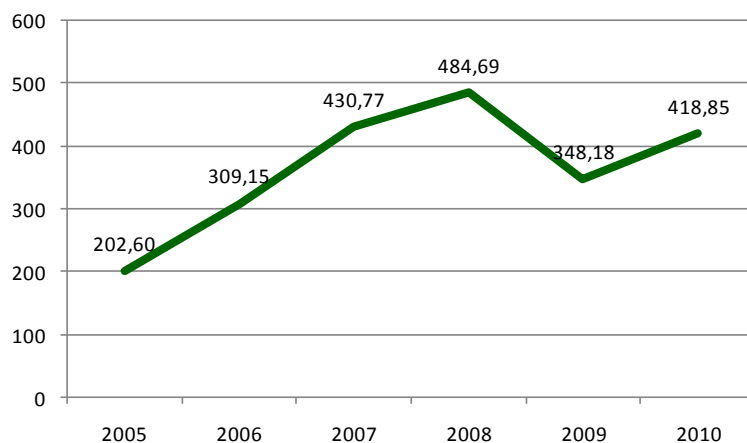
Turpmākajos periodos Ādažu novada dome plāno piesardzīgu investīciju politiku, pamatojoties uz 2009. gadam līdzvērtīgu ienākumu un izdevumu līmeni. Optimistiskās prognozes ir pamatotas uz pieņēmumu, ka nākamo 5 gadu laikā (posmā līdz 2015. gadam) ienākumu un izdevumu līmenis var sasniegt un saglabāties 2008. gada apjomā, t.i. pašvaldība vidējā termiņā paredz budžetu ar nelielu (3%–5% gadā) pieaugumu.

Nākotnē tiek pieļauts gan iedzīvotāju ienākuma nodokļa, gan arī nekustamā īpašuma nodokļa pieaugums, jo novads centīsies piesaistīt arvien vairāk jaunus uzņēmējus un iedzīvotājus, kuri pašvaldības teritorijā vēlētos būvēt dzīvojamās mājas, tā izvēloties Ādažu novadu par pastāvīgo dzīvesvietu.

Iedzīvotāju skaita dinamika norāda, ka pašvaldības mērķis sekmēt iedzīvotāju skaita pieaugumu tiek īstenots. Šo rādītāju ietekmē divi procesi: a) iedzīvotāju fiziskā skaita izmaiņas un b) Ādažu novadā faktiski dzīvojošo personu pastāvīgās dzīves vietas deklarēšana.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) uz 1 iedzīvotāju netieši raksturo iedzīvotāju dzīves līmeni, kā arī norāda uz teritorijas attīstības iespējām, jo ir galvenais pašvaldības ieņēmumu avots.

Attēls 8 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedzīvotāju

IIN uz 1 iedzīvotāju ir lielāks, kā vidēji valstī un arī lielāks kā vidēji Rīgas reģionā. Ņemot vērā, ka 2010. gadā ir plānots IIN pieaugums, var secināt, ka Ādažu novads savu attīstību var plānot ar lielāku optimismu. Tomēr novads savā plānošanas darbā ir pieņēmis piesardzīgu nostāju – IIN turpmākajos gados netiek gaidīts būtiski virs 2007. gada līmeņa. Šādu piesardzību veicina arī paredzētās iemaksas pašvaldību izlīdzināšanas fondā. Kārtību, kādā tiek veiktas iemaksas, nosaka pamatojoties uz iedzīvotāju skaitu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa prognozi. Ņemot vērā, ka iemaksu apjoms samazinās, var secināt, ka Finanšu ministrija neparedz strauju ekonomikas izaugsmi.

1.4.3 Pašvaldības nekustamie īpašumi

Pašvaldībai savā īpašumā esošais nekustamais īpašums – zemes un ēkas (būves) – jāizmanto racionāli ilgā laika periodā, lai iedzīvotāji no tā gūtu optimālo labumu. Tāpēc

pašvaldībai darījumi ar nekustamo īpašumu jāveic atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem, īpaši izvērtējot katra darījuma nozīmi un saimniecības ieguvumu.

Ādažu novada administratīvajās robežās uz pašvaldības vārda zemesgrāmatā ir nostiprināti 48 Ādažu novada pašvaldības zemes īpašumi ar kopējo platību 136,2 ha, kas ir gandrīz 0,8 % no novada sauszemes teritorijas. Zemes īpašumi un apbūvējumi un neapbūvēti zemes gabali, t.sk., meži, parki, skvēri, kā arī privatizējamām pašvaldības dzīvojamām mājām piesaistītie zemes gabali. No pašvaldības īpašumā esošajām zemēm, kas nostiprinātas zemesgrāmatā, un zemēm, kas ir pašvaldības rīcībā, zemes reformas laikā iznomāti 7,8 ha:

- ilgtermiņa nomā (ilgāk par 5 gadiem) – 2,46 ha;
- īstermiņa nomā (līdz 5 gadiem) – 5,34 ha;
- pagaidu nomā līdz zemes gabalu privatizācijai, bet ne ilgāk kā uz 1 gadu – - ha.

Aptuveni 0,9 ha platības ir nodotas patapinājumā pašvaldības iestādēm, kas nodrošina bezatlīdzības lietošanu.

1.5 Attīstības stiprās un vājās puses, iespējas un draudi (SVID analīze)

Ādažu novada attīstības iespējas un draudus, kā arī esošās situācijas stiprās un vājās puses atspoguļo SVID analīze – visplašāk izmantotā metode plānošanas procesā, lai noskaidrotu esošās situācijas stiprās un vājās puses un lai identificētu iespējas un draudus nākotnē.

Izstrādājot Ādažu novada attīstības programmu 2010.-2021. gadam, visas četras darba grupas veica stipro un vājo pušu, kā arī iespēju un draudu analīzi savā jomā (skat. 2.pielikumā). Tos apkopojot, tika izveidota Ādažu novada kopējā SVID analīze.

Tabula 2 Ādažu novada SVID kopsavilkums

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
<ol style="list-style-type: none">1. Izdevīgs ekonomiski ģeogrāfiskais novietojums2. Ādažu novads ir strauji augošs un ekonomiski aktīvs3. Detālpilnojamumu esamība lielākajai novada teritorijas daļai, ir spēkā esošs teritorijas plānojums un attīstības programma4. Ādažu novadā nav ražošanas uzņēmumu ar videi bīstamiem atkritumiem, vides kvalitāte novadā vērtējama kā laba5. Proporcioniāli samērīgs ezeru, lauku un mežu teritoriju daudzums, attiecībā pret novada teritorijas kopējo platību6. Teritoriju šķērso valsts autoceļš A1 „Rīga-Ainaži” (E67)	<ol style="list-style-type: none">1. Teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav vienmērīgas2. Nesakārtota un novecojusi inženierinfrastruktūra3. Infrastruktūras koncentrācija Ādažu centrā4. Peldvietu un atpūtas zonu pie ūdeņiem nesakārtotība un nepieejamība5. Nepabeigta celtniecība6. Nepietiekoši attīstīta tūrisma un atpūtas infrastruktūra7. Nav vienotas koncepcijas ūdensobjektu un polderu apsaimniekošanā8. Nenotiek atkritumu šķirošana	<ol style="list-style-type: none">1. Līdzsvarot teritorijā sociālo un ekonomisko attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā būtu līdzīgas2. Plānot un veidot pārdomātu zaļo struktūru, saglabājot novadam raksturīgo ainavu, kad lauku vide harmoniski mijas ar pilsētvidi3. Ražošanas objektu piesaiste, pašvaldībai mērķtiecīgi sakārtojot infrastruktūru4. Uzlabot pakalpojumu pieejamību visos ciemu centros5. Apzināt novada vēsturi un izveidot novada muzeju6. Veicināt vietējo iedzīvotāju interesi par savu novadu apzinoties un sakārtojot esošo	<ol style="list-style-type: none">1. Pašvaldības budžeta līdzekļu samazinājums, kredītaistību apjoma pieaugums un līdzfinansējuma trūkums2. Dabas vides piesārņojums3. Regulāri plūdu draudi un plūdu izraisītās negatīvās sekas4. Gaujas upes un citu virszemes ūdensobjektu krastu erozija5. Paaugstināts bīstamo kravu tranzīta avāriju risks uz autoceļa A16. Jauno ciematu attīstība ir cieši saistīta ar blakus esošo ciematu attīstību un izbūvi7. Nabadzības un sociālās spriedzes pieaugums iedzīvotājos8. Alkohola un narkotiku ietekme uz mūsdienu sabiedrību

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
7. Novada teritorijā attīstīts ceļu tīkls un nodrošināts sabiedriskais transports 8. Novadā atrodas aviācijas lidlauks „Avio Rīga” Eimuros 9. Iedzīvotājiem pieejama daudzprofilu ambulatorā aprūpe ar daudzveidīgu pakalpojumu klāstu 10. Laba sadarbība ar citām pašvaldībām, organizācijām (valsts, pašvaldības institūcijām, nevalstiskām un privātām organizācijām) 11. Novadā attīstīta un pieejama izglītības infrastruktūra arī alternatīvā izglītība 12. Konkurēt spējīga mākslas un mūzikas skola 13. Atbalsts no pašvaldības 14. Novadā attīstīta infrastruktūra sporta aktivitātēm 15. Moderns kultūrizglītības centrs 16. Daudzveidīga pašdarbības kolektīvu darbība 17. Novada teritorijā esošās dabas vērtības, poligons 18. Attīstīta sadzīves pakalpojumu infrastruktūra	9. Labiekārtotu apstādījumu teritoriju trūkums 10. Autoceļš A1 „Rīga-Ainaži” sadala novadu 11. Transporta infrastruktūras atsevišķu ceļu posmu un objektu neapmierinošs stāvoklis 12. Sabiedriskais transports pieejams tikai Ādažu, Kadagas, Baltezera, Garkalnes, Alderu ciemos 13. Civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas trūkums 14. Novada teritorijā paredzēta praktiski vienlaidus plaša apbūves struktūra 15. Ārstniecības iestādē nav pieejams traumpunkts, dežūrārsts, diennakts stacionārs 16. Iedzīvotāju zemā maksātspēja un nodarbinātība 17. Nepietiekams sociālo pakalpojumu klāsts dažādām sociālajām grupām 18. Nepietiekoša sporta pasākumu organizēšanas kvalitāte 19. Nav pietiekošs nodrošinājums ar kvalitatīviem sporta	dabas un kultūrvēsturisko mantojumu veidojot muzeju 7. Pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES un citiem fondiem 8. Veicināt atpūtas zonu veidošanu ciemu, mežu un ūdensobjektu teritorijās 9. Veikt monitoringu apdraudētajās, piesārņotajās teritorijās un veikt sanāciju tajās 10. Izstrādāt novada uzņēmējdarbības atbalsta programmu, veicināt videi draudzīgu ražošanas uzņēmumu izvietojumu novada teritorijā 11. Pašvaldībai jāizstrādā stratēģija un rīcības plāns, kādā veidā apsaimniekot savus īpašumus 12. Pašvaldībai iespēju robežās pārņemt privātos ceļus savā īpašumā 13. Paplašināt sadarbību ar pašvaldībām, uzņēmumiem, valsts institūcijām 14. Ciemu teritorijās pilnveidot komunālo pakalpojumu nodrošinājumu	9. Biežas ES un Latvijas likumdošanas izmaiņas 10. Haotiska apdzīvojuma struktūra 11. Noziedzības palielināšanās sakarā ar augsto bezdarba līmeni

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
19. Ādažos ir vairāki lieli, valstī pazīstami uzņēmumi	laukumiem	15. Atbalstīt alternatīvās enerģijas izmantošanu novada teritorijā	
20. Novadā daļēji saglabājusies lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	20. Kultūras pakalpojumu vienvēidība, pietrūkst mūsdienīgas pieeja pasākumu organizēšanā	16. Pašvaldības uzņēmumiem jāveido stratēģijas un būtiskākais – rīcības plāns	
21. Novada teritorijā ir brīvas zemes platības, lai veidotu ražošanas uzņēmumus un darījumu objektus	21. Novada muzeja trūkums	17. Uzlabojumi satiksmes drošībā	
22. Novada teritorijā darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas.	22. Ādažu novads veidojas par Rīgas „guļamrajonu”	18. Atbalsts sabiedriskā transporta attīstībā	
23. Novadā palielinās pieejamība centralizētai inženierkomunikāciju infrastruktūrai	23. Neefektīva daudzstāvu dzīvojamo ēku apsaimniekošana	19. E-vides pakalpojumu attīstība	
24. Ādažu novadā ir nodrošināta informācijas plūsma starp pašvaldību, uzņēmējiem, NVO un privātām personām	24. Nepastāv iespējas novadā iegūt profesionālo izglītību	20. Veicināt un vairot iniciatīvu sabiedrībā	
25. Pašvaldībai ir samērā liels budžets	25. Novadā nav skaidras uzņēmumu nozaru prioritātes	21. Paplašināt veselības aprūpes pakalpojumu spektru sadarbojoties ar blakus esošiem novadiem	
26. Sociālais dienests reģistrēts kā sociālo pakalpojumu sniedzējs, ar daudzveidīgu sociālās palīdzības pakalpojumu klāstu	26. Ādažos trūkst tūrisma informācijas centra	22. Izveidot alternatīvus sociālos pakalpojumus	
	27. Ierobežota iedzīvotāju uzturēšanās poligona teritorijā	23. Kultūrizglītības pieejamība	
	28. Attīstītāji ekonomē un neīsteno visu, kā ir paredzēts projektos	24. Pilnveidot un attīstīt vispārējās un profesionālās izglītības infrastruktūru	
	29. Pašvaldībai nav noteiktas investīciju prioritātes	25. Atbalstīt sporta infrastruktūras attīstību	
	30. Vairākiem pašvaldības īpašumiem nav sakārtoti īpašuma apliecinātie dokumenti un nav veikta robežu uzmērīšana	26. Sekmēt un atbalstīt kultūras vides attīstību	
		27. Sporta, kultūras un izglītības attīstība visā novada teritorijā	
		28. Ādažu tēla izveidošana	
		29. Uzlabot kvalitāti un attīstīt ceļu infrastruktūru	

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
	<p>31. Nepietiekami efektīvi strādā pašvaldības iestādes</p> <p>32. Nepilnīga dokumentu aprīte pašvaldībā</p> <p>33. Lauksaimniecībā nodarbināto skaita samazināšanās</p>	<p>30. Plānot Ādažos teritorijas jaunas ražotnes, rūpniecības attīstībai</p> <p>31. Specializēties uz īpašām lauksaimniecības kultūrām ar augstu pievienoto vērtību, veicināt lauksaimniecības produkcijas pārstrādes, pārtikas ražošanas un tirdzniecības uzņēmumu attīstību</p> <p>32. Novadā izveidot vienas pieturas aģentūru</p> <p>33. Atbalstīt esošās un sekmēt jaunu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu attīstību Ādažos</p> <p>34. Novadā kā tradīcija attīstīt dažādus kultūras pasākumus</p> <p>35. Motivēt un piesaistīt investorus</p> <p>36. Atbalstīt talantīgu bērnu iespēju nodarboties ar sportu, mākslu un mūziku</p> <p>37. Izstrādāt finanšu plānošanas un nodokļu politiku</p> <p>38. Uzlabot esošo un izveidot jaunu inženierinfrastruktūru</p> <p>39. Esošo uzsākto dzīvojamo māju un ciematu izbūves pabeigšana</p> <p>40. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas kvalitātes paaugstināšana</p> <p>41. Civilās trauksmes un</p>	

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
		<p>apziņošanas sistēmas ierīkošana</p> <p>42. Ādažu kā vides, kur cilvēki grib dzīvot un vietas, kur nodrošinātas darbavietas, popularizēšana</p> <p>43. Pašvaldības un tās iestāžu darbinieku zināšanu un kvalifikācijas paaugstināšana</p> <p>44. Pašvaldības uzņēmumu sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana</p>	

2 Ādažu novada attīstības perspektīva

2.1 Vispārējie mērķi (mērķis)

Ādažu novada attīstības vispārējais mērķis – novada iedzīvotāju labklājība – veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta un daudzveidīga, uz kultūru un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

2.2 Vērtības un attīstības principi

Ādažu novada attīstība balstās uz vērtībām, kas tiek atzītas par pamatu, uz kurām balstīties un vadīties, kas pēc iespējas maksimālāk ir veicināmas un izmantojamas.

Vērtības

Cilvēki - Izglītoti, zinoši un aktīvi cilvēki veidojuši līdzšinējo novada attīstību un ir galvenā novada vērtība attīstībai nākotnē. Neordinārām, radošām idejām apveltītie cilvēki ir atbalstāmi un piesaistāmi jaunu attīstības iespēju radīšanai. Novada attīstības priekšnoteikums ir sabiedrības vienotība, tās atbalsts pozitīvām aktivitātēm un programmas īstenošanas darbam.

Unikālais - Spēcīgas un daudzveidīgas skolas (vidusskola, mākslas un mūzikas skola, Valdorfa skola, pieaugušo izglītība, biznesa izglītība), to izglītības aktivitātes ir spēcīgas nākotnes – kultūras, informācijas un zināšanu sabiedrības veidošanās pamats novadā.

Programma izstrādāta balstoties uz attīstības plānošanas pamatprincipiem, veicinot pašvaldības sadarbību ar sabiedrību, ar kaimiņu pašvaldībām, un sniedzot risinājumus iespējami kvalitatīvākas dzīves nodrošināšanai, dažādu attīstības projektu un pasākumu saskaņotībai.

Pašvaldības attīstības politika ir ilglaicīga.

Programmas īstenošana balstās uz principiem, kas akceptēti Latvijas reģionālās attīstības politikas pamatnostādņēs (2005) un Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un Teritorijas plānošanas tiesību aktos.

Programmas īstenojot īpaša nozīme pievēršama:

Ilgtermiņīgais attīstības princips, paredz nodrošināt nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Partnerības princips - pašvaldības attīstības politika jārealizē kopā ar uzņēmējiem, iedzīvotājiem, nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām.

Identitātes princips - pašvaldības attīstības politikai jāveicina nelabvēlīgo atšķirību novēršana, vienlaikus saglabājot un vairojot Ādažu dabai un kultūrvidēi raksturīgās īpatnības.

Atklātības princips – programma balstās uz dažādu sociālo grupu interešu ievērošanu, iniciatīvas veicināšanu un informācijas atklātumu.

Līdzdalības princips – nodrošina indivīdu, pašvaldības, uzņēmumu un valsts institūciju līdzdalību.

Daudzveidības princips – paredz daudzveidības saglabāšanu un attīstīšanu saimnieciskajā darbībā, kultūrvidē.

Koncentrācijas princips – attīstības atbalstam novirzīto finansējumu koncentrē noteiktu prioritāro mērķu sasniegšanai.

Programmēšanas princips – attīstības atbalsta pasākumus īsteno, pamatojoties uz nacionālā līmenī, plānošanas reģionu, rajonu līmenī izstrādātajiem attīstības plānošanas dokumentiem, kas nosaka attīstības prioritātes un atbalsta pasākumu kopumu.

Nepārtrauktības un pēctecības princips paredz spēkā esošā pamatojuma gadījumā grozīt attīstības programmu, saglabājot tās daļas, kuru pamatojums nav mainījies.

Izvirzot mērķus, prioritātes un uzdevumus programma pamatojas uz novada, reģiona un valsts noteikto nākotnes vīziju. Programma ievēro un izmanto novada iedzīvotāju un speciālistu formulētās vajadzības, galvenos risināmos jautājumus, kā arī Latvijas un Rīgas reģiona attīstības dokuments, kā arī Eiropas telpiskās attīstības perspektīvā – formulētos mērķus, ciktāl tie atbilst vai skar novada attīstības intereses.

2.3 Attīstības priekšnoteikumi

Stabilas un ilgtspējīgas attīstības rādītājs Ādažu novadā ir iedzīvotāju skaita un jauno iedzīvotāju pieaugums. Patreizējā brīdī izaugsmes procesi notiek, pateicoties bijušo Rīgas pilsētas un kaimiņu teritoriju iedzīvotāju pārcelšanās uz dzīvi Ādažu novadā gan dzīvojot pastāvīgi, gan iegādājoties īpašumus.

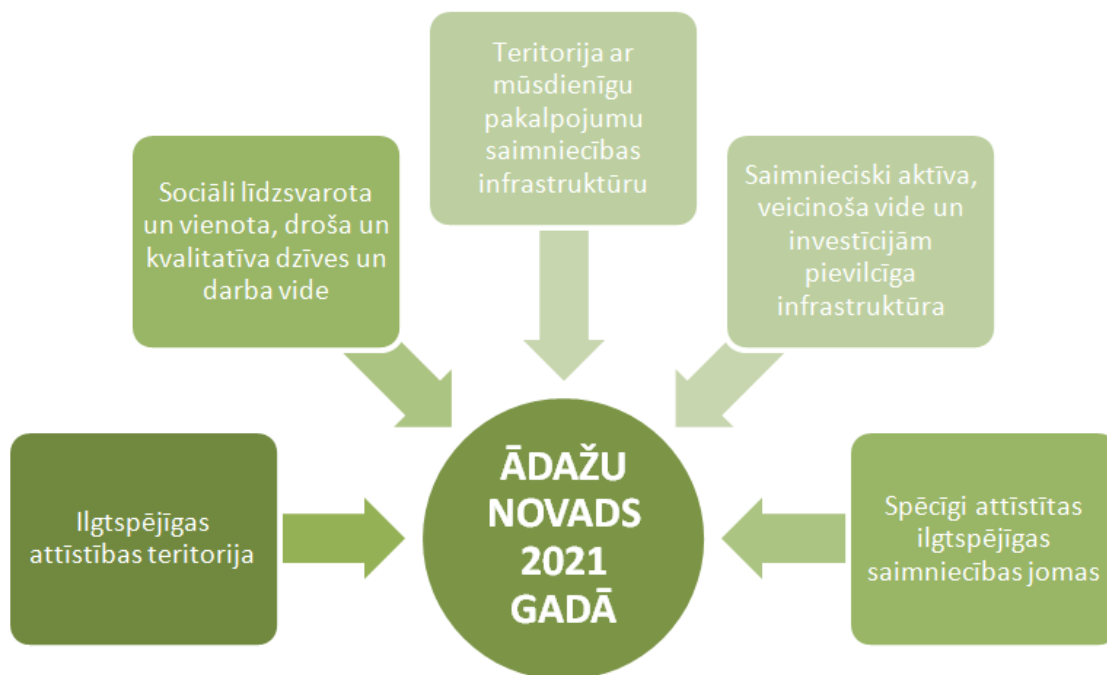
Ādažu novadam kopā ar blakus pašvaldībām ir liels potenciāls mājvietu, komercdarbības un sporta / atpūtas infrastruktūras attīstīšanā.

Ādažu novada resursu daudzveidība ļauj attīstīt:

- Ļoti augstu dzīves vides kvalitāti esošajās un jaunās apdzīvotās vietās;
- transporta loģistikas pakalpojumus;
- reģionālas nozīmes tirdzniecības pakalpojumus Eiropas un valsts nozīmes autoceļa A1 apkaimē;
- lauksaimniecības produktu pārstrādājošās / pārtikas ražotnes;
- piepilsētas lauksaimniecības nodarbes: dārzeņu audzēšana, lopkopība, zirgkopība, medību saimniecību organizēšana;
- sporta un atpūtas aktivitātes organizējošo pakalpojumu un to nodrošinošo objektu izbūvi;
- pakalpojumus, kas vērsti uz novada iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanos. Pakalpojumi var tikt sniegti- izglītībā, sadzīves pakalpojumu jomā, ēdināšanā, viesu māju izveidē, „zaļo” telpu labiekārtošanā.

2.4 Vīzija

2.5 Stratēģija

Ādažu novada attīstība balstās uz vērtībām, kas tiek atzītas par pamatu pēc kura vadīties un kuras maksimāli efektīvi jāveicina un jāizmanto.

1. Stratēģiskais attīstības virziens – Cilvēkresursi (iedzīvotāji).

Sabiedrības labklājība, interešu ievērošana un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšana ir viens no svarīgākajiem faktoriem novada attīstībā. Lai nodrošinātu novada iedzīvotājiem vienlīdzīgas iespējas un piedāvātu kvalitatīvus pakalpojumus, ir nepieciešams attīstīt

pašvaldības piedāvātos pakalpojumus un uzlabot novada un ciematu drošību. Tāpat ir jāpievērš uzmanība sabiedrības veselības uzlabošanai un sporta aktivitāšu veicināšanai.

2. Stratēģiskais attīstības virziens – Ilgtspējīga attīstība.

Ilgtspējīga attīstība ir attīstība, kas nodrošina mūsdienu paaudzes vajadzības, neradot grūtības nākamām paaudzēm nodrošināt savas vajadzības.

Attīstība ir kvalitātes jēdziens, kas ietver idejas par uzlabošanu un progresu, kā arī kultūras, sociālās un ekonomiskās sfēras pilnveidošanu.

Ilgtspējīga attīstība ir orientēta uz cilvēkiem, un tās mērķis ir uzlabot cilvēku dzīves apstākļus, saglabājot dabu un vidi, tāpēc ir nepieciešams respektēt dabu, kas apgādā cilvēkus ar resursiem un visu nepieciešamo dzīvei. Šādā perspektīvā ilgtspējīga attīstība nozīmē cilvēku dzīves apstākļu kvalitatīvu uzlabošanu, ja netiek pārsniegta ekosistēmas atbilstošā kapacitāte.

3. Stratēģiskais attīstības virziens – Saimnieciskā darbība (Uzņēmējdarbības vides aktivizēšana).

Veiksmīgi attīstīta uzņēmējdarbība ir pamats novada ekonomikai. Šobrīd Ādažos aktīvi darbojošos uzņēmumu skaits ir samērā mazs. Uzņēmumu norādītās problēmas, kas traucē attīstīties bieži vien nav risināmas pašvaldības līmenī. Tomēr vietējā līmenī ir iespēja radīt apstākļus, kas veicina Ādažos veidot jaunus uzņēmumus, attīstīt Ādažu novada un kaimiņu pašvaldību darba tirgu, lai piedāvājums atbilstu pieprasījumam un veidot aktīvu sadarbību starp uzņēmējiem un citām iesaistītajām pusēm, kopīgi risinātu uzņēmējdarbības problēmas un pilsētas attīstību.

Lai efektīvi izmantotu Latvijas radošos un kultūrvides resursus, paaugstinātu pastāvošo radošo nozaru darba produktivitāti, paplašinātu radošu cilvēku ekonomiskās darbības formas, pārvēršot cilvēku radošo potenciālu ekonomiskos ieguvumos, Ādažu uzņēmējdarbības izaugsmē kā viena no perspektīvām ir jāintegrē radošo industriju nozare.

4. Stratēģiskais attīstības virziens – Sakopta, droša un veselīga dzīves vide.

Sekmēt un veicināt esošo mājokļu kvalitātes paaugstināšanu (modernizēšanu), un jaunu pieejamu un kvalitatīvu mājokļu būvniecību un apsaimniekošanu vienotā apdzīvojuma tīklā.

Nodrošināt sabiedrisko kārtību, līdz ar sabiedrisko vietu sakopšanu un labiekārtošanu.

Sekmēt apdzīvojuma daudzveidošanos.

Veicināt apdzīvojuma un satiksmes telpiski līdzsvarotu attīstību,

Nodrošināt (t.sk. ar inženiertehniskām metodēm), ka apbūves teritorijās applūstamības risks ir zem 0.5%

Ādažu novada attīstības **prioritātes:**

1. Kvalitatīva dzīves telpa
2. Apmierināts novada iedzīvotājs
3. Izglītota, aktīva un veselīga sabiedrība

4. Tūrismam, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai pievilcīgs novads
5. Droši un ērti sasniedzams novads
6. Daudzveidīga, mūsdienīga un ilgtspējīga ekonomika
7. Efektīva un uz iedzīvotājiem vērsta novada pārvalde

2.6 Novada attīstības mērķi un uzdevumi

Atbilstoši izvirzītajām prioritātēm, noteikti novada attīstības **mērķi** un uzdevumi apkopoti 3.tabulā.

Tabula 3 Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021. gadam mērķi un uzdevumi

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi		
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa
1. Kvalitatīva dzīves telpa	1.1. Ādaži jāpadara par drošu un pievilcīgu vidi	1.1.1. Ādažu novada vides estētiskā izskata uzlabošana			
		1.1.2. Parku teritoriju sakārtošana un attīstība, mežu teritoriju izmantošana rekultivācijas vajadzībām			
		1.1.3. Dabas taku izveide Ādažu novadā			
		1.1.4. Dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība, degradēto teritoriju rekultivēšana un rekonstruēšana			
		1.1.5. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas kvalitātes paaugstināšana			
		1.1.6. Esošo uzsākto dzīvojamo māju un ciematu izbūves pabeigšana			
		1.1.7. Neatļaut videi kaitīgu nozaru attīstību Ādažos			
	1.2. Jāsakārto tehniskā infrastruktūra Ādažu novadā	1.2.1. Esošo inženierkomunikāciju tehniskā stāvokļa uzlabošana			
		1.2.2. Jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotas vietas			
		1.2.3. Ūdenssaimniecības sistēmas attīstības projektu ieviešana			
		1.2.4. Centralizēti piegādātā dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošana			
		1.2.5. Alternatīvu ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu iespēju izvērtēšana			
		1.2.6. Apgaismojuma nodrošināšana apdzīvotajās vietās un sabiedriskās			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi		
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa
		vietās, kur tas vēl nav nodrošināts			
		1.2.7. Tehniskās infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 "Rīga - Ainaži" (E67)			
		1.2.8. Atbalsts videi draudzīgas enerģijas ražošanai, alternatīviem elektroenerģijas ieguves veidiem			
	1.3. Jāsakārto ūdensobjekti, piekļuve pie tiem	1.3.1. Publisku piekļūšanas vietu labiekārtošana pašvaldībai piederošajās teritorijās pie publiskajiem ūdeņiem (jāizvieto un regulāri jāiztukšo atkritumu urnas, jānovieto gērbtuves, WC u.c.), ūdens piesārņojuma mazināšana			
		1.3.2. Pastaigu un atpūtas taku gar Gauju, Vējupi ierīkošana			
		1.3.3. Gaujas – Mazā Baltežera kanāla sakārtošana			
		1.3.4. Laivu piestātnes un atpūtas vietu Gaujas krastos attīstība, upju tūres ar mini jahtām izveide Gaujā			
		1.3.5. Pasākumu īstenošana krastu erozijas novēršanai			
	1.4. Polderu teritoriju sakārošana, to apsaimniekošana	1.4.1. Polderu apsaimniekošanas plāna izstrāde			
		1.4.2. Pretplūdu koncepcijas izstrāde			
		1.4.3. Ādažu Centra poldera maģistrālā kanāla un dambja rekonstrukcija			
2. Apmierināts novada iedzīvotājs	2.1. Novada teritorija jāpadara pievilcīga iedzīvotājiem	2.1.1. Ādažu kā vides, kur cilvēki grib dzīvot un vietas, kur nodrošinātas darbavietas, popularizēšana			
		2.1.2. Iedzīvotāju motivācija deklarēt savu dzīves vietu Ādažu novadā			
		2.1.3. Esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana un pieejamības sekmēšana visā Ādažu novada teritorijā			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi				
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa		
		2.1.4. Jaunu un alternatīvu sociālo pakalpojumu nodrošināšana dažādām vecuma un sociālo grupu vajadzībām					
		2.1.5. Veselības aprūpes pakalpojumu klāsta pilnveidošana atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un vēlmēm					
		2.1.6. Sociālās un veselības aprūpes infrastruktūras attīstīšana					
		2.1.7. Sporta, izglītības, kultūras un citu brīvā laika pavadīšanas iespēju, kas pieejamas Ādažu novadā, popularizēšana					
		2.1.8. Bērnu pilsētiņas izveide					
		2.1.9. Bērnu rotaļu laukumu izveide un attīstība					
		2.1.10. Atbalsts iedzīvotāju aktīvai līdzdalībai novada pasākumos, notikumos					
		2.1.11. Multifunkcionāla brīvā laika pavadīšanas centra izveide					
		2.1.12. Iespējas bērniem bez maksas apgūt kādu no sporta, mākslas un kultūras veidiem sekmēšana atbilstoši pašvaldības budžeta					
		2.1.13. Aktīvo iedzīvotāju interešu grupu veidošana ciemos, vairojot piederības sajūtu un cieņu savam ciemata					
		2.1.14. Atbalsts nodarbinātībai, īpaši sociāli mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām					
		2.1.15. Atbalsts daudzdzīvokļu māju tehniskā stāvokļa uzlabošanai, apsaimniekošanai, energoefektivitātes paaugstināšanai					
		3. Izglītota, aktīva un veselīga sabiedrība	3.1. Jāsekmē izglītības attīstība Ādažu novadā	3.1.1. Esošo izglītības iestāžu un to materiāltehniskās bāzes attīstība			
				3.1.2. Jaunu izglītības iestāžu, t.sk., starptautiskas augstskolas un studentu pilsētiņas infrastruktūras izveide			
				3.1.3. Mūziklītības sekmēšana un pilnveidošana (dejas, rotas lietu veidošana, gleznošana, keramika, stikla apgleznošana u.c.)			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi		
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa
		3.1.4. Profesionālās izglītības piedāvājuma sekmēšana Ādažu novadā			
		3.1.5. Brīvas rotācijas principa nodarbību sistēmas izveide, veicinot iespēju bērniem un jauniešiem izvēlēties sev piemērotāko nozari un papildus pilnveidot zināšanas dažādās nozarēs			
		3.1.6. Skolēnu pārvadājumu koncepcijas izstrāde			
	3.2. Jāsekmē sporta attīstība Ādažu novadā	3.2.1. Esošās sporta infrastruktūras attīstība			
		3.2.2. Jauniem sporta veidiem nepieciešamās infrastruktūras attīstība			
		3.2.3. Sportam nepieciešamās materiāltehniskās bāzes uzlabošana			
		3.2.4. Ādažu vidusskolas stadiona infrastruktūras attīstība (jāierīko mākslīgais segums, jāuzbūvē tribīnes, ģērbtuves ar WC, jumts un stāvvietas)			
		3.2.5. Sporta aktivitāšu attīstība poligona teritorijā (jāveido kvadraciklu trases, šķēršļu auto parku, izjādes, motosacīkstes u.c.)			
		3.2.6. Atbalsts starptautiska mēroga sacensībām, treniņiem			
		3.2.7. Ādažu kā centra dažādiem sporta veidiem (veikbords, teniss, basketbols u.c.) attīstība			
4. Tūrisma, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai pievilcīgs novads	4.1. Jāpopularizē Ādažu vārds	4.1.1. Ādažu tēla attīstība			
		4.1.2. Ādažu kā vides, kas ir labvēlīga iedzīvotājiem, uzņēmējiem, investoriem, tūristiem, popularizēšana			
		4.1.3. Bukletu par Ādažu novadu un ikgadēju pasākumu sarakstu – kā latviešu valodā, tā svešvalodās regulāra izdošana			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi		
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa
	4.2. Jāapkopo vēsture Ādažu	4.2.1. Informācijas par Ādažu novada vēsturi apkopošana un publiskošana (Jāizdod jauna grāmata par Ādažu novadu, tā vēsturi)			
		4.2.2. Kartes, kur tikt norādīti visi apskates objekti, vietas, kas bija svarīgas pagātnē, izveide			
	4.3. Jāsekmē tūrisma, atpūtas un brīvā laika pavadīšana Ādažu novadā	4.3.1. Publiski pieejama Ādažu tūrisma informācijas centra izveide un popularizēšana			
		4.3.2. Informatīvu norāžu ierīkošana Ādažu novadā			
		4.3.3. Ādažu novada muzeja izveide			
		4.3.4. Ādažu novada bibliotēkas materiāltehniskās bāzes nodrošināšana			
		4.3.5. Kultūrai, atpūtai un aktīvai atpūtai nepieciešamās materiāltehniskās bāzes nodrošināšana			
		4.3.6. Sporta, izglītības, kultūras un citu brīvā laika pavadīšanas iespēju, kas pieejamas Ādažu novadā, popularizēšana			
		4.3.7. Atbalsts tehniskai jaunradei			
		4.3.8. Brīvā laika centra izveide pieaugušajiem			
		4.3.9. Pilnas pakalpojumu paketes nodrošināšana atpūtas vietās, t.sk., ēdināšanu, WC, naktsmītnes, inventāra noma u.c.			
4.3.10. Ūdensrožu parka teritorijas kā aktīvās atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vietas attīstība, t.sk., brīvdabas estrādes izveide					
4.3.11. Nepieciešamās infrastruktūras bērnu nometņu attīstībai sekmēšana un izveide Ādažu novada teritorijā					

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi		
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa
		4.3.12. Ikgadējas novada svētku un kultūras pasākumu (Mākslu diena, Teātra diena, Ģimenes diena, radošie vakari, tematiskas dienas jauniešiem, mūziķiem, citu mākslu meistariem u.c.) ieviešana, svinēšanas tradīcijas ieviešana un uzturēšana novadā			
		4.3.13. Tūrisma maršrutu izveide			
		4.3.14. Ādažu novada teritorijas iekļaušana ūdens ceļu kartē			
5. Droši un ērti sasniedzams novads	5.1. Jāattīsta transporta sistēma	5.1.1. Ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana, apsaimniekošana un attīstība Ādažu novadā			
		5.1.2. Privāto ceļu pārņemšana pašvaldības īpašumā			
		5.1.3. Satiksmes drošības uzlabošana uz Ādažu novada domes ceļiem un ielām			
		5.1.4. Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 "Rīga - Ainaži" (E67) (piebraucamie ceļi, ieskriešanās joslas, gājēju tuneļi vai tilti utt.)			
		5.1.5. Sabiedriskā transporta sistēmas uzlabojumi, sabiedriskā transporta kustības pilnveidošana starp Ādažiem un Rīgu			
		5.1.6. Gaisa/ virszemes tramvaja attīstība Ādažu novadā			
		5.1.7. Gājēju celiņu un veloceliņu uzlabošana un jaunu celiņu izveide Ādažu novadā			
		5.1.8. Atbalsts vispārējās aviācijas lidlauka Ādažos attīstībai			
6. Daudzveidīga, mūsdienīga un ilgtspējīga ekonomika	6.1. Novada teritorija jāpadara pievilcīga investoriem	6.1.1. Konceptijas izstrāde attiecībā uz investoru piesaisti Ādažu novadam			
		6.1.2. Teritoriju, kuras pašvaldība uzskata par nozīmīgām un primāri attīstāmām, noteikšana, tādejādi līdzdarbojoties šo teritoriju attīstībā			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi		
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa
		6.1.3. Atbalsts pētniecībai un inovācijām Ādažu novadā			
		6.1.4. Informācijas publiskošana par pašvaldībai piederošajiem nekustamajiem īpašumiem, ko tā varētu iznomāt			
		6.1.5. Saistošo noteikumu izdošana attiecībā pret nepabeigto būvju sakārtošanu			
	6.2. Jāsekmē uzņēmējdarbība	6.2.1. Uzņēmējdarbības veicināšanas programmas izveide			
		6.2.2. Saistošo noteikumu izstrāde un ieviešana uzņēmējiem uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībai Ādažu novadā			
		6.2.3. Atbalsts nevalstisko organizāciju darbībai, mikrouzņēmējdarbībai un pakalpojumu dažādošanai			
		6.2.4. PPP projektu izstrāde un ieviešana			
		6.2.5. Ražošanas un industriālās uzņēmējdarbības sekmēšana teritorijās pie maģistrāliem ceļiem			
		6.2.6. Atbalsts ekoloģiski tīru produktu iegūšanai, ražošanai un tirdzniecībai Ādažu novadā			
		6.2.7. Atbalsts vietējo zemnieku produkcijas ražošanai un noieta sekmēšanai			
6.2.8. Atbalsts videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanai un izmantošanai Ādažu novadā					
6.2.9. Konceptijas izstrāde attiecībā uz tirgus laukumu attīstību Ādažu novadā					
7. Efektīva un uz iedzīvotājiem vērsta novada pārvalde	7.1. Jāsekmē pašvaldības darba plānošana un organizācija	7.1.1. Pašvaldības iestāžu koncentrēšanās vienuviet, pašvaldības pārvaldes izveide par pievilcīgu vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem un investoriem			
		7.1.2. Pašvaldības iestāžu un sabiedrisko objektu pielāgošana personu ar īpašām vajadzībām izmantošanai			
		7.1.3. Vienas pieturas aģentūras izveide			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	termiņi			
			1-3 gadi	1-7 gadi	ilgtermiņa	
		7.1.4. Pašvaldības struktūrvienību un iestāžu rīcību plānu veidošana				
		7.1.5. Pašvaldības un tās iestādēs strādājošo darbinieku novērtējums				
		7.1.6. Pašvaldības un tās iestāžu darbinieku zināšanu un kvalifikācijas paaugstināšana				
		7.1.7. Pašvaldības uzņēmumu sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošana				
		7.1.8. Pašvaldības uzņēmumu darbības, attīstības stratēģiju un rīcības plānu izstrāde				
		7.1.9. Pašvaldības finanšu plānošanas ieviešana				
		7.1.10. Rīcības plāna izstrāde pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanai				
		7.1.11. Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz pašvaldībā iekasējamiem nodokļiem, to atmaksas atlikšanu vai samazināšanu				
		7.1.12. Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi				
		7.2. Jāsekmē sadarbība ar citām pašvaldībām, iestādēm un organizācijām	7.2.1. Sadarbības ar citām pašvaldībām, pašvaldības un valsts iestādēm sekmēšana			
			7.2.2. Sadarbības starp pašvaldību un sabiedriskām organizācijām sekmēšana			
			7.2.3. Sadarbības ar uzņēmējiem sekmēšana			
		7.2.4. Ar LR armiju kopīgu projektu izstrāde un ieviešana				
		7.2.5. Konceptijas izstrāde saistībā ar blakus esošo novadu pašvaldībām sabiedrisko pakalpojumu (sabiedriskā kārtība un drošība) un veselības pakalpojumu nodrošināšanas jomā				
		7.2.6. Konceptijas izstrāde par starptautisko sadarbību				

2.7 Vadlīnijas novada teritorijas plānojumam

Vispārīgi

- Teritorijas plānošanā jāievēro vispārējie plānošanas mērķi:
 - sociālās, ekonomiskās un vides attīstības līdzsvarošana;
 - dzīves kvalitātes uzlabošana;
 - racionāla zemes un citu dabas resursu izmantošana.
- Par prioritāti uzskatāma Rīgas zaļā loka viengabalainības, tā ekoloģisko funkciju un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, rekreācijas un tūrisma iespēju attīstība.
- Lauku teritorijās plānot jauktu (daudzveidīgu) mozaīkveida zemes izmantošanu, atbalstot daudzveidīgu saimniecisko darbību.

Apdzīvojuma un saimnieciskās darbības plānošana

- Apbūves noteikumos noteikt prasības kvalitatīvai arhitektūrai, kas izceļ dabas vai pilsētas ainavas individuālo identitāti un organiski iekļaujas kultūrvidē, to bagātinot un veidojot kvalitatīvu dzīves telpu, kā arī ievērojot un saglabājot esošo kultūras mantojumu;
- Ievērot ilgtspējīgas būvniecības principu, ar kuru saskaņā būvniecības procesā rada kvalitatīvu dzīves vidi esošajām un nākamajām paaudzēm, tai skaitā nodrošinot būvei nepieciešamos energoresursus, sekmējot esošo būvju izmantošanu un pielāgošanu un efektīvu dabas resursu izmantošanu.
- Būvniecības procesā veido vidi, kurā personas var ērti pārvietoties un izmantot būves atbilstoši to funkcijām.
- Veicināt hierarhiski strukturētas apdzīvojuma sistēmas veidošanos, prioritāri attīstot ciemu infrastruktūru.
- Apdzīvojuma sistēmā saglabāt līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu daudzumu un daudzveidību.
- Apdzīvojuma attīstīšanu plānot, ievērojot ceļu izvietojumu, lai radītu priekšnoteikumus intensīvai sabiedriskā transporta izmantošanai.
- Apdzīvoto vietu attīstībā priekšroku dot iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai esošajos ciemos.
- Novērst jaunu atlūzu mājokļu ciematu un atsevišķi izvietotu ražošanas ēku attīstīšanu.
- Izvērtēt sezonas apdzīvoto vietu iespējas pārveidot par pastāvīgi apdzīvotām vietām, nodrošinot vides nepiesārņošanu, centralizētu infrastruktūru, atbilstoša platuma ielu tīklu.
- Plānojot jaunas apdzīvotas vietas starp apdzīvotajām vietām plānot/saglabāt atdalošās joslas – atklātas mežu, pļavu, lauku u.c. telpas.
- Nepieļaut vai kavēt vienlaidus apbūves zonu izveidi gar ceļiem, ūdenstilpju un ūdensteču krastiem un citur teritorijā.
- Neparedzēt jaunu būvniecību iespējami applūstošajās teritorijās bez priekšizpētes un speciālu projektu izstrādes, kas nepieciešamības gadījumā paredz drošu inženiertehnisko aizsargbūvju izveidi.

- Jāizvērtē apbūves iespējamību un zemes lietojuma maiņu polderos, kā arī iespējamais vides risks – polderu hidrotehniskais stāvoklis, applūšanas biežums, ietekme uz citu polderī esošo lauksaimniecības teritoriju izmantošanu.
- Darījumu iestāžu, ražošanas uzņēmumu izvietojumu plānot agrāk apgūtu teritoriju robežās vai tām piegulošajās teritorijās, pēc iespējas izmantojot esošos tehniskās un vides infrastruktūras tīklus un objektus.
- Ražošanas un noliktavu apbūves teritorijas izvietojamas atsevišķi no dzīvojamajām teritorijām atdalot tās ar zaļo joslu.
- Paredzēt ražošanas un industriālās teritorijas pie maģistrālajiem ceļiem.
- Paredzēt pasākumus degradēto teritoriju rekultivēšanai un rekonstruēšanai.
- Nepieļaut videi kaitīgu nozaru plānošanu.
- Paredzēt pakalpojumu objektus ārpus novada lielākā ciema centra robežām.
- Paredzēt teritoriju estrādes izbūvei.

Infrastruktūra

- Paredzēt teritoriju rezervēšanu valsts, reģiona un Rīgas attīstībai nepieciešamo norišu darboties spējas nodrošināšanai un zaļo teritoriju saglabāšanai.
- Paredzēt perspektīvo transporta un infrastruktūras maģistrālo trašu rezervēšanu, teritoriju rezervēšanu pārvadu un apļveida krustojumu izbūvei.
- Pēc iespējas samazināt un savstarpēji attālināt esošos pieslēgumus, atturoties no jaunu pievedceļu pieslēgšanas tieši galvenajiem ceļiem, bet ceļu pieslēgšanā ievērot ceļu hierarhiju.
- Izvērtēt alternatīvas pārvietošanās iespējas variantus, apzinoties jaunākos tehnoloģiskos sasniegumus un videi draudzīgākus risinājumus.
- Paredzēt teritorijas kājāmgājējiem, pastaigu un tūrisma taku, un veloceliņu tīklu izveidi, kā arī rezervēt pietiekošas teritorijas kājāmgājējiem un veloceliņu tīklu izveidei perspektīvā.
- Mazināt trokšņa nepatīkamo ietekmi un ietekmi uz veselību ar atbilstošu zemes izmantošanas plānošanu, paredzot citus aizsargpasākumus.
- Plānojot jaunu apbūvi paredzēt pieslēgšanos pie centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām.
- Noteikt saprotamus un vienlīdzīgus principus inženierkomunikāciju plānošanai un izbūvei.
- Paredzēt iespējas izmantot alternatīvo enerģiju.
- Paredzēt tehniskās infrastruktūras attīstību pie valsts galvenā autoceļa.
- Veidot taisnīgu un tiesisku politiku attiecībā uz privāto ceļu pārņemšanu pašvaldības īpašumā.

Lauku telpa

- Integrēt kultūrainavu plānošanā, paredzot aizsargāt un radoši attīstīt kultūrainavas. Teritorijas plānojuma ietvaros izstrādāt kultūrainavas aizsardzības un attīstības plānu, nosakot ainavas, kurām ir īpaša vēsturiskā, estētiskā un ekoloģiskā nozīme.
- Neplānot, bez pamatotas vajadzības, lauksaimniecības zemju un meža zemju transformēšanu citos zemes izmantošanas veidos.
- Lai aizsargātu ūdeni, paredzēt pasākumus virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzībai. Paredzēt pasākumus meliorācijas sistēmu uzturēšanai gan meža zemēs, gan lauksaimniecības zemēs.
- Plānot sabiedrībai pieejamu, rekreācijas un tūrisma attīstībai izmantojamu Pierīgas vienotu ūdens sistēmu un paredzēt pasākumus rekreācijas vietu pie iekšzemes ūdeņiem sasaistei ar atpūtas vietām Rīgas jūras līča piekrastē.
- Nodrošināt upju ainavu ekoloģisko funkciju saglabāšanu, neparedzot darbības, kas varētu tās apdraudēt. Paredzēt upju ieleju prioritāru izmantošanu rekreācijai un ilgtspējīga tūrisma attīstībai.

2.8 Attīstības programmas uzdevumu īstenošana un pārraudzība (monitorings)

Ādažu novada Attīstības programma 2010.-2021. gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurš izstrādāts pamatojoties uz pēctecību ar Ādažu pagasta attīstības programmu 2001.-2010. gadam un ir saskaņā ar Ādažu novada (pagasta) teritorijas plānojumu 2006.-2012. gadam (ar 2009. gada grozījumiem). Programmā ir noteikta attīstības vīzija, attīstības prioritātes un stratēģiskie mērķi, to sasniegšanai noteikti pasākumi un rīcības jeb uzdevumi 12 gadu periodam. Investīciju plāns tiek gatavots 3 gadiem, tas ir programmas stratēģiskajā daļā izvirzīto prioritāšu, to mērķu, pasākumu un rīcību īstenošanas instruments, pašvaldības instruments, pašvaldības investīciju plānošanai.

Programmas aktualizēšana var notikt ne biežāk kā reizi trīs gados, bet nemainot programmas prioritātes un stratēģiskos mērķus. Programmas aktualizācija var attiekties uz plānotajiem pasākumiem un rīcībām.

Investīciju plānu kā programmas sastāvdaļu var aktualizēt katru gadu (nemainot programmu). Investīciju plānā tiek attēlotas pašvaldības attīstību veicinošās projektu idejas vai projekti, kuri tiek izstrādāti un ieviesti, pamatojoties uz stratēģisko daļu. Projektu īstenošanai tiek piesaistīti pašvaldības, valsts, Eiropas Savienības un citi finanšu resursi. Projektus realizē pašvaldība sadarbībā ar citām novada attīstībā ieinteresētajām pusēm, saskaņā ar ieviešanas brīdī esošo situāciju un resursu pieejamību, kā arī pieprasījumu un piedāvājumu.

Lai varētu īstenot Ādažu novada attīstības programmā 2010.-2021. gadam iekļautos uzdevumus, nepieciešami ievērojami finanšu resursi. Ir dažādi finanšu līdzekļu avoti un sadarbības formas, kas varētu tikt izmantotas novada attīstības programmas īstenošanā. Daļai no programmā iekļautajiem projektiem jau ir paredzēti finanšu līdzekļi no Ādažu novada domes budžeta vai citiem finansēšanas avotiem, bet daļai tādu vēl nav.

Viens no finanšu resursiem Ādažu novada attīstības programmas īstenošanā ir pašvaldības finansiālā līdzdalība un investīciju piesaiste. Pašvaldība var piešķirt finanšu līdzekļus projektiem, izvērtējot to efektivitāti, vai arī veikt projektu atbalsta pasākumus atbilstoši novada attīstības programmai, lai veicinātu programmas izpildi, ar finanšu līdzekļiem un

nekustamā īpašuma nodokļa un apbūves noteikumu politiku. Īpašus atbalsta pasākumus dome varētu sniegt investoriem, kas veiktu nopietnus ieguldījumus saskaņā ar Ādažu novada attīstības programmu novada un tās iedzīvotāju attīstībā. Pašvaldība varētu palielināt savus izdevumus projektu īstenošanā, ja tiktu palielināti budžeta ieņēmumi, kuru potenciāls patlaban netiek visā pilnībā izmantots. Tādējādi nepieciešams tos pārskatīt un ieviest vajadzīgās izmaiņas, kas veicinātu Ādažu novada domes budžeta ieņēmumu pieaugumu, līdz ar to varētu tikt palielināts finanšu līdzekļu apjoms projektiem.

Eiropas Savienības fondu līdzekļi ir viens no būtiskākajiem Ādažu novada attīstības programmas projektu realizēšanas finanšu avotiem. Ar fondu līdzekļu atbalstu var tikt ieviesti dažādi projekti, lai realizētu nozīmīgus infrastruktūras un citus projektus.

Novadam ir lielas realizēt vairākus projektus, sadarbojoties ar privāto sektoru, jeb veidojot publiskās – privātās partnerības projektus. Tas ļautu samazināt pašvaldības finansiālo ieguldījumu un palielinātu privātā sektora iesaisti novadam nozīmīgu nozaru attīstībā.

Īstenojot projektus, tiek veikts nepārtraukts situācijas un paveikto darbu monitorings, atbilstoši noteiktajiem sākotnējiem un rezultātu sasniegšanas rādītājiem. Programmā ir noteikti stratēģiskā mērķa sasniedzamie kvantitatīvie un kvalitatīvie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji, kas dod iespēju izvērtēt programmas ieviešanas progresu. programmas īstenošanas uzraudzības ziņojums tiek gatavots un izskatīts katru gadu.

Perioda noslēgumā, pamatojoties uz stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu, tiek veikts situācijas novērtējums un analīze programmas stratēģiskajai daļai un gatavoti priekšlikumi novada attīstības programmas izstrādei nākamajam periodam.

3 Rīcības programma (vismaz uz trīs gadiem)

Ādažu novada Attīstības programmā 2010-2021 gadam ietvertie uzdevumi tiek detalizēti, konkretizējot rīcības, projektus, finanses, termiņus un atbildīgās institūcijas. Novada attīstības programma tiek sasaistīta ar Ādažu novada projektu datu bāzi. Tādā veidā būs iespējams labāk uzraudzīt projektus un aktualizēt programmas izpildes gaitu.

Iepriekšējos gados īstenotie pašvaldības projekti apkopoti un pievienoti 3.pielikumā, bet realizācijā esošie un plānotie projekti sniegti 4.tabulā.

Tabula 4 Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021. gadam rīcības programma

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
1. Ekonomiskā darbība, transporta infrastruktūra										
1.1.	Informatīvo zīmju uzstādīšana	1.3.1., 1.3.2., 1.3.4., 3.2.1., 4.1.2., 4.3.2., 4.3.6., 5.1.1., 5.1.7.							2010.	2013.
1.1.1.	<i>Ielu informatīvās zīmes (uz stabiņiem)</i>								2010.	2013.
1.1.2.	<i>Ciematū nosaukumu informatīvās zīmes</i>								2010.	2013.
1.1.3.	<i>Velomaršruta zīmes</i>								2010.	2013.
1.1.4.	<i>Zīmes pie aktīvās atpūtas vietām</i>								2010.	2013.
1.2.	Autostāvvietas ierīkošana Pirmās ielas 43 mājas stāvlaukumā	1.2.2., 2.1.3., 5.1.1.							2010.	2013.
1.2.1.	<i>Lietus notekūdeņu sistēmas</i>								2010.	2013.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
	<i>ierīkošana</i>									
1.2.2.	<i>Autostāvvietas ierīkošana</i>							2010.	2013.	
1.3.	Stāvvietas ierīkošana Gaujas ielas skvēru teritorijā	1.1.1., 1.1.4., 1.3.1., 1.3.4., 1.3.5., 1.4.3., 5.1.1.						2010.	2013.	
1.3.1.	<i>Hidroprojekta caurtecei izstrāde</i>							2010.	2011.	
1.3.2.	<i>Stāvlaukuma izveide</i>							2010.	2011.	
1.4.	Jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotās vietas	1.2.2., 1.2.6.						2013.	2015.	
1.5.	Ādažu novada domes ēkas rekonstrukcija, piebūves izbūve	1.1.1., 2.1.3.						2010.	2013.	
1.6.	Autoceļa pie mājām „Uguntiņas”, „Kārpiņas” būvniecība	5.1.1.						2010.	2015.	
1.6.1.	<i>Tehniskā projekta izstrāde</i>							2010.	2010.	
1.6.2.	<i>Būvniecība</i>							2013.	2015.	
1.7.	Satiksmes drošības uzlabojumi Ādažu ciemā	5.1.1., 5.1.3., 5.1.7.						2011.	2013.	
1.8.	Satiksmes drošības uzlabojumi Alderu ciemā	5.1.1., 5.1.3., 5.1.7.						2011.	2013.	
1.9.	Satiksmes drošības uzlabojumi Kadagas ciemā	5.1.1., 5.1.3., 5.1.7.	150000	30000	120000			– tehniskais projekts – gājēju ceļiņa	2010.	2013.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
								rekonstrukcija – velo celiņa izbūve – autobusa pieturu rekonstrukcija – gājēju pāreju izbūve – krustojumu rekonstrukcija		
1.10.	Kadagas ceļa (Gaujas tilts – Kadaga) rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	380000						2013.	2015.
1.11.	Mežaparka ceļa rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	368000						2013.	2015.
1.12.	Ataru ceļa (Muiža – Atari) rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	237000						2013.	2015.
1.13.	Kanāla ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	100000						2013.	2015.
1.14.	Inču ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	95000						2013.	2015.
1.15.	Gajas ielas (V46 Ādaži – Garkalne turpinājums) rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	20000						2013.	2015.
1.16.	Draudzības ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	142000						2013.	2015.
1.17.	Bukultu ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	75000						2013.	2015.
1.18.	Jaunkūlu ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	95000						2013.	2015.
1.19.	Alderu ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	117000						2013.	2015.
1.20.	Muižas ielas rekonstrukcija	5.1.1., 5.1.7.	103000						2013.	2015.
1.21.	Ielu apgaismojuma ierīkošana	1.2.6.	150000	30000	120000				2011.	2013.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
1.21.1.	<i>Alderu ciema centrālā daļa</i>							2011.	2013.	
1.21.2.	<i>Gaujas ielas posms (skola – Remarka ciemats)</i>							2011.	2013.	
1.21.3.	<i>Ziedu un Skolas ielas</i>							2011.	2013.	
1.21.4.	<i>Trotuāra posms no Pasta ielas līdz Pirmajai ielai</i>							2011.	2013.	
1.22.	Nūrnieku ielas izbūve	5.1.1., 5.1.7.						2013.	2015.	
1.23.	Attekas ielas turpinājuma izbūve	5.1.1.						2015.		
1.24.	Vējupes ielas izbūve	5.1.1.						2013.	2015.	
1.25.	Ādažu novada ielu remonts / rekonstrukcija	5.1.1.						2012.	2021.	
1.26.	Ķiršu ielas rekonstrukcija	5.1.1.						2013.	2015.	
1.27.	Skolas ielas izbūve līdz Ziedu ielai	5.1.1.						2013.	2015.	
1.28.	Gaujas ielas izbūve	5.1.1.						2010.	2013.	
1.29.	Tilts Āņos (šķērsojums pāri Gaujas upei)	5.1.1.						2015.		
1.30.	Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga – Ainaži” (E67)	5.1.1., 5.1.4.						2015.		
1.31.	Gaisa / virszemes tramvaja attīstība Ādažu novadā	5.1.1., 5.1.6.						2015.		
2. Sociālā aizsardzība										

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
2.1.	Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra izveide Kadagā	2.1.3., 2.1.4., 2.1.6.	32002	4800	27202				2010.	2013.
2.2.	Sociālās sfēras pakalpojumu pilnveidošana	2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.6.							2011.	2013.
2.2.1.	<i>Dienas centra izveide bērniem ar īpašām vajadzībām (kā vienu grupiņu Ādažu PII)</i>								2011.	2013.
2.2.2.	<i>Ģimenes atbalsta centra izveide</i>								2011.	2013.
2.2.3.	<i>Sociālās aprūpes centra izveide</i>								2011.	2013.
2.2.4.	<i>Grupu dzīvokļa izveide</i>								2011.	2013.
2.2.5.	<i>Krīzes dzīvokļa izveide</i>								2011.	2013.
2.2.6.	<i>Aprūpes mājās mobilās vienības izveide</i>								2011.	2013.
2.2.7.	<i>Specializētā transporta iegāde</i>								2011.	2013.
3. Vides aizsardzība										
3.1.	Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	6927818	4460651		936885	473496 (valsts) 1056786 (Ādažu Ūdens)		2008.	2011.
3.2.	Lielā un Mazā Baltežera kanalizācijas sistēmas un ūdensapgādes sistēmas	1.2.2., 1.2.3.							2007.	2015.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
	projektēšana un izbūve sadarbībā ar Garkalnes novada domi									
3.2.1.	<i>TEP izstrāde</i>		~ 90000 (par abiem novadiem)					2007.	2011.	
3.2.2.	<i>Būvniecība (Ādažu līdzfinansējums pie nosacījuma, ka Garkalne vienojas ar Rīgas Ūdeni, un pie nosacījuma, ka Vid.Min. apstiprina izstrādāto TEP kurš nav akceptēts Ūdensbūvju komisijā)</i>		2891620					2013.	2015.	
3.3.	Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide	1.1.5.						2010.	2013.	
3.4.	Dūņu apsaimniekošanas poligona izbūve (arī no apkārtējiem novadiem)	1.1.5.						2014.	2016	
3.5.	Pasākumu īstenošana krastu erozijas novēršanai	1.1.4., 1.3.5.						2010.	2013.	
3.6.	Ādažu ciemata ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas paplašināšana II kārtā	1.2.2., 1.2.3.						2010.	2013.	
3.6.1.	<i>TEP aktualizācija</i>		3000					2010.	2011.	
3.6.2.	<i>Būvniecība</i>		2500000					2011.	2013.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
3.7.	Kadagas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovācija vai likvidācija (pieslēgums Ādažu NAI)	1.2.1., 1.2.3.	100000					2013.	2015.	
3.8.	Garkalnes ciema dzeramā ūdens apgādes sistēmas un notekūdeņu savākšanas sistēmas rekonstrukcija un paplašināšana	1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.	390000					2018.	2020.	
3.9.	Stapriņu ciemata NAI likvidācija savāktos notekūdeņus novadot uz Ādažu NAI	1.2.1., 1.2.3.	50000					2012.	2014.	
3.10.	Stapriņu ciema ūdensapgādes sistēmas uzlabošana (sacilpojums)	1.2.1., 1.2.3.	30000					2012.	2014.	
4. Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana										
4.1.	Polderu apsaimniekošanas sistēmas izveide	1.4.1.						2010.	2013.	
4.2.	Pretplūdu koncepcijas izstrāde	1.4.2.						2010.	2013.	
4.3.	Ādažu Centra poldera maģistrālā kanāla un dambja rekonstrukcija	1.4.3.						2010.	2013.	
4.4.	Ezeru, upju un kanālu apsaimniekošana, publisko atpūtas vietu ierīkošana	1.1.1., 1.3.1., 1.3.3.						2010.	2013.	
5. Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana										
5.1.	Līgo laukuma labiekārtošana	1.1.1., 1.1.2.,						2010.	2013.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
	Ādažu centrā	1.1.4., 2.1.9.								
5.1.1.	<i>2.kārta – citu velosipēdu un gājēju celiņu izbūve, soliņu uzstādīšana, jauna spēļu laukuma izveide, estrādes izveide, „Līgo” ugunsкура vietas ierīkošana, teritorijas pie „Ziemassvētku” egles labiekārtošana, publisku tualešu uzstādīšana un citu labiekārtošanas darbu veikšana</i>							2010.	2013.	
5.2.	Dabas taku izveide Ādažu novadā	1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4.						2010.	2013.	
5.3.	Pastaigu un atpūtas taku gar Gauju, Vējupi attīstība	1.1.1., 1.1.3., 1.1.4., 1.3.1., 1.3.2.						2010.	2013.	
5.4.	Publiski pieejamas atpūtas vietas izveide pie Kadagas ezera	1.1.1., 1.1.4., 1.3.1.						2010.	2013.	
5.5.	Laivu piestātnes un atpūtas vietu Gaujas krastos attīstība, upju tūres ar mini jahtām izveide Gaujā	1.1.1., 1.1.4., 1.3.1., 1.3.4.						2010.	2013.	
5.6.	Bērnu rotaļu laukumu izveide un attīstība	2.1.8., 2.1.9.						2010.	2013.	
5.7.	Multifunkcionāla brīvā laika pavadīšanas centra izveide	2.1.11.						2010.	2013.	
5.8.	Ādažu tēla attīstība	2.1.1., 4.1.1.,						2010.	2013.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
		4.1.2.								
5.9.	Informācijas par Ādažu novada vēsturi apkopošana un publiskošana	4.2.1., 4.2.2., 4.3.3.						2010.	2013.	
5.10.	Kartes, kurā tiktu norādīti visi apskates objekti, vietas, kas bija svarīgas pagātnē, izveide	4.2.2.						2010.	2013.	
5.11.	Publiski pieejama Ādažu tūrisma informācijas centra izveide un popularizēšana	4.3.1.						2010.	2013.	
5.12.	Ādažu novada muzeja izveide	4.3.3.						2010.	2013.	
5.13.	Ādažu novada bibliotēkas materiāltehniskās bāzes nodrošināšana	4.3.4.						2010.	2013.	
5.14.	Brīvā laika centra izveide pieaugušajiem	4.3.5., 4.3.8.						2010.	2013.	
5.15.	Katlumājas Kadagā pārveidošana par publisko pirti	2.1.3.						2013.	2015.	
5.16.	Nepieciešamās infrastruktūras bērnu nometņu attīstībai sekmēšana u izveide Ādažu novada teritorijā	4.3.11.						2010.	2013.	
5.17.	Tūrisma maršrutu izveide	4.3.13.						2010.	2013.	
5.18.	Alderu muižas parka	1.1.1., 1.1.2.,						2013.	2015.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
	labiekārtošana	1.1.4.								
5.19.	Ūdensrožu parka izveidošana, t.sk., brīvdabas estrādes izveide	1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 4.3.10.						2013.	2015.	
5.19.1.	<i>Ūdensrožu parka attīstības koncepcijas izstrāde</i>							2010.	2011.	
5.19.2.	<i>Ūdensrožu parka izveide</i>							2013.	2015.	
5.19.3.	<i>Brīvdabas estrādes izveide</i>							2013.	2015.	
5.20.	Teritorijas gar Gauju attīstība kā publiski pieejama pastaigu vieta sabiedriskajās teritorijās	1.1.1., 1.1.3., 1.1.4., 1.3.1., 1.3.2.						2013.	2015.	
5.21.	Bērnu pilsētiņas izveide	2.1.8.						2013.	2015.	
5.22.	Maršruta – tūrisma apļa, kas ietvertu pieturas pie dažādiem objektiem, izveide	4.3.2., 4.3.6., 4.3.13.						2015.		
5.23.	Gaujas – Mazā Baltezera kanāla izveidošana	1.1.1., 1.3.1., 1.3.3.						2015.		
6. Izglītība										
6.1.	Ādažu vidusskolas stadiona rekonstrukcija	3.1.1., 3.2.1., 3.2.4.						2010.	2015.	
6.1.1.	<i>3.kārta – mākslīgā seguma laukuma ierīkošana</i>							2010.	2013.	
6.1.2.	<i>4.kārta – stadiona jumta, ģērbtuvju, tribīņu un stāvlaukuma izbūve</i>							2013.	2015.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
6.2.	Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Ādažu vidusskolā	3.1.1.	98392	11807	83633		2952 (valsts)		2009.	2010.
6.3.	Ādažu vidusskolas informatizācija	3.1.1.	18351		15598		2753 (valsts)		2010.	2012.
6.4.	Koncepcijas izstrāde attiecībā uz skolēnu pārvadājumiem	3.1.6.							2010.	2013.
6.5.	Ādažu vidusskolas piecu mācību priekšmetu kabinetu aprīkošana ar stacionāriem projektoriem	3.1.1., 3.1.3.	5099	1939	3161				2010.	2013.
6.6.	Ādažu vidusskolas stacionāru gaismas aprīkojumu un apskaņošanas aparatūras iegāde un uzstādīšana aktu zālē	3.1.1., 3.1.3.	5735	2180	3555				2010.	2013.
6.7.	Mūzikas instrumentu iegāde Ādažu mākslas un mūzikas valodu klasē	3.1.1., 3.1.3.	2381	905	1476				2010.	2013.
6.8.	Aprīkojuma iegāde un uzstādīšana Ādažu mākslas un mūzikas skolas mākslas un mūzikas valodu klasē	3.1.1., 3.1.3.	2381	905	1476				2010.	2013.
6.9.	Ādažu vidusskolas siltināšana	3.1.1.							2013.	2015.
6.9.1.	1.kārta – tehniskā projekta izstrāde								2013.	2015.
6.9.2.	2.kārta – būvniecība								2013.	2015.
6.10.	Ādažu PII siltināšana	3.1.1.							2013.	2015.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
6.10.1.	<i>1.kārta – tehniskā projekta izstrāde</i>							2013.	2015.	
6.10.2.	<i>2.kārta – būvniecība</i>							2013.	2015.	
6.11.	Jaunu izglītības iestāžu infrastruktūras izveide	3.1.2.						2015.		
6.12.	Starptautiskas augstskolas un studentu pilsētiņas izveide Ādažu novada teritorijā	3.1.2.						2015.		
7. Veselība										
7.1.	Ādažu poliklīnikas renovācija	2.1.5.						2010.	2011.	
7.1.1.	<i>2.kārta – Ādažu slimnīcas veselības aprūpes centra attīstība</i>		158670	44559	114111			2010.	2011.	
7.2.	Veselības aprūpes pakalpojumu pilnveidošana	2.1.5.						2010.	2013.	
7.2.1.	<i>Diennakts traumpunkta izveide</i>							2010.	2013.	
7.2.2.	<i>Diennakts dežūrārsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšana</i>							2010.	2013.	
7.2.3.	<i>Neatliekamās medicīniskās palīdzības pilnveidošana</i>							2010.	2013.	
7.3.	Veselības aprūpes infrastruktūras pilnveidošana	2.1.6.						2013.	2015.	
7.3.1.	<i>Veselības aprūpes iestādes jumta nomaiņa, kopējās energo nesēja apgādes (apkures) sakārtošana</i>							2013.	2015.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
7.3.2.	Ēkas fasādes renovācija							2013.	2015.	
7.3.3.	Sterilizācijas nodaļas renovācija							2013.	2015.	
7.3.4.	Kopējās ēkas interneta pārklājuma izveide							2013.	2015.	
8. Pašvaldības darbs										
8.1.	Saistošo noteikumu izveide attiecībā pret nepabeigto būvju sakārtošanu	6.1.5.						2010.	2013.	
8.2.	Uzņēmējdarbības veicināšanas programmas izveide	6.2.1.						2010.	2013.	
8.3.	Saistošo noteikumu izstrāde un ieviešana uzņēmējiem uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībai Ādažu novadā	6.2.2.						2010.	2013.	
8.4.	Koncepcijas izstrāde attiecībā uz tirgus laukumu attīstību Ādažu novadā	6.2.9.						2010.	2013.	
8.5.	Vienas pieturas aģentūras izveide	7.1.1., 7.1.3.						2010.	2013.	
8.6.	Pašvaldības iestāžu un struktūrvienību rīcību plānu veidošana	7.1.4.						2010.	2013.	
8.7.	Pašvaldības un tās iestādēs strādājošo darbinieku novērtējums	7.1.5.						2010.	2013.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
8.8.	Pašvaldības uzņēmumu darbības, attīstības stratēģiju un rīcības plānu izstrāde	7.1.8.						2010.	2013.	
8.9.	Pašvaldības finanšu plānošanas ieviešana	7.1.9.						2010.	2013.	
8.10.	Rīcības plāna izstrāde pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanai	7.1.10.						2010.	2013.	
8.11.	Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz pašvaldībā iekasētajiem nodokļiem, to atmaksas atlikšanu vai samazināšanu	7.1.11.						2010.	2013.	
8.12.	Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi	7.1.12.						2010.	2013.	
8.13.	Koncepcijas izstrāde saistībā ar blakus esošo novadu pašvaldībām sabiedrisko pakalpojumu (sabiedriskā kārtība un drošība) un veselības pakalpojumu nodrošināšanas jomā	7.2.1., 7.2.5.						2010.	2013.	
8.14.	Koncepcijas izstrāde attiecībā uz starptautisko sadarbību	7.2.6.						2010.	2013.	
8.15.	Carnikavas, Ādažu un Saulkrastu novadu pašvaldību kapacitātes	7.1.6., 7.1.7.,	19645,34	884,04	16698,54		294,68 –	2010.	2013.	

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm	Indikatīvā summa	Finanšu avoti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms	
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Pašvaldības kredīts	Cits finansējuma avots		Projekta uzsākšanas datums	Projekta realizācijas ilgums
	stiprināšana ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanā	7.2.1.					valsts 1768,08 citas pašv.			

4 Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem

Izstrādes stadijā, tiks papildināts pēc 1.redakcijas apspriešanas.

5 Ietekmes uz vidi novērtējums

5.1 Ievads

5.1.1 Vides pārskats ir Ādažu novada attīstības programmas (2010-2021) sastāvdaļa

Ādažu novada attīstības programmas (2010-2021) izstrāde uzsākta saskaņā ar Ādažu novada domes 28.07.2009. lēmumu Nr. 143 „Par Ādažu novada attīstības programmas izstrādāšanu”, ievērojot Reģionālās attīstības likuma⁵ 13.panta prasības par pašvaldības teritorijas attīstības programmas izstrādāšanu un īstenošanu un citus saistošos normatīvos aktus plānošanā, kā arī Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmu, pašvaldības attīstības plānošanos un konceptuālos dokumentus. Par Ādažu novada attīstības programmas izstrādi tika nosūtīts paziņojums Vides pārraudzības valsts birojam.

Vides stāvokļa pārskata (SIVN - stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums) izstrādes nepieciešamību vietēja līmeņa attīstības programmai nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”⁶ un 23.03.2004. MK noteikumi nr. 157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums”. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir uzlabot pašvaldības attīstības plānošanas dokumenta - attīstības programmas kvalitāti, izvērtējot kādas būtiskas tiešas vai netiešas ietekmes izmaiņas vidē var rasties attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā un rekomendējot iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanas vai kompensācijas pasākumus plānotajām darbībām.

Ādažu novada attīstības programmas (2010-2021) stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējumu veikusi un vides pārskatu projektu izstrādājusi SIA „Reģionālie projekti”, atbilstoši 23.03.2004. MK noteikumiem nr. 157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” un citiem LR un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem. Izstrādes laikā veiktas nepieciešamās konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju un citām atbildīgajām un ieinteresētajām institūcijām, notikusi sabiedrības informēšana, kā arī noorganizēta sabiedriskās apspriešanas sanāksme.

5.2 Informācija par projektu

<i>Plānošanas dokumenta nosaukums:</i>	Ādažu novada attīstības programma (2010-2021)
<i>Plānošanas dokumenta izstrādātājs:</i>	Ādažu novada dome
<i>Plānošanas dokumenta izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas:</i>	Ādažu novada dome Vides pārraudzības valsts birojs VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde Dabas aizsardzības pārvalde Valsts meža dienests AS „Latvijas valsts meži” LR Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija LAD Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļa

⁵ Likums „Reģionālās attīstības likums”, spēkā no 23.04.2002. (ar grozījumiem līdz 25.02.2010.)

⁶ likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, spēkā no 13.11.1998. (ar grozījumiem līdz 01.01.2008.)

	VAS „Latvijas valsts ceļi” VAS „Latvenergo” SIA „Lattelecom” AS „Latvijas Gāze” Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests u.c.
<i>Institūcijas un organizācijas, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts atzinuma saņemšanai:</i>	Dabas aizsardzības pārvalde VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļa

5.2.1 Plānošanas dokumentu galvenie mērķi

Ādažu novada attīstības programma ir Ādažu novada pašvaldības vidēja termiņa stratēģiskās plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts laika periodam no 2010.-2021.gadam.

Plānošanas dokumenta izstrādes galvenais mērķis ir noteikt Ādažu novada pašvaldības attīstības prioritātes, mērķus un norādīt veicamos uzdevumus, rīcības, projektus pašvaldības ilgtspējīgai un līdzsvarotai sociāli ekonomiskās attīstības veicināšanai.

Galvenie uzdevumi:

- noskaidrot esošo situāciju un vispārējās attīstības tendences Ādažu novada teritorijā;
- noteikt Ādažu novada teritorijas attīstības prioritātes, mērķus un uzdevumus;
- definēt Ādažu novada attīstības rīcības plānu, veicamos pasākumus un projektus.

Ādažu novada attīstības programmā (2010-2021) ir noteikts, ka vietējās pašvaldības attīstības vispārējais mērķis ir novada iedzīvotāju labklājība - veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta un daudzveidīgu, uz kultūru un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

Stratēģiskās plānošanas dokumentā paredzēts, ka Ādažu novada attīstība balstīsies uz vērtībām, kas tiek atzītas par pamatu, kas pēc iespējas maksimālāk ir veicināmas un izmantojamas:

- cilvēki - izglītoti, zinoši un aktīvi cilvēki veidojuši līdzšinējo novada attīstību un ir galvenā novada vērtība attīstībai nākotnē. Neordinārām, radošām idejām apveltītie cilvēki ir atbalstāmi un piesaistāmi jaunu attīstības iespēju radīšanai. Novada attīstības priekšnoteikums ir sabiedrības vienotība, tās atbalsts pozitīvām aktivitātēm un programmas īstenošanas darbam;
- unikālais - spēcīgas un daudzveidīgas skolas (vidusskola, mākslas un mūzikas skola, Valdorfa skola, pieaugušo izglītība, biznesa izglītība), to izglītības aktivitātes ir spēcīgas nākotnes - kultūras, informācijas un zināšanu sabiedrības veidošanās pamats.

Galvenie attīstības virzieni:

- cilvēkresursi;
- sakopta, droša un veselīga dzīves vide;
- ilgtspējīga attīstība;
- saimnieciskā darbība.

Ādažu novada attīstības prioritātes:

1. kvalitatīva dzīves telpa;
2. apmierināts novada iedzīvotājs;
3. izglītota, aktīva un veselīga sabiedrība;
4. tūrismam, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai pievilcīgs novads;
5. droši un ērti sasniedzams novads;
6. daudzveidīga, mūsdienīga un ilgtspējīga ekonomika;
7. efektīva un uz iedzīvotājiem vērsta novada pārvalde.

Vides pārskatā tiek pievērsta papildus uzmanība tam kā izvirzītās pamatvērtības, noteiktie mērķi un uzdevumi novada attīstībai un no tiem izrietošās rīcības programma tiek sabalansēta ar vides (ūdeņi, bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, atmosfēras gaisa kvalitāte, iedzīvotāju vides kvalitāte utt.) saglabāšanu un uzlabošanu.

5.2.2 Īss satura izklāsts

Ādažu novada attīstības programma (2010-2021) ietver piecas daļas:

1. pašreizējās situācijas raksturojumu un analīzi - attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursus;
2. stratēģisko daļu - vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcības virzienu un uzdevumu kopumu, vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus;
3. rīcības plānu - rīcības un investīciju projektu kopumu ne mazāk kā triju gadu periodam, norādot to sasaisti ar atbildīgajiem izpildītājiem un finanšu resursiem;
4. īstenošanas uzraudzības kārtību - uzraudzības un ziņojuma sagatavošanas periodiskumu, ziņojumā analizējamās uzraudzības rādītājus;
5. pārskatu par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Ādažu novada attīstības programma (2010-2021) Vides pārskata projektu (SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums) izstrādāja SIA „Reģionālie projekti”. Vides pārskats tika izstrādāts attīstības programmas projektam un tiks papildināts, ņemot vērā attīstības programmas gala redakciju. Ādažu novada attīstības programma un Vides pārskata projekts tiek izstrādāts vienlaicīgi, arī sabiedriskā apspriede (sanāksme) tiks noteikta vienā dienā, tādējādi jau izstrādes laikā attīstības programmā var tikt iestrādāti Vides pārskata priekšlikumi un ieteikumi.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek izstrādāts atbilstoši MK noteikumiem Nr.175 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).

5.2.3 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot Ādažu novada attīstības programmu (2010-2021), ievērojot plānošanas dokumentu hierarhiju, ņemti vērā starptautiskā, tajā skaitā Eiropas Savienības (*detalizētāk skatīt 5.7.nodaļas 5.7.1.punktā*), nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti, kā arī citi saistošie normatīvie akti un ieinteresēto institūciju priekšlikumi.

Nacionālie plānošanas dokumenti:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija⁷;
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam (apstiprināts ar MK 04.07.2006. noteikumiem Nr.564);
- Reģionālās politikas pamatnostādnes (apstiprināts ar MK 02.04.2004. rīkojumu Nr.198);
- Reģionālās attīstības un pašvaldību ministrijas darbības stratēģija 2008.-2010.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2007. rīkojumu Nr.482).

Rīgas plānošanas reģiona attīstības dokumenti:

- Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020.g. (aktualizēta 2008.g.);
- Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.g. (uzsākta aktualizācija 2009.g.);
- Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2011.g.;
- Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas plānojums) 2005.-2025.g.

Vietējā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Ādažu pagasta attīstības programma 2001.-2010.g.;
- Ādažu novada teritorijas plānojums 2006.-2012.g. ar 2009.g. grozījumiem (apstiprināts ar 25.08.2009. Ādažu novada domes lēmumu nr.177);
- citi Ādažu novada pašvaldības konceptuālie dokumenti;
- kaimiņu novadu pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti.

Vides pārskatā tiek vērtētas arī dabas liegumu „Lielā Baltezers salas” un „Lieluikas un Mazuikas ezers” un aizsargājamā ainavu apvidus „Ādaži” vispārējās izveidošanas un aizsardzības prasības, kas izriet no īpaši aizsargājamo teritoriju normatīvo aktu un dabas aizsardzības plānu prasībām, kontekstā ar Ādažu novada galvenajiem attīstības virzieniem un prioritātēm un no tiem izrietošajiem mērķiem, uzdevumiem un rīcību programmu.

5.3 Vides pārskata sagatavošanas procedūra

5.3.1 Izmantotā informācija

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti vairāki elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti materiāli, valsts institūciju publiskie pārskati un sniegtā informācija, pašvaldības attīstības dokumenti un informācijas avoti.

Pārskata sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Ādažu novada pašvaldības speciālistiem, kā arī notika arī novada teritorijas apsekošana dabā.

Svarīgāko informācijas avotu saraksts sniegts 5.tabulā.

Tabula 5 Svarīgāko informācijas avotu saraksts

Datu avots	Datu nosaukums	Informācijas saturs
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Datu bāze – Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	Ziņas par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

⁷ šobrīd izstrādes stadijā

Datu avots	Datu nosaukums	Informācijas saturs
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Emisijas gaisā (valsts statistikas pārskats Nr. „2-Gaiss” 2002.- 2008.)	Valsts statistikas pārskats „Nr.2-Gaiss” (2002.- 2008.gads)
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Atkritumi (3-A) (valsts statistikas pārskats Nr.3-A no 2002.gada)	Dati par bīstamajiem, sadzīves atkritumiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Ūdens lietošana un emisijas ūdenī (valsts statistikas pārskats Nr. „2-Ūdens” 2002.-2008.)	Ūdens patēriņa uzskaitē, novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs	Informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām teritorijām
AS „Latvijas valsts meži”	Mežsaimniecības rīcībā esošā informācija	Dati par mežu resursiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Būvmateriālu izejvielu atradnes	Dati par derīgo izrakteņu atradnēm
Dabas aizsardzības pārvalde	www.daba.gov.lv	Dati par īpaši aizsargājamām teritorijām
Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv	Dati par atļaujām, informācija par procedūru, indikatoru saraksts, informācija pašvaldībām
Ādažu novada pašvaldība	www.adaži.lv	Dažādi nepieciešamie dati

5.3.2 Iesaistītās institūcijas

Vides pārskata sagatavošanas nepieciešamību nosaka Eiropas Savienības un Latvijas Republikas nacionālie normatīvie akti:

- Eiropas Savienībā: Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmi uz vidi novērtējums;
- Latvijā: - likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (13.11.1998.) un MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).

Atbilstoši SIA „Reģionālie projekti” konsultācijai ar Vides pārraudzības valsts biroju 07.06.2010., Ādažu novada attīstības programmu (2010-2021) Vides pārskata izstrādē tika iesaistītas sekojošas institūcijas:

- Dabas aizsardzības pārvalde;
- VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde;
- Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļa.

5.3.3 Sabiedrības līdzdalība

Vides pārskata sagatavošanas procedūras principus nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Sagatavojot Vides pārskata projektu, ņemti vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumi un attīstības programmas izstrādei izveidoto darba grupu - „Ekonomiskās attīstības”, „Veselības aprūpes un sociālo jautājumu”, „Izglītības, sporta un kultūras un telpiskās attīstības” un „Teritorijas plānošanas un vides” priekšlikumi, kā arī informācija no iesaistītajām institūcijām.

Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021.g. izstrādes ietvaros laika posmā no 09.09.2009. līdz 18.10.2009. tika organizēta iedzīvotāju aptauja. Aptaujas mērķis bija noskaidrot Ādažu novada iedzīvotāju domas par novada attīstības iespējām, problēmām un to iespējamiem risinājumiem, kā arī sagatavot priekšlikumus Ādažu novada teritorijas attīstības programmas izstrādei. Aizpildītās anketas varēja ievietot speciāli tam paredzētās urnās, kuras atradās Ādažu novada domē, Ādažu Būvvaldē, Kadagas pirmsskolas izglītības iestādē un veikalā „Elvi” vai arī sūtīt elektroniski. Anketa bija pieejama Ādažu novada domē, pie urnām, Ādažu novada laikrakstā „Ādažu Vēstis”, kā arī Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv. Aptaujā piedalījās 155 respondenti. Tikšanās ar iedzīvotājiem un aptaujas rezultātu prezentācija notika 2009. gada 2. decembrī.

Sagatavotā attīstības programma un Vides pārskata projekts tiks nodots sabiedriskai apspriešanai. Projektu materiāli tika izstādīti Ādažu novada domes ēkā, Gaujas ielā 33A, Ādažos, Ādažu novadā, darba dienās pašvaldības darba laikā, kā arī ievietoti arī Internetā – pašvaldības mājas lapā www.adazi.lv un Vides pārskata izstrādātāju mājas lapā: www.rp.lv.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu būs iespējams iesniegt rakstveidā Ādažu novada domē vai sūtīt pa pastu, adresējot Ādažu novada domei, Gaujas ielā 33A, Ādažos, Ādažu novadā, LV-2164.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu varēs iesniegt arī SIA „Reģionālie projekti”, pēc adreses - Rūpniecības ielā 32b – 502, Rīgā, LV-1045 vai sūtīt pa e-pastu birojs@rp.lv.

Sludinājuma teksts par sabiedrisko apspriešanu tiks nosūtīts elektroniskā veidā arī Vides pārraudzības valsts birojam.

Sagatavotais Vides pārskata projekts tiks nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām - Dabas aizsardzības pārvaldei, Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai pārvaldei un Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļai.

Pēc atzinumu saņemšanas no iepriekšminētajām institūcijām, Vides pārskata projekts tiks papildināts un labots atbilstoši institūciju sniegtajiem atzinumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.

5.3.4 Sabiedrības informēšana

Pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas (apstiprināšanas), pašvaldībai 14 dienu laikā ir jāinformē iedzīvotāji, institūcijas par to, kā tika ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi.

Paziņojumam jābūt brīvi pieejamam pašvaldībā (pie ziņojuma dēļa), arī pašvaldības mājas lapā internetā www.adazi.lv.

Plašāka informācija par to, kas jāiekļauj paziņojumā ir Vides pārskata pielikumā Nr.5, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpvb.gov.lv.

5.4 Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

5.4.1 Vispārīgs raksturojums⁸

Ādažu novads atrodas ekonomiski un ģeogrāfiski ļoti izdevīgā vietā - Rīgas plānošanas reģiona teritorijā, Latvijas centrālajā daļā, 25 km attālumā uz ziemeļiem no Rīgas pilsētas. Pašvaldības teritorija robežojas ar Garkalnes, Carnikavas, Saulkrastu, Sējas un Inčukalna novadiem. Novada administratīvais un galvenais attīstības centrs ir Ādažu ciems. Galvenā satiksme novada teritorijā notiek pa valsts galveno autoceļu *AI Rīga – Ainaži*, kas ir nozīmīgs starptautiskā autoceļa *VIA Baltica (E67)* posms.

Novada kopējā teritorija - 162,9 km². Ādažu novadu veido 12 ciemi, no kuriem lielākie ir Ādaži, Kadaga, Baltezers, Garkalne un Alderi. Uz 01.01.2010. pašvaldībā bija deklarēti 9596 iedzīvotāji.

Lielu Ādažu novada teritoriju aizņem Ādažu poligons. Kopš 1999.g. 6652 hektāru un 150 ēkas Ādažu novadā esošās poligona teritorijas atrodas LR Aizsardzības ministrijas valdījumā un tiek izmantota valsts aizsardzības vajadzībām. Minētajā teritorijā izvietota viena no lielākajām militārajām bāzēm Baltijā.

5.4.2 Vispārīgs dabas apstākļu un resursu raksturojums⁴

Novada teritorija atrodas Piejūras zemienē, kas nosaka teritorijas reljefu un dabas apstākļus. Teritorijā izplatītas pēcledus laikmeta kāpas, kā arī daudzi t.s., lagūnu ezeri. Dažas novada reljefa īpatnības ir radījuši Gauja, kas savā lejtecē tek pa smilšainu grunti un, līdz ar to, bieži līkumojot veidojot attekas un vecupes. Tuvāk Rīgas līcim uz Carnikavas novada pusi atrodami ļoti līdzenie Litorīnas jūras līdzenumi, kas zemākajās vietās pārpuļņojušies un tajos, lai pasargātu lauksaimniecības zemes no applūšanas, izveidotas polderu sistēmas. Samazinoties lauksaimnieciskai darbībai, polderu funkcija ir radikāli mainījusies – ja agrāk to uzdevums bija pasargāt lauksaimniecības zemes no applūšanas, tad tagad tie pārsvarā aizsargā apdzīvotās vietas un dzīvojamās teritorijas no applūšanas. Visos polderos vairāk vai mazāk iezīmējas kopējas problēmas, t.sk., tiem netiek nodrošināta pietiekama ūdens novadīšana, šīs polderu teritorijas ir pārpuļņojušās, pastāv augsts applūšanas risks dambju pārraušanas gadījumā. Applūstošo teritoriju apsaimniekošanu savu iespēju robežās veic pašvaldība, taču būtu nepieciešams izskatīt iespēju applūstošo teritoriju apsaimniekošanā iesaistīt arī privāto sektoru.

5.4.3 Atmosfēras gaisa kvalitāte

5.4.3.1 Stacionāro avotu emisijas

Saimnieciskās darbības rezultātā (siltumenerģētikā no katlumājām, rūpniecībā, lauksaimniecībā u.tml) rodas dažādu vielu izmeši gaisā - stacionāro avotu izmeši. Kā liecina Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību, kopumā stacionārajos avotos 2009.g. novada teritorijā emitētas 1613,9 tonnas piesārņojošu vielu. Vislielākās ir oglekļa dioksīda (veidojas oglekli saturošo vielu degšanas procesos) emisijas, kas veido 99% no piesārņojuma apjoma. Stacionāro avotu piesārņojošo vielu limitētās un faktiskās emisijas 2009.g. apkopotas 6. tabulā. Kā redzams, noteiktie emisiju limiti nav pārsniegti.

⁸ Informācijas avots – Ādažu novada attīstības programma (2010.-2021.)

Tabula 6 Limitētās un faktiskās emisijas Ādažu novada teritorijā 2009.g.⁹

Komersants	Vielas nosaukums	Emisiju limits (tonnas gadā)	Faktiskās emisijas (tonnas gadā)
AS „Ādažu polietilēna industrija”	Cietās izkliedētās daļiņas	4,286	1,8452
	Etiķskābe	4,838	2,0776
	Oglekļa oksīds	6,912	2,9644
SIA „VIADA Jūrmala”	Benzīns	nav datu	0,188
	Petroleja	nav datu	0,02
SIA „LATVIA STATOIL”	Benzīns	0,2517	0,0036
	Petroleja	0,9153	0,0144
SIA „CARNIKS” DUS „Dūņezers”	Benzīns	nav datu	0,00358
	Petroleja	nav datu	0,07817
AS „LATFOOD”	Oglekļa dioksīds	nav datu	1342,32
	Oglekļa oksīds	2,437	1,429
	Slāpekļa dioksīds	3,932	2,0482
SIA „BERLAT GRUPA”	Slāpekļa dioksīds	0,191	0,1145
	Oglekļa dioksīds	nav datu	72,136
	Oglekļa oksīds	0,131	0,0785
	Etanols (etilspirts)	0,04	0,04
SIA „Rīgas Ūdens” objekts „Baltezers”	Oglekļa oksīds	15,113	0,088
	Slāpekļa dioksīds	2,871	0,105
	Oglekļa dioksīds	1740,588	123,874
SIA „APARATS” DUS	Petroleja	nav datu	0,00914
	Benzīns	nav datu	0,0443
SIA „BINDERS” asfalta ražotne	Cietās izkliedētās daļiņas	0,4258	0,273
	Petroleja	0,073	0,0297
	Slāpekļa dioksīds	3,8	0,8023
	Oglekļa oksīds	3	0,5557
AS „KIMMELS RĪGA”	Oglekļa oksīds	nav datu	0,0447
	Oglekļa dioksīds	nav datu	62,8
	Slāpekļa dioksīds	nav datu	0,0534

Stacionārie atmosfēras gaisa piesārņotāji ir novadā darbojošās 4 centrālapkures katlu mājas, Ādažu vidusskolas un Ādažu slimnīcas katlumājas, kā arī citām juridiskām personām piederošas katlumājas (SIA „WESSEMAN” Podniekos un Aizsardzības īpašumu Valsts aģentūrai Kadagas ciemā u.c.). Ādažu centra un Kadagas ciemu privatizētajiem daudzdzīvokļu namiem centralizēto siltumapgādi nodrošina PSIA „Ādažu Namsaimnieks”. Ar SIA „BaltEnEko” noslēgts līgums par siltuma ražošanu. Kā kurināmais tiek izmantota dabasgāze. SIA „BaltEnEko” Ādažu centra ciemā 1997.g. uzstādīja vienu no pirmajām divām Latvijā pasaules standartiem atbilstošu dabas gāzes iekšdedzes dzinēja kooģenerācijas sistēmu. Katlu mājas kopējā siltuma jauda ir 3,6 MW ar iespēju to nākotnē palielināt. Kadagas ciema katlumājas kopējā jauda ir 2,52 MW ar iespēju to palielināt.

1 ⁹ Valsts statistiskais pārskats par gaisa aizsardzību "Nr.2-Gaiss", Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

Šobrīd (2010.g.) SIA „BaltEnEko” realizē koogenerācijas sistēmas izbūves projektu Kadagā. Paredzētā koogeneratora jauda būs 0,5 MW. Atbilstoši pieejamajai informācijai, uzņēmumiem izsniegtajās B un C kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādītie emisiju atmosfērā limiti netiek pārsniegti.

Kā stacionārais piesārņojuma avots (pie), kas neatrodas pašvaldības teritorijā, bet pie valdošajiem rietumu vējiem iespaido Ādažu novada teritoriju, minams Rīgas TEC-2.

Viens no atmosfēras piesārņotājiem ar putekļiem ir arī autoceļi, īpaši neasfaltētie, kuri ir ar grants, smilts klājumu. Viens no primārajiem uzdevumiem būtu arī autoceļu kvalitātes uzlabošana, lai uzlabotu gan gaisa kvalitāti, gan pārvietošanos pa šiem ceļiem. Ādažu novada teritoriju šķērso vairāki valsts autoceļi - valsts galvenie (A1), reģionālie (P1) un vietējie autoceļi (V30, V46, V48, V50, V51), kā arī pašvaldības ceļi un komersantu ceļi. Valsts un pašvaldības ceļu un ielu kopgarums Ādažu novadā - 160,35 km (tajā skaitā ielas – 39,81 km) Pēc seguma veida 56 km autoceļu un ielu ir ar asfaltbetona segumu, 71,4 km - ar grants segums. Autoceļu un ielu stāvoklis ir apmierinošs.

Gaisa kvalitāti zināmā mērā iespaido arī novada teritorijā darbojošos notekūdeņu attīrīšanas ietaišu nosēdlauki.

5.4.3.2 Mobilo avotu emisijas

Ādažu novada teritorijā 2010. gada sākumā bija reģistrēti 3134 transportlīdzekļi. Pēdējos trīs gados transportlīdzekļu skaits nav būtiski mainījies. (skatīt 7. tabulu).

Tabula 7 Transportlīdzekļu sadalījums Ādažu novadā pa gadiem¹⁰

Gads	Vieglie	Kravas	Autobusi	Piekabes, puspiekabes	Motocikli Tricikli	Kvadracikli	Kopā
2006	2005	258	40	99	14	0	2416
2007	2363	297	41	119	29	1	2850
2008	2633	307	33	137	46	7	3163
2009	2643	320	36	110	64	4	3177
2010	2607	275	37	148	67	0	3134

Nozīmīgākais mobilo avotu izmešu apjoms iespējams valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži)” tiešā tuvumā, kur satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte 2009.gadā bija 16205 transportlīdzekļi¹¹ (tai skaitā 10% kravas transports), tomēr trūkst informācijas par iespējamā piesārņojuma apjomu. Jāatzīmē, ka transporta intensīva plūsma pa autoceļu A1 rada arī trokšņa piesārņojumu, kā arī pa to notiek bīstamu kravu pārvadājumi (no Lietuvas caur Latviju uz Igauniju) ar avāriju risku.

Ādažu novada teritorija „Eimurlaukos” atrodas SIA "Avio Rīga" vispārīgās aviācijas lidlauks „Ādaži”. Nelielu gaisa piesārņojumu dod mazie lidaparāti. Bet, ultravieglie lidaparātu motoru nelielo jaudu dēļ tie nav uzskatāmi par nozīmīgiem.

Secinājumi un ieteikumi

¹⁰ dati gada sākumā. Ceļu satiksmes drošības direkcijas dati, www.csdd.lv,

¹¹

- 1) Saskaņā ar pieejamajiem datiem vielu piesārņojuma koncentrācija no stacionārajiem avotiem (6. tabulā) nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus un emisiju limitus.
- 2) Jāveic stacionāro piesārņotāju stingri kontroles pasākumi, lai nepieļautu uzņēmumiem izsniegto B un C piesārņojošās darbības atļaujas norādīto emisiju limitu pārsniegšanu
- 3) Nozīmīgākais mobilo avotu izmešu apjoms iespējams autoceļa A1 tiešā tuvumā, diemžēl trūkst informācijas par iespējamo piesārņojuma apjomu.
- 4) Jāsamazina mobilo avotu ietekme uz atmosfēras gaisa kvalitāti - racionāli plānojot autoceļu tīklu, lai sasaistot apdzīvotās vietās optimizētu pārbraucienus, attīstot un popularizējot sabiedrisko transporta un velotransportu.
- 5) Īpaša uzmanība jāveltī teritoriju izvēlē (teritorijas plānojumā) jaunu ražošanas zonu un transporta koridoru veidošanai, „zaļo” struktūru saglabāšanā.

5.4.4 Virszemes un pazemes ūdensobjektu kvalitāte

5.4.4.1 Ūdenstilpes un ūdensteces

Ādažu novada teritorijā atrodas astoņi ezeri (Lielais Baltezers, Mazais Baltezers, Lilastes ezers, Dūņezers, Lieluikas un Mazuikas ezeri, Ataru ezers u.c. mazāki). Teritoriju šķērso Gaujas upes lejtece, kā arī vairākas mazās upes (Melnupe, Puska, Cimeļupe u.c.). Lielākās mākslīgās ūdenstilpes ir Vējupe un Gaujas-Baltezera kanāls.

5.4.4.2 Sateces baseinu apgabali

Ādažu novada teritorija ietilpst divu Latvijas lielo upju sateces baseinu apgabalos - **Gaujas upes sateces baseina apgabalā (G)** - virszemes ūdensobjektos G201, G260 (9.attēlā) un **Daugavas upes sateces baseina apgabalā (D)** - virszemes ūdensobjektā D401 (10.attēlā) un pazemes ūdensobjektos Q un D4.

Gaujas baseina apgabals atrodas Latvijas ziemeļaustrumu daļā un aizņem 13051 km² jeb 20.2% no Latvijas teritorijas. To veido Gaujas, Salacas un Rīgas jūras līcī ietekošo mazo upju sateces baseini, kā arī Burtnieku ezers ar pietekām. Raksturīgākās ir ritrāla tipa (straujas) vidēji lielas upes (48% no upju ūdensobjektiem), kā arī sekli dzidrūdēns ezeri ar augstu ūdens cietību (46% no ezeru ūdensobjektiem). Ādažu novada teritorijā lielākie virszemes ūdensobjekti - Gauja, Melnupe, Puska, Lilastes ezers, Dūņezers.

Attēls 9 Gaujas baseina apgabals

Kopumā Gaujas baseinam raksturīgs ievērojams nokrišņu daudzums. Gaujas apgabalā vislielāko daļu no gada noteces procentuāli veido pavasara notece (42,1%). Gaujas apgabala ģeoloģiskajā uzbūvē izšķir divas galvenās daļas – kristālisko pamatklintāju un nogulumiežu segu, kurā dominē devona vecuma nogulumieži – dolomīts, kaļķakmens, smilšakmens, māls, ģipšakmens. Meži klāj 52% no apgabala teritorijas. Vairāk izplatīti ir egļu, bet apgabala vidusdaļā un lejasdaļā – priežu meži, vietām ar lapu koku piemaisījumu. Gaujas apgabalā dominē sausieņi jeb meži ar sausām minerālaugsnēm - 58.9 %. Gaujas baseina apgabalā ir daudz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Ādažu novada teritorijā ir izveidots aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”, kura teritorijā ietilpst arī dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezeri”.

Daugavas baseina apgabals aizņem 87900 km² lielu teritoriju. Latvijas teritorijā atrodas tikai 28% no sateces baseina teritorijas (lielākā daļa atrodas Krievijā un Baltkrievijā, neliela daļa – Lietuvā). Daugavas apgabala teritorijai raksturīga daudzveidība gan reljefa, gan klimata, gan arī ūdens režīma ziņā. Paugurains reljefs mijas ar līdzenumiem. Tāpēc arī nokrišņu sadalījums ir nevienmērīgs. Attiecīgi Daugavas apgabalā plašā amplitūdā mainās arī ilggadīgais vidējais noteces slānis, kas ir saistīts ar nokrišņu daudzumu un iztvaikošanas apjomu. Daugavas sateces baseina ilggadīgā gada vidējā notece (ūdens daudzums, ko Daugava gada laikā ienes Baltijas jūrā) ir 20,3 km³. Salīdzinājumam - Gaujas ilggadīgā gada vidējā notece ir - 2,24 km³. Daugavas apgabalam raksturīgas augsnes galvenokārt uz smilts, smilšmāla un mālsmilts cilmiežiem. Izplatītas ir velēnu podzolaugsnis, pseidoglejotās augsnes un kūdraugsnis. Lielākajā Daugavas apgabala daļā aerācijas zonu veido smiltis, tāpēc visā apgabalā gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība no virszemes piesārņojuma ir ļoti vāja. Artēzisko ūdeņu dabiskā aizsargātība atšķiras – lielākajā Daugavas apgabala daļā to piesārņojuma risks ir vidējs. Apgabalam visraksturīgākie ir sekli dzidrūdēns ezeri ar augstu ūdens cietību un potamāla tipa (lēnas) upes ar vidēji lielu sateces baseinu. Mazais Baltezers un Rīgas HES ūdenskrātuve tiek izmantoti Rīgas pilsētas ūdensapgādei. Daugavas apgabalā ietilpst 2 Rīgas jūras līča peldvietas un 131 iekšzemes peldvietas. Ādažu novada teritorijā lielākie virszemes ūdensobjekti – Lielais Baltezers, Mazais Baltezers. Ir izveidoti dabas liegums „Lielā Baltezera salas”.

Attēls 10 Daugavas baseina apgabals

2009.g. ir izstrādāts **Gaujas baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g.** un **Daugavas baseina apgabalu apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g.** Apsaimniekošanas plānu mērķis ir uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu.

Gaujas un Daugavas baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos noteikti vispārējie mērķi:

Virszemes ūdeņiem:

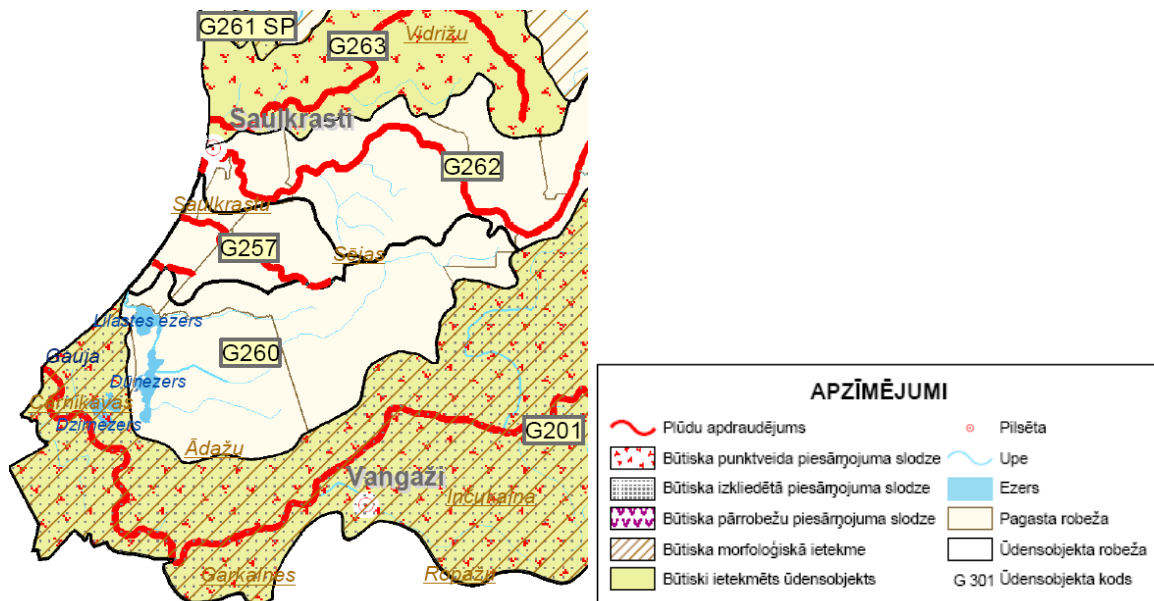
- nepasliktināt virszemes ūdensobjektu stāvokli,
- censties līdz 2015.g. sasniegt labu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti visos virszemes ūdensobjektos,
- izpildīt aizsargājamajām teritorijām izvirzītos mērķus un piemērojamus normatīvus,
- samazināt piesārņojumu ar prioritārajām vielām un pakāpeniski novērst īpaši bīstamo vielu noplūdi virszemes ūdeņos.

Pazemes ūdeņiem:

- nepieļaut pazemes ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos,
- censties līdz 2015.g. saglabāt labu ķīmisko kvalitāti un kvantitatīvo stāvokli visos ūdensobjektos,
- izpildīt aizsargājamajām teritorijām izvirzītos mērķus un piemērojamus normatīvus,
- novērst vai samazināt piesārņojuma nonākšanu pazemes ūdeņos.

Gaujas baseina apgabals

Attēls 11 Slodzes Gaujas baseina apgabalā

Kopumā Gaujas baseinā sliktu ūdens kvalitāti rada galvenokārt piesārņojums, kā arī morfoloģiskie pārveidojumi. (11.attēls) Apsaimniekošanas plānā ir noteikts to riska ūdensobjektu saraksts, kuros tiek plānots sasniegt labu stāvokli jau 2015.g., tomēr pastāv risks, ka tas varētu neizdoties. Gaujas apgabala lejas daļas ūdenstilpēs, kas attiecas uz Ādažu novada teritoriju (Lilastes ezers un Dūņezers), nepastāv risks nesasniegt labu ūdens kvalitāti.

Plānojot pasākumus, apsaimniekošanas plānā izvirzīto mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildei, jāņem vērā arī ūdeņu savstarpējā saistība to sateces baseinos. Tā kā augštecē esošo

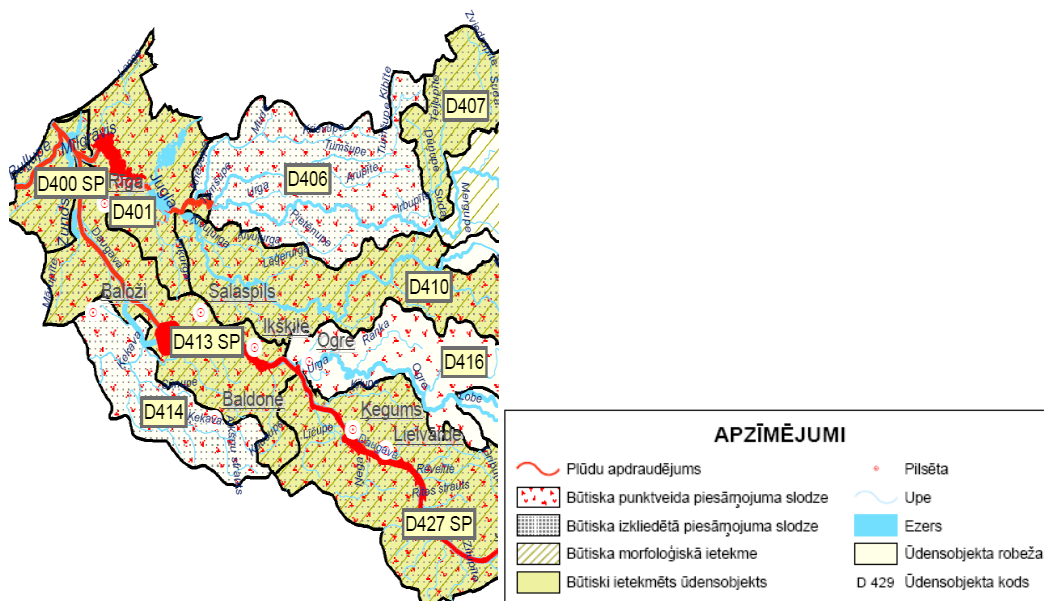
ūdensobjektu piesārņojuma slodze ietekmē lejtecē esošo ūdensobjektu kvalitāti, tad bieži vien pasākumi jāveic augšteces ūdensobjektos, nevis lejtecē.

Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna noteiktie mērķi atsevišķiem ūdensobjektiem paredz līdz 2015.g.:

- saglabāt augstu ekoloģisko kvalitāti 5 upju ūdensobjektos (8% no kopskaita) un augstāko iespējamo ekoloģisko potenciālu 1 stipri pārveidotā ūdensobjektā (7% no kopskaita);
- sasniegt vai saglabāt labu ekoloģisko kvalitāti vai labu ekoloģisko potenciālu 53 upju ūdensobjektos (81% no kopskaita) un 162 ezeru ūdensobjektos (90% no kopskaita), kā arī pārejas ūdensobjektā;
- saglabāt labu ķīmisko kvalitāti visos virszemes ūdensobjektos;
- saglabāt labu kvantitatīvo stāvokli un labu ķīmisko kvalitāti visos pazemes ūdensobjektos.

Daugavas baseina apgabals

Attēls 12 Slodzes Daugavas baseina apgabalā

Kopumā Daugavas baseinā sliktu ūdens kvalitāti rada galvenokārt piesārņojums, kā arī morfoloģiskie pārveidojumi. (12.attēls) Apsaimniekošanas plāna noteikts to riska ūdensobjektu saraksts, kuros pašlaik tiek plānots sasniegt labu stāvokli jau 2015.g., kā arī to riska ūdensobjektu saraksts, kuros labu stāvokli plānots sasniegt pēc 2015.g. Daugavas apgabalā 6 upju ūdensobjektiem (12%) un 17 ezeru ūdensobjektiem (9%) ir piemēroti mērķu sasniegšanas termiņa izņēmumi līdz 2021.gadam un vēl 2 ezeru ūdensobjektiem (1%) - līdz 2027.gadam. Arī pārejas ūdensobjektam noteikts termiņa pagarinājums līdz 2021.g., tā kā tas ir tieši atkarīgs no virszemes ūdeņu pienestās slodzes, tai skaitā, no citām valstīm ienestā piesārņojuma. Ādažu novadā Lielā Baltezera pašreizējā ekoloģiskā kvalitāte novērtēta kā „loti sliktā”, Mazā Baltezera – „sliktā”, riska ūdensobjektiem ir piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums līdz 2021.g.

Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā paredzēta pasākumu programma izvērīto mērķu sasniegšanai. Plānojot pasākumus, jāņem vērā arī ūdeņu savstarpējā

saistība to sateces baseinos. Piesārņojums upes augštecē ietekmē lejtecē esošo ūdensobjektu kvalitāti, ezeru ietekmē tajā ietekošo upju ūdeņu tīrība, tāpēc bieži vien pasākumi jāveic ūdensobjektos, kas saistīti ar kādu sliktā stāvoklī esošu objektu. Daugavas apgabalā -29 upju ūdensobjektos un 40 ezeru ūdensobjektos, t.sk. Lielajā Baltezerā un Mazajā Baltezera dažādu slodžu samazināšanai būtu nepieciešams veikt vienu vai vairākus papildu pasākumus. Ūdensobjektiem, kuru sliktā stāvokļa cēlonis nav zināms, šī plāna darbības laikā jānodrošina vismaz detalizēta izpēte vai monitorings. Ja problēmas cēlonis ir zināms, jāsāk darbi pie tās risināšanas. Pasākumiem jābūt vēršot uz tā cēloņa vai cēloņu novēršanu, kuru dēļ ūdensobjekts iekļauts riska objektu sarakstā vai kura dēļ piemērots izņēmums. Lai nodrošinātu noteiktu upju un ezeru izmantošanu cilvēku vajadzībām vai piemērotus dzīves apstākļus retam un apdraudētām sugām un biotopiem, Daugavas apgabalā ir izdalīti daudzi ūdeņi, kurus vajag īpaši aizsargāt pret nelabvēlīgu ietekmi.

Pazemes ūdensobjekti ir noteikti visai Latvijas teritorijai, neatkarīgi no baseina apgabala. Pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un to racionālākai aizsardzībai ir izdalīti pazemes ūdensobjekti - artēziskā baseina atsevišķas daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras. Pazemes ūdensobjektu robežas horizontāli noteiktas pēc pazemes ūdensšķirtnēm, bet vertikāli – pēc ūdeņi vāji caurlaidīgiem slāņiem (reģionālajiem sprostsļāņiem). Ūdensobjekti ir daudzslāņaini: katrā no tiem ietilpst vairāki ūdens horizonti, kurus vienu no otra atdala ūdeņi vāji caurlaidīgi ieži. Gaujas un Daugavas baseinu apgabali ir bagāti ar pazemes ūdeņu resursiem. Gaujas baseina apgabalā saldūdeņu horizonti ir apvienoti 5 pazemes ūdensobjektos: Q, D4, D5, D6 un P, Daugavas baseina apgabalā - 6 pazemes ūdensobjektos: Q, D4, D7, D8, D9 un D10 (Ādažu novada teritorijā – Q, D4). No tiem tikai viens (P) ir pilnīgi droši aizsargāts pret piesārņojumu, citu ūdensobjektu dabiskā aizsargātība ir atšķirīga dažādās apgabala daļās. Ādažu novada teritorijā pazemes ūdensobjektu Q, D4 kvalitāte ir laba. Gaujas un Daugavas apgabala pazemes ūdeņos nepastāv risks nesasniegt labu kvantitatīvo stāvokli līdz 2015.g, jo pazemes ūdeņu kvalitātes monitorings neuzrāda novēroto rādītāju izmaiņu tendences. Izņēmums ir riska teritorija – pazemes ūdensobjekta Q daļa Baltezera teritorijā. Kā visur Latvijā, gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība ir vāja.

Attēls 13 Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte

5.4.4.3 Peldvietu ūdens kvalitāte

Veicot peldvietu kvalitātes pārbaudes izšķir mikrobioloģisko (ūdens fekālais piesārņojums) un ķīmisko piesārņojumu.

Ādažu novada ūdensobjekti nav iekļauti Veselības inspekcijas novēroto peldvietu sarakstā 2010.gadā, līdz ar to nav iespējams novērtēt peldvietu kvalitāti novada teritorijā.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Daugavas un Gaujas sateces baseiniem ir izstrādāti apsaimniekošanas plāni, kuros norādīti sasniedzamie mērķi un termiņi atsevišķiem virszemes ūdensobjektiem.
- 2) Kopumā Gaujas un Daugavas baseinā sliktu ūdens kvalitāti rada galvenokārt piesārņojums, kā arī morfoloģiskie pārveidojumi.
- 3) Ādažu novadā „loti slikta” ekoloģiskā kvalitāte ir Lielajam Baltezeram, „slikta” – Mazajam Baltezeram. Ūdensobjektiem ir piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums līdz 2021.g.
- 4) Pazemes ūdensobjektu Q, D4 kvalitāte Ādažu novada teritorijā ir laba.
- 5) Visiem lielākajiem Ādažu novada virszemes ūdensobjektiem ir nozīmīgs plūdu apdraudējums, Gaujai un citām ūdenstecēm - krastu erozija.
- 6) Virszemes ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti var ietekmēt arī punktveida piesārņojums. Vietās, kur nav vienotas kanalizācijas sistēmas, ir iespējami piesārņojuma avoti no mājāsaimniecībām. Virszemes ūdeņu piesārņojums pieaug komunālo notekūdens izplūdes vietu tuvumā.
- 7) Ādažu novada attīstības programma paredz Lielā un Mazā Baltezera kanalizācijas sistēmas un ūdensapgādes sistēmas izbūvi.
- 8) Jāveic peldvietu labiekārtošanas pasākumi.

5.4.5 Dzeramā ūdens kvalitāte

Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst 29.04.2003. MK noteikumu Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” izvirzītajām prasībām.

Ādažu novada teritorijā centralizētās ūdensapgādes tīklus veido vairākas atsevišķas, savstarpēji nesavienotas sistēmas - Ādažu ciema ūdensapgādes sistēma, Kadagas ciema ūdensapgādes sistēma, Garkalnes ciema ūdensapgādes sistēma (apkalpo SIA „Ādažu Ūdens”), kā arī notiek individuālā ūdens ieguve. Ādažu novada iedzīvotāji no centralizētās ūdensapgādes tīkla ik gadus saņem vairāk kā 230000 m³ ūdens. SIA „Ādažu Ūdens” ir noslēgusi ūdensapgādes līgumus ar 1972 pieslēgumiem.

Ādažu ciema ūdensapgādes sistēma

Nodrošina 2 darbojošās akas, kas izurbtas 2004.g. Pirms iepludināšanas ūdens apgādes sistēmā viss iegūtais ūdens tiek attīrīts atdzelžošanas stacijā, kuras jauda ir 864 m³/diennaktī (nodota ekspluatācijā 2005.g): vērtības pazemes ūdeni (pieder SIA „Lejāņi”), kā arī no SIA „Rīgas Ūdens” ūdens tiek ņemts no maģistrālā spiedvada „Remberģi-Baltezers 1”.

Kadagas ciema ūdensapgādes sistēma

- no artēziskās akas, ident. P101029 (VDC) Nr.14371 (Ģ); tās dziļums ir 55,4m D3gj+am ar debītu 3 l/s un vidējas vērtības pazemes ūdeni;
- no artēziskās akas, ident. P101030 (VDC) Nr.14370 (Ģ); tās dziļums ir 122m D3gj+am ar debītu 4,13 l/s un vidējas vērtības pazemes ūdeni.

Garkalnes ciema ūdensapgādes sistēma

- no artēziskās akas, ident. P100227 (VDC) Nr.14370 (Ģ); tās dziļums ir 110m D3gj+am ar debītu 5 l/s un vidējas vērtības pazemes ūdeni;

Āņu ciemā „Jaungoļos - no artēziskās akas, kura ir privātīpašumā, un kuru šis īpašnieks pats apsaimnieko.

Baltezera ciema ūdensapgādi nodrošina SIA „Rīgas ūdens”.

Lielākā daļa Ādažu novadā esošo uzņēmējdarbību izmanto centralizētās ūdensapgādes pakalpojumu. Taču lielie pārtikas ražošanas uzņēmumi paši nodrošina savas vajadzības pēc tiem nepieciešamā ūdens daudzuma. SIA „Latfood” pieder 2 urbūmi, SIA „Berlat” – 5 urbūmi SIA „BLC” – 2 urbūmi un SIA „EDEN” (Kimmel”) – 2 urbūmi.

2008.g. tika uzsākts projekts „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos”, kura mērķis ir būtiski uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti, nodrošināt attīrta un kvalitatīva dzeramā ūdens padevi iedzīvotājiem. Projekta ietvaros, ūdensapgādes jomā, plānots Ādažu ciemā Rīgas gatvē izbūvēt jaunu ūdens apgādes tīklu, ūdensapgādei nepieciešamā otrā pacēluma sūkņu staciju ar sagatavotā ūdens krājrezervuāriem, kas būtiski uzlabos Ādažu ciema ūdensapgādes sistēmas darbību. Projekta realizācijas (līdz 2011.g) rezultātā centralizētajai ūdensapgādes sistēmai būs pieslēgtas 70% no ciema mājsaimniecībām.

Secinājumi un ieteikumi:

- 1) Centralizētajās ūdensapgādes sistēmās ir nodrošināts kvalitatīvs dzeramā ūdens. Ūdensapgādes pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Dzeramā ūdens ieguves vietas atbilst vides aizsardzības prasībām un tiek veikta artēzisko urbūmu ekspluatācijas un aizsargjoslu ievērošanas uzraudzība. Iegūtais pazemes ūdens daudzums tiek uzskaitīts ar ūdens plūsmas mērītājiem.
- 2) Nav datu par iespējamo piesārņojumu no šobrīd neizmantotajiem un netamponētajiem ūdensapgādes urbūmiem. Jāveic urbūmu inventarizācija un konkrēta urbūmu uzskaitē, paredzot pēc tam neapsaimniekoto un pamesto urbūmu tamponēšanu, jo atstāti urbūmi var būt potenciāli pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti.

5.4.6 Notekūdeņu ietekme uz vidi

Pašvaldības teritorijā notekūdeņu savākšanas tīklus veido vairākas atsevišķas, savstarpēji nesaistītas sistēmas, kuras apkalpo SIA „Ādažu Ūdens”. Paralēli darbojas arī individuālās notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtas.

Kadagas ciema centralizētās kanalizācijas sistēmā savāktie sadzīves notekūdeņi tiek savākti un attīrīti Kadagas NAI ar attīrīto notekūdeņu izvadīšanu meliorācijas grāvī. To stāvoklis ir apmierinošs, lai gan nav priekšattīrīšanas. 2007.g.tika uzsākta šo NAI modernizācija, taču finansējuma nepietiekamības dēļ tā netika pabeigta.

Garkalnes ciema centralizētās kanalizācijas sistēmā savāktie sadzīves notekūdeņi tiek savākti un attīrīti Garkalnes NAI ar attīrīto notekūdeņu izvadīšanu Gaujas vecupē. Šīs bioloģiskās attīrīšanas ietaise tika uzbūvētas 2006.g.

Stapriņu ciema (Luksti) centralizētās kanalizācijas sistēmā savāktie sadzīves notekūdeņi tiek savākti un attīrīti Viršu ielas NAI ar attīrīto notekūdeņu novadīšanu meliorācijas novadgrāvī. Viršu ielas NAI ir uzbūvēta 2007.g.

Baltezera ciemā ar centralizētu kanalizāciju ir nodrošināta tikai Baltezera sūkņu stacijas ciemata mājas. Šo māju notekūdeņi tiek attīrīti nelielās SIA „Rīgas ūdens” piederošajās attīrīšanas ietaisēs. Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas sistēmā.

2009.g. pašvaldības teritorijā piecās notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs attīrīti 282,799 tūkst.m³ notekūdeņu (165,8 tūkst.m³ pirmējā attīrīšana; 113,7 tūkst.m³ otrējā attīrīšana)¹². Lielākie notekūdeņu avoti novadā ir komersanti, kas sniedz atsaites ar formu „Nr.2 - Ūdens”. Pārskats par ūdens resursu lietošanu Ādažu novada teritorijā sniegts 8.tabulā.

Tabula 8 Pārskats par ūdens resursu lietošanu komersantos, kuri atskaitās ar formu „Nr2-Ūdens”¹³ 2009.g.

Komersants	Ūdens ņemšana no dabīgiem ūdens avotiem (tūkst. m ³) (identif.Nr. ¹⁴)	Ūdens un notekūdeņu saņemšana no personām (tūkst. m ³)	Notekūdeņu attīrīšana (identif.Nr.)	Ūdens un notekūdeņu nodošana citām personām (tūkst. m ³)
SIA „Ādažu Ūdens”	9,856 (P100227) 19,990 (P101029) 76,490 (P101030) KOPĀ - 46,644	14,111 – saņemts dzeramais ūdens no SIA „Rīgas ūdens” 210,160 – saņemts dzeramais ūdens no SIA „Lejāņi” 6,702 – saņemti normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi no Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras	73,336 (A100338) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti kanālā, grāvī 115,910 (A100429) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti upē 7,502 (A100536) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti kanālā, grāvī 8,870 (A100337)	29,270 – normatīvi tīri komunālie notekūdeņi nodoti SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE”

¹² izmantoti Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzes „Nr2-Ūdens” dati

¹³ izmantoti Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzes „Nr2-Ūdens” dati

¹⁴ identifikācijas numurs Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē

Komersants	Ūdens ņemšana no dabīgiem ūdens avotiem (tūkst. m ³) (identif.Nr. ¹⁴)	Ūdens un notekūdeņu saņemšana no personām (tūkst. m ³)	Notekūdeņu attīrīšana (identif.Nr.)	Ūdens un notekūdeņu nodošana citām personām (tūkst. m ³)
			Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti upē	
SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE”	1,780 (P100833)	Normatīvi netīri sadzīves notekūdeņi saņemti no: Valdis Lauga -1,256 SIA "Saivas" -0,014 SIA "BLC" -23,286 AS "Latfood" -44,882 AS "Kimmels Rīga" -10,451 SIA "Berlat Grupa" -3,371 SIA "Ādažu Polietilēna Industrija" -0,184 SIA "Lasi" -3,638 SIA "Julata" -3,362 SIA "Blaizer-AG" -0,505 SIA "Strangs" -1,382 SIA "Ādažu Ūdens" -13,932 SIA "LeJāņi" -3,841 SIA "L & T" -1,889 KOPĀ – 111,993	113,773 (A100390) Otrējā attīrīšana. Normatīvi tīri komunālie notekūdeņi (ar attīrīšanu) novadīti meliorācijas grāvī	-
AS „Kimmels Rīga”	0,349 (P101328)	0,032 - saņemts ūdens no SIA „Ādažu Ūdens” 4,006 – saņemti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi no SIA „EDENS SPRINGS LATVIJA”	-	4,389 – SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi
AS „Latfood”	40,581 (P101169)	0,178 – saņemts ūdens no SIA „Ādažu Ūdens” 3,241 – saņemti lietūs ūdeņi (AS „Latfood”)	-	43,992 - SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi
SIA „BLC”	9,399 (P101436) 10,107 (P101436) Kopā – 19,506	1,683 - saņemts ūdens no SIA „Ādažu Ūdens”	-	14,790- SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi
SIA	3,001	-	-	1,294 - SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE”

Komersants	Ūdens ņemšana no dabīgiem ūdens avotiem (tūkst. m ³) (identif.Nr. ¹⁴)	Ūdens un notekūdeņu saņemšana no personām (tūkst. m ³)	Notekūdeņu attīrīšana (identif.Nr.)	Ūdens un notekūdeņu nodošana citām personām (tūkst. m ³)
„BERLAT GRUPA”	(P101186)			nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi

Kopējo paliekošo piesārņojumu novada teritorijā 2009.gadā veidoja 69,4 tonnas piesārņojošo vielu. Procentuāli lielāko paliekošā piesārņojuma daļu veidoja notekūdeņu ķīmiskais skābekļa patēriņš (*ĶSP*) - 46,8% un suspendētās vielas - 15%. (skatīt 9.tabulu)

Tabula 9 Notekūdeņu paliekošais piesārņojums 2009.g.

Suspendētās vielas	BSP ₅	ĶSP	SVAV	Pkop	Nkop	Cd	Cr	Ni	Cu	KOPĀ
10,66328	6,29	32,48	0,04	2,84	17,08	0,00001	0,006	0,001	0,0003	69,4

Novada notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs 2009.g. saražotas 381,6 tonnas dūņu, no kurām 28% kompostētas, bet pārējās uzglabātas.

Projekta „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos” ietvaros Ādažu ciemā tiks paplašināts notekūdeņu savākšanas tīkls, izbūvējot jaunus notekūdeņu savākšanas kolektorus pa Podnieku, Draudzības, Ķiršu, Pirmā, Depo, Ziedu, Gaujas ielām, kā arī pa Rīgas gatvi. Projekts paredz arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtas „Centrs” rekonstrukciju, kas sevī ietver jaunu NAI būvniecību ar dūņu atūdeņošanas iekārtu uzstādīšanu, kā arī esošo kanalizācijas sūkņu staciju rekonstrukciju, kura paredz esošās KSS ēkas demontēt un to vietā izbūvēt pazemes tipa KSS. 2013.-2015.g. plānots paplašināt kanalizācijas savākšanas un ūdens apgādes sistēmas teritoriju nodrošinot pieslēgumu palielinājumu līdz 95% no ciemata māsasaimniecībām.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Nav datu par iespējamo piesārņojumu vidē no centralizētajai kanalizācijai nepieslēgtajām māsasaimniecībām un citiem objektiem.
- 2) Pēc iespējas notekūdeņi no individuālo dzīvojamo māju notekūdeņu krājrezervuāru tvertnēm jāizved uz tuvākām bioloģiskām attīrīšanas iekārtām, nenovadot neattīrītus notekūdeņus gruntsūdeņos vai virszemes ūdensobjektos. Veicināt jaunu pieslēgumu veidošanu pie centralizētajiem notekūdeņu kanalizācijas tīkliem.

5.4.7 Atkritumu ietekme uz vidi

Ādažu novada teritorijā nav darbojošās sadzīves atkritumu izgāztuves. Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve „Utupurvs” (atradās uz austrumiem no Kadagas ciema) slēgta 15.09.2006., teritorija (8,9 ha) rekultivēta 27.12.2006.

Atkritumu apsaimniekošana Ādažu novadā tiek organizēta saskaņā ar pašvaldības 22.11.2009. saistošajiem noteikumiem Nr.31 „Saistošie noteikumi par vides sakoptības uzturēšanu un atkritumu apsaimniekošanu Ādažu novada teritorijā”. Visiem Ādažu novadā

dzīvojošajiem un darbojošies uzņēmumiem ir obligāti jāpasūta atkritumu vākšanas un izvešanas operācijas, kā pakalpojumi atbilstošā apjomā.

Ādažu novada teritorijā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu privatizēto daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem, pašvaldības iestādēm un organizācijām un atsevišķām juridiskām personām organizē SIA „Ādažu Namsaimnieks”, līgums par atkritumu izvešanu noslēgts ar SIA „L&T”. SIA „Ādažu Namsaimnieks” apkalpotie 10 konteineru laukumi atrodas Ādažu centra, Kadagas, Garkalnes un Alderu ciemos un Baltezera kapos. Konteineru laukumos tiek lietoti 0,66m³ plastmasa konteineri un FEL tipa 4 un 6m³ metāla konteineri, kā arī 10m³ lielgabarīta konteineri un nestandarta sadzīves atkritumiem. Atkritumu izvešanu no daudzdzīvokļu un individuālajām mājām veic SIA „L&T” un SIA „Vidzemes serviss”.

Atkritumi tiek vesti uz Getliņu izgāztuvi, kas atrodas Stopiņu novada teritorijā. Izvestais atkritumu apjoms 2008.g.bija 9457,20 m³. Izvestais atkritumu apjoms no privātmājām kopš 2008.g. (pēc neoficiālas informācijas) bija 29228 m³, noglabāto atkritumu apjoms - 29125 m³, sašķīrotie atkritumi 103, pārstrādei nodotie - 103 m³. Sašķīroto atkritumu sastāvs – plastmasas iepakojums 27 m³, papīrs/kartons 66 m³, stikls 10m³, citi nešķīrotie atkritumi 29125 m³. Sakarā ar nelabvēlīgu tirgus situāciju stikla pieņemšana šobrīd ir pārtraukta. Atkritumu dalītu vākšanu nodrošina SIA „L&T”. SIA „Ādažu namsaimnieks”.

No 2010.g. marta mēneša ir ieviesti vairāki uzlabojumi un izmaiņas atkritumu saimniecībā Ādažu novadā - ieviesta ar privātajām māsaimniecībām un uzņēmumiem noslēgto līgumu uzskaitē, uzsākta lielgabarīta atkritumu plūsmas kontrole, sadarbībā ar SIA „Ādažu glābšanas dienests” tiek pastiprināta daudzdzīvokļu māju atkritumu konteineru laukumu uzraudzība, lai tur nebūtu lielgabarīta un citās vietās radušos atkritumus, vairākas reizes gadā tiek organizētas bezmaksas bīstamo atkritumu savākšanas kampaņas.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Ir izstrādāti saistošie noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu pašvaldībā.
- 2) Sadzīves atkritumi novada teritorijā netiek noguldīti. Bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves „Utupurvs” teritorija ir rekultivēta.
- 3) Kopumā atkritumu apsaimniekošana sistēma ir laba, tomēr nepieciešami daži uzlabojumi.
- 4) Attīstības programmā noteikts, ka nepieciešams izstrādāt jaunu projektu atkritumu saimniecības uzlabošanai, nosakot tajā kompleksus pasākumus šķidro un cieto saimniecisko un sadzīves atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai, kā arī izstrādājot novada teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu - vākšanas vietas ciemos un maršrutus.
- 5) Ieteicams izveidot jaunu/s dalītas atkritumu vākšanas un kompostēšanas laukumu (laukumus).
- 6) Informēt novada iedzīvotājus un uzņēmējus par atkritumu šķirošanu, kā arī par līgumu slēgšanu ar atkritumu savākšanas firmām, tādejādi iesaistot pēc iespējas lielāku novada iedzīvotāju un uzņēmēju skaitu un novēršot atkritumu noglabāšanu nepiemērotās vietās.
- 7) Apsvērt iespēju atjaunot stikla šķirošanas konteinerus, kā arī novada teritorijā palielināt vietu skaitu, kur izvietoti dažādiem atkritumiem paredzēti konteineri (papīrs, plastmasa u.c.).

5.4.8 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Pēc LVĢMC datu bāzes datiem Ādažu novadā ir 1 piesārņotas vieta, 6 potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 10. tabulu).

Tabula 10 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Nr. p.k.	Reģistrācijas nr. LVĢMC datu bāzē	Uzņēmuma vai vietas nosaukums	Vietas kategorija	Darbības nozares	Adrese vai vietas nosaukums	Apraksts/ Pašreizējais īpašnieks
1.	80448/1422	Ādažu sadzīves atkritumu izgāztuve	Piesārņota	9000 - Atkritumu apsaimniekošana; teritorijas tīrīšana	Utupurvs	Platība 30000 m ² ; gruntsūdens piesārņojuma dziļums 0-4,5 m; piesārņojošās vielas: KSP-73 mg/l, N _{kop.} -11 mg/l, NNH4-0,65 mg/l; ir 3 novērojuma urbumi/ Ādažu novada dome
2.	80448/4656	SIA „Ekoteks” degvielas bāze	Potenciāli piesārņota	5151 - Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Muižas ielā 17, Ādaži	B kategorijas uzņēmums; ogleņdeņraži (naftas produkti) 10 t/g/ SIA „Ekoteks”
3.	80448/4310	CBF SIA „Binders” Ādažu asfaltbetona rūpnīca”	Potenciāli piesārņota	2600 - Pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	Muižas ielā 13a, Ādaži	B kategorijas uzņēmums; iekārtas asfalta un ceļu seguma materiālu ražošanai/ CBF SIA „Binders”
4.	80448/1941	Ādažu nacionālais mācību centrs	Potenciāli piesārņota	7511- vispārīgā valsts dienesta darbība	Ādažu novads	Valsts aizsardzība, 150 ēkas un zemes gabals 66524400m ² patībā; ogleņdeņraži (naftas produkti) 25000 t/g/ LR Aizsardzības ministrija
5.	80448/1424	Garkalnes bijušais	Potenciāli piesārņota	5020 - Automobiļu	Garkalnes ciems	Lauksaimniecības mašīnu laukums;

Nr. p.k.	Reģistrācijas nr. LVĢMC datu bāzē	Uzņēmuma vai vietas nosaukums	Vietas kategorija	Darbības nozares	Adrese vai vietas nosaukums	Apraksts/ Pašreizējais īpašnieks
		mehāniskais sektors		tehniskā apkope un remonts		1200m ² , degvielas uzpilde/ Bojelis Kestutis
6.	80448/1423	Centra mehāniskais sektors	Potenciāli piesārņota	5020 - Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Muižas teritorija	Degvielas tvertņu glabātuves laukums; platība 12000 m ² / SIA "Ādažu ekspresis"
7.	80448/4884	SIA „Berlat grupa”	Vieta nav potenciāli piesārņota	1591 - Alkoholisko dzērienu ražošana	Jaunkūlas	B kategorijas uzņēmums/ SIA „Berlat grupa”

Dati: LVĢMC datu bāze „Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas”; Ādažu novada pašvaldības informācija

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Attīstības programmā piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas netiek apskatītas.
- 2) Daudzi no minētajiem objektiem, kuri atrodas LVĢMA datu bāzē kā piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas atrodas tuvāk vai tālāk no ūdenstecēm un ūdenstilpnēm, kas ir kā viens no iespējamiem virszemes ūdeņu piesārņojuma iemesliem, ja šīs vietas netiek renovētas un sakārtotas no vides aizsardzības viedokļa.
- 3) Izstrādājot monitoringa ziņojumu VPVB norādītajos gados, jāpievērš uzmanība piesārņoto vietu statistikai, t.i. vai piesārņotās vietas Ādažu novadā tiek sakoptas, rekultivētas, vai nepalielinās piesārņoto, potenciāli piesārņoto vietu skaits, vai nav bijušas iedzīvotāju sūdzības par šīm vietām.
- 4) Jāparedz šo teritoriju sakopšana un sakārtošana.

5.4.9 Piesārņojošās darbības

Piesārņojošās darbības iedala A, B un C kategorijā, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi.

Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja un Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzēm, Ādažu novadā atrodas 28 komersanti/iestādes, kuriem izsniegtas atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai.

Atļaujas piesārņojošām darbībām uzņēmumiem tiek izsniegtas LR likumdošanā noteiktā kārtībā, saistošā likumdošana ir:

- likums „Par piesārņojumu” ar grozījumiem;
- MK 2002.g. 9.jūlija noteikumi Nr.294 “Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”, ar grozījumiem.

Komersantiem un iestādēm izsniegto atļauju kopējais skaits un sadalījums pa nozarēm atspoguļots 11.tabulā.

Tabula 11 Piesārņojošās darbības

Darbības veids	Komersants/iestāde	Piesārņojošo darbību kategorijas	
Ķīmiskā rūpniecība un darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem	SIA "Binders" asfaltbetona ražotne	B	
	SIA "Ādažu polietilēna industrija"	B	
Pārtikas rūpniecība	SIA „Berlat grupa”	B	
	SIA „KH Select”	B	
	AS „Latfood”	B	
	SIA „BLC” cūku komplekss „Dalderi”	B	
	AS „GP-Ādaži”	B	
	AS „Kimmels Rīga”	B	
	SIA „Emerald Baltic”		C
	SIA „Eimuri”		C
Enerģētika	SIA „Latvija Statoil”	B	
	SIA „Ekoteks” naftas bāze	B	
	NBS nodrošinājuma pavēlniecības 3.reģionālais nodrošinājuma centrs	B	
	SIA „Wesemann” katlu māja	B	
	SIA „Balteneko” koģenerācijas stacija		C
	SIA „VIADA Jūrmala”		C
	IRK „MAGNUSS” DUS		C
	SIA „Carniks” DUS „Dūņezers”		C
	SIA „Aparts” DUS		C
Metālu ražošana un apstrāde	SIA Latvijas – Vācijas kopuzņēmums “Vermerk”	B	
Minerālu izstrādājumu ražošana	SIA „Transportbetons MB” betona ražotne un sadedzināšanas iekārta	B	
Citas nozares	SIA „Ādaži-triāde” bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	B	
	SIA „Rīgas Ūdens” bioloģisko NAS „Daugavgrīva”, bioloģiskās NA ietaises sūkņu stacijā „Baltezers”, katlu māja bioloģiskās attīrīšanas stacijā „Daugavgrīva”, katlu māja sūkņu stacijā „Baltezers”, bioloģiskās NA ietaises sūkņu stacijā „Zaķumuiža”	B	
	SIA „Ādažu ūdens” Ādažu ciema attīrīšanas iekārtas; Kadagas ciema attīrīšanas iekārtas; Garkalnes ciema attīrīšanas iekārtas; „Viršu ielas NAI”	B	
	SIA „Bazooka” viesnīca un atpūtas	B	

Darbības veids	Komersants/iestāde	Piesārņojošo darbību kategorijas	
	komplekss „Eufrosine”		
	SIA „Lejāņi”	B	
	Ādažu novada dome b/d „Strautiņš”, vidusskola		C
	SIA „Kokapstrāde 98”		C
Kopā		19	9

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Ādažu novadā nedarbojas A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi.
- 2) Jāveic B un C piesārņojošās darbības komersantu un iestāžu stingri kontroles pasākumi, lai nepieļautu atļaujās norādīto emisiju vidē limitu pārsniegšanu, atļauju derīguma termiņu ievērošanu.

5.4.10 Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Attīstības programmas izstrādes procesā tiek apkopota un apzināta visa pieejamā informācija un dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti. Ādažu novada attīstības programma (2010.-2021.) tiek veidots kā Ādažu novada pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokuments, kurā apkopota informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par pagasta teritorijas šī brīža attīstības, identificējas esošās problēmas, arī saistībā ar īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām un vides jomu. Būtiskākās programmas sastāvdaļa ir stratēģiskā daļa, kas nosaka vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcību un uzdevumu kopumu un vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus, ievērtējot vides un sociāli - ekonomiskos apsvērumus un kā tas tiek apvienots ar bioloģiskās daudzveidība saglabāšanu (Natura 2000 teritorijas) un kvalitatīvu vidi.

Attīstības programma nemaina valstī pieņemto politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu prasības, bet tikai „sakārto” tās savā teritorijā dažādu nozaru griezumā. Tādejādi var uzskatīt, ka attīstības programma ir īpašā veidā strukturētas informācijas kopums, kas izvērtē dažādu nozaru politikas un normatīvo dokumentu prasības. Tomēr dažādu nozaru un institūciju normatīvie akti mēdz būt pretrunīgi vai pietiekami skaidri detalizē prasības attiecībā uz konkrētas pašvaldības teritoriju. Tādā gadījumā vietējā pašvaldība un iedzīvotāji pieņem lēmumu par papildus ierobežojumu noteikšanu īpaši aizsargājamo teritoriju saglabāšanu un tām pieguļošo teritoriju attīstību, vides kvalitātes.

Jāatzīmē, ka apstiprināta pašvaldības attīstības programma ar tajā iekļautu „Stratēģisko daļu” (prioritātes, mērķi, uzdevumi un izpildes termiņi) un „Rīcības programmu” (rīcības un investīcijas projekti) ne tikai ļauj pašvaldībai mērķtiecīgi plānot savas teritorijas attīstību 1-3, 1-7 gadu un ilgtermiņa periodā, bet vienlaicīgi ir arī priekšnoteikums Eiropas Savienības strukturālo fondu līdzekļu sekmīgākai piesaistīšanai un apgūšanai pašvaldības teritorijā.

Tabula 12 Esošais stāvoklis un sekas, ja attīstības programma netiek īstenota

Esošais stāvoklis	Sekas, ja attīstības programma netiek īstenota
Nav aktualizētas informācijas par pašvaldības resursiem, ekonomisko attīstību	Nav identificētas pašvaldības attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursi.

Esošais stāvoklis	Sekas, ja attīstības programma netiek īstenota
(iedzīvotāji, nodarbinātība, uzņēmējdarbība, pakalpojumi utt.), infrastruktūru u.c.	Aktualizētas informācijas trūkuma dēļ tiek bremsēta pašvaldības attīstība, netiek risinātas vides problēmas
Nav apkopota informācija par vides stāvokli un problēmām teritorijām pagastā	Iespējams lokāls virszemes un pazemes ūdens piesārņojuma risks - pamestie urbūmi, potenciāli piesārņotās vietas.
Nav izanalizēta informācija par pašvaldības stiprajām un vājajām pusēm, identificētas pašvaldības attīstības iespējas un draudi nākotnē	Netiek sekmēta pašvaldības teritorijas ilgtspējīga attīstība
Nav noteiktas prioritātes, mērķi konkrēti uzdevumi un rīcības (investīciju projekti)	Pašvaldība un uzņēmēji nevar sekmīgi piesaistīt Eiropas Savienības strukturālo fondu līdzekļus, piesaistīt investīcijas.

Kopumā var secināt, ka, ja Ādažu novada attīstības programmas netiek īstenota, sagaidāma negatīva ietekme uz pašvaldības ekonomisko un sociālo attīstību, kā arī iespējama vides pasliktināšanās, it īpaši attiecībā uz virszemes ūdeņu un atmosfēras gaisa kvalitāti.

5.5 Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt

5.5.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Ādažu novada teritorijā atrodas 3 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - **dabas liegums „Lielukas un Mazuikas ezeri”**, daļa no **dabas lieguma „Lielā Baltežera salas”** teritorijas un daļa no **aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”** teritorijas, kas ir arī **Natura 2000 teritorijas**, līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības.

5.5.1.1 Dabas liegums „Lielukas un Mazuikas ezeri”

Aizsardzības kategorija:	dabas liegums, Natura 2000 teritorija, Corine:VO. Ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū „Ādaži”
Administratīvais iedalījums:	Ādažu novads
Platība:	192 ha
Dibināšanas gads:	1999
Dabas vērtības:	Lielukas un Mazuikas ezeri ir ļoti nozīmīgi reto oligotrofo augu sugu un šādu biotopu saglabāšanā. Oligotrofie ezeri Latvijā vairs nav sastopami. Tie izzuduši ezeru attīstības gaitā, kad tajos, uzkrājoties organiskajām vielām, veidojas bagātīgs augājs, līdz ar to šī uzskatāma par ļoti nozīmīgu teritoriju šādu ezeru aizsardzībā un saglabāšanā. Dabas liegums tika izveidots, lai aizsargātu Latvijā ļoti retu ezeru tipu - oligotrofu ezeru ar Dortmaņa lobēlijas augsnēm un ļoti reti sastopamām un aizsargājamām ūdensaugu sugām. Mazuikas ezers ir viens no Latvijas 14 ezeriem, kuros

	<p>saglabājušās bagātīgas un dzīvotspējīgas lobēlijas – ezerenes sabiedrības, kā arī viens no Baltijas valstīs visizcilākajiem lobēlijas – ezerēņu ezeriem. Dortmaņa lobēlija, gludstobru ezerene un sīpoliņu donis ir Latvijas īpaši aizsargājamās augu sugas. Lai novērstu piesārņojumu ezeros un to krastos, atpūtnieki drīkst uzturēties tikai šim mērķim speciāli ierīkotās atpūtas vietās un peldētavās, saskaņojot ar Ādažu poligona administrāciju. Citās vietās atrasties aizliegts.</p> <p>Šāda tīru ūdeņu saglabāšanās iespējama 2 iemeslu dēļ: ezeros neietek ne upes, ne strauti, kas varētu tos piesārņot, un šī teritorija ilgstoši bija daļēji slēgta teritorija (armijas poligons).</p>
Dabas aizsardzības plāns	Dabas lieguma „Lielukas un Mazuikas ezeri” dabas aizsardzības plāns (2002-2007), Latvijas Dabas fonds, 2002
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	Nav

Teritoriju apdraud tās intensīva izmantošana rekreācijai (peldēšanās, nomīdīšana, ugunsgrāku krināšana utt.). Nav iekārtotu piebrauktuvju un autostāvvietu, tāpēc tiek izbraukāta zemsega. Ezera eutrofikācija.

5.5.1.2 Dabas liegums „Lielā Baltežera salas”

Aizsardzības kategorija:	dabas liegums, Natura 2000 teritorija, Corine: V80413900
Administratīvais iedalījums:	Ādažu novads, Garkalnes novads
Platība:	20 ha; Lielā Baltežera piecas salas – Ropažu sala, Liepu sala, Mazā sala, Auzu sala un Briežu sala
Dibināšanas gads:	1977
Dabas vērtības:	Salas kā dabas piemineklis aizsargājamas jau no 1924.g. Salu teritoriju klāj priežu meži, platlapju meži (liepu), piekrastē pārmitri melnalkšņu meži. Nelielā un samērā izolētā teritorijā konstatēts (Laiviņš, Laiviņa, 1986) salīdzinoši liels vaskulāro augu sugu skaits (Ropažu salā 137 s., Priežu salā 139 s., Auzu salā 127 s., Liepu salā 111 s., Mazā salā 62 s.). Nozīmīga lapkoku praulgrauža <i>Osmoderma eremita</i> aizsardzības vieta. Salu teritoriju klāj priežu meži, platlapju meži (liepu), piekrastē pārmitri melnalkšņu meži, kas ir ES Biotopu direktīvas biotops.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas lieguma „Lielā Baltežera salas” dabas aizsardzības plāns (2004-2014), SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2003
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	Nav

Teritoriju apdraud - rekreācijas slodzes palielināšanās, Baltežeru – piesārņojums, Latvijas dabiskajai florai neraksturīgu augu sugu ieviešanās uz ezera salām, radot potenciālus dabisko sugu nomākšanas draudus (vārpainā korinte, rievainā roze u.c.).

5.5.1.3 Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”

Aizsardzības kategorija:	aizsargājamo ainavu apvidus, Natura 2000 teritorija
Administratīvais iedalījums:	Ādažu novads, Sējas novads
Platība:	6126 ha
Dibināšanas gads:	2004
Dabas vērtības:	Militāro mācību rezultātā izveidojušies Latvijas apstākļos reti biotopi – ievērojamas virsāju platības un klaji vai vāji apauguši smiltāji. Nozīmīgākā vieta valstī biotopa – sausi virsāji – saglabāšanā. Teritorijā sastop arī ap 10 ha ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopa – klajas iekšzemes kāpas ar kāpsmildzenes pļavām un ap 40 ha molnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām augsnēm. Teritorijā konstatēts liels skaits īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu: 24 augu sugas, 21 putnu suga, 8 bezmugurkaulnieku, 1 abinieku suga. Viena no labākajām vietām stepes čipstei Latvijā, liela rubeņu populācija. Salīdzinoši augsta reto putnu sugu daudzveidība, arī ormanītis, purva piekūns, zilrīklīte u.c. Stingras aizsardzības aizsargājamās teritorijas ir dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers”, 24 meža atslēgti biotopi, 4 neregulēto upju aizsargjoslas un mikro liegumi. Savukārt ierobežotas darbības aizsargājamās teritorijas ir mikro liegumi, 15 kāpu biotopi, 5 mežu biotopi, 2 purvu biotopi un 3 regulēto upju aizsargjoslas.
Dabas aizsardzības plāns	Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāns 2008.-2018.g., Latvijas Dabas fonds, 2008
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	Nav

Teritorijas pašreizējais izmantošanas mērķis un režīms principā nav pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanu, tieši otrādi - klajo virsāju un smiltāju uzturēšanai nepieciešams uguns un motorizētās tehnikas radītais traucējums. Gan virsājus, gan smiltājus apdraud aizaugšana vietās, kur vairs nenotiek degšana vai zemeszemes izbraukāšana. Aizaugšanas efekts vietām jau tagad stipri izteikts (jaunu bērzu audzes virsajos, aizaugoši smiltāji) un acīmredzot ir pēdējo gadu laikā teritorijas samazinātās izmantošanas slodzes rezultāts. Neskaitot bruņoto spēku apmācības, teritorijā mazs cilvēku traucējums, tā ir daļēji slēgta apmeklējumiem. Tomēr notiek medības (t.sk. uz rubeņiem) un diezgan intensīva mežizstrāde (gk. Z daļā). Tā kā lielāko daļu Rampas purva, kas agrāk ietilpa PSRS armijas poligonā pašreizējais NBS poligons vairs neietver, teritorijas aizaugšanu ar kokiem un krūmiem (negatīva ietekme) veicinātu Rampas purva nosusināšana vai izstrāde. Ja virsāju un smiltāju saglabāšanai ar armijas manevriem nepietiek, vēlams ieviest speciālu apsaimniekošanu - kontrolētu dedzināšanu, koku apauguma izciršanu, zemeszemes izbraukāšanu smiltājos ārpus ligzdošanas sezonas laikā.

5.5.1.4 Dižkoki

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra informācijas sistēmu „Īpaši aizsargājami koki”, Ādažu novadā atrodas 25 dižkoki:

Nr. p.k.	Dižkoks	Apkārtmērs (m)	Augstums (m)	Atrašanās vieta
1.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	4,8	17,5	Ādaži. Pie ugunsdzēsēju depo.
2.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,18	22	Pie Miemju mājām, Vecupes labajā krastā, mežmalā
3.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	3,69	26	Pie Miemju mājām, Vecupes labajā krastā, mežmalā
4.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,17	17	Pie Miemju mājām, pļavā
5.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,13	26	Pie Miemju mājām, pļavā
6.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	4,81	24	Pie Miemju mājām, pļavā
7.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,46	24	Pie Miemju mājām, pļavā
8.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,18	26	Lilastes mežn. Gaujas vecupes N krasts 400m NE no Miemju mājām
9.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,12	9	Ādažu muiža, 100m S no vecajām mehāniskajām darbnīcām
10.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	6,97	18	500m E no Ādažu muižas, 100m S no jaunajām Ādažu mehāniskajām darbnīcām
11.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	5,6	15	Apzaļi, 150m W no mājām, uz lauka
12.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,9	19	Garkalne, Vesteroti-7, 400m SW no Ozoliem, 170m S no dzīv. Ēkas, tīruma malā
13.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,32	15	Jaunpļavnieki (Bumba), 300m S no mājām, 50m no Rīgas-Tallinas šosejas, 250m SW no DUS
14.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5	24,5	Katlapegles, 20m SE no dzīv. ēkas
15.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,4	13	Kraukļi, 150m S no mājām, Gaujas labajā krastā, gravas krantī
16.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	4,11	16	Kraukļi, 800m NE no Silavām, meža gravas

Nr. p.k.	Dižkoks	Apkārtmērs (m)	Augstums (m)	Atrašanās vieta
				krantī
17.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	6,44	24	Lilavas, 80m NW no mājām, uz lauka
18.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,46	18	Lipidas, 250m NW no mājām, uz lauka
19.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,42	19	Rožlapas, 100m N aiz Vecupes
20.	Parastais liepa (<i>Tilia cordata Mill.</i>)	4,42	20	Birznieki, N no mājām
21.	Parastā priele (<i>Pinus Sylvestris L.</i>)	3,09	27	Carnikavas kapi. D malā 50m uz W no ieejas
22.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	3,78	23	Carnikavas kapi. A krastā pie kapličas
23.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	4,71	20	Gaujas kreisajā krastā, pretī tiltam uz Kadagu
24.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	4,26	27	50m W no mājām, sakņu dārza malā
25.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	4,14	16	170m SW no mājām, Gaujas labajā krastā, krasta krantī

5.5.1.5 Aizsargājamās prasības meža zemēs

Mežu zemju teritorijas Ādažu novadā aizņem 10775,70 ha, kopējās mežu zemju platībās ietilpst arī virsājs (2366,ha), smiltājs (390 ha), ceļi, kvartālstigas. Valsts meži aizņem 7635,70 ha (tajā skaitā Ādažu militārā poligona meža zemes), pašvaldības - 78,80 ha, bet privātie meži - 3061,30 ha (tajā skaitā SIA „Rīgas meži” meža zemes).

Atbilstoši pieejamajai informācijai AS „Latvijas valsts meži” Rietumvidzemes mežniecības 6. Ropažu meža iecirkņa apsaimniekotajās meža zemēs īpašas vides aizsardzības prasības jeb saimnieciskās darbības ierobežojumi noteikti dabiskajos meža biotopos, aizsargjoslā ap pilsētām un aizsargzonā gar ūdenstecēm. (skatīt 13.tabulā)

Tabula 13 Dabiskie meža biotopi

Dabiskie meža biotopi			
Kvartāla Nr.	Nogabala Nr.	Platība, ha	Saimnieciskās darbības ierobežojumi
180	11	0.3	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
188	22	0.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
194	1	0.7	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
194	5	0.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
194	6	2	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
210	4	3.2	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
210	9	2.8	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
211	15	0.9	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
258	7	1.3	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
258	15	0.1	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	3	0.7	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	7	1.8	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	12	2.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība

Dabiskie meža biotopi			
Kvartāla Nr.	Nogabala Nr.	Platība, ha	Saimnieciskās darbības ierobežojumi
262	16	1	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	22	0.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
339	18	0.3	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
343	36	0.6	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
<i>Aizsargjosla ap pilsētām</i>			
262	30	0.5	Aizliegta kailcirte
262	31	2.7	Aizliegta kailcirte
262	32	1.3	Aizliegta kailcirte
263	4	1.8	Aizliegta kailcirte
263	5	0.2	Aizliegta kailcirte
<i>Aizsargzona gar ūdenstecēm</i>			
179	4	0.5	Aizliegta kailcirte
179	5	2.7	Aizliegta kailcirte
179	6	1.3	Aizliegta kailcirte
179	9	1.8	Aizliegta kailcirte
180	1	0.2	Aizliegta kailcirte
188	9	4	Aizliegta kailcirte
188	10	1.1	Aizliegta kailcirte
188	15	0.3	Aizliegta kailcirte
188	19	2.7	Aizliegta kailcirte
188	20	0.4	Aizliegta kailcirte
188	21	0.6	Aizliegta kailcirte
188	22	0.4	Aizliegta kailcirte
194	1	0.7	Aizliegta kailcirte
194	2	2	Aizliegta kailcirte
194	6	2	Aizliegta kailcirte
194	7	0.6	Aizliegta kailcirte
194	14	2.4	Aizliegta kailcirte
194	22	0.7	Aizliegta kailcirte
194	23	1.5	Aizliegta kailcirte
195	1	0.7	Aizliegta kailcirte
195	10	3.9	Aizliegta kailcirte
209	7	1.1	Aizliegta kailcirte
209	8	1.3	Aizliegta kailcirte
209	9	0.5	Aizliegta kailcirte
262	26	1.9	Aizliegta kailcirte
342	1	15.1	Aizliegta kailcirte
342	2	5	Aizliegta kailcirte
344	2	2.6	Aizliegta kailcirte
344	3	0.5	Aizliegta kailcirte
344	4	1.1	Aizliegta kailcirte
344	5	4.8	Aizliegta kailcirte
344	6	0.1	Aizliegta kailcirte
344	7	0.5	Aizliegta kailcirte
344	9	3.3	Aizliegta kailcirte
546	1	16.3	Aizliegta kailcirte
547	1	3.8	Aizliegta kailcirte.

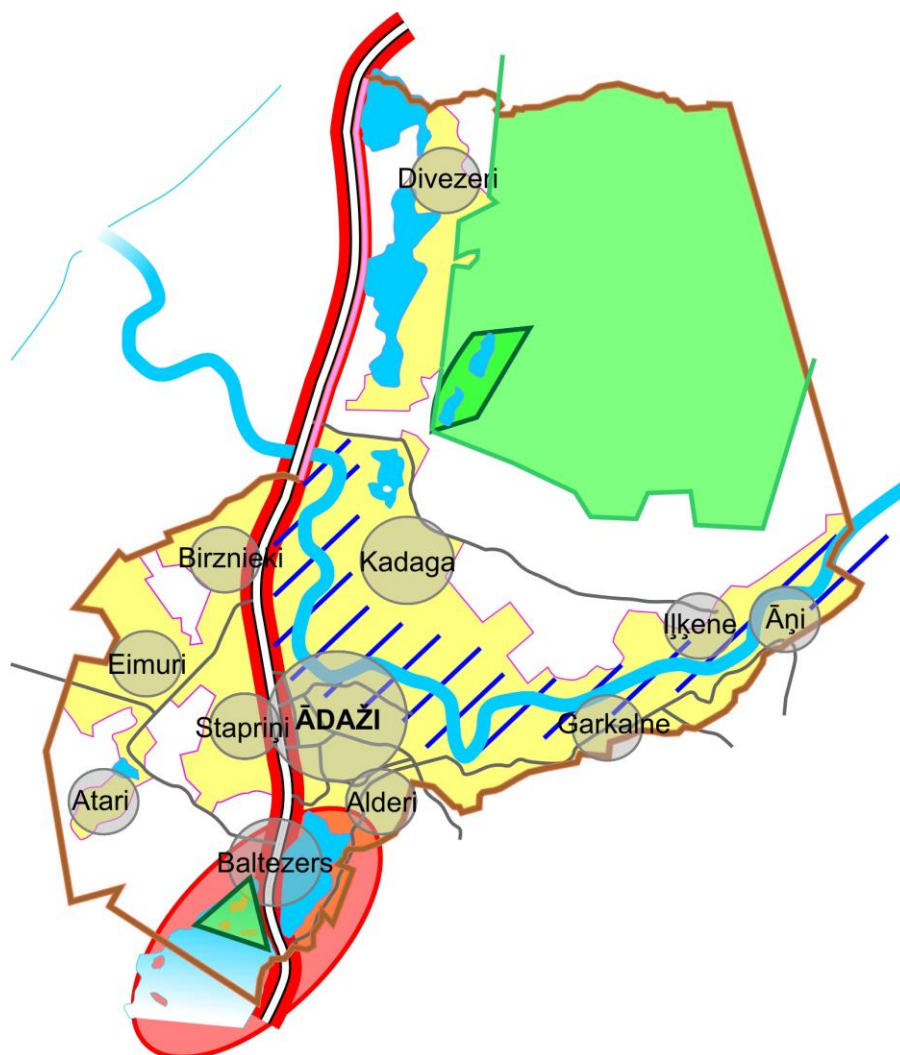
Secinājumi un ieteikumi

- 1) Jāievēro dabas liegumu „Lielukas un Mazuikas ezeri” un „Baltezera salas” un aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” izstrādātajos dabas aizsardzības plānos noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi, pēc iespējas tos iestrādājot attīstības programmā.
- 2) Tā kā dabas liegumu „Lielukas un Mazuikas ezeri” dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika periodam 2002.-2007.g. , jāveic tā aktualizācija un atjaunošana.
- 3) Dabas liegumā „Baltezera salas” īpašu uzmanību jāpievērš ūdens transporta līdzekļu radīto negatīvo ietekmju (viļņošanās radīto krasta noskalošanu, trokšņa ietekmi uz salu faunu) novēršanai, kā arī pieaugošās rekreācijas slodzes ietekmei uz botāniskā lieguma dabisko floru, lai neradītu aizsargājamo augu sugu nomākšanas draudus.
- 4) Jāievēro militārās darbības ierobežojumi, kas iekļauti reglamentā AMR 200-4 “Reto un apdraudēto augu un dzīvnieku sugu un citu dabas vērtību aizsardzība Ādažu poligonā”.
- 5) Saimnieciskā darbībā īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās ir pieļaujama atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteikto kārtību un ierobežojumus.
- 6) Gadījumā, ja tiek izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, to prasības jāiestrādā attīstības programmā.
- 7) Jāveic sabiedrību informējoši pasākumi par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem.

5.6 Attīstības programma un ar to saistītās vides problēmas

Attīstības programmas izstrādes procesā nozīmīga loma ir vides un dabas aizsardzības prasību ievērtēšanai. Ādažu novada attīstības programma ir stratēģisks plānošanas dokuments, tās sastāvā ietilpstošais investīciju plāns ir pašvaldības instruments ES finansējuma piesaistei infrastruktūras attīstībai un vides sakārtošanai.

Attēls 14 Vides problēmu teritorijas

Izanalizējot Ādažu novada attīstības programmu, oficiālās datu bāzes un citu pieejamo informāciju, nozīmīgākās vides problēmu teritorijas/problēmas minamas (skatīt arī 14. attēlā):

- 1) Lielā Baltezera un Mazā Baltezera piesārņojums;
- 2) Augstā satiksmes intensitāte, atmosfēras gaisa piesārņojums, troksnis, bīstamo kravu avāriju risks autoceļa A1 tiešā tuvumā;
- 3) Plūdu riska teritorijas, polderu teritorijas;
- 4) Neattīstīta vai vāji attīstīta inženierinfrastruktūra attālinājos ciemos – Stapriņi, Emuri, Birznieki, Atari, Iļķene, Āņi;
- 5) Nenotiek atkritumu šķirošana;
- 6) Nepietiekoši attīstīta tūrisma infrastruktūra, atpūtas vietu un peldvietu labiekārtojums, to nepieejamība;
- 7) Neefektīva daudzstāvu dzīvojamu ēku apsaimniekošana;
- 8) Vienlaidus apbūves struktūra;
- 9) Novecojusi, nesasaistīta inženierinfrastruktūra;
- 10) Piesārņotās un degradētās teritorijas.

Ādažu novads atrodas pierīgas reģionā, pateicoties Rīgas tuvumam, starptautiskas nozīmes transporta koridoram A1, arī pašvaldībā notiek intensīva attīstība. Rīgas tuvums nosaka to, ka tiek attīstītas gan darījumu teritorijas, ražošanas, gan arī dzīvojamās apbūves teritorijas. Lai notiktu šāda attīstība, liela loma ir pareizai transporta infrastruktūrai, kura funkcionētu un attīstītos, attīstot arī pašvaldības teritoriju, kā arī atbilstošas kapacitātes tehniskās infrastruktūras (ūdensapgāde, kanalizācija u.c.) nodrošināšanai. Attīstības programmā tiek paredzēta pašvaldības politikas atbalsts attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi un kopējo inženierinfrastruktūras tīklu savienojamībai, bet nav noteiktas konkrētas rīcības ūdensapgādes un kanalizācijas inženierinfrastruktūras izveidei no Ādažu novada centra attālinātajos ciemos - Emurī, Birznieki (autoceļa A1 kreisajā pusē), kā arī Ataru ciemā. Vides politika ir saistīta ar pašvaldības uzticēto funkciju izpildes nodrošināšanu. Jomas, uz kurām pašreiz jāliek būtiski uzsvāri:

- ūdens resursu apsaimniekošana un kvalitātes jautājumi – īpaši palielinoties apbūvei, darījuma, ražošanas zonām;
- virszemes ūdeņu piesārņojums;
- gaisa kvalitāte;
- polderu un applūstošās teritorijas;
- palielinoties transporta plūsmai pieaug piesārņojums ar izplūdes gāzēm;
- piesārņotās teritorijas un to atveseļošanas programmas;
- sadzīves atkritumi, bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma;
- trokšņi.

5.7 Vides aizsardzības mērķi

5.7.1 Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

- 1) **Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”** jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998. (Latvija ratificējusi 2002.g.) Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.
- 2) **Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību.** UNESCO konvencija (1972). Konvencija definē jēdzienu „dabas mantojums” un nosaka uzdevumus tā aizsardzībai:
 - Dabas pieminekļi – fizikāli un bioloģiski veidojumi vai šādu veidojumu grupas ar īpašu, universālu estētisko vai zinātnisko vērtību.
 - Ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un noteiktas zonas – apdraudētu augu un dzīvnieku sugu dzīves vietas ar īpaši zinātnisku vai saglabāšanas nozīmi.
 - Dabas teritorijas, kam īpašas nozīmes universālas vērtības no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

- Valsts pienākums ir tās teritorijā nodrošināt kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ maksimāli jāizmanto esošie valsts resursi un nepieciešamības gadījumā arī starptautiskā palīdzība un sadarbība.
 - Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, konservāciju un popularizēšanu, šīs konvencijas dalībvalstis atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:
 - īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu kultūras un dabas mantojumam piešķirt noteiktas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību plānošanas programmās;
 - izveidot, ja tādu nav, vienu vai vairāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizēšanas dienestus ar atbilstošu personālu un līdzekļiem;
 - attīstīt zinātniskos un tehniskos pētījumus, lai valsts spētu novērtēt un novērst kultūras un dabas mantojumam draudošās briesmas;
 - veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
 - atbalstīt nacionālo un reģionālo centru izveidošanu un attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma saglabāšanas jomās un veicina attiecīgus zinātniskos pētījumus.
- 3) **Konvencija par bioloģisko daudzveidību.** Riodežaneiro konvencija (1992). Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.
- 4) **Padomes Direktīva 92/43/EEK „Par dabisko savvaļas faunas un floras aizsardzību”** jeb Sugu un Biotopu direktīva, 21.05.1992. ir pamatā vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla NATURA 2000 izveidošanai, veicinot izpēti un zinātnisko darbu. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku, 2 kukaiņu sugām. Eiropas kopienu padome izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, un kura nosaukums ir Natura 2000. Šo tīklu, ko veido dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.
- 5) **Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2000/60/EK**, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu. Upju sateces baseina apsaimniekošanas plānā iekļauto pasākumu mērķi ir:
- Novērst virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, tos uzlabot un atjaunot, sasniegt šo ūdens objektu labu ķīmisko un ekoloģisko stāvokli, kā arī samazināt piesārņojumu no bīstamo vielu izplūdēm un emisijām.

- Aizsargāt, uzlabot un atjaunot visus pazemes ūdens objektus, novērst pazemes ūdeņu piesārņošanu un pasliktināšanos un nodrošināt līdzsvaru starp pazemes ūdeņu ieguvī un to resursu atjaunošanos.
- Saglabāt aizsargājamās teritorijas.

5.7.2 Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Vides aizsardzībai valsts līmenī izstrādāts **Nacionālais vides politikas plāns 2004.-2008. gadam**, kas apstiprināts Ministru kabineta 2004.gadā un ir izstrādāts atbilstoši likuma „Par vides aizsardzību” 8.panta prasībām un Ministru kabineta 2002.gada 15.augusta rīkojumam Nr.436 „Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņēm”.

Vieni no svarīgākajiem vides aizsardzības mērķiem ir saistīti ar ūdens kvalitāti:

- aizsargāt ūdens ekosistēmas, kā arī no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;
- veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu;
- nodrošināt labu kvalitāti visos pazemes un virszemes ūdeņos, novērst to tālāku piesārņošanu un pakāpeniski samazināt esošo piesārņojumu;
- nodrošināt dzeramā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem.

Viens no vides politikas mērķiem ir gaisa aizsardzība, respektīvi, nodrošināt normatīviem un ilgtermiņa mērķiem atbilstošu gaisa kvalitāti, uzlabot to vietās, kur tā nav apmierinoša, īpašu uzmanību veltot pilsētām un ražošanas uzņēmumiem.

Ādažu novadā ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, līdz ar to ir saistoši arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un veicināšanas politikas mērķi:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to raksturošanu un izmantošanu;
- pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- veicināt tradicionālas ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Attīstoties tālāk tautsaimniecībai, var sākties strauja daudzu bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu biotopu platību samazināšanās un pat izzušana atsevišķos valsts reģionos. Dažādi cilvēka darbības veidi jau ir izmainījuši sugu sastāvu un to proporcijas lielā daļā saimnieciski izmantojamo mežu, kā arī ezeros un upēs. Svarīgākie vides aizsardzības politikas mērķi mežsaimniecības jomā ir:

- saglabāt meža bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko funkciju kvalitāti klimata un ūdens režīma regulācijā, kā arī augsnes aizsardzībā;
- paaugstināt meža īpašnieku, apsaimniekotāju un sabiedrības zināšanas par meža bioloģiskās daudzveidības un meža ekoloģisko funkciju nozīmību.

Zivsaimniecībā viens no galvenajiem mērķiem ir saglabāt Latvijas ūdeņu bioloģisko daudzveidību un populāciju struktūru.

Tāpat jāņem vērā atkritumu apsaimniekošanas vides politikas mērķi:

- nodrošināt atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;
- veicināt atkritumu apstrādi pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- veicināt šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu pašvaldībās.

Attīstoties apdzīvoto vietu būvniecībai jāpievērš uzmanība mājokļa un būvniecības vides politikas mērķiem:

- sekmēt vietējo un videi draudzīgu būvizstrādājumu ražošanu un pielietošanu;
- veicināt ilgtspējīgu, dabas un energoresursus taupošu būvniecību.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu lauksaimniecības zemju resursu izmantošanu tad:

- jāsamazina augšņu piesārņošana, degradācija un erozija;
- jāsamazina augu barības vielu noplūdi no lauksaimniecības zemēm, tai skaitā, nitrātu piesārņojumu īpaši jutīgās teritorijās;
- ierobežot ūdeņu eutrofikāciju un piesārņošanu ar pesticīdu atliekām un smago metālu savienojumiem;
- nepieļaut vides piesārņojumu ar pārtikas pārstrādes un mežrūpniecības atkritumiem;
- nepieļaut bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un lauku ainavas degradēšanos.

Tūrisma nozarē galvenie vides politikas mērķi ir:

- nodrošināt tūrisma ilgtspējīgu attīstību, kas radītu nozarei papildu izaugsmes iespējas un ļautu pilnīgāk izmantot Latvijas tūrisma svarīgākos resursus;
- turpināt vides pārvaldības sistēmu ieviešanu tūrisma nozarē;
- veicināt vienotas tūrisma informācijas sistēmas izveidošanu;
- ieviest videi draudzīgas tehnoloģijas tūrisma uzņēmumos;
- izglītēt tūrisma nozares darbiniekus vides un dabas aizsardzības jautājumos.

Lai varētu realizēt vides politikas mērķus, liela nozīme ir sabiedrības iesaistīšanā, informēšanā un līdzdalībā projektu izstrādē, tāpēc ir izstrādāti arī vides informācijas un sabiedrības līdzdalības vides politikas mērķi:

- nodrošināt aktīvāku sabiedrības līdzdalību ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā;
- nodrošināt vides informācijas izmantošanu un analīzi normatīvo aktu izstrādes un politisku lēmumu pieņemšanas procesā un politikas efektivitātes izvērtēšanā.

Nacionālais vides politikas plāns ņem vērā Eiropas Savienības normatīvos aktus, politikas dokumentus, tai skaitā *Eiropas 6. Vides aizsardzības rīcības programmu "Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle"*, kā arī ANO un citu starptautisku institūciju saistošus dokumentus.

Lai īstenotu Nacionālā vides politikas plāna sekmīgu ieviešanu, tiek paredzēti ievērojami finanšu līdzekļi. Nacionālais vides politikas plāns aizstāj pirmo Vides aizsardzības politikas plānu Latvijai, kuru Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādāja 1994.gadā, bet Ministru kabinets apstiprināja 1995.gadā.

Lielākā daļa plānā nosaukto ekonomisko metožu attiecas uz vides investīcijām- atbalsts mazo apdzīvoto vietu ūdenssaimniecības sakārtošanai, pāreja uz videi draudzīgu kurināmo. Dabas aizsardzībai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, aizsargājamo sugu un biotopu

aizsardzības nodrošināšanai, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla izveidei, zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu nodrošināšanai ir piemērojama:

- atlīdzība par zaudējumiem, ko rada īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana,
- kompensācija par īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem postījumiem,
- subsīdiju piešķiršana bioloģiskajā lauksaimniecībā,
- zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu finansēšana,
- kadastrālās vērtības un nekustamā īpašuma nodokļa samazinājums,
- apmaiņa pret līdzvērtīgu zemi,
- zemju izpirkšana, lai aizsargātu aizsargājamās platības.

Plāna uzdevums ir koordinēt un sakārtot finansējuma prioritātes atbilstoši likumos noteiktajām vides aizsardzības prasībām. Jāatzīst, ka šobrīd kompensējošo pasākumu ieviešana ir aizkavējusies, jo nav pieņemts likums atbilstošie ministru kabineta noteikumi. Šis plānošanas dokuments neizvirza konkrētas prioritātes, paredzot ES vides un dabas aizsardzības prasību piemērošanu visās saimnieciskās darbības jomās.

Vides ministrijas Vides stratēģijas un informācijas nodaļa ir izstrādājusi **Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes**, kuru mērķi ir:

- Latvijai jāveido labklājības sabiedrība, kura augstu vērtē un attīsta demokrātiju, līdztiesību, godīgumu un savu kultūras mantojumu;
- Latvijai jāveido stabila tautsaimniecība, kas nodrošina sabiedrības vajadzības, vienlaicīgi panākot, lai ekonomiskās izaugsmes tempi pārsniegtu vides piesārņojuma un resursu patēriņa tempus;
- Latvijai jānodrošina droša un veselību neapdraudoša vide pašreizējai un nākamajām paaudzēm;
- Latvijai jānodrošina pietiekami pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- Latvijai sabiedrībā jāattīsta atbildīga attieksme pret dabas resursiem un nepārtraukti jāpaaugstina resursu izmantošanas efektivitāte;
- Latvijai no starptautiskas palīdzības saņēmējas valsts pakāpeniski jāklūst par valsti, kas spēj pati nodrošināt savas vajadzības un nepieciešamības gadījumā pat sniegt palīdzību citām valstīm;
- Latvijai jānodrošina vides jautājumu integrācija un jāattīsta plāns vides politikas līdzekļu pielietojumam visās citās nozaru politikās;
- Latvijai jānodrošina, lai tirgus ekonomikas mehānismi kalpotu ilgtspējīgai attīstībai;
- Latvijai jānodrošina sabiedrības līdzdalība ilgtspējīgas attīstības procesos;
- Latvijai nepārtraukti jānovērtē tās progress noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Svarīgākie likumi un Ministru kabineta noteikumi, kuru realizācija nodrošina vides un dabas aizsardzības pasākumu ievērošanu līmenī ir:

- 1) "Aizsargjoslu likums" (05.02.1997), ar grozījumiem (06.03.2008.);
- 2) „Atkritumu apsaimniekošanas likums” ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 1. maijam;
- 3) „Dabas resursu nodokļa likums” (15.12.2005.) ar grozījumiem līdz 2008.05.08., grozījumi Dabas resursu nodokļu likumā (14.11.2008.) spēkā no 2009.01.01., grozījumi Dabas resursu nodokļu likumā (08.05.2008.);
- 4) Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumi Nr.379 „Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem”, ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 02.03.2004.;
- 5) Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", spēkā no 2004.gada 1.maija;
- 6) Likums „Par piesārņojumu” ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 7.janvārim;
- 7) „Ūdens apsaimniekošanas likums” ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 1.decembrim;
- 8) Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību”;
- 9) Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, 02.03.1993.;
- 10) MK noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003.) ar grozījumiem 26.10.2004. Nr.898, 08.11.2005. Nr.838 un 03.07.2007. Nr.471;
- 11) Ministru kabineta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”(12.03.2002.);
- 12) Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, akceptēta LR MK 16.05.2000.;
- 13) „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, 16.03.2000.;
- 14) MK noteikumi Nr.117, 13.03.2001. „Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu”;
- 15) „Meža likums”, 24.02.2000.;
- 16) „Tūrisma likums” 17.09.1998.

„Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai”(1995) ir politikas dokuments, uz kura pamata ir noteiktas prioritātes šobrīd realizētajai vides politikai. Vides politikas plāns nosaka, ka teritorijas plānošana ir vides aizsardzības politikas īstenošanas līdzeklis, ar kura palīdzību iespējams regulēt sabiedrības mijiedarbību ar vidi, izvirzīt nosacījumus un prasības atsevišķu vides aizsardzības problēmu risināšanai. Teritoriālā plānošana veic preventīvās vides aizsardzības funkcijas.

Vides monitoringa programma (apstiprināta 2006.gada 24.janvārī ar Vides ministra rīkojumu Nr. 29) nosaka kārtību, kādā veicams vides monitorings. Vides monitoringa programma sastāv no sekojošām nodaļām:

- Gaisa monitorings;
- Ūdeņu monitorings;
- Augsnes un zemes virsmas apauguma monitorings;

- Bioloģiskās daudzveidības monitorings.

Vides monitoringa programmas izpildi koordinē Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC).

5.8 Plānošanas dokumenta un tā ietekmes uz vidi novērtējums

Ādažu novada attīstības vīzija akcentē, ka Ādažu novads 2021.gadā būs „Ilgtspējīgas attīstības teritorija”. Kā vieni no galvenajiem pašvaldības attīstības virzieniem Ādažu novada attīstības programmas īstenošanas periodam izvirzīti - „Sakopta, droša un veselīga dzīves vide” un „Ilgtspējīga attīstība”.

Šajā nodaļā sniegts attīstības programmā noteikto mērķu un tiem pakārtoto uzdevumu un investīcijas projektu (rīcību) novērtējums attiecībā pret to ietekmi uz vides resursiem un kvalitāti, atsevišķi, analizējot būtiskākās iespējamās tiešās un netiešās ietekmes, ilglaicīgās un īslaicīgās ietekmes un summāro ietekmi. Novērtējums tika izdarīts stratēģiskā plānošanas dokumenta kompetences un detalizācijas ietvaros, pieņemot, ka visi „Rīcības programmā” paredzētie investīciju projekti tiks ieviesti ņemot vērā starptautiskās un nacionālās likumdošanas prasības. 6. pielikumā sniegts attīstības programmā izvirzīto uzdevumu vērtējums, identificējot ar konkrētiem uzdevumiem un projektiem saistītos vides aspektus, sniedzot ieteikumus vides aspektu integrācijai attīstības programmā vai novirzīšanai uz teritorijas plānojuma kompetenci, kur ietekme uz vidi varēs tikt vērtētā „teritoriāli”, kā arī iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai īstenojot paredzētās aktivitātes (investīciju projektus). Uzskatāmības paaugstināšanai, Ādažu novada attīstības programmā noteiktie uzdevumi iezīmēti dažādās krāsās (6. pielikumā), tādejādi klasificējot to īstenošanas varbūtējo ietekmi uz vides kvalitāti: gaiši zaļā krāsā - ietekme tieša vai netieša pozitīva, gaiši violetā - iespējama duāla ietekme (pozitīva un/vai negatīva). Uzdevumi, kuru ietekme uz vidi klasificējama kā nebūtiska nav iekrāsoti).

5.8.1 Tiešās un netiešās ietekmes

5.8.1.1 Tiešās ietekmes

Tiešā veidā ietekmi uz vidi radīs zemes izmantošanas veidu maiņa, radot jaunu apbūvi - dzīvojamo, ražošanas u.c. un infrastruktūru - ceļus, inženierkomunikācijas u.c.

Ādažu novada attīstības programmas rīcības plāns paredz sekojošas aktivitātes jeb investīciju projektus „Vides aizsardzības” jomā:

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos (2008.-2011.);
- Lielā un Mazā Baltezera kanalizācijas sistēmas un ūdensapgādes sistēmas projektēšana un izbūve sadarbībā ar Garkalnes novada domi (2007.-2015.);
- Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide (2010.-2013.);
- Pasākumu kopuma ieviešana krastu erozijas novēršanai (2010.-2013.);
- Ādažu ciemata ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas paplašināšana II kārtā (2010.-2013.);
- Kadagas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovācija vai likvidācija (pieslēgums Ādažu NAI) (2013.-2015.);

- Garkalnes ciema dzeramā ūdens apgādes sistēmas un notekūdeņu savākšanas sistēmas rekonstrukcija un paplašināšana (2018.-2020.);
- Stapriņu ciemata NAI likvidācija savāktos notekūdeņus novadot uz Ādažu NAI (2012.-2014.);
- Stapriņu ciema ūdensapgādes sistēmas uzlabošana (sacilpojums) (2012.-2014.).

Iepriekšminēto ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sakārtošanas un modernizēšanas infrastruktūras projektu īstenošana radīs tiešu pozitīvu ietekmi uz vidi kvalitāti - virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, dzeramā ūdens kvalitāti, vizuālās vides kvalitāti. Kā pozitīvs minams arī faktors, ka Ādažu novada attīstības programma nosaka, ka „*jāparedz jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotās vietas*”, tādējādi tiks mazināta slodze vidē, tieša kanalizācijas novadīšana virszemes ūdeņos vai iesūcināšana zemē, piesārņojuma no individuālajām kanalizācijas sistēmām nonākšana virszemes un pazemes ūdeņos.

Neviennozīmīgi vērtējamās iespējamās tiešās ietekmes uz vidi jaunu ceļa infrastruktūras objektu būvniecībā, apdzīvoto vietu un ražošanas attīstības rezultātā.

Ādažu novada attīstības programma paredz sekojošas aktivitātes jeb investīciju projektus „Ekonomiskā darbība, transporta infrastruktūra” jomā:

- Autoceļa pie mājām „Uguniņas”, „Kārpiņas” būvniecība (2010.-2015.);
- Tilts Āņos (šķērsojums pāri Gaujas upei) (2015.);
- Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga – Ainaži” (E67) (2015.);
- Gaujas ielas izbūve (2010.-2013.) u.c.

Aktivitātes saistās ar novada transporta infrastruktūras attīstību, kur iespējamās gan pozitīvās ietekmes saistībā ar transporta plūsmas optimizāciju - jaunu savienojumu un šķērsojumu izveidi, gan tādas negatīvās ietekmes kā troksnis, atmosfēras gaisa piesārņojums no automašīnu izplūdes gāzēm, biotopu šķērsošana u.c. Trokšņa līmeņa samazināšanai jāparedz konkrēti pasākumi, apdzīvotās vietās gar autoceļiem būs jābūvē skaņu izolējoša sienas. Paredzētais atbalsts apbraucamā ceļa izbūvei apkārt Baltezeram ar ievadu Rīgā pa Brīvības ielas dublieri, atslogotu transporta plūsmu cauri vēsturiskajam Baltezera ciemam. Pozitīvi vērtējams arī faktors, ka Ādažu novada dome atbalsta apvedceļa 2.variantu - attālināto no Lielā Baltezera. Šo aktivitāšu detalizētāka ietekmes uz vidi izvērtēšana veicama Ādažu novada teritorijas plānojumā, kur tās tiks attēlotas „teritoriāli”.

Notekūdeņu apjoma varbūtējā palielināšanās

Pašreizējā situācijā, kad tiek izstrādāta attīstības programma tiek paredzēts, ka Ādažu novadā attīsties gan blīvi apdzīvotās vietas (ciemi), gan tiks veicinātā saimnieciskā darbība (ražošanas, transporta un loģistikas, līdz ar to attīstības programmas plānošanas periodā tiek prognozēta notekūdeņu apjoma palielināšanās. Līdz ar to ekonomisko attīstību jedomā arī par kopējo notekūdeņu sistēmas kapacitātes un efektivitātes paaugstināšanu - esošo inženierinfrastruktūras tīklu savienošanu, jaunu pieslēgumu tiem veidošanu, kā arī jaunu ūdensapgādes un kanalizācijas inženierinfrastruktūras tīklu izveidei no Ādažu novada centra attālinātajos ciemos - Stapriņi, Emuri, Birznieki (autoceļa A1 kreisajā pusē), kā arī Ataru ciemā. Notekūdeņu savākšanas sistēmas uzlabojumi jāparedz arī tādēļ, ka ciemi robežojas gar Gaujas upi, lai tas neietekmētu virszemes ūdensobjektu kopējo ūdens kvalitāti.

5.8.1.2 Netiešās ietekmes

Kā būtiskākās netiešās pozitīvās ietekmes minamas, ka Ādažu pagasta attīstības programma paredz:

- Ādažos neatļaut videi kaitīgu nozaru attīstību;
- Dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība.

Kā viena no Ādažu novada attīstības prioritātēm noteikta „Tūrismam, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai pievilcīgs novads”. Rīcības programmā tiek paredzētas tādas aktivitātes kā:

- Pastaigu un atpūtas taku gar Gauju un Vējupi attīstība (2010.-2013.);
- Publiski pieejamas atpūtas vietas izveide pie Kadagas ezera (2010.-2013.);
- Dabas taku izveide Ādažu novadā (2010.-2013.);
- Ūdensrožu parka izveidošana, t.sk. brīvdabas estrādes izveide (2013.-2015.);
- Teritorijas gar Gauju attīstība kā publiski pieejama atpūtas vieta sabiedriskajās teritorijās;
- Maršruta – tūrisma apļa, kas ietvertu pieturas pie dažādiem objektiem, izveide;
- Tūrisma maršrutu izveide (2010.-2013.);
- Gaujas - Mazā Baltezera kanāla izveidošana (2015.) u.c.

Līdz ar to īpaša uzmanība ir jāveltī tūrisma infrastruktūras attīstībai, plānoto aktivitāšu ietekmei uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Jaunizveidotajās rekreācijas un atpūtas teritorijās jāizvieto papildus atkritumu urnas, tualetes un labiekārtotas atpūtas vietas, lai līdz ar apmeklētāju un tūristu skaita pieaugumu nepaaugstinātu slodzi vidē, novērstu apkārtnes piesārņošanu ar atkritumiem u.c. Vasaras sezonās varētu palielināties velotūristu skaits pierīgas reģionā, tajā skaitā arī Ādažu novadā. Līdz ar to aktuāls kļūst veloceļu jautājums.

Ādažu novada attīstības programmas rīcības plāna aktivitātes neparedz konkrētu ražošanas objektu, tehnoloģisko parku u.c. būvniecību, kā arī nenosaka tiem nepieciešamās teritorijas, bet konceptuāli paredz „Sekmēt uzņēmējdarbību”, izvirzot uzdevumus:

- Uzņēmējiem pievilcīgas vides radīšana Ādažu novadā;
- Atbalsts ražotāju ienākšanai Ādažu novada teritorijā;
- Ražošanas un industriālās uzņēmējdarbības sekmēšana teritorijās pie maģistrāliem ceļiem u.c.

Ādažu novada attīstības programmas rīcības plāns paredz sekojošas aktivitātes jeb investīciju projektus „Pašvaldības darbs” jomā:

- Saistošo noteikumu izveide attiecībā pret nepabeigto būvju sakārtošanu (2010.-2013.);
- Uzņēmējdarbības veicināšanas programmas izveide (2010.-2013.);
- Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi (2010.-2013.);
- Saistošo noteikumu izstrāde un ieviešana uzņēmējiem uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībai Ādažu novadā (2010.-2013.);

- Rīcības plāna izstrāde pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanai (2010.-2013.);
- Konceptijas izstrāde attiecībā uz starptautisko sadarbību (2010.-2013.) u.c.

Šo pašvaldības politikas dokumentu izstrādē jāņem vērā vides faktors, izvērtējot konkrētās saimnieciskās darbības ietekmi, pozitīvās un negatīvās puses.

5.8.2 Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes

Attīstības programmā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

5.8.2.1 Īslaicīgās ietekmes

Pie īslaicīgām ietekmēm var pieskaitīt paredzēto būvniecību procesu - ēku, ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju (sakarū, elektroapgādes līniju, ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu) būvniecība. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas, kas saistītas ar minētajām darbībām ir troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar darbības izbeigšanos.

Autoceļu celtniecības laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet autoceļa ekspluatācijas laikā - piegružošana ar sadzīves atkritumiem. Tiek plānota jaunu ielu, autoceļu un autoceļu šķērsojumu izbūve, kā arī atbalsts Baltezera apvedceļa izbūvei un *RAIL Baltic* projekta īstenošanai.

Kā arī jāmin, ka būvdarbu perioda laikā var būt gruntsūdeņu piesārņojums (gadījumā, ja gruntsūdeņi ir tuvu zemes virskārtai), ko rada mašīnu un mehānismu nepareiza izmantošana un degvielas, smērvielu, arī šķidro būvmateriālu (krāsu, laku u.c.) noplūdes zemes virskārta un iespējama nonākšana gruntsūdeņos.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi novada teritorijā var uzskatīt apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu iecienītajās atpūtas vietās.

5.8.2.2 Ilglaicīgās ietekmes

Ilglaicīgās ietekmes saistītas ar zemes transformāciju no viena zemes lietojuma mērķa citā. Kaut arī attīstības programma kā pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokuments neparedz tiešu zemes transformāciju, tā paredz mērķus, uzdevumus un rīcības, kas tiks ņemti vērā teritorijas plānojumā plānojot Ādažu novada teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu.

Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas arī visas plānotās būves, ceļi un virszemes un pazemes inženierkomunikācijas novada teritorijā, nozīmīgākās paredzētas aktivitātes (investīciju projekti):

- Autoceļa pie mājām „Uguniņas”, „Kārpiņas” būvniecība (2010.-2015.);
- Tilts Āņos (šķērsojums pāri Gaujas upei) (2015.);
- Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga – Ainaži” (E67) (2015.);
- Lielā un Mazā Baltezera kanalizācijas sistēmas un ūdensapgādes sistēmas projektēšana un izbūve sadarbībā ar Garkalnes novada domi (2007.-2015.);

- Jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotas vietas (2013.-2015.);
- Gaisa/virszemes tramvaja attīstība Ādažu novadā u.c. (2015.) u.c.

Ar autoceļu ekspluatāciju (arī jaunbūvējamo trašu varianti) ir un būs saistītas atsevišķas ietekmes, kuru darbība uz sabiedrību un vidi ir nepārtraukta. Šīs ietekmes vairāk vai mazāk ir arī jau esošajiem ceļiem. Tas ir atkarīgs no ceļu klājuma kvalitātes un satiksmes intensitātes konkrētajos ceļu posmos. Tās ir: gaisa kvalitātes izmaiņas, trokšņa un vibrāciju līmeņa izmaiņas, izmaiņas tuvākās apkārtnes bioloģiskajā daudzveidībā, apkārtējo iedzīvotāju sociāli-ekonomiskā stāvokļa izmaiņas (piem. nekustamā īpašuma vērtība, mežu kadastrālā vērtība utt.). Parasti šādos ceļu būves variantos no zemes īpašnieku viedokļa būtu svarīga skaidrība vairākos jautājumos, kas ir saistīts tieši ar ceļu būvi. Nozīmīgākie no tiem ir: paredzamais būvdarbu uzsākšanas laiks, kompensāciju un zaudējuma aprēķināšanas metodika, iepirkuma mehānisms. Par to visu pašvaldībai ir iedzīvotāji jāinformē laicīgi, pirms darbu uzsākšanas.

Kā pozitīvās ilglaicīgās ietekmes uz vides un ainavas kvalitāti, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu minimumi paredzētie rīcības projekti:

- Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide (2010.-2013.);
- Dūņu apsaimniekošanas poligona izbūve (arī no apkārtējiem novadiem) (2014.-2016.);
- Pasākumu īstenošana krastu erozijas novēršanai (2010.-2013.);
- Pretplūdu koncepcijas izstrāde (2010.-2013.);
- Ādažu centra poldera maģistrālā kanāla un dambja rekonstrukcija (2010.-2013.);
- Polderu apsaimniekošanas sistēmas izveide (2010.-2013.);
- Ezeru, upju un kanālu apsaimniekošana, publisko atpūtas vietu ierīkošana (2010.-2013.) u.c.

5.8.3 Summārās ietekmes

Apkopojot visu iepriekšminēto var uzskatīt, ka kopumā attīstības programmas īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik.

5.9 Ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumi

Ādažu novada attīstības programma (2010-2021) paredz vides aizsardzības likumdošanā izvirzīto prasību ievērošanu, izstrādājot un realizējot pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus. Vides kvalitāte ir noteikts kā vērtīgs resurss, kurš jāpārvalda un jāizmanto ilgtspējīgā veidā, racionāli izmantot kultūras un dabas mantojumu.

Pie papildus ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumiem varētu ieteikt pašvaldības vides politikas un vides aizsardzības normatīvu izstrādi, informēšanu par vides jautājumiem:

- Vides politikas plāna izstrāde pašvaldībai. Ļoti laba iespēja izpētīt vides situāciju, novērtēt problēmteritorijas ilgākā laika posmā, ietverot esošās situācijas analīzi (iedzīvotāju skaita dinamika, sociālie pakalpojumi, pieprasījums ekonomikas sfērā utt.);

- Vides rīcības programmas izstrāde. Tā ir kā konkrēta programma, kura tiktu izstrādāta pašvaldībai, nosakot prioritātes, nosakot mērķus un līdzekļus, kā sasniegt vēlamu situāciju tieši vides jomā. Varētu izstrādāt arī konkrētai jomai, tā, kura ir visproblemātiskākā.
- Monitoringa programmas izstrāde. Lieliska iespēja novērtēt esošo situāciju, veikt analīzi ilgākā laika posma un attiecīgi novērtēt iespējamās ietekmes kādā no vides problēmteritorijām.
- „Zaļās sadaļas” izveide pašvaldības mājas lapā internetā, kurā varētu ievietot gan jaunāko informāciju par vides aktualitātēm pašvaldības teritorijā (piem. jauna atkritumu šķirošanas, savākšanas kārtība, jaunās trokšņu kartes u.c. materiāli) gan izglītojošus un aktuālus materiālus par vides tēmu (piem. videi draudzīgākā mazgāšanas līdzekļa izvēle, kā to izdarīt, sastāvs un ietekmes uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību).

Visi šie minētie pasākumi ir veicami pēc pašvaldības iniciatīvas un finansiālo iespēju robežās, bet šie materiāli ļautu labāk novērtēt vides situāciju dotajā brīdī, kā arī plānojot nākotnē vides problēmas Ādažu novada kontekstā.

5.10 Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums

Plānošanas dokuments paredz saglabāt un aizsargāt vienu no novada teritorijas vērtībām - dabas vidi – ūdensobjektus, mežus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī kultūrvēsturisko mantojumu - aizsargājamās kultūras pieminekļus.

Ādažu novada attīstības programmā (2010-2021) netiek paredzēta dažādu alternatīvu scenāriju attīstība - netiek piedāvātas dažādas alternatīvas rīcības programmas. Līdz ar to, kā vienīgo alternatīvu Ādažu novada attīstības programmai varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota Ādažu novada attīstība un netiek izstrādāta attīstības programma. Šāda situācija ir pretrunā gan ar reģiona un pašvaldības attīstības mērķiem, gan ar starptautiskajām un nacionālajām vides aizsardzības interesēm, jo novada teritorijā atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti.

Gadījumā, ja tiek realizēta „0” alternatīva, sagaidāms, ka vides kvalitāte Ādažu novada administratīvajā teritorijā kopumā pasliktināsies.

5.11 Kompensēšanas pasākumi

Ādažu novada attīstības programma (2010-2021) neparedz darbības, kuru rezultātā tiešā veidā tiktu negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamā dabas teritorijas - dabas liegums „Lielā Baltezera salas” un aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”, tajā skaitā tā teritorijā ietilpstošais stingras aizsardzības dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers”.

Attīstības programma ir izstrādāta balstoties uz prasībām, ko izvirza normatīvie akti, vides aizsardzības valsts institūcijas. Līdz ar to dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav paredzēti.

Privātas vai juridiskas personas atbildību par dabai vai dabas objektiem nodarīto kaitējumu reglamentē Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi

ir likumi „Vides aizsardzības likums” un „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un tiem pakārtotie noteikumi.

5.12 Attīstības programmas īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

Ādažu novads atrodas Latvijas centrālajā daļā - Rīgas reģionā, salīdzinoši tālu no Latvijas valsts robežām. Ādažu novada attīstības programmā, pagaidām netiek paredzēta tādu ražošanas zonu izveide, kurās kā atļautā izmantošana minēta valstiski nozīmīgu, lielu rūpniecisku objektu būvniecība, kas varētu izraisīt arī pārrobežu piesārņojuma ietekmi.

Ja attīstības programmas darbības laikā tiks plānota nozīmīga rūpniecības komercsabiedrības būve, tad jāņem vērā, ka likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pielikumā ir norādītas darbības, kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi izvērtējums un 5. pielikumā ir norādītas darbības, kurām nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu. Saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz apkārtējo vidi (paredzētās darbības izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī floru, faunu, bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību), kā arī uz blakus teritorijām. Ražošanas komercsabiedrības būvniecība, kuriem pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanas tiks konstatēts, ka to darbība var radīt būtiskas pārrobežu ietekmes, visticamāk netiks realizēta.

Līdz ar to arī nav paredzama šādu ražotņu iespējamā pārrobežu ietekme ar piesārņojošo vielu emisijām atmosfērā. Tas pats attiecināms arī uz šādu vielu emisijām ūdenstilpēs.

Attīstības programmas īstenošanas saistītās ietekmes uz vides kvalitāti un vides resursiem ārpus Latvijas Republikas teritorijas – nav sagaidāmas tiešas un būtiskas negatīvas ietekmes.

Kā netieša pārrobežu ietekme minama paredzēto ekonomisko aktivitāšu paaugstināšanās, kas netieši var ietekmēt Baltijas jūras vides stāvokli. Ietekme saistīta ar komunālo un rūpniecisko notekūdeņu radīto piesārņojumu Gaujas upē un citās virszemes ūdenstecēs Ādažu novada teritorijā, kas daļēji nokļūst ekoloģiski jutīgajā Rīgas jūras līcī.

5.13 Vides pārskata izstrādē pielietotie pamatprincipi un metodes

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) pārskats izstrādāts, analizējot Ādažu novada attīstības programmas (2010.-2021.) atbilstību vides aizsardzības noteikumu prasībām.

Pamatprincipi:

- Vides pārskats tika sagatavots, balstoties uz izstrādāto Ādažu novada attīstības programmas (2010.-2021.) projektu;
- Sagatavojot Vides pārskatu, tika iesaistīta arī sabiedrība (tika organizēta sabiedriskā apspriešana un noteikti sabiedriskās apspriešanas termiņi ar pieejamiem materiāliem).

Metodes:

- Tika analizēta esošā situācija un attīstības tendences un Ādažu novada attīstības perspektīva.

- Analizētas ietekmes uz vidi (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās, summārās).
- Analizēts tika pamatojoties uz attīstības programmā ietverto informāciju par dabas apstākļiem, gaisa, ūdens kvalitāti, kā arī izmantojot vides monitoringa datu analīzi.
- Tika analizēti Daugavas baseina un Gaujas baseina apsaimniekošanas plāni, tā mērķi, rīcības, priekšlikumi, salīdzināts ar pašvaldības izvirzītajiem attīstības mērķiem un uzdevumiem, rīcības programmu.
- Tika analizēti īpaši aizsargājamo teritoriju – dabas liegumu „Lielā Baltezera salas” un „Lieluikas un Mazuikas ezeri” un aizsargājamā ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāni un tajos noteikto teritorijas apsaimniekošanas pasākumu atbilstība attīstības programmā izvirzītajiem attīstības mērķiem un uzdevumiem, rīcības programmai.
- Plānoto izmaiņu novērtējums un iespējamā ietekme.
- Organizēta sabiedriskā apspriešana un sanāksme.

Teritorijas apskate dabā

Uzsākot Vides pārskata izstrādi, tika veikta teritorijas apskate, fotografēšana, it īpaši to teritoriju, kuras plānotās darbības var būtiski ietekmēt, aizsargājamās dabas teritorijas apskate.

Kopumā attīstības programmā ietvertā informācija bija nepietiekama, lai pilnvērtīgi varētu veikt vides stāvokļa novērtējumu Ādažu novadā.

5.14 Attīstības programmas īstenošanas monitorings

Attīstības programmas īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

„Vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei” (Vides aizsardzības likums (02.11.2006.) ar grozījumiem līdz 14.02.2008.)

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs izstrādājusi Vides monitoringa programmu (apstiprināta 2006.gada 24.janvārī ar Vides ministra rīkojumu Nr. 29), kas aizvieto līdzšinējo Vides Nacionālo monitoringa programmu.

Monitoringu veic ar nolūku konstatēt plānošanas dokumenta īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā, izstrādātu papildus prasības attīstības programmai.

Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par pārskata teritoriju, t.i. Ādažu novada teritoriju. Indikatoru saraksts norādīts Pielikumā Nr. 4.

Veicot monitoringu, jāpievērš uzmanība Vides pārskatā norādītajām problēmām, ar tām saistītajām nozarēm, lai, veidojot statistiku ilgākā laika periodā (monitoringu), varētu novērtēt piesārņojuma izmaiņas un prognozēt tā iespējamo attīstību.

Par pamatu tālākai monitoringu atskaišu veikšanai var ņemt Vides pārskatu, veidojot tādu kā datu bāzi. Par pamatu ņemot Vides pārskatā jau iestrādātās nodaļas un datus. Īpašu uzmanību pievēršot atsevišķiem indikatoriem (indikatoru grupām):

- Virszemes ūdeņu kvalitātei – virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, upju ūdensobjektu ekoloģiskā – saprobioloģiskā kvalitāte (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi, LVĢMC);
- NAI notekūdeņu kvalitāti un rādītājus:
 - savākto un attīrīto sadzīves komunālo notekūdeņu apjoms,
 - iedzīvotāju skaits, kas saņem centralizētas kanalizācijas sistēmas pakalpojumus,
 - attīrīto notekūdeņu kvalitāte,
 - virszemes ūdeņu kvalitāte (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi un LVĢMC);
- Dzeramā ūdens kvalitāte – ūdens analīžu rezultāti, pazemes ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte (sadarbība ar Veselības inspekciju);
- Īpaši aizsargājamās teritorijas stāvoklis (vai nav palielinājušās ietekmes, tūristu radītās sekas);
- Atkritumu saimniecības apsaimniekošanas efektivitāte - radītais kopējais atkritumu daudzums, šķiroto atkritumu daudzums, atkritumu šķirošanās procesā iesaistīto iedzīvotāju daudzums.

Apkopojot katras pašvaldības aktuālākās vides problēmas var iegūt gan kopējo ainu par vides stāvokli novadā kopumā, gan aktualitātēm un problēmām vides jomā, kā arī datu bāzi tālākam vides monitoringam (veidojot kopēju un sabiedrībai pieejamu datu bāzi). Līdz ar to var plānot kopējus projektus vides jomā ar kaimiņu pašvaldībām.

Lai novērstu attīstības programmas īstenošanas varbūtējo negatīvo ietekmi, ir jāveic attīstības programmas īstenošanas monitorings. Plānošanas dokumenta (attīstības programmas) izstrāde tiks pabeigta 2010.gadā.

Attīstības programmas īstenošanas monitoringu ieteicams veikt ik pēc 3 gadiem (uzsākot kārtējā 3 gadu investīcijas plāna izstrādi), kā arī nākamajām pašvaldības vēlēšanām - 2013., 2018.gados, lai katra jaunievēlētā Ādažu novada dome varētu novērtēt ieviešanas sekmes un noteikt vai attīstības programmai nav nepieciešama aktualizācija.

Gadi	Ietekmes objekts	Ietekme
2013.	Pašvaldības vēlēšanas 3 gadu investīcijas plāna izstrāde Natura 2000 teritorijas	Jaunā novada dome izvērtē vides aizsardzības prioritātes, prioritāro vides jautājumu risināšana. Attīstības programmas sasaiste un atbilstība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāniem, Daugavas un Gaujas baseinu apsaimniekošanas plāniem
2016.	3 gadu investīcijas plāna izstrāde	Izstrādāto un ieviesto projektu ietekme uz vide
2018.	Pašvaldības vēlēšanas Natura 2000 teritorijas	Jaunā novada dome izvērtē vides aizsardzības prioritātes, prioritāro vides jautājumu risināšana. Attīstības programmas sasaiste un atbilstība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāniem,

Gadi	Ietekmes objekts	Ietekme
		Daugavas un Gaujas baseinu apsaimniekošanas plāniem
2019.	3 gadu investīcijas plāna izstrāde	Izstrādāto un ieviesto projektu ietekme uz vide
2021.	Jaunas attīstības programmas izstrāde	Attīstības programmas ieviešanas sekmes un trūkumi. Darba uzdevuma jaunas attīstības programmas izstrādei sastādīšana

Ādažu novada domei šajos norādītajos gados jāizstrādā monitoringa ziņojums un tas jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā (VPVB) izvērtēšanai.

Vides pārraudzības valsts birojs savā mājas lapā www.vpvb.gov.lv sadaļā „Stratēģiskais IVN”- „Informācija” – „Monitorings” regulāri atjauno to pašvaldību sarakstu, kurām jāiesniedz VPVB monitoringa pārskati.

5.15 Vides pārskata kopsavilkums

Vides pārskats ir izstrādāts Ādažu novada attīstības programmai 2010.-2021.gadam, izvērtējot attīstības programmas projektā sniegto pašreizējās situācijas raksturojumu un analīzi, noteikto stratēģisko daļu, rīcības plānu un īstenošanas uzraudzības kārtību, kā arī citus izstrādes materiālus. Izstrādājot attīstības programmu un Vides pārskata projektu notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju, iesaistītajām institūcijām un Ādažu novada pašvaldības darbiniekiem.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) mērķis ir izvērtēt sagaidāmo ietekmi uz vidi saistībā ar attīstības programmā noteikto prioritāšu, mērķu, uzdevumu un rīcību realizāciju. Vides pārskata projektu sagatavoja SIA „Reģionālie projekti” un tas ir sagatavots saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Sabiedrības informēšanai par Ādažu novada attīstības programmu un Vides pārskata izstrādi, notika sabiedriskā apspriešana saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Ādažu novada attīstības programma ir vidēja termiņa pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokuments, kurā noteikta Ādažu novada administratīvās vienības attīstības politika – attīstības vīzija, prioritātes un stratēģiskie mērķi un to sasniegšanai noteikto pasākumu – rīcību un uzdevumu kopums turpmākajiem 12 gadiem no 2010.gada līdz 2021.gadam. Programmas sastāvā ietilpstošais investīciju plāns 3 gadu periodam ir pašvaldības attīstības politikas īstenošanas instruments.

Attīstības programma izstrādāta ar mērķi optimāli nodrošināt teritorijas attīstību, līdzsvarojot pašvaldības ekonomisko attīstību ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, sniegt labvēlīgus dzīves un darba apstākļus vietējiem iedzīvotājiem, sakārtot un modernizēt apdzīvoto vietu inženiertehnisko infrastruktūru, attīstīt tautsaimniecību, uzņēmējdarbību, tradicionālo un netradicionālo lauksaimniecību un tūrismu, racionāli izmantojot pagasta dabas resursus saskaņā ar vides aizsardzības prasībām.

Vides pārskatā situācijas uzlabošanai vides jomā tiek piedāvāti secinājumi un ieteikumi, kas palīdzētu pašvaldības darbībā tieši vides kvalitātes uzlabošanā. Tiek dots arī indikators apkopojums, kurš būtu jāņem vērā, kad tiks izstrādāts monitoringa ziņojums, kurš būs jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojā attiecīgajos gados. Katrā no nodaļām tiek dots

raksturojums attiecīgajai vides problēmai, kā arī sniegti ieteikumi šo iespējamo ietekmju samazināšanai, svarīgi ir pašvaldībai plānot un domāt par vides problēmām tieši ilgtermiņā, plānojot attiecīgās darbības pašvaldībā arī paredzēt vides problēmas, kuras varētu rasties ilgtermiņā šo plānoto darbību rezultātā un pieņemt attiecīgos lēmumus, darbības, kas varētu šīs ietekmes novērst vai samazināt.

Ādažu novada attīstības programmas īstenošanas rezultātā būs vērojama neviennozīmīga ietekme uz vidi - gan pozitīva tieša un netieša ietekme uz vidi, gan arī duāla (iespējama gan pozitīvā, gan negatīvā) ietekme uz vidi. Kā nozīmīgākās pozitīvās ietekmes minamas - vides kvalitātes uzlabošanās saistībā ar vides infrastruktūras attīstību, sabiedriskā transporta un velotransporta attīstību, degradēto teritoriju sakārtošanu, novada ainavas un vides estētiskās kvalitātes paaugstināšanu. Iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi saistāmas ar transporta plūsmu palielināšanos, antropogēno slodžu palielināšanos, kas ir tieša vai netieša cilvēku un viņu saimnieciskās darbības ietekme uz dabu kopumā vai uz tās atsevišķiem komponentiem un elementiem.

Vides pārskatā sniegti ieteikumi vides aspektu integrēšanai un iespējamo nevēlamo ietekmju uz vidi novēršanai.

Kopumā jāsecina, ka Ādažu novada attīstības programma nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un tā mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Tās realizācija neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām.

Informācijas avoti

1. Ādažu novada attīstības programmas (2010.-2021.) projekts, Ādažu novada dome, 2010
2. Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāns 2008.-2018.g., Latvijas Dabas fonds, 2008
3. Antropogēno slodžu uz pazemes un virszemes ūdeņiem vērtējums. Ekonomiskā analīze.", LVA, 2005
4. A/S „Latvijas valsts meži” Vides politikas plāns 2004.- 2008. gadam, Rīga 2004
5. Dabas lieguma „Lielukas un Mazuikas ezeri” dabas aizsardzības plāns (2002-2007), Latvijas Dabas fonds, 2002
6. Dabas lieguma „Lielā Baltezera salas” dabas aizsardzības plāns (2004-2014), SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2003
7. Daugavas baseina apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g., 2002, Vides ministrija
8. Gaujas baseina apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g., 2002, Vides ministrija
9. Enciklopēdija „Latvijas Daba” (1,2,3,4,5,6 sējumi), Latvijas Enciklopēdija, Rīga, 1995.
10. Pierīgas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007.-2013.g
11. Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020.g. (aktualizēta 2008)
12. Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.g. (uzsākta aktualizācija 2009)
13. Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2011.g.
14. 2007.-2013.gada ES fondu apguves stratēģijas projekts. Nacionālais stratēģiskais ietvardokuments, 2005, Finanšu ministrija
15. Ūdens stāvokļa monitoringa programmas izstrāde saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma prasībām, LR Vides ministrijas Latvijas Vides aģentūra, Rīga, 2004
16. Valsts vides monitoringa programma, LVĢMA, 2006
17. Vide Eiropā 2005. Stāvoklis un perspektīvas, kopsavilkums, 2005., LR Vides ministrija, Rīga, 2005
18. Vides aizsardzības infrastruktūras projektu katalogs 2005., LR Vides ministrija, Rīga, 2005
19. Vides rādītāji Latvijā 2004. gadā, CSP, Rīga, 2005

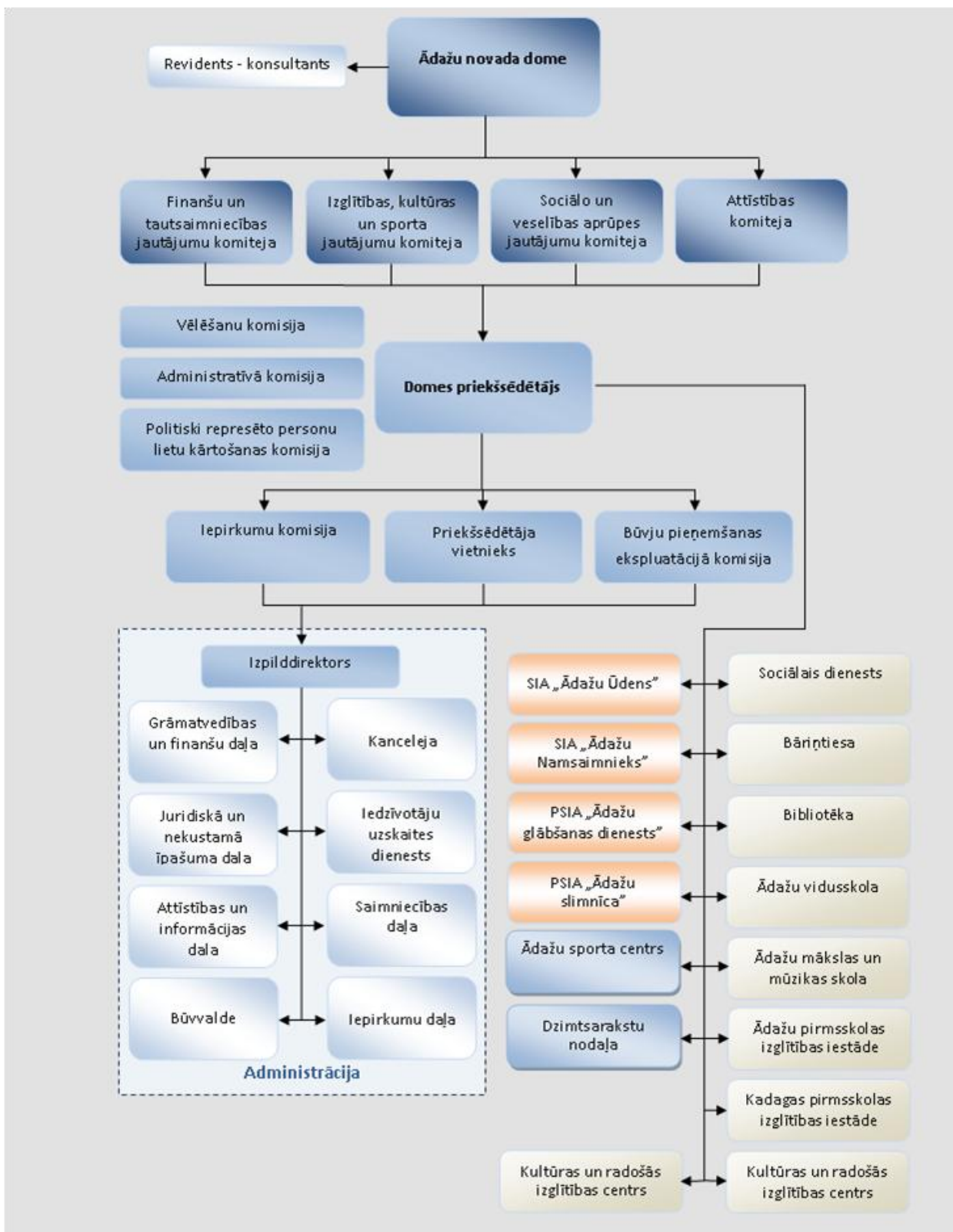

Pielikumi

1. Ādažu novada domes struktūra
2. Darba grupu SVID analīzes
3. Ādažu novada domes īstenotie projekti
4. Indikatori teritorijas plānojuma monitoringam
5. Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas
6. Ādažu novada attīstības programmā 2010.-2021.gadam noteikto uzdevumu ietekmes uz vidi izvērtējums

Ādažu novada domes struktūra

Darba grupu SVID analīzes

Ekonomiskās attīstības darba grupas SVID analīze

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
Novada vispārējais raksturojums	<ul style="list-style-type: none">– Ādažu novada teritorijas izdevīgais ekonomiski ģeogrāfiskais izvietojums (Rīgas tuvums, tuvu jūrai)– Laba sociālā infrastruktūra (bērnu dārzi, skolas, sporta centrs, topošais KIC, veselības aprūpes iestādes, sociālais dienests)	<ul style="list-style-type: none">– Ādaži veidojas par Rīgas „guļamrajonu”– Ceļu, inženiertehnisko komunikāciju un daudzstāvu dzīvojamo ēku sliktais tehniskais stāvoklis– Inženiertehnisko komunikāciju ierobežota pieejamība novadā– Mazas brīvā laika pavadīšanas, tūrisma, izklaides iespējas– Sagrauta lauksaimniecības ražošanas infrastruktūra, ēkas un būves avārijas stāvoklī, lauksaimniecība zaudē savu lomu	<ul style="list-style-type: none">– Ādažiem izveidot imidžu, brendu– Ādažu kā kvalitatīvas dzīves vietas, kur ir nodrošinātas darbavietas, popularizēšana– Attīstīt Ādažus kā modernu industriālu, kultūras, zinātnes, izglītības un sporta centru– Attīstīt infrastruktūru, ceļus, ūdenssaimniecību, veloceļus– Pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES un citiem fondiem, citu investīciju piesaiste– Valsts projekti	<ul style="list-style-type: none">– Esošās un perspektīvās transporta maģistrāles– Iedzīvotāju pieauguma tempi pārsniedz pašvaldības budžeta ieņēmumu pieaugumu– Plūdu riski– Polderu teritorijas netiek apsaimniekotas– Netiek mainīti ierobežojumi izmantot poligona teritoriju– ES un Latvijas likumdošanas izmaiņas
Iedzīvotāji un nodarbinātība	<ul style="list-style-type: none">– Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaits pastāvīgi palielinās, turklāt visos novada ciemos– Var braukt strādāt uz Rīgu – nav tālu no dzīvesvietas	<ul style="list-style-type: none">– Daudzi iedzīvotāji nav deklarējuši savu dzīvesvietu Ādažu novadā (trūkst motivācijas)– Nepietiekams nodarbinātības līmenis, it sevišķi jauniešu vidū, nepietiekams darba vietu skaits	<ul style="list-style-type: none">– Mājvietu tuvumā (novadā) nodrošināt cilvēkam arī darba iespējas, izglītību, veselības aprūpi, atpūtu u.c. pakalpojumus– Sakārtot jautājums par deklarēšanos– Attīstīt vietējo iedzīvotāju iesaisti sava novada attīstībā, stiprināt NVO un interešu grupu kapacitāti– Veicināt mazā privātbiznesa iespējas. Veicināt novada iedzīvotāju –	<ul style="list-style-type: none">– Novadā netiek pievērsta pietiekami liela uzmanība apdzīvojuma struktūras plānošanai– Iedzīvotāju emigrācija– Imigrantu skaits pieaugums– Palielinās ekonomiska atkarība no Rīgas darba devējiem

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
			augstskolu absolventu iesaistīšanos uzņēmējdarbībā Ādažos	– Palielinās bezdarbs, sociālo pabalstu slogs – Noziedzības palielināšanās
Uzņēmējdarbība	– Ādažos ir vairāki lieli, pazīstami uzņēmumi (Latfood, Berlat, Elvi, GP Ādaži u.c.), t.sk. starptautiski	– Novadā nav izstrādāta uzņēmējdarbības veicināšanas programma – Uzņēmējiem trūkst informācijas par vietām, kur pašvaldība labprāt gribētu redzēt mazā biznesa attīstību – Pašvaldībai nav daudz zemju, kuras varētu iznomāt ražošanas vajadzībām uzņēmējiem – Nepietiekams valsts un pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbībai – MVU atbalsta infrastruktūras trūkums – biznesa parki, inkubatori – Tirgū darbojas pārsvarā mazie uzņēmumi, maz Baltijas līmeņa uzņēmumu – Uzņēmumi pakļauti valsts ekonomiskajiem riskiem – Uzņēmējiem pieaug maksājumu slogs – Novada teritorija neietilpst valsts noteikto atbalstāmo reģionu sarakstā – Novada teritorijā nav kvalificētu darbinieku	– Izstrādāt uzņēmējdarbības veicināšanas programmu – Noteikt atbalstāmās nozares un teritorijas, kur attīstāma uzņēmējdarbība: <ul style="list-style-type: none">○ Sekmēt ekoloģisku produktu ražošanu un tirdzniecību○ Atbalstīt videi draudzīgu uzņēmumu veidošanu○ Neatbalstīt Ādažos turpmāko 20 gadu laikā ķīmiskās pārstrādes rūpniecības vai citas videi kaitīgas nozares attīstību○ Attīstīt jaunu un uzlabot esošo pakalpojumu kvalitāti un piedāvājums (t.sk., ēdināšanas, naktsmītnes, loģistikas u.c.)○ Atbalstīt starptautisku, lielu uzņēmumu darbību Ādažos○ Veicināt tādu uzņēmumu attīstību, kuru darbība orientēta uz zinātni un produkcijas ar augstu pievienotās vērtības radīšanu ražošanu – Izveidot inovāciju/ biznesa centru – Veidot politiku attiecībā uz nomas maksājumiem, to atmaksas atlikšanu	– Pieaug nekustamā īpašuma cenas – Uzņēmumu maksātspēja un bankroti – Nenoteiktā ekonomiskā situācija – Samazinās darba iespējas Ādažos – Starptautisko uzņēmumu ekspansija

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
		<ul style="list-style-type: none">– ES struktūrfondu projektos zemāka atbalsta intensitāte– Aktīva cilvēka darbība ietekmē vides kvalitāti	<ul style="list-style-type: none">vai samazināšanu– Palīdzēt attīstīt nepieciešamo infrastruktūru jauniem un esošiem uzņēmējiem dažādā jomā– Specializēties uz īpašām lauksaimniecības kultūrām ar augstu pievienoto vērtību, veicināt lauksaimniecības produkcijas pārstrādes, pārtikas ražošanas un tirdzniecības uzņēmumu attīstību– Pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES un citiem fondiem	
Pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none">– Labs pakalpojumu nodrošinājums Ādažu ciemā (bankas, bankomāti, apdrošināšanas sabiedrības, tirdzniecības vietas, pasts, sadzīves pakalpojumu sniedzēji)– Vietējie uzņēmumi sniedz pakalpojumus arī citu pašvaldību iedzīvotājiem	<ul style="list-style-type: none">– Pakalpojumi pieejami tikai Ādažu centrā, nedaudz Kadagā– No sasniedzamības viedokļa daži ciemati ir grūti sasniedzami– Iedzīvotāju neapmierinātība ar komunālo pakalpojumu kvalitāti– Nav attīstīti tūrisma pakalpojumi (mazs naktsmītņu piedāvājums, nav viesnīcu, slikti ar ēdināšanas pakalpojumiem)	<ul style="list-style-type: none">– Noteikt novada attīstības centrus, kur pakārtoti tiktu plānoti pakalpojumi– Uzlabot komunālo pakalpojumu kvalitāti– Sadarboties ar citām pašvaldībām pakalpojumu nodrošināšanas jomā– Attīstīt viesnīcu pakalpojumus tūrisma grupām	<ul style="list-style-type: none">– Palielinās centralizācija– Samazinās pašvaldības iespējas nodrošināt pakalpojumus visos 12 ciemos
Tūrisms un rekreācija	<ul style="list-style-type: none">– Poligons kā apskates objekts, Ādažos ir privātie bunkuri, kurus varētu izmantot tūrismam– Pašvaldībai ir īpašumi pie ūdeņiem un atsevišķi mežu nogabali, parku teritorijas– Attīstās ūdenstūrisms un atpūtas iespējas pie ūdens, pastāv dabiska	<ul style="list-style-type: none">– Ādažos trūkst informācijas centra– Nevienmērīgi un nepietiekami attīstīta tūrisma un rekreācijas infrastruktūra, nav izstrādāts vienots tūrisma un atpūtas iespēju plānojums, kas ietver sadarbību, vienotu maršrutu, informāciju, teritoriju labiekārtošanu un	<ul style="list-style-type: none">– Attīstīt rekreāciju, ūdenstūrisma un tūrisma pie ūdensobjektiem (atjaunot vienotu ūdens sistēmu, izveido upju tūri ar mini jahtām un publiskām peldvietām)– Apzināt un sakārtot esošās dabas vērtības un kultūrvēsturisko mantojumu	<ul style="list-style-type: none">– Gaujas-Baltezera kanāla atjaunošanas izmaksas un nesakārtots jautājums saistībā ar īpašumtiesībām– Poligona apsaimniekotāji nav ieinteresēti šo teritoriju

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
	<p>vienota ūdens sistēma (Juglas kanāls, Lielais Baltezers, Baltezera kanāls, Mazais Baltezers, Gaujas-Baltezera kanāls, Gauja, Rīgas jūras līcis)</p> <ul style="list-style-type: none">– Ir lidlauks	<p>elementāru tūristiem svarīgu pakalpojumu piedāvājumu</p> <ul style="list-style-type: none">– Nav sakārtoti jautājumi saistībā ar ūdensobjektu apsaimniekošanu un izmantošanu– Gauja nav kuģojama un Ādaži neparādās ūdens kartē– Tūrisms un rekreācija nav pašvaldības obligāto funkciju sarakstā– Cilvēku atstātā ietekme uz vidi– Atpūtnieku vēlmes konfliktē ar vietējā iedzīvotāja vēlmēm, piem., klusums– Poligons šobrīd netiek pilnībā izmantots, piekļuve tam ir ierobežota, poligonu pārsvarā izmanto mācībām, turklāt poligona teritorija ir samērā bīstama, armija aizņem lielas meža platības– Ādažos trūkst informācijas zīmju– Trūkst veloceļu– Ādažos ir slikti ar ēdināšanas pakalpojumu piedāvājumu	<ul style="list-style-type: none">– Poligonu izmantot plašāk:<ul style="list-style-type: none">○ Motokrosa (kvadraciklu) trasei○ Zirgu izjādēm○ Nometņu organizēšanai○ Putnu un dabas vērošanai○ Bijušo armijas kurgānu izmantošana kā tūrisma piesaistes objektu○ Rudens periodā rast oficiālu iespēju ogot un sēņot○ veidojot muzeju (līdzīgi kā kara osta Liepājā)○ izbraucieniem ar tankveidīgiem transportlīdzekļiem○ radīt iespēju vienu dienu iejusties karavīru ādā○ šķēršļu auto parkam– Ādažos izveidot publiski pieejamu informācijas punktu– Atbalstīt esošos (veikbords, teniss, basketbols u.c.), kā arī sekmēt jaunus sporta veidus (motobolu, trekinga trasi, kvadracikla trasi u.c.)– Izdot informatīvu materiālu par Ādažiem– Sekmēt jaunu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu attīstību Ādažos (planetārijs, brīvdabas kino, ekskursijas ar lidmašīnu u.c.)– Veidot plašāku velomaršrutu tīklu un	<p>veidot kā publiski pieejamu</p> <ul style="list-style-type: none">– Netiek atrisināts konflikts starp dabas aizstāvjiem, militāristiem un iedzīvotājiem saistībā ar poligona izmantošanu– Palielinās nekontrolējama vides piesārņošanās, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
			<p>veloceliņu, savienojot ar kaimiņu pašvaldību veloceliņiem</p> <ul style="list-style-type: none">– Plānot pastaigu takas, atpūtas zonas– Novadā kā tradīcija attīstīt dažādus kultūras pasākumus– Attīstīt esošo sporta infrastruktūru, t.sk., Ādažu vidusskolas teritorijā (stadionā izbūvēt mākslīgo segumu, ierīkot tribīnes, gērbtuves, tualetes), publiski pieejamus sporta laukumus– Attīstot sporta infrastruktūru, domāt arī par blakus pakalpojumiem (ēdināšanu, izmitināšanu, inventāra nomu utt.)– Turpināt sarunas ar Futbola federāciju par sporta laukuma mākslīgā seguma izbūvi– Attīstīt jaunu sporta infrastruktūru (taisīt slēgtos laukumus, veidot hokeja halli)– Atbalstīt starptautiska mēroga sporta pasākumus, treniņus– Kopīgi ar blakus esošām pašvaldībām risināt jautājumus par polderu apsaimniekošanu, veselības un sabiedriskās kārtības pakalpojumu nodrošināšanu, kā arī tūrisma maršrutu izveidošanu– Pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES un citiem fondiem	

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
Nekustamā īpašuma tirgus attīstība	<ul style="list-style-type: none">– Novada teritorijā īpašumi ir pieprasīti, turklāt ir liels nekustamā īpašuma piedāvājums– Plašas zemes izmantošanas iespējas, plašas iespējas izvēlēties mājokli mežaparka vai lauku apbūves zonā– Apmēram 3.1% novada teritorijās ir pieļaujams veidot ražošanas uzņēmumus un darījumu objektus	<ul style="list-style-type: none">– Nekustamā īpašuma tirgus attīstība ir apstājusies. Nekustamā īpašuma tirgus un privātpašuma nozīme nelabvēlīgi ietekmē novada teritorijas plānošanu– Attīstītāji ekonomē un neīsteno visu, kā ir paredzēts projektos– Zemes sadrumstalotība– Ekonomiskā nestabilitāte	<ul style="list-style-type: none">– Veicināt atpūtnieku piesaistīšanu– Lielāku uzmanību pievērst novada apdzīvojuma struktūrai– Būtisks ietekmējošs faktors ir teritorijas plānojums, kas tiek ņemts kā pamats nekustamā īpašuma tirgus un kadastrālās vērtības noteikšanai, pašvaldībai ir iespējas virzīt novada attīstību kopējas vīzijas sasniegšanai– Veidot atbilstošu nodokļu politiku, nodokļus izmantojot kā attīstību ietekmējošo rīku– Novada teritorijā veidot mākslīgos dīķus un šādās vietās attīstīt dārgus apbūves gabalus– Attīstīt daudzstāvu māju apbūvi ar darījumu centriem – tās varētu būt uz zinātni balstītas teritorijas	<ul style="list-style-type: none">– Pieaug nekustamā īpašuma cenas– Jauni aprobežojumi un apgrūtinājumi– Ciematus veido un to attīstību plāno investori, kuriem nerūp topošo iedzīvotāju labsajūta un komforts pēc īpašuma iegādes– „Privātpašuma neaizskaramība”– Mazinās pieprasījums pēc individuālās apbūves zemes
Investīciju piesaiste	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībā ir Attīstības un informācijas daļa, kas nodarbojas ar projektu pieteikumu sagatavošanu un projektu realizāciju– Tiek izstrādāti un ieviesti ES un citu fondu līdzfinansētie projekti	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībai nav noteiktas investīciju prioritātes– Daudziem pašvaldības īpašumiem nav sakārtoti īpašuma apliecinātie dokumenti, nav veikti ieraksti Zemes grāmatā– Līdz šim realizēti maz NVO, pašvaldības un uzņēmēju sadarbības projektu, ir maza pieredze kopīgā problēmu risināšanā un teritorijas attīstības plānošanā	<ul style="list-style-type: none">– Veidot jaunu attīstības programmu, kur tiku noteiktas novada attīstības prioritātes, kas investīciju piesaistei radītu prioritāros virzienus– Domāt par motivējošiem faktoriem investoru piesaistei– Sakārtot pašvaldības īpašumā esošo objektu un zemju īpašuma jautājumus– Piedāvāt investoriem iznomāt pašvaldības īpašumus– Iepazīties ar citu pašvaldību (Latvijas un ārvalstu) pieredzi investīciju	<ul style="list-style-type: none">– Līdzfinansējuma trūkums– Bremzējoša valsts nodokļu sistēma– Neprognozējama valsts politika

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
		<ul style="list-style-type: none">– Novada teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav līdzīgas	<ul style="list-style-type: none">piesaistē un veiksmīgā projektu īstenošanā– Attīstīt sadarbību starp uzņēmējiem un pašvaldību	
Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi (t.sk., izglītība, sports, kultūra)	<ul style="list-style-type: none">– Ādažu centrā ir labi attīstīta infrastruktūra kultūras, sporta un izglītības vajadzībām, ir salīdzinoši jauns inventārs, Ādažos ir sporta centrs ar baseinu– Labi sasniegumi tehniskajos sporta veidos, starptautiskās klases treneri un sportisti– Ādažos darbojas vairākas pašvaldības un privātās pirmsskolas, vispārējās, kā arī mākslas un mūzikas izglītības iestādes– Ādažu kultūras namā darbojas daudzveidīgi pašdarbības kolektīvi– Ādažu novadā ir attīstīta kvalitatīva sociālās palīdzības un veselības aprūpes sistēma	<ul style="list-style-type: none">– Maksas pakalpojumi ne vienmēr ir pieejami talantīgiem audzēkņiem– Profesionālās izglītības nepieejamība	<ul style="list-style-type: none">– Līdzsvarot novada teritorijā sociālo attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā ir līdzīgas– Atcelt maksu par pirmsskolas izglītības iestādes apmeklējumu Ādažos deklarētiem bērniem– Pirmklasniekiem nodrošināt brīvpusdienas– Veicināt talantīgu bērnu iespēju nodarboties ar sportu, Ādažos deklarētiem bērniem piedāvāt bezmaksas sporta nodarbības– Izveidot un attīstīt bērnu un jaunatnes tehniskos sporta klubus (jauno inženieru kalve)– Laba bāze sporta turpmākai attīstībai ir Sporta centra baseins– Atbalstīt dažādu sporta veidu attīstību Ādažos (teniss, basketbols, peldēšana, ziemas sporta veidi vai citus)– Domāt par Ādažu poligona izmantošanu sporta vajadzībām– Attīstīt Ādažus kā dažādu sporta veidu (tenisa, veikborda) centru	<ul style="list-style-type: none">– Neprognozējamas likumdošanas izmaiņas– Negatīvas demogrāfiskā situācijas izmaiņas– Zema iedzīvotāju interese par sporta, kultūras u.c. brīvā laika pavadīšanas iespējām– Pakalpojumu maksas pieaugums

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
			<ul style="list-style-type: none">– Atbalstīt kultūras izrādes, pasākumus– Veicināt iedzīvotāju aktīvu līdzdalību notikumos un ikgadējo balvu pasniegšanu dažādās kategorijās – līderis sportā, sakoptākā saimniecība, aktīvākā ģimene, gada uzņēmējs utt.– Atbalstīt studentu pilsētas un augstākās izglītības iestādes infrastruktūras attīstību Ādažos– Sekojot iedzīvotāju vecuma grupu procentuālajam sadalījumam, piedāvāt viņiem atbilstošus pakalpojumus– Iespēja pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES un citiem fondiem– Ādažos atbalstīt Latvijas Budistu centra veidošanos (?)	
Tehniskā infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none">– Ādažu novadā ir radīti nepieciešami priekšnoteikumi tehniskās infrastruktūras tālākai pilnveidošanai– Ādažu centrā lielākoties ir centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija	<ul style="list-style-type: none">– Nav noteiktas prioritārās teritorijas komunikāciju izveidei un attīstībai– Daudzviet slikts tehniskais stāvoklis inženierkomunikācijām– Ādažu teritoriju nešķērso dzelzceļš– Ceļu sliktais tehniskais stāvoklis	<ul style="list-style-type: none">– Uzlabot esošo inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli– Veidot jaunas komunikāciju sistēmas vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotas vietas– Izstrādāt polderu apsaimniekošanas plānu– Vienoties par skaidru un demokrātisku nodokļu politiku attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi– Noteikt teritorijas, kuras pašvaldība uzskata par nozīmīgām un primāri attīstāmām, tādejādi līdzdarbojoties šo	<ul style="list-style-type: none">– Dārga polderu uzturēšana– Finansējuma trūkums inženierkomunikāciju uzlabošanai un jauna izbūvei

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
			<p>teritoriju attīstībā</p> <ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībai atbalsta un veicina videi draudzīgas enerģijas ražošanu– Izvērtēt iespēju veidot dzelzceļa savienojumu no Carnikavas uz Latfood teritoriju– Izvērtēt iespēju Ādažos attīstīt gaisa tramvaju (kas savienotu Stapriņu ciemu ar vidusskolu)– Attīstīt velo satiksmi– Izvērtēt iespēju veidot satiksmes apli, kas ietvertu ~ 10 pieturas (sākot no Juglas) – pie dažādiem objektiem– Izvērtēt iespēju Ādažos ieviest elektrobusus– Domāt par lētākas elektroenerģijas ieguves veidiem (ūdens, vējš, saule), alternatīviem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošinājumu veidiem– Pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES un citiem fondiem	
Pārvaldes struktūra	<ul style="list-style-type: none">– Ādažu novadā ir izveidota laba bāze informācijas plūsmai starp pašvaldību, uzņēmējiem, NVO un privātām personām – darbojas Ādažu novada domes mājas lapa www.adazi.lv un vietējais laikraksts „Ādažu Vēstis”	<ul style="list-style-type: none">– Nelabvēlīgas atsauksmes par pašvaldības tehnisko uzņēmumu darbību– Pašvaldības uzņēmumiem nav stratēģijas un būtiskākais – rīcības plānu– Neveikla dokumentu aprīte pašvaldībā	<ul style="list-style-type: none">– Pārvaldi ikvienam ādažniekam organizēt pēc iespējas tuvāk un sasniedzamāk– Veidot vienas pieturas aģentūru– Attīstīt kontaktus un ciešāku sadarbību ar citām pašvaldībām Latvijā un ārzemēs, iegūstot viņu pieredzi, projektu idejas un apgūstot	<ul style="list-style-type: none">– Būtiska loma politikajai varai mainīt esošo kārtību pašvaldībā

Joma	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
		<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldības institūcijas nav vienuviet, atrodas dažādās novada vietās	<ul style="list-style-type: none">– jaunus problēmu risinājumus– Pašvaldības uzņēmumiem izstrādāt skaidras rīcības programmas	
Pašvaldības budžets	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībai ir samērā liels budžets– PPP projektu īstenošana pašvaldībā	<ul style="list-style-type: none">– Daļa no ieņēmumiem tiek ieskaitīta mērķdotāciju fondā– Liela daļa no pašvaldības budžeta tiek novirzīta pašvaldības uzņēmumu dotācijai– Pašvaldībai liels kreditoru skaits un apjoms (latos)	<ul style="list-style-type: none">– pašvaldība ik gadu budžetā jāparedz 3% pētniecībai un attīstībai (vispārpieņemta prakse ES)– Jāīsteno PPP projekti	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldības ir samērā liels aizņēmums (uz 1 iedz. apmēram 329 Ls), kas nākotnē var ierobežot attīstību un jaunu projektu realizāciju– Aprūtinātas kredītu saņemšanas iespējas
Pašvaldības nekustamais īpašums	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībai pieder apm. 3.4% no novada kopējās teritorijas– Pašvaldībai pieder nekustamie īpašumi pie publiskajiem ūdeņiem	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībai nav rīcības plānu un stratēģijas kādā veidā apsaimniekot savus īpašumus– Finanšu trūkums– Likums pašvaldībai nedod iespējas aktīvi iesaistīties uzņēmējdarbībā– Zemes reformas laikā nekustamie īpašumi ir piešķirti līdz pat ūdensteču un ūdenstilpju krastu malām, tas apgrūtina publisko piekļūšanu publiskajiem ūdeņiem un privātipašumu zemes noskalošanos	<ul style="list-style-type: none">– Pašvaldībai piederošajos īpašumos pie ūdeņiem jāveido pludmales un labiekārtotas atpūtas vietas– Jāpublisko informācija par pašvaldībai piederošajiem īpašumiem un īpašumos pieļaujamo darbību, tādejādi cenšoties piesaistīt investorus	<ul style="list-style-type: none">– Nesaimnieciska pašvaldības īpašumu apsaimniekošana

Izglītības, sporta un kultūras darba grupas SVID analīze

Nozare (tautsaimniecības sektors):

I. Izglītība II. Sports III. Kultūra

I. IZGLĪTĪBA			
STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Novada centrā attīstīta infrastruktūra izglītības pieejamībai 2. Konkurēt spējīga vidusskola un PII tīkla paplašināšanās(arī privātā) 3. Alternatīvās izglītības iespējas novadā(valdorfpedagoģija) 4. Radoša un konkurētspējīga Mākslu un mūzikas skola 5. Cilvēku resursi – augsti profesionāli izglītības jomās 6. Atsaucīga pašvaldība 7. Iedzīvotāju atsaucība un ieinteresētība 8. Ādažu novada iedzīvotāju skaita pieaugums 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktūras koncentrācija Ādažu centrā 2. Nepietiekama materiāli tehniskā bāze 3. Maz sadarbības projektu izglītības veicināšanai starp nevalstiskām organizācijām, pašvaldības izglītības iestādēm, dažādām organizācijām, uzņēmumiem, privātpersonām 4. Finansējuma samazinājums izglītībai 5. Iedzīvotāju pasivitāte, atbalsta trūkums 6. Organizēta brīvā laika pavadīšanas iespēju vienveidība 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultūrizglītības pieejamība novada iedzīvotājiem visa mūža garumā 2. Materiāli tehniskās bāzes paplašināšana mākslas un mūzikas izglītības iegūšanai 3. Iedzīvotāju, uzņēmumu un organizāciju apvienošana kopīgu projektu veidošanai izglītības veicināšanai 4. Līdz ar jaunā kultūrizglītības centra atvēršanu, jaunu iespēju apzināšanās un apguve 5. ES projektu līdzekļus aktīva piesaistīšana 6. Starptautiskas universitātes un studentu pilsētas izveide, attīstot apkārtējo infrastruktūru 7. Profesionālās izglītības novirzienu izveide 8. Tehniskā jaunrades Centra izveide 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valsts ekonomiskās situācijas pasliktināšanās 2. Kultūras un kultūrizglītības noniecināšana valstiskā mērogā 3. Nelabvēlīgas izmaiņas demogrāfiskajā situācijā Ādažu novadā
II. SPORTS			
STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Novada centrā attīstīta infrastruktūra sporta aktivitātēm 2. Plaša ūdeņu pieejamība, kas veicinātu ūdens sporta veidu un tūrisma attīstību 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktūras koncentrācija Ādažu centrā 2. Nepietiekami attīstīta tūrisma infrastruktūra 3. Maksas pakalpojumi ne vienmēr 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Piesaistīt ES strukturfondus un sponsoru finansējumu 2. Izveidot fondu talantīgo jauniešu atbalstam 3. Izveidot un labiekārtot sportošanas iespējas Gaujā un tās 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansiālās situācijas pasliktināšanās valstī un novadā 2. Augstākā pakalpojuma cena starp blakus esošām pašvaldībām 3. Iedzīvotāju maksātspējas

<ol style="list-style-type: none"> 3. Iespēja izmantot Ādažu poligona teritoriju sporta vajadzībām 4. Konkurēt spējīgs Sporta Centrs 5. Dažādu sporta sekciju un klubu darbība 6. Skolu sportiskās aktivitātes 7. Spēcīgas sportistu komandas un atsevišķi sportisti 8. Sportiski aktīvi novada iedzīvotāji 9. Daudzu titulētu sportistu dzīvesvieta Ādažu novadā 10. Regulāru sporta turnīru un sacensību norise 	<ol style="list-style-type: none"> ir pieejami talantīgiem audzēkņiem 4. Vājš sporta menedžments 5. Atsaucīga sporta dzīves darba organizatora un sponsoru trūkums 6. Attīstībai un darbībai nepieciešamā finansējuma trūkums 7. Atbalstītāju trūkums sporta pasākumiem un komandām 8. Kvalitatīva sporta laukuma – stadiona trūkums 	<ol style="list-style-type: none"> piekrastēs 4. Aktīvās atpūtas un kultūras parka izveide 5. Pastaigas taku izveide 6. Distanču slēpošanas trases izveide 7. Veidot sporta aktivitātes sadarbībā ar Ādažu uzņēmumiem, piem., Latfood kauss, piedāvājot uzņēmumiem uzņemties gādību par kādu sporta veidu, sekciju utt. 8. Attīstīt Ādažus kā tenisa un veikborda centru, izvirzot šos sporta veidus kā prioritāti. 9. Bezmaksas sporta nodarbības (teniss, basketbols bērniem līdz 18 gadiem), motivējot iedzīvotājus par savu dzīvesvietu izvēlēties Ādažus (ar deklerēto adresi). 10. Slēpošanas kalna izveide, ņemot vērā Ventspils pilsētas pieredzi. 11. Pieredzes apmaiņas braucieni 	<ol style="list-style-type: none"> samazināšanās 4. Negatīvā valsts politika un likumdošanas izmaiņas attiecībā pret sportu 5. Publiski pieejamo zemju ūdenstilpņu tuvumā, kurās varētu notikt sportiskas aktivitātes, atrašanās privātīpašumā 6. Demogrāfiskās situācijas izmaiņa 7. Negatīva attieksmes pret sportu novadā 8. Alkohola un narkotiku ietekme uz mūsdienu sabiedrību
III. KULTŪRA			
STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu aktīva darbība un konkurētspēja 2. Kultūrizglītības centra būvniecība 3. Kolektīvu, pulciņu aktīva darbība 4. Viesizrāžu, koncertu, lekciju, izstāžu, sarīkojumu un kursu organizēšana 5. Kvalitatīvi kolektīvi dažādās nozarēs (tautas dejas, teātra 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktūras koncentrācija Ādažu centrā 2. Maz jauniešus interesējošu pasākumu 3. Pietrūkst mūsdienīgas kultūras dzīves organizēšanas modeļa 4. Nepietiekama materiāli tehniskā bāze 5. Neefektīvs kultūras menedžments un projektvadība 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Līdz ar kultūrizglītības centra darba uzsākšanu ,veidot modernu, dažādas paaudzes aizraujošu kultūras dzīves modeli, kas piesaistītu arī citu novadu un pilsētu apmeklētājus 2. Aktīvi piesaistīt ES struktūrfondu finanšu līdzekļus 3. Veidot kultūras aktivitātes ne tikai Ādažu ciemā, bet arī citos novada 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansiālās situācijas pasliktināšanās valstī 2. Pašvaldības budžeta līdzekļu samazinājums 3. Bezdarbs valstī, kas padarīs cilvēkus depresīvus un kūtrus 4. Zema iedzīvotāju interese 5. Nepieejami pakalpojumi, augstas maksas 6. Rīgas kultūras pasākumu

<p>kolektīvs, ansambļi, kori, mūziķi..)</p> <p>6. Ģeogrāfiskais novada izvietojums</p> <p>7. Iedzīvotāju vēlme iesaistīties kultūras norisēs, tās palielināšanās</p> <p>8. Spējīgi darbinieki ar attiecīgu izglītību un lielu darba pieredzi</p>	<p>6. Sadarbības trūkums starp pašvaldības iestādēm pasākumu veidošanā</p> <p>7. Jaunu kadru neiesaistīšana kultūras procesos</p> <p>8. Kultūras produktu vienveidība</p> <p>9. Finansējuma samazinājums kultūrai</p> <p>10. Novada muzeja un tā darbinieku trūkums, kas izzinātu un apkopotu novada vēsturi</p> <p>11. Brīvdabas estrādes trūkums</p>	<p>ciemos</p> <p>4. Veicināt iedzīvotāju aktīvu līdzdalību notikumos un ikgadējo balvu pasniegšanu dažādās kategorijās – līderis sportā, sakoptākā saimniecība, aktīvākā ģimene, gada uzņēmējs utt.</p> <p>5. Izveidot spēcīgu kultūras organizāciju – ar profesionāliem, spēcīgiem darbiniekiem.</p> <p>6. Sadarboties ar blakus esošajiem novadu un Rīgas radošajiem prātiem</p> <p>7. Izveidot bibliotēku</p> <p>8. Apzināt novada vēsturi un izveidot muzeju</p> <p>9. Uzcelt estrādi</p>	<p>kvalitāte un daudzveidība</p> <p>7. Iedzīvotāju gaumes un vajadzību izmaiņas</p> <p>8. Dažādu atkarību negatīvā ietekme uz sabiedrību</p>
--	--	---	--

Veselības aprūpes un sociālo jautājumu darba grupas SVID analīze

I. VESELĪBAS APRŪPE			
STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
Novada iedzīvotājiem saglabāta poliklīnika un dienas stacionārs	Ārstniecības iestādē nav pieejams traumpunkts, dežūrārsts, diennakts stacionārs	Paplašināt veselības aprūpes pakalpojumu spektru sadarbojoties ar blakus esošiem novadiem	Pašvaldībai nelabvēlīga valsts politika veselības aprūpes jomā
Ir profesionāli izglītoti medicīnas darbinieki ar vēlmi un prasmēm strādāt atbilstoši kvalitātes kritērijiem	Valsts nepietiekams finansējums daudzveidīgu veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā	Paplašināt veselības aprūpes pakalpojumu spektru izmantojot alternatīvus ES projektus	Nepietiekams finansējuma pieaugums veselības aprūpes jomā valsts un pašvaldības budžetā
Veikta ārstniecības iestādes telpu renovācija	Pašvaldības nespēja šobrīd finansiāli atbalstīt daudzveidīgus veselības aprūpes pakalpojumus	Iedzīvotāju informētības veicināšana un izpratnes veidošana par veselības veicināšanas un profilakses pasākumiem	Veselības aprūpes pakalpojumu cenu pieaugums – pakalpojumu pieejamības samazināšanās iedzīvotājiem
Uzlabots veselības aprūpes tehniskais nodrošinājums, jaunu diagnostikas tehnoloģiju izmantošana	Iedzīvotāju zemā maksātspēja par veselības aprūpes pakalpojumiem	Ieviest pašvaldībā vieglā transporta īres pakalpojumus iedzīvotāju vajadzībām	Nabadzības un sociālās spriedzes pieaugums iedzīvotājos
Pieejams plašs ārstniecības pakalpojumu klāsts - daudzprofilu ambulatorā aprūpe	Apgrūtināta pieeja pie speciālistiem		Medicīnas speciālistu izceļošana no valsts
Ārstniecības iestādei laba sadarbība ar privātiem veselības pakalpojumu sniedzējiem	Zems atalgojums medicīnas sfērā		Darbinieku profesionālā izdegšana
Optimāls medicīnas iestāžu (poliklīnikas, ārstu prakses, aptiekas, laboratorijas) izvietojums, kas nodrošina iedzīvotājiem pieejamus pakalpojumus novadā	Medicīnas iestāžu (aptiekas, laboratorijas) koncentrēšanās Ādažu centra ciematā		

	Vieglā transporta īres iespēju neesamība pašvaldībā – ierobežo iedzīvotāju savlaicīgu nokļūšanu veselības aprūpes iestādēs ārpus pašvaldības teritorijas		
II. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI UN PALĪDZĪBA			
STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
Sociālais dienests ir reģistrēts kā sociālo pakalpojumu sniedzējs.	Nepietiekams sociālo pakalpojumu klāsts (aprūpes pakalpojumi, grupu dzīvokļi, krīzes dzīvokļi dienas centri dažādām klientu grupām)	Paplašināt sociālo pakalpojumu klāstu piesaistot citus resursus – ES finansētus projektus, sadarbojoties ar NVO)	Pašvaldībai nelabvēlīga valsts politika sociālajā jomā
Ir profesionāli izglītoti sociālie darbinieki	Sociālo pakalpojumu attīstīšanai nav atbilstošu telpu	Jaunu un alternatīvu sociālo pakalpojumu klāstu izveidošana piesaistot privāto partnerību	Nepietiekams finansējuma pieaugums sociālajā jomā valsts budžetā
Sociālā dienesta darbinieku aktīvs darbs, vēlme un prasme strādāt atbilstoši sociālā darba speciālistu kvalitātes kritērijiem.	Pašvaldības nespēja šobrīd finansiāli atbalstīt daudzveidīgus sociālos pakalpojumus	Iedzīvotāju motivēšana brīvprātīgā darba veikšanai	Finanšu līdzekļu trūkums pašvaldības budžetā esošo sociālo pabalstu un pakalpojumu klāsta nodrošināšanai
Pietiekams sociālo darbinieku skaits un piemērotas darba telpas patreizējam darba apjomam.	Nav specializēta transporta iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām transportēšanai	Attīstīt iedzīvotāju pašpalīdzības un atbalsta grupu pakalpojumus	Bezdarba palielināšanās - maznodrošināto/ trūcīgo iedzīvotāju pieaugums
Jaunu pakalpojumu un darba metožu ieviešana sociālajā dienestā.			Nabadzības un sociālās spriedzes pieaugums iedzīvotājos
Darbojas Dienas atbalsta centrs			Darbinieku profesionālā

veciem ļaudīm un cilvēkiem ar invaliditāti.			izdegšana
Dažādi sociālās palīdzības pabalstu veidi, liels izsniegto līdzekļu apjoms.			
Laba sadarbība ar citām organizācijām (valsts, pašvaldības institūcijām, nevalstiskām un privātām organizācijām)			
Vietējās pašvaldības sapratne un atbalsts			
Novada iedzīvotāju regulāra informēšana par sociālajiem pakalpojumiem un palīdzību			
Sociālā dienestā veikts mūžizglītības koordinatora darbs ar bezdarbniekiem, apmācības kursu organizēšana, nodarbinātības pasākumu koordinēšana)			

Telpiskās attīstības, teritorijas plānošanas un vides darba grupas SVID analīze

ĀDAŽU NOVADS
SVID kopsavilkuma

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<ul style="list-style-type: none">• Izdevīgs ekonomiski ģeogrāfiskais novietojums.• Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaitam ir tendence palielināties (vidēji par 3,2% gadā).• Ādažu novads ir strauji augošs un ekonomiski aktīvs.• Ādažu vārds ir labi pazīstams valstī (novada atpazīstamība).• Detālpārplānojumu esamība lielākajai novada teritorijas daļai.• Novada teritorijai cauri tek Gaujas upe un lielu teritorijas daļu aizņem publiskie ezeri.• Ir izstrādāts aizsargājamā ainavu apvidus „Ādaži” teritorijas apsaimniekošanas plāns.• Pašvaldība, iedzīvotāji, Ādažu vidusskola, kā arī NBS (armija) regulāri rīko teritoriju sakopšanas talkas.• Ir tradīcijas vides aizsardzības jomā.• Ainavisks un kluss novads.	<ul style="list-style-type: none">• Teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav vienmērīgas• Pakalpojumu un tirdzniecības objektu koncentrācija Ādažu centra ciemā.• Augstas nekustamo īpašumu cenas Ādažu novada teritorijā.• Daļēji nesakārtota inženierinfrastruktūra (ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli).• Peldvietu un atpūtas zonu pie ūdeņiem nesakārtotība un nepieejamība.• Sabiedrisko tualešu trūkums.• Nepabeigtā celtniecība (ir uzsāktas, bet nav pabeigtas dzīvojamās mājas un dzīvojamie ciemati).• Nepietiekoši attīstīta tūrisma un aktīvās atpūtas joma.• Nepietiekošs darba vietu skaits novada teritorijā.• Nav izstrādāts vienots ūdensobjektu apsaimniekošanas plāns.• Ūdens kvalitātes pasliktināšanās.• Aprūtināta piekļūšana pie publiskajiem ūdeņiem.	<ul style="list-style-type: none">• Līdzsvarot teritorijā sociālo un ekonomisko attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā būtu līdzīgas.• Turpināt Ādažu centra veidošanu.• Rekonstruēt Gaujas –Baltezersa kanālu, izbūvējot kādā no kanāla posmiem airēšanas slaloma trasi.• Plānot un īstenot pārdomātu zaļo struktūru (apstādījumu un parku teritorijas).• Loģistikas uzņēmumu piesaiste.• Ražošanas objektu piesaiste, pašvaldībai mērķtiecīgi sakārtojot infrastruktūru.• Saskaņot lielākas (rezerves) jaudas inženierinfrastruktūras objektu būvniecības sākuma stadijā.• Izvietot novada teritorijā nedārgas naktsmītnes.• Uzlabot pakalpojumu klāstu un to pieejamību vienmērīgi visā novada teritorijā.• Renovēt (siltināt) dzīvojamās ēkas.• Ievērot pēctecības principus	<ul style="list-style-type: none">• Ekonomiska atkarība no Rīgas darba devējiem un pieaugošs vispārējs bezdarba līmenis pēdējā pusgadā laikā (2009./2010.).• Pašvaldības budžeta līdzekļu samazinājums, kā grūti prognozējams faktors pašvaldības autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai.• Iedzīvotāju zemā maksātspēja par atpūtas, kultūras pasākumiem un citiem pakalpojumiem.• Pieaugošs bezdarba līmenis uz nenoteiktu laiku, sociālās spriedzes pieaugums iedzīvotājos.• Ādaži kā Rīgas „guļamistaba”.• Pakāpeniski pieaugošs kopējais piesārņojuma līmenis.• Struktūrfondu piedāvātā līdzfinansējuma tematikas neatbilstība (atsevišķos gadījumos) pašvaldības

<ul style="list-style-type: none">• Laba vides kvalitāte.• Ādažu novadā nav ražošanas uzņēmumu ar videi bīstamiem atkritumiem.• Laba ciemu zaļo zonu apsaimniekošanas kvalitāte.• Komunālās saimniecības un inženierkomunikāciju infrastruktūras pakāpeniska sakārtošana.• Iedzīvotājiem pieejamas atklātas ūdenskrātuves novadā un tā apkārtnē.• Proporcionāli samērīgs ezeru, lauku un mežu teritoriju daudzums, attiecībā pret novada teritorijas kopējo platību.• Teritoriju šķērso valsts 1.šķiras autoceļš A1 „Rīga-Ainaži” (E67)• Attīstīts un sakārtots ceļu tīkls novada teritorijā.• Regulāra autobusu satiksme ar Rīgu.• Veiksmīgi vairāku inženiertehniskās infrastruktūras rekonstrukcijas projektu realizācija ūdensapgādes un siltumapgādes jomā.• Priekšnoteikumi kvalitatīvai inženiertehniskās infrastruktūras tālākai attīstībai.	<ul style="list-style-type: none">• Nepilnīgi ieviesta dalītās atkritumu savākšanas sistēma; moderna sadzīves atkritumu šķirošanas laukuma trūkums.• Daudzās vietās novada teritorijā trūkst atkritumu urnas.• Nav izstrādāts Ādažu novada polderu apsaimniekošanas plāns.• Novecojuši inženierapgādes tīkli un notekūdeņu attīrīšanas ietaises (nedarbojas pietiekoši efektīvi).• Lietus un visaptverošas sadzīves notekūdeņu kanalizācijas tīklu trūkums ciematos.• Novada teritoriju šķērso intensīvas transporta kustības automaģistrāle A1.• Iedzīvotājiem trūkst informācijas par vides aizsardzības un ekoloģijas jautājumiem.• Nepietiekams administratīvi ekonomisko instrumentu nodrošinājums vides vērtību aizsardzībai.• Pieaugošs sadzīves atkritumu daudzums.• Brīvās telpas (lauku vide) nesakoptība.• Brīvo telpu īpašniekiem nav resursu savu īpašumu apsaimniekošanai un attīstībai.• Nepārdomāta mežu izciršana un mežu teritoriju transformācija par apbūves zemēm mazina teritorijai pievilcīgas vides kvalitāti.• Novada teritorijas plānojumā lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un	<p>plānošanas dokumentu izstrādē un īstenošanā.</p> <ul style="list-style-type: none">• Apzināt un sakārtot esošo dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, labiekārtot apkārtni, tā palielinot vietējo iedzīvotāju interesi par savu novadu un piesaistot tūristus.• Pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES fondiem novada teritorijā realizējamiem vides projektiem.• Izveidot labiekārtotas peldvietas, atpūtas vietas, organizēt sporta aktivitātes pie ūdeņiem, galvenokārt izmantojot pašvaldībai piederošos īpašumus pie tiem.• Organizēt publisku piekļūšanu ūdeņiem, atbalstīt laipu un piknika vietu iekārtošanu, veicināt ūdens transporta attīstību (aktivitātes, atpūtas braucieni, tūrisms) (izveidojot ūdenstransporta ceļu – Gauja, Gaujas-Baltezera kanāls, Mazais Baltezers, Lielais Baltezers, Baltezera-Juglas kanāls, Kīšezers, Daugava), makšķerēšanas sportu.• Izzināt sabiedrības viedokli par novada teritorijas sakārtošanu.• Motivēt iedzīvotājus iesaistīties savu un ciemu teritoriju sakopšanā.• Veicināt aktīvās atpūtas zonu veidošanu ciemu un mežu	<p>iecerēm un pašvaldības ierobežotie finanšu resursi nepietiekami nodrošina vides aizsardzības pasākumu un saimniecisko aktivitāšu līdzsvārošanu.</p> <ul style="list-style-type: none">• Atsevišķu privātīpašumā esošo teritoriju nesakārtotība (piemēram, Muižas parks• Regulāri plūdu draudi un plūdu izraisītās negatīvās sekas.• Gaujas upes un citu virszemes ūdensobjektu krastu erozija.• Bīstamo kravu tranzīta dēļ paaugstināts avāriju risks uz autoceļa A1.• Transporta plūsmas palielināšanās.• Polderu teritoriju aizsargājošo sistēmu pakāpeniska sabrukšana.• Meža platību un lauku brīvo teritoriju samazināšanās uz apbūves rēķina.• Negatīva Ādažu poligona ietekme uz novada teritorijas piegulošās daļas attīstību un vides tīrību.• Vāja sabiedrības izpratne par vides un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none">• Mazās aviācijas lidlauka „Eimuri” esamība.• Iespēja piekļūt internetam.	<p>privātajās mežu zemēs nākotnē tiek pieļautas pārāk plašas iespējas transformēt šīs zemes par apbūves zemēm.</p> <ul style="list-style-type: none">• Maz labiekārtotu apstādījumu teritoriju.• Zemes reformas nepilnību sekas, kas rada zināmas grūtības piekļūšanai ezeriem un upēm.• Autoceļš A1 sadala novadu• Transporta infrastruktūras atsevišķu ceļu posmu un objektu ceļi, ielas, ietves, veloceļi) neapmierinošais stāvoklis• Sabiedriskais transports nodrošina pārvadājumus tikai Ādažu, Kadagas, Baltezera, Garkalnes, Alderu ciemos.• Nepietiekams individuālās apbūves inženiertehniskās apgādes līmenis un individuālās apbūves objektu pieslēgums centralizētajiem ūdensapgādes un notekūdeņu novadīšanas tīkliem.• Problēmas apvienot atsevišķus ciematus vienotā inženierkomunikāciju tīklā.• Nepietiekami finanšu resursi inženiertehniskās un transporta infrastruktūras attīstībai un uzturēšanai.• Ne visās vietās Ādažu novada teritorijā ir nodrošināta elektroapgāde.• Neskaidra pašvaldības politika attiecībā	<p>teritorijās.</p> <ul style="list-style-type: none">• Apzināt, novērtēt potenciāli piesārņotās teritorijas un veikt sanāciju tajās.• Izstrādāt priekšlikumus plūdu novēršanai.• Neizmantotajā brīvajā telpā, saprātīgi plānojot, attīstīt jaunas videi draudzīgas nozares un uzņēmējdarbības veidus.• Saglabāt novadam raksturīgo lauku ainavu, ņemot vērā, ka tas ir būtisks faktors, kāpēc vairums „jauno” novadnieku kā savu dzīves vietu ir izvēlējušies Ādažu novadu.• Neveidot Ādažus par bezgaumīgu vienlaidus pilsētu, bet veidot tos kā telpu, kurā lauku vide harmoniski mijas ar pilsētvidi.• Izvērst sadarbību ar kaimiņu pašvaldībām, SIA „Rīgas meži” kvalitatīvas lauku vides un mežu teritoriju saglabāšanā.• Veikt mežu izciršanu, atbilstoši mežu nogabalu koku struktūrai un, ievērojot mežaudzes noturību.• Ciemu teritorijās turpināt veidot centralizētu ūdensapgādi un kanalizācijas tīklus, piedāvāt gāzes apgādi, kā arī pieslēgties centralizētajai siltumapgādei.	<p>nozīmīgumu.</p> <ul style="list-style-type: none">• „Smags” kredītportfelis.• Jauno ciematu skaits „uz papīra” ir krietni lielāks par dabā realizētajiem projektiem. Tāpēc kāda (kādu) projekta nerealizēšanās gadījumā rodas draudi kāda cita ciemata plānotajai attīstībai.• Pakalpojumu tarifu pieaugums saistībā ar vispārējo energoresursu cenu pieaugumu, kas var pārsniegt iedzīvotāju maksātspēju.• Iespējamais teritoriju trūkums nākotnē pašvaldības funkciju nodrošināšanai.• Spēkā esošais teritorijas plānojums nekustamā īpašuma tirgus spiediena rezultātā vairāk vērsts uz pārāk intensīvu apbūves teritoriju izmantošanu, kas nākotnē varētu radīt iedzīvotāju neapmierinātību.
--	--	---	---

	<p>uz atsevišķu inženierkomunikāciju būvniecību, apsaimniekošanu un tālāko piederību.</p> <ul style="list-style-type: none">• Nesakārtoti lietusi ūdeņu savākšanas tīkli ciemos.• Ceļu servitūtu nesakārtotība.• Veloceliņu trūkums.• Daudzi privātmāju rajoni nav pieslēgti centralizētai ūdensapgādes sistēmai.• Nepilnīga transporta un gājēju kustības organizācijas shēma.• Nepietiekama stāvlaukumu kapacitāte ciemata centrā un stāvlaukumu trūkums daudzdzīvokļu māju iekškvartālos.• Civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas trūkums.• Esošā Attīstības programma ir novecojusi, neatbilst esošai ekonomiskai un sociālajai situācijai• Teritorijas plānojums paredz praktiski vienlaidu plašu apbūves struktūru pašvaldībā.• Notiek privāto mežu un lauksaimniecības zemju dalīšana pārāk mazās zemes vienībās.• Spēkā esošā Attīstības programma papīra formātā vienā eksemplārā glabājas Būvvaldē; par šo dokumentu ir vāja sabiedrības interese.• Pēctecības principa ievērošanas trūkums teritorijas plānošanā un tās atļautajā izmantošanā• Reizēm netiek ievērotas Ādažu novada	<ul style="list-style-type: none">• Izmantot alternatīvo enerģiju (saules baterijas, siltuma sūkņus, vēja u.c., ierasto katlumāju vietā radītu alternatīvas sistēmas, kas ir mazāk kaitīgas apkārtējai videi u.t.t.).• Veicināt jaunu uzņēmumu izveidi, saglabāt esošos uzņēmumus, plānojot un izveidojot mūsdienu prasībām atbilstošu infrastruktūru.• Uzlabojumi gājēju un velobraucēju drošībai, t.sk. veloceliņu izbūve.• Sabiedriskā transporta attīstības veicināšana.• Veicināt attīstīt e-vides pakalpojumus.• Vairāk iesaistīt vietējos iedzīvotājus sava novada attīstībā, attīstīt iniciatīvu sabiedrībā.• Attīstīt kontaktus un ciešu sadarbību ar sadarbības partneriem Latvijā un ārzemēs, apgūt viņu pieredzi, projektu idejas un jaunus problēmu risinājumus.• Izstrādāt jaunu teritorijas plānojumu, kas vairāk būtu vērsts uz kvalitatīvu dzīves vidi esošajiem Ādažu novada un potenciālajiem iedzīvotājiem, t.sk. veikt ainavu analīzi un vides kvalitātes novērtējumu.• Plānot pašvaldības īpašumu	
--	--	---	--

	<p>spēkā esošā teritorijas plānojuma saistošās daļas prasības.</p> <ul style="list-style-type: none">• Nelikumīgās būvniecības gadījumi.• Pārāk liela novada Domes speciālistu un deputātu skaita iesaistīšanās jaunās Attīstības programmas izstrādē, nav veicinājusi Ādažu novada citu iedzīvotāju un uzņēmēju iesaistīšanos šajā procesā.• Ikgadēju ziņojumu un tajos ietveramo kvalitatīvo un kvantitatīvo rādītāju trūkums par spēkā esošās novada Attīstības programmas plānoto pasākumu izpildi.	<p>racionālu un lietderīgu izmantošanu.</p> <ul style="list-style-type: none">• Izstrādāt jaunu integrētas attīstības programmu, maksimāli iesaistot speciālistus, domes deputātus, iedzīvotājus (dažādas mērķgrupas – darba devējus, darba ņēmējus, bērnus, jauniešus, vecos cilvēkus u.c.).• Uzlabot novada teritorijas izmantošanu, maksimāli ievērojot apbūves noteikumus un spēkā esošos normatīvos aktus.• Sakārtot teritoriju izmantošanu pie Lielā Baltezera un Mazā Baltezera.	
--	--	--	--

Ādažu novada domes īstenotie projekti

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Realizācijas termiņš	Izdevumi kopā, LVL	Finansēšanas avoti, LVL					Piezīmē
				pašvaldība	kredīts	valsts dotācija	ES līdzfinansējums	cits	
Ekonomiskā darbība, transporta infrastruktūra									
1.	Pirmās ielas renovācija	2005.	428 846,00	10 000,00	243 846,00	175 000,00			
2.	Tilts pār Gauju	2005.-2007.	2 907 527,00		300 000,00			2 607 527,00	LR Aizsardzības ministrijas finansējums
3.	Satiksmes drošības uzlabojumi Garkalnes ciemā	2005.-2007.	48 162,10	32 725,79		964,77	14 471,54		ERAF projekts
4.	Pasta ielas renovācija	2007.	502 889,02	502 889,02					
5.	Auto stāvlaukuma izbūve pie vidusskolas un laukuma bruģošana pie skolas ieejas	2009.							
6.	Alderī - Podnieki autoceļa būvniecība	2009.							
7.	Ādažu novada domes ēkas rekonstrukcija, piebūves izbūve								
7.1.	1. kārtā - TEP un Skiču projekta izstrāde	2009.-2010.	107 936,86	12 952,42				94 984,44	Norvēģu valdības divpusējais finanšu instruments
8.	Ielu apgaismojuma ierīkošana								
8.1.	Rīgas gatve - Jaunkūlas, Gaujas ielas 25 māju iekšpagalmos, gājēju ceļiņš Attekas ielā, Ķiršu iela, Liepavotu iela, Dārzu iela, Skolas iela, Gaujas iela - Jaunkūlas, dārzkopības sabiedrībā "Upmalas"	2006.-2008.	27 459,45	27 459,45					
Sociālā aizsardzība									
Vides aizsardzība									
9.	Ādažu novada atkritumu izgāztuves "Utupurvs" reaktivācija	2005.-2007.	396 646,07	220 515,57		11 008,16	165 122,34		ERAF projekts
Pašvaldības teritoriju un mājojumu apsaimniekošana									
10.	Baltezera kapu labiekārtošana	2007.							
Atpūta, kultūra, reliģija									
11.	Bērnu rotaļu laukumu izbūve Ādažu, Kadaģas un Garkalnes ciemos	2007.-2008.	1 959,87	1 959,87					
12.	Publisko interneta pieejas punktu izveide Rīgas plānošanas reģionā	2008-2009.							
13.	Komunistiskā terora upuru piemiņas vietas labiekārtošana Baltezera kapos	2008.-2009.	28 515,62	4 747,01	6 476,76		17 109,37	182,48	EACEA projekts
14.	Kultūrizglītības centra būvniecība	2009.-2010.							
15.	Līgo laukuma labiekārtošana Ādažu centrā								
15.1.	1. kārtā - velosipēdu un gājēju ceļiņu blakus bērnu rotaļu laukumam izbūve	2008.-2009.	10 000,00					10 000,00	ziedojums
Izglītība									
16.	Ādažu sporta centra būvniecība	2006.	1 528 409,00	10 000,00	950 000,00	568 409,00			
17.	Ādažu pirmsskolas izglītības iestādes renovācija	2008.-2009.	355 294,57		355 294,57				
18.	Pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Kadaģas ciemā	2008.-2009.	4 998 582,00	1 000 000,00				3 998 582,00	LR Aizsardzības ministrijas finansējums
19.	Ādažu vidusskolas stadiona izbūve								
19.1.	1. kārtā - Ādažu vidusskolas stadiona izbūve	2005.-2007.	153 663,88	86 879,88				66 784,00	LR Aizsardzības ministrijas finansējums
19.2.	2. kārtā - Ādažu novada skeitborda laukuma izveide Ādažu vidusskolas stadionā	2007.	37 500,00	7 500,00		30 000,00			RAPLM finansējums
Veselība									
20.	Ādažu poliklīnikas renovācija								
21.1.	1. kārtā - Ādažu slimnīcas uzņemšanas nodaļas rekonstrukcija un neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana un uzlabošana	2003.	20 539,00	539,00		20 000,00			
21.2.	2. kārtā - Ādažu poliklīnikas darbības efektivitātes paaugstināšanas projekts	2008.	63 502,37			63 502,37			
21.3.	3. kārtā - Ūdensvadu un kanalizācijas cauruļvadu, apkures sistēmas un elektroinstalācijas nomaīņa, koridoru, trepju, grīdas, sienu un griestu kosmētiskā remonta veikšana, kā arī universālā ultrasonogrāfa iegāde Ādažu poliklīnikā	2008.	117 119,19		117 119,19				

Indikatori attīstības programmas monitoringam

Prioritāte	Mērķis	Uzdevumi	Indikatori
Uzlabot gaisa kvalitāti.	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu.	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu. Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi. Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi apdzīvotās vietās. Emisija tiek apkarota tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot videi draudzīgāku degvielu.	Pārvadāto pasažierkilometru skaita pieaugums un pārvadājuma efektivitāte sabiedriskajā transportā. Izveidoto veloceļu garums. Zaļo zonu, apstādījumu daudzums.
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību.	Veselīgas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana visiem pagasta iedzīvotājiem, veidojot kompaktas apdzīvotas vietas un pēc iespējas tuvinot pašvaldības pakalpojumus iedzīvotājiem.	Mežu saglabāšana mežsaimnieciskām darbībām, kā arī tūrismam un rekreācijai. Upju un ezeru aizsardzība no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkāpnes infrastruktūru. Pārmitro teritoriju, palieņu pļavu aizsardzība ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvirzot apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.	Mežu platības pašvaldībā (%) . Labiekārtotu atpūtas vietu skaits. Jaunizveidoti parku, skvēru, pagalmu apzaļumošanas projekti. Apbūves platību dinamika, īpaši ĪADT aizsargājamā ainavu apvidū „Ādaži” teritorijā vai teritorijās, kas robežojas ar AAA „Ādaži” teritoriju. Teritorijas, kuras tiek apmežotas (arī dabiska apmežošanās) % salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem.
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībā un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide un pakāpeniska ieviešana.	Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu. Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu. Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.	Dalīti savākto atkritumu daudzums (% pret esošo). Pārstrādāto atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem (% pret esošo) . Nodrošināta veģetācijas atkritumu pārstrāde kompostā. Izveidoti dalītas atkritumu savākšanas laukumi.

Prioritāte	Mērķis	Uzdevumi	Indikatori
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	Atveseļot un saglabāt ūdenstilpes un ūdensteces. Nodrošināt ūdensgūtņu aizsardzību.	Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ūdensobjektu ekosistēmām. Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas. Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtņu aizsargjoslas.	NAI pakalpojumu izmantotāju pieaugums (%) blīvi apdzīvotās vietās. Normatīvi attīrīto notekūdeņu daudzums (% pret esošo). Labiekārtoto peldvietu skaits, kas atbilst MK noteikumiem. Ūdensgūtņu aizsardzība pret piesārņojumu nodrošināta vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu risinājumos. Rekultivēta piesārņotā teritorija. Tūristu skaits sezonāli iecienītākajos objektos.
Minimizēt klimata pārmaiņas	Veicāt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.	Biodegvielas izmantošana. Piekļūstamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu.	Reisu skaits uz apdzīvotām vietām ar iedzīvotāju skaitu <500. Ceļu transporta infrastruktūra pašvaldība, transporta plūsmas kustība, neveidojot sastrēgumus;
Izveidot veselīgu un drošu dzīves vidi	Nodrošināt iedzīvotājiem sociālo pakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Mazināt sociālo atšķirtību.	Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, primārās medicīnas pakalpojumus pēc iespējas tuvu dzīvesvietai Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa).	Jaunas apbūves teritorijas plānotas esošo ciemu robežās. Realizētie vides projekti pašvaldībā.
Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā	Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā. Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana.	Attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā.	Realizētie projekti vides jomā pašvaldībā (to daudzums un vai tie aptver aktuālākās vides problēmas). Pašvaldības iesaistīšanās sakopšanas talkās. Iedzīvotāju informēšana par vides aktuālākajām problēmām (laikraksti, informatīvie stendi u.c. materiāli). Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (ideju konkursi, sakopšanas talkas, labdarības akcijas, u.c. pasākumi).

Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas

(23.03.2004. MK noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļa)

Pirms plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs ņem vērā:

- Vides pārskatu
- Sniegtos atzinumus
- Sabiedriskās apspriešanas rezultātus

14 dienu laikā pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs savā mājas lapā internetā ievieto informatīvu ziņojumu, kur īsi izklāsta:

- Kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi
- Kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti
- Izraudzītā risinājuma pamatojums
- Pasākumi monitoringa veikšanai, t.sk. monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi

Paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu

Valsts plānošanas dokumentiem

- Izstrādātāja mājas lapā internetā
- Laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”
- Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā internetā

Reģionālā līmeņa vai cita veida plānošanas dokumentiem

- Vismaz vienā vietējā laikrakstā
- Valsts vides dienesta Reģionālajai vides pārvaldei, institūcijām un organizācijām, no kurām saņemti komentāri un priekšlikumi
- Vietējai pašvaldībai, kuru ietekmē plānošanas dokumenta īstenošana

Paziņojumā norāda:

- Plānošanas dokumenta nosaukums un datums
- Izstrādātājs, adrese, tālruna numurs, mājas lapas adrese internetā
- Kad un kur sabiedrība var iepazīties ar plānošanas dokumentu, vides pārskatu, informatīvo ziņojumu, atzinumu, termiņiem monitoringa ziņojuma iesniegšanai

PĀRSKATS PAR VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDES DOKUMENTĀCIJU

- 1. Pārskats par Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2012.g. Vides pārskata izstrādes gaitu**
- 2. Ādažu novada domes lēmumi:**
 - 2.1. Ādažu novada domes 22.06.2010. lēmums nr.76 „Par Ādažu novada attīstības programmas 2010.-2021.gadam pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai”
- 3. Vides pārraudzības valsts biroja atzinums**
- 4. Publikācijas presē**
- 5. Institūciju atzinumi par Vides pārskata projektu**
 - 5.1. Valsts institūciju atzinumi
 - 5.2. Valsts institūciju atzinumu apkopojums
- 6. Pārskats par sabiedriskās apspriešanas procesu**
- 7. Paziņojums par Ādažu novada programmas apstiprināšanu**

Izstrādes stadijā, tiks papildināts pēc 1.redakcijas apspriešanas.

Ādažu novada attīstības programmā 2010.-2021.gadam noteikto uzdevumu ietekmes uz vidi izvērtējums

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
1. Kvalitatīva dzīves telpa	1.1. Ādaži jāpadara par drošu un pievilcīgu vidi	1.1.1. Ādažu novada vides estētiskā izskata uzlabošana	✓ Vides estētiska kvalitāte, ainava	Netieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz novada ainaviskās kvalitātes uzlabošanu</i>
		1.1.2. Parku teritoriju sakārtošana un attīstība, mežu teritoriju izmantošana rekultivācijas vajadzībām	✓ Vides estētiska kvalitāte, ainava	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz novada ainaviskās kvalitātes uzlabošanu</i>
		1.1.3. Dabas taku izveide Ādažu novadā	✓ Dabas aizsardzība ✓ Vides estētiska kvalitāte, ainava	Tieša pozitīva	✓ <i>Ieteikums teritorijas plānojumā paredzēt konkrētus maršrutus dabas taku izveidei;</i> ✓ <i>Jāparedz labiekārtojuma (atkritumu urnas, atpūtas vietas, tualetes utt.) izveide, lai mazinātu slodzi vidē;</i> ✓ <i>Īpaša uzmanība jāpievērš ietekmei uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtībām;</i> ✓ <i>Jāparedz informējoši pasākumi, vides izglītības aktivitātes</i>
		1.1.4. Dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība, degradēto teritoriju rekultivēšana un rekonstruēšana	✓ Bioloģiskā daudzveidība Ilgtspējīga resursu izmantošana ✓ Dabas resursu aizsardzība ✓ Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas ✓ Virszemes un pazemes	Tieša un netieša pozitīva	✓ <i>Aktivitāte vērsta uz novada dabas resursu racionālu un ilgtspējīgu izmantošanu, degradēto teritoriju rekultivēšanu;</i> ✓ <i>Īpaša uzmanība jāpievērš piesārņoto un potenciāli</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
			ūdeņu aizsardzība		<i>piesārņoto vietu statistikai;</i> ✓ <i>Ieteikums paredzēt konkrētus pasākumus;</i> ✓ <i>Pēc teritoriju rekultivācijas, ieteikums tur veidot ražošanas teritorijas</i>
		1.1.5. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas kvalitātes paaugstināšana	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Vides estētiska kvalitāte	Tieša pozitīva ilglaicīga	✓ <i>Ieteikums teritorijas plānojumā paredzēt konkrētas vietas dalītas atkritumu vākšanas, šķirošanas laukumu izveidei;</i> ✓ <i>Ieteikums informēt uzņēmējus un iedzīvotājus par atkritumu šķirošanu;</i> ✓ <i>Palielināt dažādiem atkritumiem paredzēto konteineru izvietojuma vietu skaitu</i>
		1.1.6. Esošo uzsāktu dzīvojamo māju un ciematu izbūves pabeigšana	✓ Vides estētiskā kvalitāte	Netieša pozitīva	<i>Nepieļaut teritorijas vides degradāciju</i>
		1.1.7. Neatļaut videi kaitīgu nozaru attīstību Ādažos	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Augsnes aizsardzība	Netieša pozitīva	<i>Ieteikums teritorijas plānojumā iekļaut konkrētus ierobežojumus, lai nepieļautu videi kaitīgu ražošanas objektu būvniecību</i>
	1.2. Jāsakārto tehniskā infrastruktūra Ādažu novadā	1.2.1. Esošo inženierkomunikāciju tehniskā stāvokļa uzlabošana	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība	Tieša pozitīva	✓ <i>Paredzēti konkrēti pasākumi Ādažu, Garkalnes un Kadagas ciemos;</i> ✓ <i>Ieteicams iekļaut arī citus konkrētus pasākumus esošo</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
					<i>inženierkomunikāciju tīklu sasaistei</i>
		1.2.2. Jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotas vietas	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība	Tieša pozitīva	✓ <i>Ieteicams iekļaut konkrētus pasākumus ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izveidei Stapriņu, Emuru, Birznieku un Ataru ciemos;</i> ✓ <i>Ieteikums teritorijas plānojumā noteikt konkrētus nosacījumus ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izveidei, pieslēgumiem, izslēdzot notekūdeņu tiešu nonākšanu virszemes un pazemes ūdeņos;</i> ✓ <i>Teritorijas plānojumā ņemt vērā attīstības programmas vadlīnijas infrastruktūras plānošanai</i>
		1.2.3. Ūdenssaimniecības sistēmas attīstības projektu ieviešana	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz kvalitatīvāka dzeramā ūdens nodrošināšanu Ādažu novada iedzīvotājiem, ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu, pazemes ūdeņu piesārņojuma no neizmantotajiem urbumiem riska novēršanu</i>
		1.2.4. Centralizēti piegādātā dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošana	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz kvalitatīvāka dzeramā ūdens nodrošināšanu Ādažu novada</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
					<i>iedzīvotājiem</i>
		1.2.5. Alternatīvu ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu iespēju izvērtēšana	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība	Duāla	<i>Pirms konkrētu alternatīvo ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu</i>
		1.2.6. Apgaismojuma nodrošināšana apdzīvotajās vietās un sabiedriskās vietās, kur tas vēl nav nodrošināts	✓ Ainava un pilsētvide	Netieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz ainavas un dzīves vides kvalitātes paaugstināšanu</i>
		1.2.7. Tehniskās infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 "Rīga - Ainaži" (E67)	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība	Duāla	<i>Jaunveidojamajai tehniskajai infrastruktūrai jāatbilst augstākajiem vides standartiem</i>
		1.2.8. Atbalsts videi draudzīgas enerģijas ražošanai, alternatīviem elektroenerģijas ieguves veidiem	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Klimata pārmaiņas	Netieša pozitīva	<i>✓ Aktivitāte vērsta uz videi draudzīgu ražotņu attīstību; ✓ Ieteikums pašvaldībai izstrādāt finanšu politiku, kas sniegtu atvieglojumus „zaļajiem” uzņēmējiem</i>
	1.3. Jāsakārto ūdensobjekti, piekļuve pie tiem	1.3.1. Publisku piekļūšanas vietu labiekārtošana pašvaldībai piederošajās teritorijās pie publiskajiem ūdeņiem (jāizvieto un regulāri jāiztukšo atkritumu urnas, jānovieto ģērbtuves, WC u.c.), ūdens piesārņojuma mazināšana	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Vides estētiskā kvalitāte	Tieša pozitīva	<i>✓ Aktivitāte vērsta uz rekreācijas slodzes vidē samazināšanu; ✓ Ieteikums publiskajās atpūtas vietās izvietot apmeklētājus informējošus un izglītojošus standus</i>
		1.3.2. Pastaigu un atpūtas taku gar Gauju, Vējupi ierīkošana	✓ Virszemes ūdeņu aizsardzība ✓ Vides estētiskā kvalitāte ✓ Bioloģiskā daudzveidība	Duāla	<i>✓ Jāietver vides izglītības aspekti; ✓ Jāizvērtē iespējamais vides risks un ietekme uz bioloģisko</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
					<i>daudzveidību</i>
		1.3.3. Gaujas – Mazā Baltezera kanāla sakārtošana	<ul style="list-style-type: none">✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība✓ Vides estētiskā kvalitāte✓ Bioloģiskā daudzveidība	Duāla	<ul style="list-style-type: none">✓ Jāietver vides izglītības aspekti;✓ Jāizvērtē iespējamais vides risks un ietekme uz bioloģisko daudzveidību
		1.3.4. Laivu piestātnes un atpūtas vietu Gaujas krastos attīstība, upju tūres ar mini jahtām izveide Gaujā	<ul style="list-style-type: none">✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība✓ Vides estētiskā kvalitāte✓ Bioloģiskā daudzveidība	Duāla	<ul style="list-style-type: none">✓ Jāietver vides izglītības aspekti;✓ Jāizvērtē iespējamais vides risks (t.sk. krastu erozijas) un ietekme uz bioloģisko daudzveidību;✓ Ieteikums teritorijas plānojumā paredzēt konkrētas vietas laivu piestātņu un atpūtas vietu izveidei
		1.3.5. Pasākumu īstenošana krastu erozijas novēršanai	<ul style="list-style-type: none">✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība✓ Vides estētiskā kvalitāte✓ Bioloģiskā daudzveidība	Tieša pozitīva	<ul style="list-style-type: none">✓ Ieteikums, attīstot tūrisma un atpūtas aktivitātes, izvērtēt to ietekmi uz ūdensteču krastu erozijas process, nepieļaut to veicināšanu;✓ Ieteikums norobežot riska erozijas krastus, izlikt informējošas norādes, aizliegumus
	1.4. Polderu teritoriju sakārošana, to apsaimniekošan	1.4.1. Polderu apsaimniekošanas plāna izstrāde	<ul style="list-style-type: none">✓ Applūstošās teritorijas✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība✓ Bioloģiskā daudzveidība	Tieša un netieša pozitīva	<ul style="list-style-type: none">✓ Ieteikums applūstošo teritoriju apsaimniekošanā iesaistīt arī privāto sektoru;✓ Jāizvērtē iespējamais

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
	a				<i>vides risks un ietekme uz bioloģisko daudzveidību</i>
		1.4.2. Pretplūdu koncepcijas izstrāde	✓ Applūstošās teritorijas ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Bioloģiskā daudzveidība	Tieša un netieša pozitīva	✓ <i>Aktivitāte vērsta uz plūdu draudu mazināšanu;</i> ✓ <i>Ieteikums pie koncepcijas izstrādes iesaistīt biotopu ekspertus</i>
		1.4.3. Ādažu Centra poldera maģistrālā kanāla un dambja rekonstrukcija	✓ Applūstošās teritorijas ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Bioloģiskā daudzveidība	Tieša pozitīva	✓ <i>Ieteikums applūstošo teritoriju apsaimniekošanā iesaistīt arī privāto sektoru;</i> ✓ <i>Jāizvērtē iespējamais vides risks un ietekme uz bioloģisko daudzveidību</i>
2. Apmierināts novada iedzīvotājs	2.1. Novada teritorija jāpadara pievilcīga iedzīvotājiem	2.1.1. Ādažu kā vides, kur cilvēki grib dzīvot un vietas, kur nodrošinātas darbavietas, popularizēšana			
		2.1.2. Iedzīvotāju motivācija deklarēt savu dzīves vietu Ādažu novadā			
		2.1.3. Esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana un pieejamības sekmēšana visā Ādažu novada teritorijā			
		2.1.4. Jaunu un alternatīvu sociālo pakalpojumu nodrošināšana dažādām vecuma un sociālo grupu vajadzībām			
		2.1.5. Veselības aprūpes pakalpojumu klāsta pilnveidošana atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un vēlmēm			
		2.1.6. Sociālās un veselības aprūpes infrastruktūras attīstīšana			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		2.1.7. Sporta, izglītības, kultūras un citu brīvā laika pavadīšanas iespēju, kas pieejamas Ādažu novadā, popularizēšana			
		2.1.8. Bērnu pilsētiņas izveide			
		2.1.9. Bērnu rotaļu laukumu izveide un attīstība			
		2.1.10. Atbalsts iedzīvotāju aktīvai līdzdalībai novada pasākumos, notikumos			
		2.1.11. Multifunkcionāla brīvā laika pavadīšanas centra izveide			
		2.1.12. Iespējas bērniem bez maksas apgūt kādu no sporta, mākslas un kultūras veidiem sekmēšana atbilstoši pašvaldības budžeta			
		2.1.13. Aktīvo iedzīvotāju interešu grupu veidošana ciemos, vairojot piederības sajūtu un cieņu savam ciemata			
		2.1.14. Atbalsts nodarbinātībai, īpaši sociāli mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām			
		2.1.15. Atbalsts daudzdzīvokļu māju tehniskā stāvokļa uzlabošanai, apsaimniekošanai, energoefektivitātes paaugstināšanai	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Dabas resursu saglabāšana	Tieša un netieša pozitīva	✓ Jāparedz pēc iespējas videi draudzīgu būvmateriālu un iekštelpu apdares materiālu izmantošana; ✓ Jāparedz energoefektivitātes prasību ievērošana, nodrošinot, ka siltumenerģijas patēriņš ēkā nepārsniedz 150 kWh/g uz 1m ²

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
3. Izglītota, aktīva un veselīga sabiedrība	3.1. Jāsekmē izglītības attīstība Ādažu novadā	3.1.1. Esošo izglītības iestāžu un to materiāltehniskās bāzes attīstība			
		3.1.2. Jaunu izglītības iestāžu, t.sk., starptautiskas augstskolas un studentu pilsētiņas infrastruktūras izveide			
		3.1.3. Mūzikas izglītības sekmēšana un pilnveidošana (dejas, rotas lietu veidošana, gleznošana, keramika, stikla apgleznošana u.c.)			
		3.1.4. Profesionālās izglītības piedāvājuma sekmēšana Ādažu novadā			
		3.1.5. Brīvas rotācijas principa nodarbību sistēmas izveide, veicinot iespēju bērniem un jauniešiem izvēlēties sev piemērotāko nozari un papildus pilnveidot zināšanas dažādās nozarēs			
		3.1.6. Skolēnu pārvadājumu koncepcijas izstrāde	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte	Netieša pozitīva	Aktivitāte vērsta uz sabiedriskā transporta izmantošanu, privāto transportlīdzekļu izmantošanas samazināšanos
	3.2. Jāsekmē sporta attīstība Ādažu novadā	3.2.1. Esošās sporta infrastruktūras attīstība			
		3.2.2. Jauniem sporta veidiem nepieciešamās infrastruktūras attīstība			
		3.2.3. Sportam nepieciešamās materiāltehniskās bāzes uzlabošana			
		3.2.4. Ādažu vidusskolas stadiona infrastruktūras attīstība (jāierīko mākslīgais segums, jāuzbūvē tribīnes, ģērbtuves ar WC, jumts un stāvvietas)			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		3.2.5. Sporta aktivitāšu attīstība poligona teritorijā (jāveido kvadraciklu trases, šķēršļu auto parku, izjādes, motosacīkstes u.c.)	✓ Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas; ✓ Bioloģiskā daudzveidība; ✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte	Duāla	<i>Pie aktivitātes īstenošanas stingri jāievēro aizsargājamu ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzībā plānā noteiktie apsaimniekošanas pasākumi, kā arī aizsardzības zonējums un ar to saistītā militārās darbības ierobežojumi, kas iekļauti reglamentā AMR 200-4 “Reto un apdraudēto augu un dzīvnieku sugu un citu dabas vērtību aizsardzība Ādažu poligonā” (2005).</i>
		3.2.6. Atbalsts starptautiska mēroga sacensībām, treniņiem			
		3.2.7. Ādažu kā centra dažādiem sporta veidiem (veikbords, teniss, basketbols u.c.) attīstība			
4. Tūrisma, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai pievilcīgs novads	4.1. Jāpopularizē Ādažu vārds	4.1.1. Ādažu tēla attīstība			
		4.1.2. Ādažu kā vides, kas ir labvēlīga iedzīvotājiem, uzņēmējiem, investoriem, tūristiem, popularizēšana			
		4.1.3. Bukletu par Ādažu novadu un ikgadēju pasākumu sarakstu – kā latviešu valodā, tā svešvalodās regulāra izdošana			
	4.2. Jāapkopo Ādažu vēsture	4.2.1. Informācijas par Ādažu novada vēsturi apkopošana un publiskošana (Jāizdod jauna grāmata par Ādažu novadu, tā vēsturi)			

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		4.2.2. Kartes, kur tiktu norādīti visi apskates objekti, vietas, kas bija svarīgas pagātnē, izveide			
	4.3. Jāsekmē tūrisma, atpūtas un brīvā laika pavadīšana Ādažu novadā	4.3.1. Publiski pieejama Ādažu tūrisma informācijas centra izveide un popularizēšana			
		4.3.2. Informatīvu norāžu ierīkošana Ādažu novadā			
		4.3.3. Ādažu novada muzeja izveide			
		4.3.4. Ādažu novada bibliotēkas materiāltehniskās bāzes nodrošināšana			
		4.3.5. Kultūrai, atpūtai un aktīvai atpūtai nepieciešamās materiāltehniskās bāzes nodrošināšana			
		4.3.6. Sporta, izglītības, kultūras un citu brīvā laika pavadīšanas iespēju, kas pieejamas Ādažu novadā, popularizēšana			
		4.3.7. Atbalsts tehniskai jaunradei			
		4.3.8. Brīvā laika centra izveide pieaugušajiem			
		4.3.9. Pilnas pakalpojumu paketes nodrošināšana atpūtas vietās, t.sk., ēdināšanu, WC, naktsmītnes, inventāra noma u.c.	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Vides estētiskā kvalitāte	Tieša pozitīva	✓ <i>Aktivitāte vērsta uz rekreācijas slodzes vidē samazināšanu;</i> ✓ <i>Ieteikums atpūtas vietās izvietot apmeklētājus informējošus un izglītojošus stendus</i>
		4.3.10. Ūdensrožu parka teritorijas kā aktīvās atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vietas	✓ Vides estētiskā kvalitāte ✓ Virszemes un pazemes	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz Ūdensrožu parka teritorijas</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		attīstība, t.sk., brīvdabas estrādes izveide	ūdeņu aizsardzība ✓ Bioloģiskā daudzveidība		<i>labiekārtošanu, publiskās atpūtas vides estētiskās kvalitātes paaugstināšanu</i>
		4.3.11. Nepieciešamās infrastruktūras bērnu nometņu attīstībai sekmēšana un izveide Ādažu novada teritorijā	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Vides estētiskā kvalitāte	Tieša pozitīva	✓ <i>Aktivitāte vērsta uz jaunu infrastruktūras objekta izveidi;</i> ✓ <i>Ieteikums organizēt bērnu vides izglītības nometnes</i>
		4.3.12. Ikgadējas novada svētku un kultūras pasākumu (Mākslu diena, Teātra diena, Ģimenes diena, radošie vakari, tematiskas dienas jauniešiem, mūziķiem, citu mākslu meistariem u.c.) ieviešana, svinēšanas tradīcijas ieviešana un uzturēšana novadā			
		4.3.13. Tūrisma maršrutu izveide	✓ Vides estētiskā kvalitāte ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Bioloģiskā daudzveidība ✓ Dabas aizsardzība	Duāla	✓ <i>Aktivitāte vērsta uz apmeklētāju un tūristu piesaistīšanu;</i> ✓ <i>Ieteikums integrēt vides aspektus, attīstīt tūrisma infrastruktūru, labiekārtot atpūtas vietas, lai mazinātu slodzi videi;</i> ✓ <i>Pirms katras potenciālās tūrisma aktivitātes ieviešanas jāizvērtē iespējamais vides risks un ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Īpaša uzmanība jāpievērš īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un to dabas vērtību saglabāšanai vismaz esošajā līmenī</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		4.3.14. Ādažu novada teritorijas iekļaušana ūdens ceļu kartē	<ul style="list-style-type: none">✓ Vides estētiskā kvalitāte✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība✓ Bioloģiskā daudzveidība✓ Dabas aizsardzība	Duāla	<i>✓ Ieteikums pirms aktivitātes īstenošanas izvērtēt vides riskus (ietekmi uz ūdens ekosistēmām, virszemes ūdeņu piesārņojumu, krastu erozijas procesiem utt.) ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Īpaša uzmanība jāpievērš īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un to dabas vērtību saglabāšanai vismaz esošajā līmenī</i>
5. Droši un ērti sasniedzams novads	5.1. Jāattīsta transporta sistēma	5.1.1. Ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana, apsaimniekošana un attīstība Ādažu novadā	<ul style="list-style-type: none">✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte✓ Troksnis✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz transporta infrastruktūras uzlabošanu, putekļu piesārņojuma mazināšanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu, dzīves kvalitātes uzlabošanu</i>
		5.1.2. Privāto ceļu pārņemšana pašvaldības īpašumā			
		5.1.3. Satiksmes drošības uzlabošana uz Ādažu novada domes ceļiem un ielām			
		5.1.4. Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 "Rīga - Ainaži" (E67) (piebraucamie ceļi, ieskriešanās joslas, gājēju tuneli vai tilti utt.)	<ul style="list-style-type: none">✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte✓ Troksnis✓ Bioloģiskā daudzveidība✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz inženierinfrastruktūras uzlabošanu, satiksmes un gājēju drošības uzlabošanu</i>
		5.1.5. Sabiedriskā transporta sistēmas uzlabojumi, sabiedriskā transporta kustības	<ul style="list-style-type: none">✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte✓ Klimata pārmaiņas	Tieša pozitīva	<i>✓ Vēlams īstenot sabiedriskā transporta popularizēšanas</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		pilnveidošana starp Ādažiem un Rīgu			<i>pasākumus;</i> ✓ <i>Ieteikums pilnveidot sabiedriskā transporta kustību starp Ādažu novada blīvi apdzīvotajām vietām</i>
		5.1.6. Gaisa/ virszemes tramvaja attīstība Ādažu novadā	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz videi draudzīgā transporta gaisa/virszemes tramvaja attīstību</i>
		5.1.7. Gājēju ceļu un velosceļu uzlabošana un jaunu ceļu izveide Ādažu novadā	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Vides estētiskā kvalitāte	Tieša pozitīva	✓ <i>Ieteikums popularizēt nemotorizētos pārvietošanās veidus;</i> ✓ <i>Jāparedz arī ar velotransportu saistītās infrastruktūras attīstības-velosipēdu novietņu izvietošana pie sabiedriskajām ēkām u.c.</i>
		5.1.8. Atbalsts vispārējās aviācijas lidlauka Ādažos attīstībai	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Troksnis	Duāla	✓ <i>Atļaut tikai mazās ultravieglās lidmašīnas, kas nerada būtisku atmosfēras gaisa piesārņojumu;</i> ✓ <i>Plānot trokšņa mazināšanas pasākumus</i>
6. Daudzveidīga, mūsdienīga un ilgtspējīga ekonomika	6.1. Novada teritorija jāpadara pievilcīga investoriem	6.1.1. Konceptijas izstrāde attiecībā uz investoru piesaisti Ādažu novadam	✓ Vides politika	Duāla	<i>Ieteikums atbalstīt videi draudzīgo investoru</i>
		6.1.2. Teritoriju, kuras pašvaldība uzskata par nozīmīgām un primāri attīstāmām, noteikšana, tādējādi līdzdarbojoties šo	✓ Ilgtspējīga attīstība	Duāla	✓ <i>Ieteikums teritorijas plānojumā noteikt konkrētas teritorijas;</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		teritoriju attīstībā			✓ Ieteikums primāri attīstīt jau degradētās, piesārņotās teritorijas, maksimāli izmantot esošās infrastruktūras kapacitāti
		6.1.3. Atbalsts pētniecībai un inovācijām Ādažu novadā			
		6.1.4. Informācijas publiskošana par pašvaldībai piederošajiem nekustamajiem īpašumiem, ko tā varētu iznomāt			
		6.1.5. Saistošo noteikumu izdošana attiecībā pret nepabeigto būvju sakārtošanu	✓ Vides estētiskā kvalitāte un ainava ✓ Vides politika	Tieša pozitīva	✓ Aktivitāte vērsta uz vides un dzīves kvalitātes uzlabošanu; ✓ Ieteikums iekļaut konkrētus nosacījumus teritorijas plānojumā
	6.2. Jāsekmē uzņēmējdarbība	6.2.1. Uzņēmējdarbības veicināšanas programmas izveide	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte ✓ Vides politika	Duāla	✓ Ieteikums atbalstīt videi draudzīgu uzņēmējdarbību; ✓ Nepieļaut videi bīstamo nozaru ienākšanu; ✓ Primāri atbalstīt jaunu ražotņu, industriālo parku u.c. attīstību pie jau esošajām, inženierkomunikācijām, maksimāli izmantojot to kapacitāti un jaudu
		6.2.2. Saistošo noteikumu izstrāde un ieviešana uzņēmējiem uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībai Ādažu novadā	✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte ✓ Atmosfēras gaisa	Netieša un tieša pozitīva	✓ Ieteikums teritorijas plānojumā iekļaut nosacījumus kvalitatīvu inženiertehnisko

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
			kvalitāte ✓ Vides politika		(kanalizācija u.c.) tīklu nodrošināšanai, lai pēc iespējas mazinātu slodzi vidē un nepasliktinātu apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti (zaļās buferzonas, trokšņu sienas utt); ✓ Ieteikums izstrādāt pašvaldības finanšu atbalsta politiku infrastruktūras attīstītājiem
		6.2.3. Atbalsts nevalstisko organizāciju darbībai, mikrouzņēmējdarbībai un pakalpojumu dažādošanai	✓ Vides politika ✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	Duāla	Ieteikums atbalstīt videi draudzīgus mikrouzņēmējus, pakalpojums
		6.2.4. PPP projektu izstrāde un ieviešana			
		6.2.5. Ražošanas un industriālās uzņēmējdarbības sekmēšana teritorijās pie maģistrāliem ceļiem	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte ✓ Vides politika	Tieša pozitīva	✓ Nepieļaut videi bīstamo nozaru ienākšanu; ✓ Teritorijas plānojumā iekļaut nosacījumus kvalitatīvu inženiertehnisko (kanalizācija u.c.) tīklu nodrošināšanai, lai pēc iespējas mazinātu slodzi vidē un nepasliktinātu apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti (zaļās buferzonas, trokšņu sienas utt);

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		6.2.6. Atbalsts ekoloģiski tīru produktu iegūšanai, ražošanai un tirdzniecībai Ādažu novadā	✓ Vides politika ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	Netieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz videi draudzīga „zaļā” dzīves veidu popularizēšanu</i>
		6.2.7. Atbalsts vietējo zemnieku produkcijas ražošanai un noieta sekmēšanai	✓ Vides politika	Netieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz videi draudzīgas vietējās produkcijas, kvalitatīvas pārtikas popularizēšanu</i>
		6.2.8. Atbalsts videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanai un izmantošanai Ādažu novadā	✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte ✓ Klimata pārmaiņas ✓ Pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāte	Netieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz pašvaldības atbalstu videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanai</i>
		6.2.9. Konceptijas izstrāde attiecībā uz tirgus laukumu attīstību Ādažu novadā			
7. Efektīva un uz iedzīvotājiem vērsta novada pārvalde	7.1. Jāsekmē pašvaldības darba plānošana un organizācija	7.1.1. Pašvaldības iestāžu koncentrēšanās vienuviet, pašvaldības pārvaldes izveide par pievilcīgu vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem un investoriem			
		7.1.2. Pašvaldības iestāžu un sabiedrisko objektu pielāgošana personu ar īpašām vajadzībām izmantošanai			
		7.1.3. Vienas pieturas aģentūras izveide			
		7.1.4. Pašvaldības struktūrvienību un iestāžu rīcību plānu veidošana			
		7.1.5. Pašvaldības un tās iestādēs strādājošo darbinieku novērtējums			
		7.1.6. Pašvaldības un tās iestāžu darbinieku zināšanu un kvalifikācijas paaugstināšana			
		7.1.7. Pašvaldības uzņēmumu sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošana			
		7.1.8. Pašvaldības uzņēmumu darbības, attīstības	✓ Vides politika	Netieša	<i>Ieteikums pašvaldības</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
		stratēģiju un rīcības plānu izstrāde		pozitīva	<i>uzņēmumu darbības attīstības stratēģijās un rīcību plānos iekļaut vides aspektus</i>
		7.1.9. Pašvaldības finanšu plānošanas ieviešana			
		7.1.10. Rīcības plāna izstrāde pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanai	✓ Dabas resursu, zemes izmantošanas politika ✓ Vides politika	Netieša pozitīva	<i>Ieteikums pašvaldības nekustamos īpašumus pēc iespējas izmantot sabiedriskās publiskās funkcijas nodrošināšanai</i>
		7.1.11. Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz pašvaldībā iekasējamiem nodokļiem, to atmaksas atlikšanu vai samazināšanu			
		7.1.12. Saistošo noteikumu izveide attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi	✓ Vides politika ✓ Virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība ✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte	Tieša pozitīva	<i>Aktivitāte vērsta uz jaunu inženierkomunikāciju izbūvi, kas mazinās piesārņojuma nonākšanu vidē, sadarbības veicināšanu starp pašvaldību un privāto sektoru</i>
	7.2. Jāsekmē sadarbība ar citām pašvaldībām, iestādēm un organizācijām	7.2.1. Sadarbības ar citām pašvaldībām, pašvaldības un valsts iestādēm sekmēšana	✓ Virszemes ūdeņu aizsardzība ✓ Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana ✓ Atmosfēras gaisa kvalitāte	Netieša pozitīva	<i>Ieteikums risināt kopējos ar vidi saistītos jautājumus, izstrādāt kopīgus projektus ES strukturālo fondu līdzekļu apguvei dabas aizsardzībā, inženierkomunikāciju izbūvē utt.</i>
		7.2.2. Sadarbības starp pašvaldību un sabiedriskām organizācijām sekmēšana	✓ Vides politika	Netieša pozitīva	<i>Ieteikums sadarboties risinot ar dabas un vides aizsardzību saistītos jautājumus</i>
		7.2.3. Sadarbības ar uzņēmējiem sekmēšana	✓ Vides politika	Netieša pozitīva	<i>Ieteikums sadarboties inženiertehnisko komunikāciju</i>

Prioritātes	Mērķi	Uzdevumi	Vides aspekti	Iespējamā ietekme uz vidi	Rīcības plānā paredzētie projekti / ✓ ieteikumi vides aspektu integrācijai, iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai
					<i>izveidē</i>
		7.2.4. Ar LR armiju kopīgu projektu izstrāde un ieviešana	✓ Vides politika ✓ Bioloģiskā daudzveidība	Netieša pozitīva	<i>Ieteikums sadarboties dabas aizsardzības, tūrisma jomā</i>
		7.2.5. Konceptijas izstrāde saistībā ar blakus esošo novadu pašvaldībām sabiedrisko pakalpojumu (sabiedriskā kārtība un drošība) un veselības pakalpojumu nodrošināšanas jomā			
		7.2.6. Konceptijas izstrāde par starptautisko sadarbību	✓ Vides politika	Netieša pozitīva	✓ <i>Aktivitāte vērsta uz pašvaldības kapacitātes paaugstināšanu ES politiku instrumentu izmantošanai, starpvalstu sadarbības projektu īstenošanai;</i> ✓ <i>Ieteikums izstrādāt pašvaldības vides politiku</i>

Citi pielikumi vēl tiks pievienoti.